

TİKB II. KONFERANS

BELGELERİ

Tiirkivc İhtilalcı Komünistler Birliği

TIKB II. KONFERANS

BELGELERİ

Osman Yaşar Yoldaşcan Matbaası

Haziran 1991

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	7
SİYASAL-ÖRGÜTSEL GEÇMİŞİMİZ, BUGÜNKÜ DURUM ve GÖREVLERİMİZ ÜZERİNE RAPOR	9
Dünya, Devrim ve Ulusal Kurtuluş Mücadeleleri Dalgasında Yeni Bir Yükselişe Gebedir	11
Türkiye, Derinleşerek Süren Yeni Bir Devrimci Kabarış Sürecini Yaşıyor	46
Geçmişimiz Güç ve Gurur Kaynağımızdır	66
Stratejik Bir Görev Olan Partiyi İnşa Görevinin Neresindeyiz?	100
Yasal Olanaklardan Devrimci Bir Tarzda Yararlanmayı Öğrenmek Zorundayız	117
Teorik Geriliği Mutlaka Alt Etmeliyiz	126
ÖRGÜTSEL DÜZELTME ve ATILIM KAMPANYASI ÜZERİNE RAPOR	138
Kadrolar, Komünistleşme, Niteliksel Gelişmenin Sorunları	141
Örgütsel Önderliğin Düzeyinin Yükseltilmesi	150
ML Teori ve Çizgiye Hakimiyet	155
Kadro Politikasının Dönemsel Özellikleri - ihtiyacımız Olan Kadro Tipi Nedir?	159
Daha Geniş Bir Kadrosal Temel Yaratılması ve Kitleleşme	169
Hızla Yeni Kadro Güçlerine Ulaşmak	178
İşçi Sınıfı İçindeki Çalışmamız	184
Genç Komünarlar	191
" <i>Eleştin-Özeleştiri Silahı Gerçek Komünisti Biçimlendirir</i> "	194

TİKB II. Konferansı, 1991 Mart ayı içinde yapıldı.

Ağır gizlilik koşullarında ülke içinde yapılan toplantıya, çeşitli çalışma alanlarını ve temel birim örgütlerini temsil eden delegeler katıldı. Konferans'ın gündemini asıl olarak örgütsel sorunlar oluşturdu. Bu sorunlar, Türkiye ve dünyada yaşanan son yılların gelişmeleri ve önümüzdeki görevlerle bağlantısı içinde ele alındı.

Başını işçi sınıfının çektiği emekçi kitle hareketi ile Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin içinde bulunduğu yükseliş ve devrimci atılımın önümüzdeki dönemde derinleşerek süreceği tespitinde bulunan Konferans, bu süreçte TİKB'nin önüne öne atılma, kitleleşme, komünist öncü misyonuna uygun olarak mücadelenin bütün cephelerinde devrimci militan bir önderlik sergileme görevini koydu. Bu amaçla örgüt çapında bir *"Düzeltilme ve Atılım Kampanyası"* başlattı.

Günümüz koşulları, komünistlerden ve gerçek devrimcilerden, her zamankinden daha fazla ideolojik-siyasi sağlamlık ve yaratıcılık istiyor. Sınıf mücadelesinin bütün cephelerinde, teoriye ve pratiğe ilişkin bütün sorunlarda ilkeli, tutarlı ve militan olmayı yaşamsal kılıyor. Özel olarak ülkemizde proletaryanın adına layık öncü komünist partisini inşa temel görevini bir an önce başarmanın yakıcılığını her geçen gün biraz daha fazla hissettiriyor. Türkiye'de bugün devrimi örgütlemek ile proletaryanın öncü komünist partisini örgütlemek her zamankinden daha fazla iç içe geçmiş bir durumdadır. Devrimin kaderi, yükselen sınıf ve kitle hareketine her bakımdan yetkin ve tutarlı bir devrimci önderlik yapılmasına bağlıdır.

Bu perspektif ışığında, TİKB'nin bugüne kadarki gelişme sürecinin genel bir değerlendirmesini yapan II. Konferansımız, örgütümüz ve kadrolarımızın siyasal önderlik kapasitelerini sınırlayan her türlü yanlış, eksik ve hatalı anlayış ve alışkanlıklara karşı amansız bir savaş açtı. Yükselen mücadelenin büyüyen görevlerine yanıt verebilmek için bu savaşta zafere ulaşmanın önemini tekrar tekrar vurguladı. TİKB olarak bu konuda gereken atılımı yapabilecek birikime, dinamiklere ve potansiyellere sahip olduğumuza inanıyoruz. Bunun gerek- tirdiği devrimci azim ve kararlılıkla doluyuz. Başaracağız diyoruz, çünkü komünistler olarak başarmak zorunda olduğumuzu biliyoruz.

TİKB ve onun II. Konferansı, ML'ye, devrim ve sosyalizm davasının zaferine inanan ülkemizdeki tüm devrimci güçleri, kadın-erkek tüm işçi ve emekçileri, gençleri ve aydınları insanlığın nihai kurtuluşu uğruna mücadele bayrağını birlikte taşımaya, bu soylu kavganın görevlerini birlikte omuzlamaya, bu amaçla TİKB saflarında birleşmeye çağırıyor!

YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!

YAŞASIN TÜRKİYE İHTİLALCI KOMÜNİSTLER BİRLİĞİ!

**SİYASAL-ÖRGÜTSEL GEÇMİŞİMİZ,
BUGÜNKÜ DURUM ve GÖREVLERİMİZ
ÜZERİNE RAPOR**

Yoldaşlar,

Devrim ve komünizm davasının ağır bir prestij kaybı yaşadığı dünyadaki görünümün aksine Türkiye'deki sınıf ve kitle hareketinin yeni bir devrimci yükseliş sürecinde bulunduğu koşullarda II. Konferansımızı topluyoruz. Bu, TİKB olarak bizim için de yeni bir atılımın başlangıcı olmalıdır.

Bugüne dek kendimizi "*küçük ama çelikten Bolşevik bir müfreze*" olarak tanımlayageldik. Bu tanım, önyargısız bütün

dostlarımız hatta düşmanlarımız tarafından bile kabul edilen bir gerçeğin ifadesiydi. Ama artık bununla yetinemeyiz, bu nok- tada çakılıp kalamayız, kalmamalıyız. Devamına en küçük bir halel getirmeksizin, bu tanımın ilk sıfatını değiştirmeliyiz artık. Yine "çelikten", yine "Bolşevik", yine "komünist bir öncü müfreze" olarak kalmalıyız. Fakat artık "küçük" olmaktan çıkmalı, kiteselleşmeli; demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm için mücadelede Türkiye işçi sınıfı ve çeşitli milliyetlerden emekçi halk yığınlarının geniş kesimlerine önderlik eden güçlü bir sosyal devrim örgütüne dönüşmek için gereken atılımı yapmalıyız.

Bu hedef, teorimiz ve bugüne kadarki pratiğimizle hak ettiğimiz bir merteye olmanın da ötesinde, koşulların dayattığı zorunlu ve ertelenemez bir görevdir bizim için. En başta, ülkemizdeki sınıf ve devrimci kitle hareketinin bugün geldiği noktada yakıcılığını her geçen gün biraz daha şiddetle hissettiren adına layık öncü bir komünist partiye duyduğu gereksinimin dayattığı bir görevdir. Yanı sıra örgütsel sürecimizin bugün gelip dayandığı noktanın zorunlu bir gereğidir.

Böyle bir atılımı başarmak için hem elverişli nesnel koşullar vardır, hem de kimi eksiklik ve zayıflıklarımıza rağmen bunun için gerekli devrimci birikim ve dinamiklere -bazı noktalarda fazlasıyla- sahibiz. Şimdi bütün sorun, bu elverişli ortamı devrimci bir tarzda değerlendirmeyi ne ölçüde başaracağımıza bağlıdır, ihtilalci ML teorimiz, uluslararası ko- münist ve işçi sınıfı hareketinin tarihsel deneyleri ve kendi tarihimiz, bu konuda esin ve güç alacağımız temel kaynaklardır.

Kim olduğumuzu biliyoruz, ne yapmak istediğimizi de. Nereden geldiğimizi biliyoruz, nereye varmak istediğimizi de. O halde şimdi yapmamız gereken; nerede geri ve yetersiz kaldığımızı, neden kaldığımızı, bunları gidermek için bugünden sonra neler yapmamız gerektiğini açıkça, cesaretle ve doğru belirlemek ve ardından işe koyulmaktır.

DÜNYA, DEVRİM ve ULUSAL KURTULUŞ
MÜCADELELERİ DALGASINDA YENİ BİR
YÜKSELİŞE GEBEDİR

Bugünkü uluslararası ortam ve koşullar, bazılarına baş döndürücü, bazılarına akıl almaz gelen, birçoklarını ise karamsarlık ve teslimiyete sürükleyen bir değişim içindedir. Gelişmeler o kadar hızlı ve çarpıcı ki, emperyalist burjuvazi, uluslararası gericilik ve revizyonist ihanet, ağız birliği halinde bunun bir "*çağ değişikliği*" anlamına geldiği iddiasındadır. Ama somut olgu ve gelişmeler, çağımızı "*emperyalizm ve proleter devrimler çağı*" olarak tanımlayan Leninizmin bu konudaki dahiyane tahlil ve tespitlerinin bütün canlılığını ve geçerliliğini koruduğunu kanıtlıyor. İğrenç bir emperyalist askeri müdahale ve saldırı savaşı ile "*çözümlenen*" son Körfez Bunalımı, bu kanıtların en tazesini ve çarpıcısını oldu.

O, emperyalist burjuvazi, gericilik ve revizyonist hainlerin, "*barış*", "*yumuşama*", "*sorunların karşılıklı diyalog yoluyla çözümü*" vb. üzerine aldatici palavralarını yerle bir etmekle kalmadı, insanlığa, "*demokrasi*", "*insan haklarına saygılı*", "*zenginliklerin daha adil bölüşüleceği*", "*refah ve mutluluk*" vaat eden "*yeni dünya düzeni*" ve buna ulaşmak için "*karşılıklı işbirliği yolu*"nun, gerçekte ne anlama geldiğini de bütün çıplaklığıyla gözler önüne serdi.

Son Körfez Savaşı'nın sergilediği gerçekler salt bunlarla da sınırlı değildir. Yanı sıra o, "*yenilmez*" ve "*karşı durulmaz*" hale geldiğine dair teslimiyetçi propagandaların ortalığı kapladığı emperyalizmin gücünün aslında nasıl şişirildiğini, onun

gerçekte nasıl çelişki ve zaafarla dolu kof ve hastalıklı bir bünyeye sahip olduğunu bir kez daha gösterdi. Ayrıca proletarya ve halkların, emperyalizm ve bütün sömürücülerin kan emici, küçültücü ve kendilerine felaket getiren boyunduruğundan kurtuluş için devrim ve sosyalizm dışında bir yolunun olmadığını da yeniden kanıtladı.

Somut olgu ve süreçlerin de adeta her gün, her saat tekrar tekrar kanıtladığı gibi, ne çağımız değişmiş, ne de onu karakterize eden başlıca çelişkiler ortadan kalkmıştır. Ortadan kalkmak şöyle dursun, bunların yumuşadığı dahi söylenemez. Burjuva-revizyonist iddialar ve aldatici bazı dış görünüşlerin aksine gerçekte bunlar derinleşmekte ve keskinleşmektedir. Ama bu, ortada hiçbir değişikliğin olmadığı anlamına da gelmiyor elbette. Çağın temel çelişkileri ve safişmaları aynı kalmakla birlikte, bunlar günümüzde yeni boyutlar ve görünüşler kazanmıştır.

Dünya, devrim ve sosyalizm güçleri ile karşıdevrim güçleri arasındaki ilişki ve dengelerin yanı sıra, dünya karşıdevrim güçlerinin kendi aralarındaki ilişki ve dengelerin de değiştiği bir süreci yaşıyor. Son 30-40 yılın yerleşmiş siyasi, ekonomik ve askeri dengelerinin, buna göre oluşmuş kavram ve oluşumların bir bakıma altüst olduğu ve yeniden şekillendiği bu süreç, proletarya ve halklar, komünist ve devrimci güçler, devrim ve sosyalizm kavgasının geleceği açısından yeni tehlike ve sorunlar kadar, daha elverişli bir nesnel ortam ve yeni olanaklar getirmektedir beraberinde. Emperyalizm ve dünya karşıdevrim güçlerinin saldırganlığının her alanda tırmanış göstermesi, bu sürecin bugün için öne çıkan yönünü oluşturuyor belki. Ama salt görünüşle yetinmemek, derinlerde mayalanan nesnel oluşumları da görebilmek gerekiyor. O zaman, dünyanın bugün içine girdiği evrenin sadece, emperyalizm ve gericiliğin devrime, halkların kurtuluş mücadelesine ve sosyalizme karşı saldırganlığının çeşitli biçimler altında tırmandığı bir evre olmakla kalmayıp, proletarya, emekçi kitleler ve ezilen halkların

emperyalistler ve işbirlikçilerine karşı yığınsal başkaldırılarının da muhtemelen yoğunlaşacağı bir evre olacağı görülür.

Doğu Avrupa'daki revizyonist rejimlerin trajik sonu, bu yeni evrenin de "dönüm noktası" oldu. Esasında 30 yıldan fazla bir süre önce ML'nin ve sosyalizmin yolunu terkederek revizyonist ihanet yoluna giren bu bürokratik kapitalist rejim-lerin peşpeşe, gürültülü ve trajik bir tarzda çöküşü, azgın bir antikomünizm dalgasının kabarışına neden olmakla kalmadı. Avrupa'da ve dünyadaki yerleşik statükoları da allak bullak etti.

Emperyalist kamp içindeki güç ilişkilerini değiştirdi. Batılı emperyalist burjuvazi ve uşakları tarafından "komünizme karşı kazanılmış bir zafer" olarak gösterilmeye çalışılan "Batılı emperyalist kapitalizmin" "Doğulu bürokratik kapitalizm" üzerindeki bu "zaferi", esasında onların başına da yeni sorun ve belalar açtı. Emperyalist askeri saldırı örgütü NATO'nun yeni işlevi ne olacaktı? Emperyalist "Avrupa Topluluğu" projesi bundan sonra nasıl bir seyir izleyecekti? "Yükselen emperyalist" Birleşik Almanya "belası" ile nasıl baş edilecekti? Dünya pazarlarında bundan sonra kimin payı ne olacaktı? Bunlar, emperyalistler için ortaya çıkan yeni baş ağrılarından sadece birkaçıdır.

Revizyonist Doğu Bloku'nun çöküşü, her şeyden önce, dünyanın iki süper gücünden biri olan Sovyet sosyal emperyalizminin, emperyalist hegemonya ve rekabet yarışında tıkanması ve şimdilik havlu atması anlamına geliyor.

ABD ile birlikte bir zamanlar dünya halklarının en tehlikeli iki düşmanından biri olan SB, emperyalist süper bir güç olarak çaptan düşmüş, dünya çapında emperyalist yayılma ve hegemonya yarışında şimdilik gerilere düşmüştür. Ama bu gerile-yiş, SB'nin emperyalist bir güç olmaktan da çıktığı anlamına gelmediği gibi, fırsatını bulduğu zaman eski saldırgan tutum ve politikalarını uygulamaktan tümüyle vazgeçtiği anlamına da gelmemektedir. "Demokrat" ve "hümanist" bir "sosyalist lider" olarak bir zamanlar yere göğe sığdıramayan

Gorbaçov'un, Azerbaycan, Ermenistan ve Baltık Cumhuriyetlerindeki milliyetçi bağımsızlık hareketlerini bastırabilmek için elini kana bulamaktan çekinmemesi bunun en açık kanıtlarıdır. Kremlin yönetiminin son Ortadoğu Bunalımı sırasında da, ABD emperyalizminin saldırganlığına başından itibaren suç ortağı olduğu halde, çevirdiği ikiyüzlü, sinsî ve kalleşçe diplomatik manevralarla Arap halklarının gözünü boyamaya çalışması, sanki ABD emperyalizminden "farklı ve barışçı bir yaklaşım" içindeymiş izlenimini yaratmaya çalışması da, onun bu bölge Örneğinde geleceğe dönük yatırım hesaplarının bir başka göstergesidir.

Sovyet sosyal emperyalizmi, tıkanan hatta ifasının eşğine gelen ekonomisini yeniden canlandırabilirsek, patlama noktasına gelen sosyal ve etnik huzursuzlukları çözümlenebilir ve Batı emperyalizmi ile arasındaki teknolojik geriliği kapatmak amacıyla geçici bir geri çekilme zorunluluğunu duymuştur. Emperyalist rekabet ve silahlanma yarışında tempoyu yavaşlatarak zaman kazanmanın, eski egemenlik alanlarından bazıları kaybetme pahasına bile olsa geçici ve kısmi bir geri çekilme ile yeniden güç toplamanın peşindedir. Yoksa o, emperyalist bir güç olmaktan çıkmadığı gibi emperyalist yayılma ve dünya çapında hegemonya kurma stratejik amacından da tamamen ve nihai olarak vazgeçmiş değildir. Bundan dolayı, bugün ABD ve Batı emperyalizmi karşısında sürekli gerileyen, taviz üstüne taviz veren, uysal ve akıllanmış ter iş ortağı profili çizen Sovyet emperyalizminin, fırsatını bulduğu durumlarda askeri müdahale eylemleri de dahil çeşitli diplomatik, siyasi ve askeri ataklarda bulunması şaşırtıcı sayılmamalıdır. Dünyanın gözlerini Körfez'e çevirdiği bir sırada Litvanya ve Estonya sorunlarını askeri birer operasyonla "çözümlemeye" girişmesi bu açıdan da uyarıcıdır.

Öte yandan, bugün Kremlin'de giderek kızışan bir iktidar mücadelesi yaşanıyor. Sosyal emperyalist Sovyet burjuvazisinin farklı kanatları arasında bir "geçiş dönemi"ne özgü geçici,

sınırı ve koşullu bir ittifakın ürünü olarak adeta şapkadan çıkan Gorbaçov'un suyu her geçen gün biraz daha ısınmaktadır.

Gorbaçov ve onun kapitalist reform politikaları geçici bir uzlaşmanın ürünüydüler. Sovyet revizyonist burjuvazisinin çeşitli kanatları arasında, ekonomik, siyasi ve toplumsal yaşamda biriken ve patlama noktasına gelen sorunların çözümü amacıyla geçici bir geri çekilmenin ve bu arada özellikle ekonomide daha açık burjuva kapitalist reformların gerekliliği noktasında bir ayrılık yoktu. Ama bunun sınırları ve hızı konusunda baştan beri ciddi çatlaklar vardı. Batı'ya daha yakın ve daha çok alt düzeydeki yerel burjuva bürokrat kesimlerin temsilcisi olan bir kanat, daha hızlı ve daha geniş kapsamlı bir burjuva liberalleşme yanlısı iken; kasıtlı olarak "Stalinci" gösterilmeye çalışılan ama gerçekte Brejnevci sivil ve askeri büyük bürokrat kesimlerin temsilcisi olan kanat, daha sınırlı ve daha ihtiyatlı bir geri çekilme yanlısı idiler. Brejnev'in ölümünden sonra birbirlerine karşı henüz kesin bir üstünlük sağlayabilecek bir durumda olmayan bu iki ana kanat, Çernenko ve Andropov ara halkalarından sonra, o güne dek adı sanı duyulmamış Gorbi'nin aradan fırlamasına geçici olarak göz yumdular. Zorunlu bir denge ve uzlaşmanın çocuğu olan Gorbaçov'un, süreç ilerledikçe, ne İsa'ya ne de Musa'ya yaranamayacağı baştan belliydi.

Bugün sadece Sovyet işçi sınıfı ve emekçi kitleleri içinde değil, revizyonist burjuvazinin "*liberal*" ve "*muhafazakar*" kanatları içinde de Gorbaçov'a karşı muhalefet artmıştır. Özellikle Brejnevci "*muhafazakarlar*"ın atağa kalktıkları görülüyor. Önümüzdeki süreçte bunların bir "saray darbesi" yoluyla SB'de duruma iyice hakim olmaları sürpriz olarak görülmemelidir. Bunun bir "iç savaş" veya zaten dağılmakta olan "birlik" in parçalanmasını hızlandırması gibi "iç" sonuçlarının yanı sıra, SB ile ABD ve diğer Batılı emperyalistler arasındaki bugünkü uzlaşma ve işbirliği sürecine bir ölçüde limon sıkması gibi "dış" sonuçları da olabilir. Fakat görünüm ne olursa olsun, hangi

"sol" ve keskin söylemle kendini gizlemeye çalışırsa çalışsın bir darbe yoluyla Moskova'da daha "uzlaşmaz" ve "radikal" bir çizginin egemen hale gelmesi, sosyalizme ve proletarya enter-nasyonalizmine dönüş anlamına kesinlikte gelmeyecektir. Dünyada sosyalizmin bu ilk ülkesinde sosyalizmin yeniden kurulabilmesi, ancak tabandan gelecek yeni ve köklü bir proleter devrimle mümkündür.

İki süper devlet arasındaki emperyalist rekabet yarışında SB'nin soluğunun tıkanması ve ABD karşısında havlu atmasının ceremesini çeken yine devrim ve sosyalizm davası, dünya halkları, ulusal ve sosyal kurtuluş için mücadele eden devrimci ve ilerici güçlerdir. Onlar arasındaki emperyalist çekişme ve rekabet, başta yeni bir emperyalist dünya savaşı tehlikesi olmak üzere proletarya ve halklar için bir dizi bela ve tehlike demektir. Rekabetin yerini şimdi hayasız ve çok açık bir işbirliğinin alması, bu kez yeni belalar ve tehlikeler getiriyor.

Revizyonist ihanetin kaçınılmaz sonucu olan kapitalist çürüme ve iflasın bilinçli olarak ML'nin ve sosyalizmin üzerine yıkılmak istenmesi, bu yıkıcı sonuçların başında gelir. SB ve diğer revizyonist uydularının içine düştükleri sefil durum, kapitalizmin ideologlarına ve oportünistler de dahil bütün uşaklarına, ML'ye, devrim ve sosyalizm davasına saldırmak, onu gözden düşürmek, proletarya, emekçi kitleler ve ezilen halkları karamsarlık ve teslimiyete sürüklemek için bugüne dek bulamadıkları ölçüde elverişli bir olanak sunmuştur. Gorbaçovcu revizyonizmin kendisi de bu antikomünist koronun baş solistleri arasındadır. Burjuva liberal revizyonist ihanetin günümüzde öne çıkan biçimini oluşturan Gorbaçovculuk, her alanda sergilediği İhanet pratiğini en bayağı uzlaşma ve teslimiyet teorileri ile tamamlıyor. Bu, onun yol açtığı yıkıcı sonuçların en önemlilerinden bir diğeridir.

Gorbaçovcu revizyonizme göre: Devrimlerin çağı artık geçmiştir. Uzlaşmaz nitelikteki sınıfsal ve ulusal çelişkilerin çözümü için çatışmanın dışında yollar da vardır ve günümüzde

artık bunlar kullanılmalıdır. Yoksa ezileni ezeni, proleterleri burjuvası, mazlum emperyalisti, sömürüleni sömüreni ile hepimizin hep birlikte yaşadığı dünyamız mahvolur. Bu yüzden devrimler sadece gereksiz değil aynı zamanda tehlikelidir. Dünyanın çeşitli yörelerinde ulusal ve sosyal kurtuluş için silaha şartlan devrimci ve ulusal kurtuluşçu güçler bencillik etmemeli, sorumlu davranmalı, kendi yerel çıkarları için dünyayı ve insanlığı tehlikeye atmamalıdır. Öte yandan, artık pazar ya da hammaddeler için askeri rekabetten ve dünyanın bölü- şümünden söz etmeye gerek yoktur. Değişik sosyal sistemlere sahip ülkeler arasında uzlaşmaz çıkarların bulunduğunu ileri sürmek gariptir. Sosyalizm ile kapitalizm birbirleriyle buluşmaya doğru gitmektedir. Emperyalistlerin, özgürlüğüne kavuşmuş ülkeleri soymak istediklerine dair klişeler artık düzeltilmelidir. Emperyalizme karşı mücadelede, gelişmekte olan ülkelerle sosyalist ülkelerin çıkarlarının aynı doğrultuda olduğu (görüşü) efsanedir. Bugün herkesin görevi hem ulusal planda hem de uluslararası planda istikrarı korumak için işbirliği yapmaktır.

Gorbaçovcu hainler, vaaz ettikleri bu hayasız teslimiyet teorilerinin pratiğini de bizzat sergiliyorlar. Uluslararası planda bunun moda biçimi, Beyaz Saray ile Kremlin'in patronları arasındaki zirve toplantıdır. Belli aralıklarla devlet başkanları, bunların arasında da Dışişleri Bakanları düzeyinde sürdürülen "süper" veya "mini" zirveler yoluyla Washington ve Moskova'nın emperyalistleri, dünyanın gidişine yine birlikte nizam vermeye çalışıyorlar. Halklar ve onların mücadeleleri, bölgeler ve ülkeler, kumar masasına sürülen birer fiş muamelesi görüyor bu zirvelerde. Kaderleri orada tayin ediliyor, alınıyor, satılıyorlar. "Malta Zirvesi"nin kokusu Panama ve Romanya'da çıktı. Onu izleyen "Washington Zirvesi"nde Afganistan, Kore, Kamboçya, Litvanya ve iki Almanya'nın "birleşmesi"nin ele alındığı anlaşıldı. "Helsinki Zirvesi"nde ise özellikle Ortado- ğu'nun yeni paylaşımının belirlendiği ortaya çıktı. Bundan böyle de her zirveden sonra dünyanın şu veya bu yöresinde halkların başına yeni bir belanın açıldığını göreceğimiz kesindir.

Bu arada, Şu veya bu nedenle, gönüllü olarak veya ilkesiz bir pragmatizmin sonucu umudunu ve kaderini bugüne kadar Sovyet sosyal emperyalistlerine baęlamıŐı olan güçler büyük bir Şaşkınlık ve aĉmaz iĉine düŐmüŐlerdir. Yüzündeki "sosya- list" maskesine aldandıkları Moskova, bugün birer birer satıyor ĉnk hepsini. Kendi uzlaşma ve teslimiyet ĉizgisine gelmeyenleri hizaya getirmek iĉin baskı ve Őantaja başvuruyor. Olmazsa ekonomik, mali, diplomatik ve askeri "yardımlarını kesiveriyor. Küba, Nikaragua veya Angola örneklerinde olduğu gibi kaderleriyle baŐbaŐa bırakıyor; en ĉarpıcısını Honecker ve Jivkov rneklerinin oluşturduğu gibi koltuklarını altlarından ĉekiveriyor; o da olmazsa İŞin iĉine bizzat girip ya Romanya'da olduğu gibi darbe düzenliyor ya da SB'deki yüzbinlerce Yahu- dinin gĉne izin vermekte İsrail'in boğamadığı Filistin 'in tıfada' sına yaptığı gibi arkadan kalleŐĉe hanĉerliyor halkların mücadelesini. Revizyonist Sovyet burjuvazisinin yüzüne daha önceden taktığı "sosyalist" ve "proleter enternasyonalist" maskesini sıyrarak sosyal emperyalist yüzünü bütün ięrenĉ-liğiyle sergilemesinden ötürü büyük dŐ kırıklığına uğrayan ilerici ve ulusal kurtuluŐĉu güçlerin buna karşı reaksiyonları ĉeŐitli biĉimler alabiliyor. Bunlardan bazıları daha tutarlı bir devrimci ĉizgiye ynelirlerken; eski alışkanlıklarından kurtula-mayanları bu kez Gorbaĉovcu batağa, aynı ilkesiz pragmatizme ve İŐbirlikĉilik ĉizgisine sürükleniyorlar. nemli bir kesimi ise, revizyonist ihanet sorununu sanki Gorbaĉovla baŐlamıŐ bir sreĉ gibi salt Gorbaĉov'un bugünkü teslimiyet politikaları ile sınırlıyor, sosyal emperyalizmin asıl teori ve pratiğini yapan Brejnev döneminin hırslı ve saldırgan politikalarının nostaljisini yaŐıyorlar. Moskova'da yine eskisi gibi saldırgan militarist bir kliğin işbaşına gelmesini "sosyalizme ve proleter enternas- yonalist ĉizgiye geri dönüş" olarak görmeye ve alkıŐlamaya en hazır kesimi bunlar oluşturuyor. Son olarak bir grup daha var ki, daha düne kadar "sosyalist" olarak gördükleri SB ve diğer revizyonist ülkelerdeki ĉkŐn yarattığı dŐ kırıklığının da etkisiyle bunlar bu kez, aĉıkĉa veya üstü örtülü biĉimlerde,

Marksist kavram ve değerlere gitgide daha fazla sırt çevirerek "ulusalçı", vb. bir çizgiye yöneliyorlar.

SB ve diğer revizyonist ülkelerdeki çöküş ve iflasın, ideo-lojik, siyasi, psikolojik ve askeri sonuçlarının yanı sıra ekonomik bakımdan da emperyalist kapitalizme kan veren bir boyutu var. Doğu Avrupa'da yaşanan süreçler ele alınırken genellikle gözden kaçırılıyor bu boyut. Muazzam Çin pazarından Sonra şimdi de SB ve diğer Doğu Avrupa ülkelerinin kapılarını emperyalist ülke ve tekellerin sermaye yatırımı ve mallarına ardına kadar açmaları, kapitalist dünya pazarında belli bir genişleme yaratmıştır. Diğerlen gerçi küçük ve önemsizdir; ekonomik bir değer ve anlamdan çok ideolojik-siyasi (psikolojik-moral) bir değer ve anlam taşıyorlar emperyalist burjuvazi için. Ama, dev Çin pazarna şimdi bir de SB'nin eklenmesi, zaten bunalım içindeki emperyalist-kapitalist ekonomilere küçümsemeyecek bir soluk alma olanağı kazandırmıştır,

İki süper devlet arasındaki dünya çapında emperyalist yayılma ve hegemonya mücadelesinde SB'nin soluğunun tıkanmasından sonra ABD emperyalizmi, özellikle askeri bakımdan bugün için yeniden dünyanın "tek" ve "rakipsiz" süper gücü konumuna yükselmiştir. Görünüşe bakarak tek yanlı ve abartılı değerlendirmelere yol açan bu durum, ABD emperyalizminin arlık "karşı durulmaz bir güç" haline geldiği şeklinde korkak, karamsar ve teslimiyetçi bir ruh haline yol açmaktadır. Ancak son Ortadoğu Savaşı, "*savaşız bir dünya*", "*barış ve yumuşama çağı*", "*emperyalizmin artık eskisi gibi saldırgan bir karakter taşımadığı*" şeklindeki utanmaz revizyonist demagojilere olduğu kadar, ABD emperyalizminin "*karşı durulmaz bir güç kazandığı*" şeklindeki teslimiyetçi eğilimlere de ağır bir darbe indirmiştir aslında, Saddam rejimi gibi gerici burjuva bir güç bile, ABD ve peşinden sürüklediği fedailerini oldukça zorlamıştır. Emperyalist propaganda bombardımanının "3-5 günlük bir iş" gibi göstermeye çalıştığı tek yanlı vahşi emperyalist saldırganlık, güçler arasındaki muazzam

eşitsizliğe rağmen 43 gün boyunca bitirememiştir "iş"i, Emperyalist propaganda, kendi hesabına esasında bir başarısızlık anlamına gelen bu durumu, kara savaşının çabuk sonuçlanması üzerine yaygaralarla örtme çabasındadır. Ancak, Irak ordusunun bu kadar çabuk çözülüşü, emperyalist gücün ye-nilmezliğinden çok, Irak askerlerinin Saddam'ın maceracı po- litika ve amaçlarını, uğrunda ölmeye değer bulmamalarının bir sonucudur. Dolayısıyla emperyalizmin 'nükleer savaş" teh- didi ve şantajları karşısında paniğe kapılarak onursuzca diz çöken Kruşçevci hainler başta olmak üzere tüm revizyonist korkaklık ve teslimiyet eğilimlerinin, özünde ne denli tabansız ve iğrenç bir tutum olduklarını somut olarak sergileyen son örnek olmuştur Saddam rejimi gibi bir gücün bile bu kadar direnebilmesi.

ABD emperyalizmi bugün emperyalist kampın tekrar "tek" ve "rakipsiz" patronu konumuna yükselmiş görünmektedir. Ama bu görünüş aldatıcıdır. ABD özellikle askeri bakımdan bugün "en güçlü" emperyalist konumundadır belki ama; bu onun, ekonomik ve siyasi bakımlardan da "rakipsiz" ve "en güçlü" emperyalist güç olduğu anlamına gelmediği gibi, "karşı konulmaz" ve "yenilmez" bir konumda olduğu anlamına hiç gelmemektedir. Emperyalizmin eşit olmayan gelişmesi sonucu bugün özellikle "Birleşik Almanya" ve Japonya "yükselen emperyalist" güçler durumundadır. Tek başına Almanya ve Japonya ölçüsünde ve temposunda olmamakla birlikte emperyalist Avrupa Topluluğu ve biraz daha geriden gelen Çin de, emperyalist rekabet yarışında daha bugünden ABD'yi zorlayan ve gelecekte daha da fazla zorlayabilecek olan emperyalist güçler arasındadır. Keza uğradığı bütün güç kaybına rağmen SB de bu yarışta vardır ve ABD için olduğu kadar diğerleri için de hâlâ ciddi bir rakiptir. Bundan ötürü, ABD'nin bugünkü rakipsiz görünümüne rağmen emperyalist kamp "tek" değil esasında "çok kutuplu" bir durumdadır ve bu gerçek her geçen gün daha belirgin bir hal almaktadır.

Emperyalist kampın çok kutuplu bir yapı içinde olması ne anlama gelir? Bu, bütün hain revizyonist tezlerin iddia ettik-lerinin aksine çağımızın başlıca çelişmelerinden biri olan emperyalistler arası çelişkilerin ortadan kalkmadığı, tam tersine sürdüğü, hatta yeni boyut ve görünümler kazanarak alttan alta derinleştiğini gösterir. Zaman zaman su yüzüne de vuran bu gerçeğin en son kanıtı, yine son Ortadoğu Bunalımı olmuştur Daha bunalımın başından itibaren özellikle Almanya, Fransa, Japonya ve Çin, ABD ile emperyalist kamp içinde uzun süredir onun dümen suyunu izlemeyi tercih eden dışleri dökülmüş "İngiliz Aslanı"ndan belirgin bir biçimde farklı bir politika izlediler. Tümüyle emperyalist çıkar farklılıklarından kaynaklanan bu farklılık, çok kesin ve kararlı bir muhalefet biçimini almadı belki. ABD ve ortağı İngiltere sonuçta bildiklerini yine okudular. Hatta diğerlerini kerhen de olsa yanlarında görünmek zorunda bıraktılar. Ama bu, emperyalist haydutlar arasındaki çatlakların görülmesini engelleyemedi.

Zaten son Ortadoğu Savaşı, ilk bakışta sadece VWashington-Londra emperyalist mihverisi ile Bağdat gericiliği arasında bir savaş olarak görünmektedir. Ama gerçekte onun arka planında, Washington ve yordakçısı Londra ile özellikle Bonn, Paris ve Tokyo arasındaki emperyalist rekabet savaşı gibi bir boyutu da vardır.

ABD emperyalizmi, kendisi açısından hazır elverişli bir uluslararası konjonktür yakaladığı bir dönemde, Saddam gericiliğinin şahsında kim olursa olsun bundan sonra kendisine kafa tutmaya kalkışacak olan güçlere bir "ders vermek" amacı ve hesabının ötesinde asıl olarak, Ortadoğu gibi bütün emperyalist güçler açısından yaşamsal stratejik öneme sahip olan bir bölgeye kendi çıkarına en uygun ve olabildiğince kairci yem bir çekidüzen vermek teme! amacıyla bu emperyalist savaşa girişmiştir. Irak'ın Kuveyt'i işgalinin bahane edildiği bu azgın emperyalist müdahale, bu yönüyle esasında Bonn'a, Paris'e ve Tokyo'ya karşı da açılan bir savaştır ve bu savaş diğerleri gibi'

kolay kolay bitmeyecektir. Hatta onun asıl bundan sonra ve kızışarak süreceği söylenebilir. Ortadoğu petrollerine ABD'den çok daha bağımlı bir durumda olan Avrupa ve Japonya, ken-dileri için böylesine yaşamsal bir çıkar alanında emperyalist rakiplerinin kurduğu yeni ve sıkı denetimi kabullenmeyecek ve bunu geriletmenin yollarını arayacaklardır. Bundan ötürü özellikle Almanya ve Fransa'nın bu bölgedeki diplomatik, siyasi ve ekonomik manevralarını yoğunlaştırmaları ve yeni ataklara girişmelerini beklemek gerekir. Bu girişimlerin zaman zaman sahte ve ikiyüzlü bir "antiAmerikancılık" görünümü alması aldatıcı olmamalıdır. Özellikle Fransız emperyalist burjuvazisi, sinsî ve içten pazarlıklı tutumlarla halkların gözünü boyayarak onların sempatisini kazanmaya çalışmanın eski bir ustasıdır ve onun önümüzdeki süreçte özellikle Kürt ve Filistin sorunlarına ilişkin olarak böyle ikiyüzlü manevralara girişmesi olasılığı yüksektir.

Öte yandan, Ortadoğu'daki son gelişmeler, gücünün tekrar zirvesine çıkmış gibi görünen ABD emperyalizminin aynı zamanda nasıl zayıflıklar içinde olduğunu ve nasıl her an tökezleyebileceğinin ipuçlarını da içinde taşımaktadır aslında Dünyanın yeniden "tek" ve "en güçlü" patronu haline gelmiş görünen ABD emperyalizmi, gerçekte çok zayıf rejimleri, hatta piyonlarını bile bazı durumlarda tehdit, baskı ve şantaj yoluyla ürkütüp istediği hizaya getirememektedir. Daha önce Grenada ve Panama örneklerinde de görüldüğü gibi, sözünü geçirebilmek için artık doğrudan askeri güce başvurmak zorunda kalmaktadır. Üstelik hâlâ en güçlü yanını oluşturan o muazzam askeri gücü de istediği sonuçları almakta zorlanmaktadır, Noriega gibi bir soytan karşısında düştüğü komik durumdan sonra, Saddam rejimi gibi, gücü ve olanakları nihayetinde sınırlı bir gerici burjuva güç dahi ona askeri açıdan da ciddi ciddi sorun olmaktadır. Diplomatik ve siyasi alanlarda ise en yakın müttefiklerini dahi eskisi kadar kolay, eski ölçüde ve eski sağlamlıkta peşine takamamaktadır. Tarihin "Körfez Savaşı"nda, ABD emperyalizmin inişe geçişinin başlancının sim

geleyen bir *'Pirüs Zaferi'* olarak kaydetme olasılığı oldukça yüksektir.

Geçmişte iki süper devlet arasındaki emperyalist hegemonya yarışının keskinliği, emperyalist bir dünya savaşı tehlikesini artırıyordu. Bugün ise bu yarışın eski şiddetini göreceli olarak yitirmesi ile birlikte emperyalistler arası bir dünya savaşı tehlikesi geçmişe oranla azalmıştır. Ama bu, emperyalist savaş tehlikesinin tümüyle ortadan kalktığı anlamına gelmediği gibi, çatışmasız-savaşırsız bir dünyaya kavuştuğumuz anlamına hiç gelmemektedir. Savaşın kaynağı, emperyalist hegemonya rekabeti ve emperyalizmin eşit olmayan gelişmesidir. Dolayısıyla, emperyalizm bir sistem olarak ortadan kalkmadığı sürece, emperyalist savaş tehlikesinin de tamamen ortadan kalkması mümkün değildir ve düşünülemez.

Öte yandan, büyük emperyalist güçlerin birbirleriyle doğrudan doğruya kapıştıkları bir dünya savaşı tehlikesinin geçmişe oranla bugün için azalmasına karşılık, dünya, özellikle ABD emperyalizminin doğrudan askeri müdahale ve saldırganlık eylemlerinin yanı sıra emperyalist güçlerin dolaylı olarak arkasında yer aldıkları bölgesel çatışma ve savaşların yayılacağı ve yoğunlaşacağı anlaşılan bir döneme girmiştir. Son Ortadoğu Savaşı bu açıdan da çarpıcı bir örnektir. Benzer bir gelişme, emperyalist müdahale ve saldırganlık eylemlerinin bir başka türünü oluşturan hükümet darbeleri ile, kendilerine bağlı bir kliği işbaşına getirmek için emperyalistler tarafından kışkırtılan gerici iç savaşların sıklaşmasında görülmektedir. Pakistan'da Benazir Butto, Yunanistan'da Papandreu hükümetlerinin alaşağı edilmeleri ile Afrika'da önce Liberya ardından Somali'de yaşananlar bu iki türün son dönemlerde dikkati çeken örnekleridir.

Bir araştırmaya göre, II. Dünya Savaşı'nın bitiminden son Ortadoğu Savaşı'na dek geçen yıllar içinde cereyan eden çeşitli yerel savaş, çatışma ve "iç savaşlar" sonucunda 20 milyon üzerinde insan yaşamını yitirmiştir. Bu rakam, II.

Dünya Savaşındaki toplam ölü sayısının yarısından, 1. Dünya Savaşı'ndakinin ise iki katından fazladır. Bunu bir anlamda "zamana yayılmış" ve "parça parça" yürütülen bir "III. Dünya Savaşı" olarak da yorumlamak mümkündür. Yine son Ortadoğu Savaşı, kimi yönleriyle, belirli bir alan üzerinde yürütülen "minyatür bir dünya savaşı" olmamış mıdır? Topyekün emperyalist bir dünya savaşı elbetteki bunlardan çok farklı boyut ve çizgiler taşır; onu herhangi bir savaş olarak görmek veya III. bir emperyalist dünya savaşı tehlikesinin yerini artık yerel kapışma ve savaşların aldığı ileri sürmek oportünist bir tutum olur. Fakat hangi yöne bakacak olsak günümüz dünyasının gerçekleri, "savaşsız bir dünyaya kavuştuğumuz" şeklindeki burjuva-revizyonist propagandanın nasıl utanmazca bir demagoji olduğunu göstermektedir. Bundan ötürü, dünya çapında topyekün bir emperyalist savaş tehlikesinin ortadan kalktığını ileri süren ve insanlık için I ve II'ncisinden çok daha ağır bir yıkım ve felaket getireceği çok açık olan böyle bir tehlikeye karşı uyanıklığın körelmesine, emperyalist savaş ve savaş kışkırtıcılığına karşı mücadelenin gevşetilmesine yol açan her türlü tez ve düşünce antiLeninist olduğu kadar da tehlikeli ve zararlıdır.

Başını emperyalist güçlerin çektiği silahlanma yarışının da bütün hızıyla sürüyor olması, hem yeni bir emperyalist dünya savaşı tehlikesinin ortadan kalkmadığının hem de artarak süren emperyalist saldırganlığın bir başka açık kanıtıdır. Stalin yoldaşın veciz anlatımıyla; "Burjuva devletler silahlanıyor ve çılgınca yeniden silahlanıyorlar. Neden? Elbetteki gevezelik etmek için değil savaşmak için. Emperyalistlerin savaşa gereksinimleri vardır. Çünkü savaş, dünyanın yeniden paylaşılması, pazarların, hammadde kaynaklarının ve sermaye yatırım alanlarının yeniden paylaşılması için tek araçtır".

Genel bir "yumuşama".. "barış" ve "silahsızlanma" üzerine koparılan emperyalist-oportünist yaygaralara ve aldatıcı

şovlara rağmen dünya çapında genel bir silahlanma yarışı gerçekte sürmektedir. Hatta onun eskisinden daha hızlı, daha yaygın ve daha ürkütücü boyutlar aldığı söylenebilir. Çok gelişmiş teknoloji ürünü, tahrip gücü çok yüksek, tüyler ürpertici yeteneklere sahip yeni silah sistem ve modelleri üretiliyor. Bu konudaki yarış artık yeryüzü ile de sınırlı kalmıyor, uzaya taşınıyor. Bu arada uluslararası bütün sözde yasak ve denetimlere rağmen, kimyasal, biyolojik ve nükleer silahlar artık adeta işportada satılıyor Emperyalist savaş tehlikesi ve savaş kışkırtıcılığına karşı mücadele görevi gibi, bunun bir parçası olan silahlanma yarışına karşı mücadele görevi de bugün ortadan kalkmamıştır Bu konuda da rehavete yol açan burjuva-revizyonist propagandaya karşı olduğu gibi, emperyalist savaş tehlikesine ve silahlanma yarışına karşı mücadeleyi burjuva pasifist bir çizgide tutmaya çalışan liberal anlayışlarla da mücadele, hâlâ güncel ve zorunlu devrimci bir görevdir.

Dünyanın bugünkü durumu ele alınırken gözden kaçırılmaması gereken temel olgulardan biri de, kapitalizmin dünya çapındaki ekonomik bunalımının ortadan kalkmadığı, tam tersine derinleşerek sürdüğü gerçeğidir. Yıllardan beri süregelen bunalım, kapitalist-revizyonist ülkelerde proletarya ve emekçi yığınlar ile egemen burjuvazi, sömürge ve yarı sömürge ülkelerde bu ülkelerin halklarıyla kendilerini ezen ve sömüren emperyalistler ve işbirlikçilen arasındaki çelişkileri keskinleştirdiği gibi, emperyalist güçlerin kendi aralarındaki çelişkileri de keskinleştirici bir rol oynuyor. Emperyalist saldırganlık ve askeri müdahale eğilimlerinin günümüzde daha da şiddetlenmesinin en başta gelen nedeni burada aranmalıdır. Emperyalist burjuvazi, bugünkü bunalım koşullarında, emperyalist-kapitalist dünya ekonomisi zincirinin herhangi bir halkasının kopması, mutlak denetimlerinden çıkması veya rakiplerinin nüfuz atanına geçmesi gibi gelişmelere karşı çok daha tahammülsüzdür.

Emperyalist burjuvazi ve kapitalizmin uşakları, "Yeni Sağ" dalganın 1980'lerdeki yükselişi ile birlikte giriştikleri yalana ve

demagojiye dayalı ideolojik taarruz sırasında, "*kapitalist piyasa ekonomisinin büyüklüğü, üstünlüğü, kendini yenileme ve sorunlarını aşma yeteneği*" üzerine büyük yaygara kopardılar. Bu arada, kapitalist sistemin 1970 lerin başında patlak veren dünya çapındaki son devrevi bunalımının da artık aşıldığı yalanı, bu gürültülü kampanyanın ana temalarından biri oldu. İlk bakışta dış görünüm de bu yalanı destekler gibiydi Kapitalist ekonomilerde eski, özellikle 1973'lerdeki enerji bunalımı (petrol ambargosu) sırasında karşılaşıldığı türden çarpıcı bu- nalım ve panik görüntülerine pek rastlanmaz olmuştu. Hatta sanayinin çeşitli dallarına ve ülkeden ülkeye değişmekle birlikte, kimi "*canlanma*" ve "*gelişme*" belirtileri görülmüyordu. Ancak bütün bunlar aldatıcıydı. Burjuva kapitalist-revizyonist propagandanın bütün yaygaralarına, cımbızla seçilip üzerinde demagoji yapılan bütün "*canlanma*" belirtilerine rağmen kapitalist-revizyonist sistemin dünya çapındaki bunalımının alttan alta sürdüğü gerçeği günümüzde giderek daha belirgin bir hal almaktadır. Bunalım kronikleşmekle kalmamış, yeni biçim ve boyutlar kazanarak derinleşmiştir.

Hem tek tek ülkeler hem de dünya çapında bir bütün olarak ele alındığında kapitalist ekonomilerde genel bir durgunluk, üretim artışı ve büyüme oranlarında genel bir düşüş gözleniyor En gelişmiş ekonomilerde bite gerçek üretim artışı 1950'li yılların dahi gerisinde kalıyor. Bu düşüş bazen mutlak düşüş (negatif büyüme) halini alıyor. Örneğin ABD ekonomisi, uzun bir süreden beri, gerçek bir üretim artışından çok muazzam bir iç ve dış borçlanma, sürekli büyüyen bir bütçe açığı pahasına, bu arada faiz oranlarını yüksek tutarak ülke dışından sermaye akışı sağlama gibi mali tedbir ve dalaverelerle durumu İdare ediyordu. Ama bu yolun da sonu gelmiştir. Amerikan ekonomisi genel bir "*durgunluk (resesyon)*" içine girmiştir. Bu gerçek, bu yılın başında Bush yönetimi tarafından da resmen kabul ve ilan edildi. Amerikan ekonomisinin içine girdiği durgunluk ve buna yol açan gelişmeler Körfez Savaşının gürültüsü içinde kaybolup gitti ilk anda belki ama, savaşın kapitalist

ekonomilerde yol açacağı zincirleme yıkıcı sonuçlarla da birleşerek onun önümüzdeki dönemde çok daha yıkıcı biçimlerde kendini hissettireceği açıktır.

Zaten ABD'nin son Körfez Bunalımı'nı "savaşla çözme" yönündeki ısrarlı tutumunun bir nedeni de, "durgunluğa gir- miş ekonomisini bu yolla "canlandırma" hesaplarında aran- malıdır. Kaldı ki, 'durgunluk" belası sadece ABD'nin başındaki bir sorun değildir. Onun Körfez Bunalımı sırasındaki en ateşli yamağı İngiltere de aynı beladan muzdariptir, Öte yandan, Doğu Almanya'yı satın alma işlemi, emperyalist ekonomiler içinde en sağlıklı görünen Batı Alman ekonomisinde de geçici sarsıntılar yaratmış, bu iş Batı Alman emperyalist burjuvazisine pahalıya malolmuştur. Dolayısıyla, tek başına belirleyici veya en önemli neden olmamakla birlikte, "soğuk savaş" yılları boyunca askerileştirilen emperyalist-kapitalist ekonomi- lerin bu ana sektörüne kan verme yoluyla, durgunluk içine girmiş veya bunun eşliğindeki ekonomilerinde genel bir can- lanma yaratabilme hesapları, belli başlı hemen tüm emperya- listlerin son Körfez Bunalımı sırasındaki tutumlarında önemli bir rol oynamıştır Emperyalist çakalların umdukları bu canlanma göreceli ve daha çok tek yönlü olacaktır, yeni ve daha şiddetli bir spazmın önkoşullarını hazırlamaktan öte geçemeyecektir ve en önemlisi, bunun faturasını ödeyenler yine sö- mürge ve yarı sömürge ülke halklarıyla, kapitalist ülkelerdeki proletarya ve emekçi yığınlar olacaktır.

Son Körfez Bunalımı ve bunun savaşa dönüşmesi, ken- disini topladığı ve artık kefeni yırttığı iddia edilen emperyalist-kapitalist ekonomilerin esasında nasıl dayanıksız ve istikrarsız bir yapıda olduklarını, en güçlülerinin dahi en küçük bir sarsıntıda nasıl ciddi kriz ve açmazlarla karşılaştıklarını somut olarak bir kez daha sergiledi Savaşın patlamasıyla birlikte petrol fiyatlarının yukarı fırlaması, gelişmiş veya bağımlı bütün kapitalist ekonomileri paniğe sürükledi ve bir anda ciddi sarsıntılar yarattı. Alınan olağanüstü önlemlerle tam bu sarsıntı atlatılır gibi

olmuşken, bu kez kur sistemleri ve hisse senetleri piyasaları allak bullak oldu. Uzunca bir dönemden beri zaten bir türlü istikrarlı bir yapıya kavuşturulamayan dünya para sisteminin belkemiği dolar hızlı bir değer kaybına uğradı. II. Dünya Savaşımdan bu yana en düşük değerlere düştü. Kapitalist ekonomilerin ateşini gösteren bir başka gösterge olan hisse senedi endeksleri hızlı ve keskin dalgalanmalar gösterdi. Ekonomiler-de genel bir duraklama içine girilmesinin dışında kimi sektörlerde iflaslar hızlandı, kapasite kullanım oranları biraz daha düştü, Almanya ve Japonya da dahil bütün kapitalist ekonomiler genel büyüme, yatırım, kredi ve üretim planlarını gözden geçirip hedeflerini küçültme zorunluluğunu duydular.

Bu şok ve sarsıntının yıkıcı sonuçları, zincirleme reaksiyonlar halinde asıl önümüzdeki süreçte kendilerini gösterecektir. Savaşın faturası, emperyalist-kapitalist ülkelerde yeni vergiler, zamlar, enflasyon, artan iflaslar ve kapasite kullanımının düşmesinin körükleyeceği işsizlik, vb. yollarla işçi ve emekçi kitlelerin önüne uzatılacaktır; dünya ticaretinde gelişmiş kapitalist emperyalist ülkelerle bağımlı ve geri sömürge ve yarı sömürge ülkeler arasındaki "eşit olmayan ticaret" makası daha da açılacaktır, emperyalist dış borç, kredi ve sermaye yatırımlarında bir daralma, buna karşılık alınan faiz oranlarında bir yükselme kaçınılmazdır; Batılı emperyalist burjuvazi tarafından bol keseden kredi ve yatırım vaatleri ile baştan çıkarılan Doğu Avrupa'nın eski revizyonist ülkeleri gibi, dış borç ve kredisiz yapamaz duruma düşürülmüş bağımlı ekonomilerin beklediklerini bulabilmeleri bundan sonra artık daha da zordur; dünya ticaret hacminde bir daralma olasılığı yüksektir, vb. Bütün bunlar, savaş sonrasında kendilerini gösterecek olan yıkıcı sonuçlardan hemen akla gelen bazılarıdır. Üstelik bütün bunlar, yıllardır süregelen bunalımın biriktirdiği ve kimileri zaten binbir atraksiyonla güç bela buzdolabında tutulan sorunlar yumağının üzerine binecektir. Bu sorunlar arasında en ciddi ve her an bir yerlerden patlamaya gebe olanlardan biri de "dış borçlar sorunu'dur

Sömürge ve yarı sömürge ülkelerin, gelişmiş emperyalist ülkeler ve finans kuruluşlarına olan borçları, bu ülkeleri her bakımdan gitgide daha fazla köleleştirmekte ve ekonomilerini felç etmektedir. Birçok ülke, muazzam miktarlara varan dış borçlarının değil kendisini, faizlerini bile ödeyemeyecek bir durumdadır. Bu, onların biçimsel siyasal bağımsızlıklarını da ortadan kaldırmakla kalmamakta; "alacaklı" durumundaki emperyalist ülke ve tekellerin çıkarlarının takipçisi IMF veya Dünya Bankası gibi emperyalist mali kuruluşların dayattığı dayanılmaz sömürü ve soygun reçetelerini uygulamak zorunluluğu ile karşı karşıya bırakmaktadır. "*IMF Reçeteleri*" başlıklı ülke halkları için hayasız bir dış ve iç sömürü, artan yoksulluk ve sefalet demektir. Bundan ötürü o, halkların, emperyalistler ve işbirlikçilerinin sömürü ve soygununa karşı tepki ve öfkesini kamçılayan bir kamçı işlevini de görmektedir. "Dış borçlar sorunu", eğer bir patlayacak olursa emperyalist kapitalizmin sadece mali sistemini değil, dünya ticaret düzenini ve metropol ülke ekonomilerini de allak bullak edecek güçte bir saatli bomba özelliğindedir. Ve bu bombanın her an patlama olasılığı hiç de zayıf değildir.

Doğurduğu yıkıcı sonuçlar nedeniyle emperyalizmin bütün başlıca çelişkilerini şu veya bu yoldan, şu veya bu ölçüde keskinleştirici bir işlev gören kapitalist bunalım, sistemin genel dayanma gücünü zayıflatıyor, bu güç kaybını derinleştiren yeni sorun ve belalar doğuruyor, sonuçta onun yıkılmasını olanaklı kılan devrimin nesnel temelini güçlendiriyor. Ancak bütün bu gerçekler, emperyalist-revizyonist sistemin, bunalımın yıpratıcı ve yıkıcı etkileri sonucunda kendi kendine veya üflesen yıkılabilecek bir hale düştüğü anlamına da gelmiyor. Bunalımın şiddetlendirdiği bütün güç ve kan kaybına rağmen, bu elverişli nesnel durumdan yararlanarak kendilerini sıkıştıran güçlü bir devrimci dalga olmadığı sürece, emperyalist burjuvazi ve tek tek her ülkedeki işbirlikçileri, bunalımla birlikte yaşamının, onun yüklerini dünya çapında sömürge ve yarı sömürge ülke halklarıyla her ülkede proletarya ve emekçi yığınların sırtına

yıkmanın, teknolojik yenilenme, vb, yollarla sistemin daralan manevra olanaklarını geçici ve göreceli de olsa genişletmenin bir yolunu bulabiliyorlar.

Bundan ötürü, kapitalizmin sürmekte olan genel ve devrevi bunalımı sorununu ele alırken, vurguyu yalnızca bunalımın varlığına, bunun derinleşerek sürdüğü gerçeği ve doğurduğu yıkıcı sonuçlar üzerine yapmakla yetinip, bunun daha da ol-gunlaştırdığı günümüzün elverişli nesne! koşullarında devrimi başarabilmek için öznel etkenlerdeki gerilik ve yetersizlikleri aşmanın nasıl daha da belirleyici bir hale geldiğinin eksik bırakılması hatalı bir tutumdur. Özünde kaba materyalist, kendiliğindendi bir yaklaşımın ifadesi olan bu tutum, halkların, proletarya ve ezilen emekçi yığınların önündeki görevlere açıklık kazandırmıyor, bunalımın yüklen altında bunalan yığınlarda pasif bir bekleyiş havası yaratıyor, bunalım etkeni ve sözde bu etkeni işleyen "bunalım edebiyatı" niteliğindeki basmakalıp ve kendiliğindenci propaganda-ajitasyonun giderek kanıksanmasına yol açıyor. Buna bir de yıllardan beri bu "edebiyat" sonucu "ha yıkıldı, ha yıkılacak" havası yaratılan emperyalist- kapitalist sistemin her şeye rağmen hâlâ yıkılmadığı, hatta kimi yol ve yöntemlerle geçici ve dönemsel olarak kendini toparlar gibi olduğu gerçeği eklenince, yaratılan kendiliğindenci hayaller bu kez hayal kırıklığına dönüşüyor, karamsarlık, yılgınlık ve teslimiyet eğilimlerine güç kazandıran olumsuz bir etken haline geliyor.

Dünyanın bugünkü durumu ele alınırken üzerinde durulması gereken temel olgulardan birini de, devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri dalgasının durumu oluşturuyor. Dünya çapında devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri dalgası, 1980'li yıllar içinde belirgin bir gerileme gösterdi, Ama bu gerileyişin geçici ve göreceli karakteri gibi, onun aslında öznel etkenlerdeki gerilik ve yetersizliklerden kaynaklandığı gerçeği yeterince görülemediği için bu durum, oportünist karamsarlık, yılgınlık ve teslimiyet eğilimlerini körükleyen bir rol oynamaktadır.

Özellikle 1960'lı yıllarla kıyaslandığında 1980'li yıllar boyunca dünya devrim ve ulusal kurtuluş mücadeleleri dalgasında göreceli bir duraklama ve gerileyiş görülmüştür belki ama, Filistin'den El Salvador'a, Eritre'den İrlanda'ya, Kolombiya'dan Filipinler'e, Kürdistan'dan Peru'ya, Güney Afrika'dan Sri Lanka'ya kadar dünyanın birçok yöresinde halkların, kendilerini ezen ve sömüren emperyalistler ve işbirlikçilerine karşı silahları yine de susmamıştır bütün bu yıllar boyunca. Aynı şekilde, emperyalist-kapitalist ülkelerde proletarya ve emekçi yığınlar, grev ve gösteri bayraklarını yine dalgalandırmışlar, burjuvazinin sömürüsüne, emperyalist nükleer savaş tehlikesine, faşizme ve ırkçılığa karşı seslerini bazen çok militan biçimlerde yükseltmekten geri kalmamışlardır.

Dünya çapındaki devrimci ulusal kurtuluş ve kitle mücadeleleri dalgasındaki gerileyiş göreceli olduğu kadar, giderilebilir nitelikteki etkenlerin sonucu olduğundan dolayı dönemseldir. Gorbaçovcular başta olmak üzere çeşitli türden revizyonist hainlerin iddia ettikleri gibi bu gerileme, ne sosyal ve ulusal kurtuluş için devrimin nesnel nedenleri zayıfladığı hatta ortadan kalktığı içindir, ne proletarya ve halkların devrimci özelliklerini ve barutlarını artık yitirmiş oldukları anlamına gelir, ne de ML'nin, devrim ve sosyalizm ideallerinin geçersizliğinin bir kanıtıdır Bu sonuç esas olarak, elverişli nesnel koşulların varlığına ve hatta bunların her geçen gün biraz daha olgunlaşmasına rağmen öznel etkenlerdeki gerilik ve yetersizliklerden kaynaklanmıştır Dünyanın hemen her yöresindeki gerçek ML ve devrimci güçler, proletarya ve ezilen yığınların emperyalistlere ve işbirlikçilerine karşı varolan ve sürekli derinleşen tepki ve hoşnutsuzluklarını devrim kanalına yöneltip, muzaffer devrimci atılımlarla taçlandırmakta zayıf ve yetersiz kalmışlardır. Bu, her şeyden önce onların kusur ve yetersizliklerinin bir sonucudur. Yoksa yaşam ve olgular, oportünist hainler ve döneğin iddialarının aksine, bilimsel bir teori ve proletaryanın devrimci eylem kılavuzu olarak ML öğretinin bütün canlılığını ve geçerliliğini koruduğunu kanıtıyor. Onun

devrimci ilke ve yasalarına daha sıkı ve tutarlı bir biçimde sarılarak bunları günün sorunlarına daha yaratıcı bir tarzda uygulamanın önemini anımsatıyor. Zaten gerçek ML güçlerin en büyük eksikliği ve yetersizliği de bu noktada ortaya çıkıyor. Dinamik bir karakter taşıyan tarihsel sürecin aldığı yeni biçimler ve ortaya çıkardığı yeni sorunlar, ML'nin temel ilke ve yasalarının yaratıcı bir tarzda uygulanmasını zorunlu ve yaşamsal kılıyor. Bu noktada gösterilen zayıflık ve yetersizlik, yaşamın gerisinde kalmaya yol açtığı gibi, ortaya çıkan boşluğun proletarya dışındaki sınıfların temsilcileri, kararsız, tutarsız, oportünist veya gerici güçlerce doldurulmasına neden oluyor.

Yalnız, gerçek ML güçlerin proletarya ve ezilen halkların toplumsal ve ulusal kurtuluş için mücadelesine önderlik etmekte zayıf ve yetersiz kalmaları, sırf onların kusur ve eksiklerine bağlanamaz. Bu zayıflığı doğuran ve aşılmasını güçleştiren, bir anlamda nesnel etkenler de burada gözden kaçırılmamalıdır.

Komünistler ve tutarlı devrimci güçlerin mücadele etmek zorunda oldukları düşmanların çoğalması, bu nedenlerin başlıcalarındandır. Ezilen yığınları devrim ve sosyalizm yolundan saptırmak amacıyla faaliyet gösteren bu güçler içinde dün olduğu gibi günümüzde de en tehlikeli ve zararlısı, sözde "*ilerici*", "*sosyalist*", "*Marksist*", vb. maskesi takınan oportünizm ve revizyonizmdir. Proletarya ve halkların bilincini bulandırmaya çalışan oportünizm çeşitleri günümüzde artmış, bunlardan bazıları "incelmiş", bazıları ise emperyalist burjuvazi ve gericiliğin desteğinin ötesinde birçok ülkede iktidar olanaklarını ele geçirerek "gücüne güç" katmıştır. Sovyet, Çin ve Yugoslav revizyonizmleri bunun başlıca örnekleridir.

Peşpeşe dalgalar halinde gelen özellikle Sovyet ve Çin revizyonizmlerinin dünya çapında devrim ve sosyalizm davasına verdikleri zararlar çok büyük olmuştur. Bunlardan sahneye ilk çıkan Kruşçevci revizyonist ihanet, yalnızca uluslararası komünist hareketi bölmek, ML partileri parçalamak ve ele

geçirdiklerini içten çürütmek, yaydığı sınıf işbirliği ve ihanet teorileri ile devrimci saflarda büyük bir kafa karışıklığı ve kaos yaratmakla kalmadı. Hain teorileri ve pratiği ile, bir maske olarak kullandığı ML'nin ve sosyalizmin itibarını ayaklar altına düşürdü; dünyanın birçok yöresindeki devrim ve ulusal kurtuluş mücadelelerini önce doğru yoldan çıkardı, sonra da götürüp emperyalizme sattı; ilerici güçler, proletarya, emekçi yığınlar ve ezilen halkların sosyalizme duydukları sempati ve güvene büyük darbe indirdi. Maocu revizyonist ihanetin yol açtığı yıkım ve tahribat, Kruşçevci revizyonizmin yıkıcı sonuçlarının üzerine eklendi, bunları derinleştirdi ve şiddetlendirdi. 1980'li yıllar kapanırken, yıllar önce tutulan revizyonist-kapitalist ihanet yolunun kaçınılmaz sonucu olarak SB, Çin ve diğer eski sosyalist ülkelerde peşpeşe patlak veren çok yönlü bunalım ve çöküş furyası ise bütün bunların üzerine adeta tüy dikti.

Komünistler ve devrimci güçlerin karşı karşıya buldukları güçlük ve engellerden söz ederken, emperyalist burjuvazi ve işbirlikçilerinin, devrimler ve sosyalizme karşı mücadelede kazandıkları tarihsel deney birikiminin büyüklüğü de gözardı edilemez Geçmiş veya güncel tarihsel deneyler proletarya ve halklar, komünist ve devrimci güçler için nasıl eğitici ve yol gösterici zengin bir tecrübe kaynağını oluşturuyorsa; emperyalist burjuvazi ve işbirlikçileri de dünyanın şu veya bu yöresindeki, çünkü veya bugünkü hem başarı hem de başarısızlıklarından kendi sınıfsal çıkar ve amaçları doğrultusunda dersler çıkarıyorlar. Bunun için uzmanlardan oluşan özel bir ordu seferber ediyor, ulusal ve uluslararası düzeyde özel örgütlenmeler oluşturuyorlar. Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini yoldan çıkarmak ve bastırmak için sürekli yeni taktikler, yeni yollar ve yöntemler geliştiriyor, birbirleriyle yakın ilişki ve deney alışverişinde bulunuyorlar. Mülk sahibi sınıfların dünya ölçeğinde sahip oldukları ekonomik üstünlük, yönetim tecrübesi, diplomatik ve askeri birikim zenginliği, bilimsel-teknolojik gelişme tekeline sahip olma gibi avantajları da bu konuda onlara ek bir üstünlük kazandırıyor.

Ayrıca bilim ve teknikteki ilerlemelerin emperyalist burjuvazi ve işbirlikçilerinin manevra olanaklarını geçici ve kısmi de olsa genişletmesi ya da kapitalizmin savunucularına moral aşısı olan "Yeni Sağ" dalgasının 1980'lerdeki yükselişi gibi psiko-siyasal etkenler, dünya devrim dalgasının 1980'li yıllardaki göreceli gerilemesinde rol oynayan etkenler arasında sayılabilir.

Ancak içine girdiğimiz 1990'lı yılların 1980'li yıllar gibi "Beyaz Yıllar" olmayacağını ummak için fazlasıyla neden vardır. Dış görünümün ilk bakışta hâlâ sürüyormuş gibi görünen olumsuzluğuna rağmen, dünya çapında yeni bir devrimci yükseliş kaçınılmazdır. Üstelik bu yükseliş uzak bir geleceğin sorunu da değildir.

Yeni bir devrimci yükseliş kaçınılmaz kılan nedenlerin başında, dün olduğu gibi bugün de bizzat kapitalist emperyalist sömürü düzeninin kendisi, onun doğası ve işleyişi geliyor. Kapitalist özel mülkiyet ve sömürü düzeni, insanlığın önüne yeni gelişme yolları ve olanakları açmıyor. Doymak bilmez kâr hırsıyla o, tam tersine, insanı ve doğayı tarihin tanık olduğu en büyük yıkıma uğrattıyor; bilim ve teknolojiadaki bütün gelişmelere rağmen insanlığın ezici çoğunluğuna açlık, sefalet, emeğinin ve aklının ürünlerine korkunç bir yabancılaşma, işsizlik, ahlâki çöküntü, ideolojik ve kültürel yozlaşma, geleceğe güvensizlik, faşizm, baskı ve terörden başka bir şey vermiyor. Nükleer bir savaş tehlikesi ve çevre kirliliği gibi yeni sorun ve belalar açıyor. Egemen olduğu ülkelerde bir avuç sömürücü mülk sahibi ile toplumun ezici çoğunluğu, dünya çapında ise gelişmiş ekonomilerle bağımlı ve geri ekonomiler arasında her geçen gün biraz daha büyüyen derin uçurumlar yaratıyor, evrensel ve ulusal düzeylerde ulusal ve sınıfsal kutuplaşmaları keskinleştiriyor. Kapitalizmin yıkılmasını kaçınılmaz ve zorunlu kılan bu etmenlerin yanı sıra bunu olanaklı kılan etkenler de her geçen gün biraz daha olgunlaşıyor. Oportünist iddiaların aksine kapitalist emperyalizmin bütün temel çelişmeleri

günümüzde ne yumuşuyor ne de ortadan kalkıyor. Tam tersine, yeni biçimler ve yeni boyutlar kazanarak derinleşiyor, keskinleşiyor. Günümüzde de bütün sorun gelip yine öznel etkenlerdeki geriliği ve yetersizliği aşmakta düğümleniyor.

Komünistler ve devrimci güçlerin buldukları ülkelerde işçi sınıfı ve emekçi halk yığınları üzerindeki etkinliklerinin zayıflığını, siyasal önderlik yetenekleri ve kapasitelerindeki zayıflıkları altıtmek ne olanaksız ne de çok zordur. Yaşam, yeni güçlük ve sorunlar kadar, elverişli fırsatlar ve yeni olanaklar da sunarak ilerliyor. Örneğin, revizyonist ülkelerde yaşanan kaçınılmaz çöküş ve bu arada ortaya çıkan trajik tablolar haksız yere ML'ye ve sosyalizme büyük puan kaybettirdi belki ama, öte yandan revizyonist ihanet gerçeğinin bütün çıplaklığıyla gözler önüne serilmesi, ona yıllardan beri daha hâlâ "*sosya-izm*" veya en fazla "onun kötü bir uygulaması" gözüyle bakılmasına yol açan bütün yanılsamaları da ister istemez yerle bir etti. Gözlerdeki perdeyi yırttı, bilimsel sosyalizmin doğru ve tutarlı bir tarzda kavranışına daha uygun bir nesnel zemin yarattı. Aynı şekilde, bürokratik revizyonist rejimlerin zorba ve despot yüzlerinin açığa çıkmasından da yararlanarak iğrenç bir ikiyüzlülükle "*demokrasi*" ve "*insan haktan*" savunuculuğunun bayraktarı pozlarına bürünen emperyalist burjuvazi ve uşaklarının mumu, "Körfez Katliamına kadar yandı. Dola- yısıyla bütün sorun, her şeyden önce, bugünkü karmaşık ortamda pusulayı şaşırılmamakta, paniğe ve moral bozukluğuna sürüklenmemekte, koşullardaki mevcut olumsuzluklar kadar olumlulukları da, dezavantajlar kadar avantajları da görebilmekte, inatçı, azimli ve yaratıcı devrimci bir çaba ile bunları değerlendirebilmekte yatıyor. Bilimsel ve İhtilalci ML öğretimiz, proletarya ve halkların mücadelesinin zengin tarihsel deney birikimi bunu başarıma gücünün ve başarısının anahtarını fazlasıyla içeriyor. Çürüyen kapitalizmin insanlığın önüne koyduğu, "*ya barbarlık içinde yok oluş ya da sosyalizm*" seçeneğinin keskinliği ise, bu başarının nesnel zeminini güçlendirmekle kalmıyor, proletarya ve tüm ezilenlerin kur-

tuluşunu isteyen devrimci güçlerin önüne başarmaktan başka bir yol bırakmıyor.

Bu noktada, dünyanın bugünkü durumunda öne çıkan temel olgulardan bir başkasını oluşturan azgın antikomünizm dalgasına göğüs germek; bunun hem başlıca sorumlularından hem de başlıca güçlerinden birini oluşturan modern revizyonist ihanetin bütün türleriyle ilkeli ve militan bir mücadele yürütmek yaşamsal bir önem taşıyor.

"Komünist Manifesto"nun ilanından yaklaşık 150 yıl sonra "*komünizm heyulası*" bugün yine ortalıkta kol geziyor. Üstelik bu kez sırf Avrupa'da da değil. Ağırlık merkezini yine bu yaşlı kıta oluşturmakla birlikte, oradan dalga dalga dünyanın dört bucağına pompalanıyor bu korku. Ancak, Marks, Engels, Lenin ve Stalin dönemlerinden farklı olarak bu kez ondan korkanlar burjuvazi ve sömürücü sınıflar değil. Daha doğrusu, burjuvazi ve gericilik, içinden atamadığı devrim ve komünizm korkusundan, bugün onu işçi sınıfına, emekçi yığınlara ve ezilen halklara bulaştırarak "*kurtulmaya*" çalışıyor. Devrim ve sosyalizmin onlara "*kurtuluş değil felaket*" getireceği şeklinde bayağı bir demagojiye başvuruyor.

Devrim ve komünizm idealleri ve bu uğurda mücadele, tarihin hiçbir döneminde bugünkü kadar azgın, bugünkü kadar hayasız ve bugünkü kadar çok yönden saldırıya uğramadı. İnsanlığın kurtuluş yolunu aydınlatan ihtilalci ML ideoloji ve sosyalizm, ortaya çıktıkları günden bu yana hiç bugünkü kadar ağır bir prestij kaybı yaşamadı. İhtilalci ML, devrim ve sosyalizm davası günümüzde çok yönlü ve dizginsiz bir tür "*politik terörizmin hedef tahtası*" durumundadır. Faşistinden revizyonistine, gericisinden Troçkistine, dincisinden liberaline, sosyal demokratından "*sivil toplumcu*"suna kadar gericiliğin bütün uğursuz güçleri, birleşik bir cephe halinde herbiri kendi mev- zisinden ML'ye, onun en temel tezlerine, devrime, sosyalizm ve sınıfsız komünist toplum idealine saldırıyorlar. '*ML'nirt iflas ettiği*', "*sosyalizmin işinin bittiği*", "*devrimin gereksiz ve*

tehlikeli bir ütopya olduğu ", "kapitalist emperyalizmin gü- cünün ve üstünlüğünün kanıtlandığı", "siyasal çoğulculuk ve serbest piyasa ekonomisi düzeninin, insanlık tarihinin bulduğu ve bulabileceği en İdeal sistem olduğu" ve benzeri yaygaralardan geçilmiyor ortalık. ML'nin ve sosyalizmin bütün azılı düşmanları düne kadar sadece gözü dönmüş bir Stalin düşmanlığı ile yetiniyorlardı. Şimdi artık Lenin'e, hatta Marks ve Engels'e de adice di! uzatmaya başladılar. Kapitalizmin tek ve zorunlu alternatifinin sosyalizm olduğu, şiddete dayanan devrimin ve proletarya diktatörlüğünün zorunluluğu, Leninist- Stalinist parti öğretisi, devrimde ve sosyalizmin inşasında öncü komünist partinin vazgeçilmez önderliği, Lenin'in emperya- lizm tahlili ve emperyalizm çağında tek ülkede sosyalizmi kurmanın olanaklı olduğu Leninist tezi başta olmak üzere, ML öğretinin devrimci omurgasını oluşturan en temel ve özse! tezleri yoğun bir gerici bombardımana tabi tutuluyor.

Zincirlerinden boşanan bu çok yönlü antikomünizm, bugünkü bütün kanıtlarını, SB ve Doğu Avrupa'nın eski sosyalist ülkelerindeki revizyonist rejimlerin yaşadıkları trajik sondan alıyor Bilinçli olarak haksız yere ML'ye ve sosyalizme male- dilen revizyonizmin bu iflasının yanı sıra, toplumsal ve ulusal kurtuluş için devrim dalgasının dünya çapında gerilemiş ve alt düzeylere inmiş olmasından güç ve cesaret buluyor.

Günümüzde dizginsiz bir hal alan antikomünizm, hayasız bir burjuva liberalizm övgüsü eşliğinde yürütülüyor. Varolduğu kadarıyla *devrimci* ve *aydınlanmacı* niteliğini, burjuvazinin devrimci barutunu tüketmesiyle birlikte tüketen, tıpkı emperyalizm aşamasına geçen kapitalizm gibi çürüyen ve gericileşen burjuva liberal felsefe, tarihsel olarak ilerici misyonunu tamam- lamasından 200 yıl sonra yeniden hortlatılmaya çalışılıyor. İdeolojik ifadesini oluşturduğu kapitalizmin kendisi gibi, insanlığın tarihsel gelişimi içinde özgül ve geçici bir durağı oluşturan liberal bireycilik felsefesi, "*insan ilerlemesinin değişmez ve mutlak temeli*" olarak yutturulmak isteniyor bugün yeniden.

Günümüzdeki haliyle burjuva liberal bireycilik, insanı in-sanlıktan çıkarıyor. Onu yücelttiğini iddia ediyor ama gerçekte insanı olan değer ve erdemler adına ne varsa bunların yerine soğuk ve arsız bir maddi çıkar dürtüsünü, sefil bir bireycilik, ilkesizlik ve faydacılığı geçiriyor. Sadece sosyalizm ve sınıfsız komünist toplum idealini değil, her türlü devrimci ve ilerici ideali "çocukça" ve "çağdışı" buluyor; insana aynı zamanda engin bir manevi zenginlik ve haz veren toplumcu ideallere sahip olmanın kendisini "enayilik" olarak görüyor; bunun yerine, insanın erdem ve mutluluğa hiçbir değere bağlı kalmadan erişebileceğini savunan "sinizm"i geçiriyor. Burjuva liberal felsefe, sosyal yaşamda olduğu gibi ideoloji ve politikada da her türlü ilke ve değere bağlılığı reddediyor. ML ideoloji başta olmak üzere her türlü devrimci ideolojiyi, devrim, sosyalizm ve komünist toplum hedef ve ideallerine sadık kalarak hareket etmeyi, "*düşünceyi ve İnsanın özgürlüğünü kısıtlayan dogmatizm*" olarak küçümsüyor. İlke yoksunu utanmaz bir belke- miksizlik, kendi dar ve bencil çıkarlarına göre durumdan duruma göre değişen tutumlar belirlemek, bugün ak dediğine yarın hiç sıkılmadan kara diyebilmek, vb. onun "tek" ve "temel ilkesi"ni oluşturuyor.

Felsefede, ideolojide, politikada ve ekonomide "liberalizm" dalgası, bütün zayıfları, kararsız ve sallantılı olanları, revizyonist ve oportünistleri de peşine takarak sürükleyen bir sel gibi ortalığı kaplamıştır ve bugün dünya çapında ML ve devrimci güçlerin mücadele etmeleri gereken en büyük ideolojik düşman durumundadır. Ancak onu tek bir biçimden, kendini gizleme gereğini duymayan açık ve dizginsiz bir antikomünizm ve kapitalizm savunuculuğundan ibaret görmek büyük yanlış olur. "Sol" maskeli revizyonist reformculuk, burjuva liberalizminin övgüsünde kraldan daha fazla kralcı bir tutum içindedir günümüzde. Daha açık bir kapitalizm yandaşlığı, daha hayasız bir sınıf işbirliği ve aşağılık bir teslimiyet savunuculuğu ile de kendini gösteren "sol" maskeli burjuva liberal sağcılığın bugün öne çıkan biçim "Gorbaçovculuk"tur

SB ve Doğu Avrupa'daki eski sosyalist ülkeleri kapitalizmin batağına sürükleyen Kruşçevci revizyonist ihanet çizgisinin devamı, onun daha gelişmiş ve olgunlaşmış biçimini oluşturan Gorbaçovculuk, emperyalist burjuvazi ve bütün u- şaklarının da ateşli bir desteğine sahiptir. Çünkü o, SB ve uydularında kendinden Önce Kruşçev ve Brejnev hainlerinin başlatıp derinleştirdikleri sosyalizmi tasfiye sürecine son noktayı koymakla kalmamış; yaydığı haince tezler ve sergilediği pratik ile dünya çapında devrim, ulusal kurtuluş ve sosyalizm mücadeleleri yangınının söndürülmesinde en az ABD emperyalizmi kadar gayretkeş bir itfaiyeci rolüne soyunmuştur.

Kapitalist özünü ve karşıdevrimci amaçlarını pratikte çok açık ve pervasız biçimlerde sergilerken, lâfa geldiği zaman daha hâlâ "Marksizm"den dem vurmaya çalışan Gorbaçovculuk, burjuva liberal sağcılık eğiliminin günümüzde öne çıkan, daha popüler ve en zararlı biçimini oluşturmakla birlikte bu onun, bugün mücadele edilmesi gereken tek tehlike ve ihanet akımı olduğu anlamına gelmez. Gorbaçovcu burjuva liberal sağcılığın yanı sıra, temelde onunla aynı karşıdevrimci işleve sahip; ML'ye, devrim ve sosyalizm davasına aynı ölçüde uzak ve düşman olan, özellikle Troçkizm ve Maocu Çin revizyoniz- mi ile mücadele de günümüzde özel bir önem taşımaktadır. SB ve Doğu Avrupa'da yaşananlardan sonra "haklı çıkmış" pozlarına bürünen Troçkizm, her zamanki gibi sahte ve içi boş bir "sol" palavracılıkla ideolojik-siyasi bir akım olarak güç toplama çabasıdır. Zamanında ipliği çok çabuk pazara çıkan Çin revizyonizmi ise, bu kez üzerine sahte bir antiemperyalizm ve devrimci radikalizm cilası çekmiş olarak "*Zengin Kuzey - Yoksul Güney*" edebiyatı ile ya da "*sosyalizme sadakat*" poz- larında kendini yeniden pazarlamaya çalışmaktadır. Gorbaçovculuk, Troçkizm ve Çin revizyonizmi, açık antikomünizm ve burjuva liberalizm savunuculuğu ile birlikte, ML'ler ve tüm gerçek ve tutarlı devrimci güçlerin günümüzde uzlaşmaz ve İkelî bir ideolojik mücadele yürütmeleri gereken düşman akımların en başta gelenleridir.

Komünist ve devrimci güçlerin önümüzdeki süreçte sa-
kınmaları, dikkati ve uyanıklığı olduğu kadar mücadeleyi de elden
bırakmamaları gereken İdeolojik-siyasi akımlardan birini de
"milliyetçilik" eğilimi oluşturuyor. Yalnız, özünde aynı "burjuva"
karaktere sahip olmakla birlikte "milliyetçiliğin tek bir biçiminden
söz edemeyiz. "Milliyetçilik" vardır, bugün özellik- le "uygar"
Avrupa'da görüldüğü gibi tepeden tırnağa şoven, ırkçı, gerici ve
emperyalisttir. En küçük bir ilerici yan taşımayan milliyetçiliğin bu
biçimine karşı her alanda uzlaşmaz ve militan bir mücadele
yürütmek zorunludur. Ama öte yandan, yıllardır şu veya bu
emperyalist gücün köleleştirici boyunduruğu altında ezilmiş ve
sömürülmüş olan uluslar ve halklar arasında mayalanan bir
milliyetçilik eğitimi de söz konusudur. Birincilerden farklı olarak,
nesnel açıdan haklı ve meşru bir temele sahiptir bu tür ulusal
başkaldırı ve bağımsızlık eğilimleri. Fakat pratikte bunlar her
yerde aynı seyri izlememektedir. Kendileri- ne önderlik eden
sınıfsal ve siyasal güçlerin niteliğine bağlı olarak bunlardan
bazıları gerici bir zemine kayarak Batılı emperyalist güçlerin
işbirlikçisi ve oyuncağı konumuna sürüklenirken; yer yer
"sosyalist" sloganlar da kullanan, hatta "Marksist" olduğunu
iddia eden bazıları ise en azından az çok tutarlı bir antiemperyalist
karaktere sahiptir. Komünistler olarak milliyetçiliğin bu iki türüne
karşı politik tutumumuz bir ve aynı olamaz.

Haklı ve meşru bir ulusal kurtuluş özlemi ve talebi temelinde
emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadele bayrağı açan,
gelişimiyle emperyalist sisteme az veya çok zarar veren milliyetçi
hareketleri, bu yönünden ötürü, bununla sınırlı ve koşullu olarak
desteklerken; emperyalizmin yedeğinde gelişen, onu zayıflatmak
şöyle dursun güçlendiren milliyetçi hareketleri hiçbir biçimde
desteklemez, mahkum ederiz. Birincilere verilen bu koşullu
destek, onların tutarsızlık ve yanlışlarına karşı ideolojik
mücadelenin tatil edilmesi anlamına gelmediği gibi; İkcincilerin
"ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı" gibi doğal ve meşru bir
talep temelinde isterse çok geniş yığınlar;

peşine takmış olması, bunları desteklemenin nedeni ve gerekçesi olamaz.

Antiemperyalist ilerici bir karaktere sahip olan birincilere ilişkin olarak, bunların "*Marksist*" görünüm ve "*sosyalist*" sloganları da aldatıcı olmamalıdır. Proletaryanın devrimci sınıf bakış açısının yerine ulus bakış açısını geçiren ve ufku daha çok ulusal kurtuluşla sınırlı olan bu eğilimlerin, antiMarksist, milliyetçi özyüklerini sergilemek zorunludur. Aynı şekilde, onların "*sosyalizm*" anlayışları, proletaryanın sosyalizm anlayışı değil, küçük burjuva halkçılığın sosyalizm sosuna bulanmış halidir. Dolayısıyla, onların ulusal kurtuluş sorunundaki tutarsızlık ve hataları gibi, sosyal kurtuluş sorunundaki küçük burjuva halkçı tutum ve yanlışlarının ML'ye ve tek tutarlı sosyalizm anlayışı olan proleter sosyalizmine maledilmesine meydan verilmemelidir.

Antiemperyalist bir karakter taşıyıp taşıyamamasına bağlı olarak bir ayrıma tabi tutulması, ideolojik mücadeleyi her halükârda elden bırakmaksızın politik olarak her somut durumda buna göre tavır belirlenmesi gereken toplumsal hareketlerden biri de. dinsel bir ideoloji ve önderlik altında gelişen hareketlerdir. Önümüzdeki süreçte milliyetçi eğilim ve hareketler gibi dini bir motife ve önderliğe sahip kitle hareketlerinin de kabarması olasılığı yüksektir. Bu arada, milliyetçilikle dini motiflerin çeşitli bileşimler halinde iç içe geçtiği antiemperyalist karakterli yığın hareketleri ile de karşı karşıya kalabiliriz. Buna aday, hatta bu yöndeki gelişmelerin şimdiden hız kazandığı bölgelerin başında Ortadoğu bölgesi geliyor. Zaten özellikle İslam dininin yaygın olduğu sömürge ve yan sömürge ülkelerin hepsi, bu tür patlamalara açık ve gebe bir durumdadır.

Milliyetçilik eğilimi gibi, dine yönelim de, özellikle İki temel olgunun birbiriyle kesiştiği alanlarda güç topluyor veya güçlenme potansiyelini taşıyor. Bu olgulardan birincisi, sınıfsal ve ulusal çelişkilerdeki keskinleşmedir. İkincisi ise, güçlü ve tutarlı bir ML parti ve/veya hareketin yokluğudur. Keskinleşen sınıfsal ve ulusal çelişkilerin harekete geçirdiği yığınlar, tutarlı bir ML

önderliğin olmadığı veya zayıf kaldığı koşullarda, küçük burjuva hatta burjuva milliyetçi önderliklerin ya da dinci ideoloji ve örgütlerin etkisi altına giriyor. Bütün bunlardan dolayı, her türlü dinsel ideolojinin ML'ye ve materyalizme aykırı ve gerici karakterinden ötürü toptancı bir mantıkla her dinsel görünümlü toplumsal hareketi baştan aynı kefeye koyamayacağımız gibi; ne kadar antiemperyalist bir karakter taşırsa taşısın ona karşı politik desteğimiz sınırsız olamaz ve hiçbir zaman ideolojik mücadelenin bir kenara bırakılması anlamına gelemez.

Burjuva liberalizmi olsun, Gorbaçovculuk başta olmak üzere, onun "sol" biçimleri olsun, Troçkizm veya yeni "Üç Dünyacılık" olsun, milliyetçilik ve dine yönelim olsun, ML'ye ve sosyalizme aykırı ve ona düşman olan bütün ideolojik-siyasi akımlar, kendilerini pazarlamak ve güç toplayabilmek için günümüzde hemen hemen tüm kanıtlarını Doğu Avrupa'daki eski sosyalist rejimlerin içine düştükleri durum ve trajik sondan alıyorlar. Esasında süreç içinde çürüyen, yozlaşan ve yeni tipte ayrıcalıklı egemen bir sınıf halini alan revizyonist bürokrat burjuvazinin elinde onlarca yıl önceden bürokratik bir devlet kapitalizmine dönüşen bu ülkelerde kapitalizme geri dönüşün yol açtığı bu çürüme ve çöküşü kasıtlı olarak ML'nin ve sosyalizmin üzerine yıkma noktasında bütün bu akımlar tam bir ittifak halindedirler. Çünkü bu onların işine geliyor. Halbuki gerçek ML'ler, tutulan bu revizyonist ihanet yolunun kaçınılmaz olarak yıkımla sonuçlanacağını yıllar önceden görmüş ve bunu defalarca ortaya koymuşlardı. Revizyonist hainler başta olmak üzere, onların etkisinden kurtulamayan güçler tarafından da yıllarca "sosyalizm düşmanlığı" ile suçlanan ve lekelenmek istenen bu ML tahlil ve öngörülerin ne kadar haklı, isabetli ve doğru olduğunu bizzat yaşam kanıtladı. Ama böyle bir konuda haklı çıkmış olmak hiçbir komünist için "sevinç duyulacak" bir gelişme olmadığı gibi, öngörünün gerçeğe dönüşmüş olması bu trajik sonuçtan hâlâ çıkarılması gereken derslerin bulunmadığı veya kalmadığı anlamına da gelmemektedir. Özellikle diğerlerinden farklı olarak sosyalizmi 45 yıldır yaşatan, en

olumsuz iç ve dış koşullara rağmen Enver Hoca yoldaş sağ olduğu sürece ML'nin ve sosyalizmin yolundan sapmayan Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin de burjuva liberal geriye dönüş yoluna girmesi, revizyonist yozlaşma ve sosyalizmden geriye dönüş sorunlarında derinlemesine bir kavrayışın yaşamsal önemini onaya koyan son ve acı bir örnek olmuştur

Kapitalizme geri dönüş bir kader değildir ama emperyalizm koşullarında tüm bir sosyalizm dönemi boyunca gündemde olan bir tehlikedir. Bu bakımdan, ASHC de yaşananlar, bazılarının iddia ettikleri gibi, Kruşçevci modern revizyonist ihanete karşı tavır alan ML'lerin bugüne dek *yanılgı içinde*" olduklarını göstermez, tam tersine, onların hareket noktalarının doğruluğunu bir kez daha kanıtlar ASHC örneğinde beklenmedik ve şaşırtıcı olan, revizyonist ihanetin ne parti ne de toplum içinde bugüne dek ciddi ve militan bir devrimci direniş görmeksizin sonuca ulaşmış olmasıdır Kuşkusuz bu ayrıca irdelenmesi gereken bir noktadır

Başında Enver Hoca yoldaşın bulunduğu AEP ve ASHC ye karşı bugüne dek büyük bir saygı ve güven besledik Bu tamamen ML ideolojik bir tutumun sonucuydu Kaynağını, ML'nin ve sosyalizmin evrensel devrimci ilkeleri ite AEP ve ASHC'nin bu ilkeleri savunma ve yaşama geçirmede gösterdiği kararlı ve yürekli tutumlardan alıyordu. AEP ve ASHC'nin Enver Hoca yoldaş döneminin ilkeli ve militan ML çizgisini terkederek bugün revizyonist ihanet yoluna girmiş olması ne bu konudaki somut tarihsel gerçekleri ortadan kaldırır ne de bu temelde ona saygı ve güven beslemiş olmanın yanlışlığını gösterir

Öte yandan. ML açıdan tamamen doğru ve yerinde olmakla birlikte AEP'e ve ASHC'ye güven noktasında yer yer aşın bir iyimserliğe kapıldığımızı da söylemeliyiz AEP ve ASHC ye karşı ML eleştirel yaklaşımı tümüyle yitirmedik hiçbir zaman, Ama, Enver Hoca yoldaş önderliğindeki bu "küçük"

ülkenin, üstelik ağır emperyalist-revizyonist kuşatma ve baskı koşullarına rağmen ML'nin ilkelerini savunmak ve sosyalizmi inşada gösterdiği ilkeli, yiğit ve kararlı tutuma duyduğumuz hayranlığın da etkisiyle bunun bir ölçüde zayıfladığını da reddedemeyiz.

Arnavutluk'ta yaşananlardan çıkarılması gereken dersler çok yönlüdür. Sorun salt bir Arnavutluk sorunu değildir. Bunun da ötesinde proletarya devrimi, sosyalizmin inşası ve geriye dönüş tehlikesine karşı mücadele ile proletarya enternasyonalizmi genel sorunları konusunda yeni dersler içerdiği kadar derinlemesine bir ML kavrayışa ulaşmanın zorunluluğunu anımsatan yeni bir örnektir yaşanan.

Yalnız bunu yaparken, sağa-sola savrulma tehlikesine, revizyonist veya Troçkist hainlerin yaptığı ve önerdikleri gibi ML'nin ve sosyalizmi inşanın evrensel ve temel ilke ve yasalarının gözden *geçirilmesi*" eğilimlerine karşı daha baştan kesin ve net sınırlar çekilmelidir. Bugünkü uluslararası ortam ve gelişmelerin tozu dumanı içinde düşülebilecek en büyük tehlike ve yanlış, geçici konjoktüre! durumlarla tarihsel gelişmenin kaçınılmaz nesnel seyri arasındaki sınır çizgilerini birbirleri ile karıştırmak, paniğe ve moral bozukluğuna sürüklenerek açıkça veya alttan alta ML ilkeleri yemeye başlayan bir oportünizme sürüklenmektir.

ML'nin ve sosyalizmin temel ilke, değer ve ölümsüz tarihsel kazanımlarını kararlılıkla savunmak; kimden gelirse gelsin ve hangi biçimler altında olursa olsun bunları bozma ve yozlaştırma çabalarına karşı ilkeli ve uzlaşmaz bir mücadele yürütmek; ML'nin ve sosyalizmin gerçek özünü ve tarihsel anlamını ısrarla ve sürekli bir biçimde propaganda etmek, komünistlerin bugünkü temel görevlerinin başında gelmektedir. Burjuvazi ve her türlü oportünizmin yarattığı çarpıklık ve bulanıklığı etkisizleştirerek proletarya, emekçi yığınlar ve ezilen halkların bilincini yeniden fethetmek zorundayız.

Bu mücadele derinlikli ve yaratıcı olmak zorundadır. Yüzeysel, dogmatik ve basmakalıp olmamalıdır. Yüzeysellik,

dogmatizm ve durağanlık her şeyden önce ML'nin devrimci özüne ve onun diyalektik materyalist yöntemine aykırı tutumlardır. Komünist faaliyet ve propaganda, proletarya ve ezilen yığınların içinde bulunduktan sorunlara ve beklentilerine somut, açık, tutarlı ve ikna edici yanıtlar vermeli, dinamik ve enerjik olmalıdır Yaşamın ve ilerleyen tarihsel sürecin karşımıza çıkardığı olgu ve süreçleri, ML'nin temel ilkeleri ile devrim ve sosyalizm uğruna mücadelenin tarihsel deneyleri ışığında, devrimci teorimizin özüne ve yöntemine sıkı sıkıya bağlı kalmak temel koşuluyla, bütün yönleri, geçmiş ve gelecekte olan bağlantıları, beraberinde getirdiği avantaj ve tehlikeleri aydınla- tabilmeli, bilince çıkarmalı, devrim ve sosyalizm hedefine hizmet edecek somut proje ve alternatifler üreterek maddi bir güce dönüştürebilmelidir. İletişim araçlarının tekeli elinde bulunduran, sömürü düzenlerinin yüzlerce yıllık mirasına ve muazzam bir maddi güce sahip, ezilen yığınlar içinde de derin kökler salmış olan gerici alışkanlıkların gücünü arkasına alan çok yönlü burjuva kapitalist propagandanın aldatıcı ve baştan çıkarıcı etkilerine salt sloganlarla karşı koyamaz ve etkisizleştirmez ML, devrim ve sosyalizm ideallerinin propagandası savunmada değil saldırıda olmalıdır. Artan kapitalist-emperyalist çürümenin tüm ezilenler ve insanlığa bugüne dek verdikleri kadar, geleceği açısından yarattığı yıkıcı sonuç ve tehlikeler de ortadadır. Proletarya, emekçi yığınlar ve ezilen halklar için tek kurtuluş yolu olan devrim ve sosyalizmin anlamı ve getirecekleri ile kapitalist-emperyalist sömürü ve boyunduruğun ver- dikleri ve verebileceklerini somut, canlı ve zengin kanıtlarla ortaya koymalıyız. İğrenç bir ikiyüzlülükle "demokrasi", "yaratıcılık", "çağdaşlık" ve "hümanizm" bayraktarı kesilen emperyalist burjuvazi ve uşaklarının bu sahtekarlığını somut kanıtlar eşliğinde sergilemeli ve etkisizleştirmeliyiz.

Geleceğin, burjuvazi ve uşaklarının değil proletarya ve halkların elinde ve onlara ait olduğuna inanıyoruz. Bu geleceğin fethedilmesi ise devrimci mücadele ile ve

TÜRKİYE, DERİNLEŞEREK SÜREN YENİ BİR DEVRİMCİ KABARIŞ SÜRECİNİ YAŞIYOR

İç içe geçen sınıfsal ve ulusal çelişkilerin keskinliği, işçi sınıfı hareketi ile Kürt ulusa! kurtuluş mücadelesinin daha şimdiden ulaştığı boyutlar ve ezilen yığın hareketinin daha yaygın ve daha militan patlamalara dönüşme potansiyelinin yüksekliği ile Türkiye, devrimci bir yükseliş dönemindedir. Ancak hemen belirtelim ki bu, bazılarının iddia ettikleri gibi, "dünya devriminin ağırlık merkezini bugün Türkiye'nin oluşturduğu" şeklinde abartılı iddialara vardırıimamalıdır. Kendini "dünyanın merkezi" olarak görmeye meraklı küçük burjuva ruh halinin bir ifadesi olan bu tür abartılı tespitler, aynı zamanda milliyetçi bir dargörüştülüğün ürünüdür. Dünyanın diğer yörelerindeki devrimci süreçleri ve büyük çaplı patlama olasılıklarını görmezlikten gelmekle kalmamakta, Türkiye somutuna ilişkin olarak da, devrimin nesnel koşullarındaki olgunlaşmayı görmekte fakat hem bunun düzeyini abartmakta, bundan da önemlisi, öznel etkendeki büyük geriliği gözardı etmektedir. Bundan ötürü de, farkında olarak ya da olmayarak, "kendiliğindencilığın yüceltil- mesi" anlamını taşıyor aynı zamanda

Türkiye bugün çok yönlü ve derin bir bunalım yaşıyor. Bazılarının algıladığı gibi bu sadece ekonomi ile sınırlı bir bunalım değildir. Ekonomik olduğu kadar, bu temel üzerinde yükselen siyasal, toplumsal, kültürel ve ahlaki çok yönlü bir bunalım yaşanıyor. Bütün yönlerde aynı olgunluk düzeyinde, aynı derinlik ve şiddette olmasa da toplumsal yaşamın her alanındaki dengeleri sarsan, istikrarsızlık yaratan çok yönlü bir bunalımın varlığı, toplumda varolan bütün başlıca çelişkileri keskinleştirici bir rol oynamaktadır. Başını işçi sınıfının çektiği emekçi kitle hareketi ile Kürt ulusal kurtuluş mücadelesindeki yükseliş, hem bu keskinleşmenin bir sonucudur hem de bunalımı her geçen gün biraz daha derinleştiren bir rol oynamaktadır.

Yaşanan bunalım ne yenidir ne de gelip geçici. Onun kökleri 12 Eylül öncesine kadar uzanır. 12 Eylül, onu çözmek şöyle dursun, yeni unsurlar ve biçimler kazandırarak derinleştirmiş ve ağırlaştırmıştı.

12 Eylül'ün temel amacı, düzen açısından "*istikrar*" yeniden sağlamak ve bunu olabildiğince kalıcı bir hale getirecek düzenlemeleri yapmaktı. Bu amaçla o, devrimci harekete, işçi sınıfına, emekçi halka ve Kürt ulusuna karşı azgın bir saldırıya girişti. Yıllar boyu dizginsiz bir faşist terör, zulüm ve zorbalık uyguladı. Buna paralel olarak işbirlikçi tekelci burjuvazi, büyük toprak sahipleri ve emperyalizmin sömürü, soygun ve talanı aynı yıllar boyunca hayasız bir hal aldı. Askeri faşist diktatörlük rejimi, hukuki, siyasi ve idari yapıda aldığı önlemler ve yaptığı düzenlemelerle, bu gözü dönmüş siyasi ve ekonomik terörü kurumsallaştırmaya çalıştı. Bunun için, '82 Anayasası başta olmak üzere bir dizi yeni faşist yasa çıkarıldı; her alanda konulan bunalıcı faşist yasak ve kurallarla toplumsal-politik yaşam sıkı bir cendere altına alındı; faşist devlet cihazı restore edildi, halka karşı yeni saldırı örgütlenmeleri kurulmasının yanı sıra yeni bir faşist kadrolaşmaya gidildi.

12 Eylül askeri faşist zorbalık rejimi, düzen açısından istenen istikrarı bir dönem için sağlmasına sağladı. Ama süngü ve dipçik zoruyla sağlanan bu "*istikrar*" geçici, göreceli ve görünürde bir istikrardı. Bunalımın köklü bir çözümü anlamına gelmiyordu. Bu zaten olanaksızdı. Çünkü bunalım etkenleri, onun korumaya ve sağlamaştırmaya çalıştığı emperyalizme bağımlı kapitalist sömürü düzeni ve faşist diktatörlük rejiminin yapısından kaynaklanıyordu. Bundan ötürü, 12 Eylül'ün sağladığı zannedilen "*istikrar*"ın altında, gerçekte alttan alta işleyen, yeni unsur ve boyutlar kazanarak derinleşen bir bunalım yatıyordu

Zorbalıkla bastırılan, ertelenen, denetim altına alınmış gibi görünen bunalım etkenlerinin eninde sonunda, üstelik bu kez biraz daha ağırlaşmış ve olgunlaşmış olarak tekrar su yüzüne

vurması kaçınılmazdı. Türkiye, özellikle son birkaç yıldır çok açık bir biçimde, bu kaçınılmaz sonucu yaşıyor. Bir bakıma sürecin daha henüz başlarında sayılırız. Ama daha şimdiden ne ekonomik istikrar kalmıştır ortada, ne toplumsal ne de siyasal istikrar, Gidiş ise, mevcut çok yönlü bunalımın yumuşaması yönünde değil, yeni boyutlar kazanarak derinleşmesi ve şiddetlenmesi yönündedir.

Başını işçi sınıfının çektiği emekçi kitle hareketi ile Kürt ulusa! kurtuluş mücadelesinin önlenemez yükselişi, bugünkü Türkiye gerçeğinin en çarpıcı olgusudur.

Bütün emekçi sınıf ve tabakaların sempati ve desteğini de kazanarak hızlı ve atak bir gelişim gösteren işçi sınıfı hareketi, devrimci bir öncünün önderliğinden yoksun olduğu halde, kitleliliği, yaygınlığı, yaratıcılığı, giderek artan militanlığı ve siyasal özellikleri ile daha şimdiden çarpıcı boyutlar kazanmıştır. İşçi hareketi içindeki canlanmanın iyice belirgin bir karakter kazandığı 1987 yılında yapılan yasal grevlerin sayısı (toplam 307 grev ile) son on yılın toplamına yakinken; canlanmanın artık atılıma dönüştüğü 1990 yılı içinde bu sayı, grev hakkının yasalaştığı 1963 yılından bu yana görülen en yüksek sayıya ulaşmıştır. Lenin, kitle grevlerinin sayısındaki yükselişi, "proleter kitlelerin bağımsız rol oynadığı ulusal çapta büyük bir bunalımın" göstergelerinden biri olarak kabul eder. İşçi sınıfı hareketinin yalnızca şu son iki yıl içinde "89 Bahar Atılımı", "90 1 Mayıs", "Zonguldak Grevi ve Ankara Yürüyüşü", "3 Ocak Eylemi" gibi, şimdiden Türkiye işçi sınıfı tarihinin unutulmaz eylemleri arasına giren kitlesel direnişler gerçekleştirmiş olmasını da, yükselen hareketin ulaştığı boyutun bir başka anlamlı göstergesi olarak kabul etmek gerekir.

Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ve bu temelde yükselen kitle eylemliliği de şimdiden tarihsel boyutlar kazanmış olan devrimci bir atılım içindedir. Onlarca yıldan beri hem sınıfsal hem de ulusal olarak katmerli bir baskı, sömürü ve zulmün boyunduruğu altında ezilen, sömürülen ve kişiliksizleştirilmeye

çalışılan Kürt emekçi halk yığınları, daha önce görülmedik ölçüde yaygın, kitlesel ve militan bir ulusal uyanış ve başkaldırı sergiliyorlar. Kürt yoksul kitle hareketi artık biri bitmeden diğeri patlayan Serihıldanlar yangını halini almıştır ve bu yangın, ırkçı faşist rejimin bastığı zemini gün geçtikçe biraz daha fazla yakmaktadır. Bu patlamanın fitilini ateşleyen devrimci gerilla hareketi ise, yürütülen vahşi "Özel savaş"a ve alınan tüm diğer önlemlere rağmen, 1984'ten bu yana faaliyet alanını ve etkinliğini genişleterek sürmektedir

Türkiye devriminin bu iki temel dinamiği ve yığınsal gücünün, aynı kesitte ve daha şimdiden kimi tarihsel çizgiler kazanacak boyutta bir atılım içine girmiş olması, ne "rastlantı" ile açıklanabilir, buna ne de "gelip geçici bir öfke patlaması" gözüyle bakılabilir. Kaldı ki, mücadele eğilimi ve direniş salt işçi sınıfı veya Kuzey Kürdistanla sınırlı değildir. Ulusal bir temel üzerinde yükselen Kürt yoksul köylü hareketinin dışında emek-çi yoksul köylü kitleleri Türkiye çapında öfke yüklüdür ve Akhisar örneğinde görüldüğü gibi bu öfke her an sokağa taşabilecek yoğunluktadır; memurlar, gaspedilen ekonomik ve demokratik hakları için ısrarlı ve inatçı bir mücadele yürütmektedir; henüz tüm potansiyellerini seferber edemediği halde öğrenci gençlik militan ve mücadeleciler ruhunu yitmediğini her fırsatta ortaya koymaktadır. Bütün bunların temelinde yatan ortak neden ise, sömürünün, yoksulluğun, sefaletin ve özgürlük yoksunluğunun dayanılmaz bir hal alışıdır.

İşçi ve emekçi kitleler, egemen burjuvazi, büyük toprak sahipleri ve emperyalizmin hayasız boyutları kazanmış olan sömürü, soygun ve talanı altında bunalmış bir haldedirler. 12 Eylül'den bu yana yaşam koşulları korkunç derecede kötüleşmiştir. İşçi ve emekçi kitle gösterilerinde sık sık "açız" ve "ekmek isteriz" sloganlarının atılması nedensiz değildir. Gerçek işçi ücretleri, maaşlar ve yoksul köylülerin gelirleri 1960'lı yılların dahi gerisine düşmüştür son 10 yıl içinde. Ücretli ve maaşlıların ulusal gelirden aldıkları pay oranı 1977 yılında

%36.81 iken 1988'de %14'e, tarım kesiminin payı ise %29.12'den %15.80'e inmiş; buna karşılık kâr, faiz ve rant biçimindeki sermaye gelirlerinin payı %34.07'den %70.20'ye fırlamıştır. Türkiye, bugün ulusal gelir dağılımının en adaletsiz olduğu dünyanın ilk 10 ülkesi arasındadır. Çalışabilir nüfusun 1 /5'inden fazlası açık işsizdir ve işsizlik her geçen yıl bir çığ gibi büyümektedir. Enflasyon oranı %60'ların altına inmemektedir, halkın temel tüketim mallarının fiyatlarındaki yıllık artışlar ise resmi enflasyon oranlarının da üzerindedir. Emekçi kitleler üzerindeki vergi yükü korkunç boyutlardadır. Örneğin, 414 000 liralık asgari ücretten bile 154,000 lira vergi kesilirken, bankaların ödedikleri toplam vergilerin oranı işçilerin ödedikleri oranın sadece yarısı kadardır. Sömürü, yoksulluk ve sefalet artışını sergileyen tüm ekonomik göstergelerden daha önemli olanı İse, emekçi yığınların, durumlarında kendiliğinden bir iyileşme olacağına dair umut ve güvenlerini her geçen gün biraz daha yitirmeleridir. "Tünelin ucunun görüldüğü" veya "kemerleri biraz daha sıktıktan sonra feraha çıkılacağı"na dair yalanlar, eskisi kadar aldatıcı olmamaktadır artık ezilen yığınlar içinde.

Sömürü, yoksulluk ve sefalet artışı, bütün faşist baskı, yasak ve korkutmacalara rağmen işçi ve emekçi kitleleri mücadeleye iten nedenlerin en başta gelenidir ama bunun tek nedeni değildir. Emekçi yığınları öfkeli ve militan patlamalara sürükleyen bir diğer temel neden de, faşist baskı ve yasakların toplumsal-siyasal yaşamdaki bunalıcı baskısıdır. "Siyasal etken"in rolü ve ağırlığı özellikle Kürdistan'da gelişen kitle eylemliliğinde çok açıktır. Bugün Kürdistan'daki hemen her kitle eylemi, ırkçı faşist saldırı ve baskılara karşı patlama biçiminde geliyor, tamamen siyasal talep ve sloganlar üzerinde yükseliyor. Hatta bugün onun en önemli zaafının, "*ulusal özgürlük*" talebini tutarlı ML bir sınıfsal perspektifle ele alıp, hareketin en önemli yığinsal gücünü oluşturan Kürt yoksul köylüleri başta olmak üzere Kürt emekçi yığınlarının sınıfsal-ekonomik talepleri ile yeterince birleştirememesinde yattığını söyleye- biliriz. Siyasal etkenin rolü, sadece Kürdistan'da değil işçi sınıfı

hareketi ve emekçi kitle eylemlerinin genelinde de açık ve belirgindir. En basit bir ekonomik hak arayışının dahi günümüz koşullarında nesnel olarak siyasa! bir boyut ve anlam kazan- masının ötesinde, hemen her kitlesel direniş ve eylemde ekonomik talep ve sloganlarla siyasal talep ve sloganlar iç içe geçmekte, birlikte kullanılmaktadır. Öyleki, bazı durumlarda siyasal talep ve sloganlar, eylemin çıkış noktasını oluşturan ekonomik talep ve sloganları bile kısa sürede gölgede bırakmaktadır. Bu *siyasallığın* niteliği ve sınırları kuşkusuz üzerinde ayrıca durulması gereken bir noktadır ama, ekonomik ve siyasal taleplerin iç içeliği, 12 Eylül sonrası gelişen kitle müca- delesinin ayırddedici yönleri içinde en önemlisidir. Bu, onun bugünden tanık olduğumuz hızlı gelişimini, sınıfın ve yığınların en geri kesimlerini dahi içine çeken kitleselliğini, giderek daha fazla militanlaşmasını ve genel bir nitelik kazanmasını sağlayan etkendir. Aynı zamanda, gelişen kitle hareketinin devrimci bir bilinç ve örgütlenmeye açık yapısını da gösterir.

Emekçi yığınlar içindeki siyasal duyarlılık ve tepki birikimi- nin bugünkü yoğunluğunda, 12 Eylül öncesinin mücadele deneylerinin hâlâ silinmemiş olan izlerinden, bütün yetersizli- ğine ve cılızlığına rağmen devrimci hareketin günümüzdeki çabalarına kadar birçok etkenin payı vardır. Fakat burada en önemli pay, 12 Eylülcü rejime aittir.

12 Eylül askeri faşist darbesinin temel hedeflerinden biri de, işçi sınıfını ve emekçi kitleleri politikanın dışında ve olabildi- ğince uzağında tutmaktı. Ama, bu hedefe varmak için yaptıklarıyla o, özellikle işçi sınıfı ve Kürt emekçi kitleleri başta olmak üzere, ezilen yığınların siyasal eğitimine ve politik duyarlılıkla- rının gelişimine paha biçilmez bir katkıda bulundu. Kitlelere bizzat kendi pratik deneyleri temelinde onun verdiği bu eğitimi ve kazandırdığı duyarlılığı, komünistler ve devrimciler bile ne bildiri ve broşürle le ne de "*olağan*" bir dönemde bu kadar kısa süre içinde kolay kolay veremezlerdi, 12 Eylül faşizmi, en başta "ekmek" ile "özgürlük" arasındaki yakın ve kopmaz bağ

demokrasi ve özgürlüğün yaşamsal önemini gösterdi ezilen halk yığınlarına. Pratikten çıkan "*kendiliğinden bir bilinç*" dü- zeyinde de olsa, ekmeğin de, işin de, insanca bir yaşamın da, özgürlüğün de, demokrasinin de ancak mücadele ile kaza- nılabileceğinin ve ancak mücadele ederek korunabileceğinin ilk ve en temel bilgilerini kazandırdı onlara. 12 Eylül'ün başlattığı bu "eğitimi", onun bir devamı olan faşist Özal ve ANAP hükümetleri sürdürdü ve geliştirdi. Faşist Özal ve çetesinin bu eğitime yaptıkları katkı, belki bir 12 Eylül ölçüsünde ve netliğinde değildir. Ama, özellikle mevcut sömürü ve zulüm düzeninin çürümüşlüğünü, kokuşmuşluğunu, 12 Eylülcü rejimi maskeleyen amacıyla tezgahlanan "demokrasiye *dönüş*" manevra sının sahteliğini, bugünkü faşist diktatörlük rejiminde sözde parlamentonun, hatta hükümetlerin işlevsizliğini ve kukla niteliğini, emperyalizme olan uşakça bağımlılığı, vb. sergileme yönünden katkıları yine de küçümsenemez.

12 Eylül'den beri süregelen ekonomik ve siyasal koşulların sonucu olarak bugün sıradan bir işçi ve emekçi bile, dayanılmaz bir hal alan sömürü ve yoksullaşmanın acısını nasıl her gün etinde-kemiğinde hissediyorsa; kendisini kuşatan faşist devlet terörü, baskı ve yasakların ağır ve bunaltıcı baskısını da günlük yaşamının her anında hissetmekte, görmekte, özellikle en küçük bir hak arayışına yöneldiğinde bütün çıplaklığıyla yaşamaktadır. Bundan Ötürü, siyasal hak yoksunluğunun e- mekçi kitleler içinde yarattığı tepki birikimi, ekonomik hak yoksunluğunun yarattığı tepki birikimi kadar derin, yoğun ve güçlüdür. Her iki yöndeki bu birikim, bugünkü kitle hareketini doğuran, besleyen ve ona şimdiden büyük bir güç kazandıran kaynağı oluşturuyor.

Emekçi kitle hareketinde günümüzdeki yükselişin, dayanılmaz bir hal alan ekonomik sömürü ile aynı ölçüde ağır ve bunaltıcı olan faşist terör ve baskılara karşı tepki birikiminden kaynaklanıyor olması, sadece onun köklerinin derinliğini gös- termekle kalmaz. Bugünkü yükselişin önümüzdeki dönemde

daha büyük ve yaygın militan devrimci patlamalara dönüşme olasılığının nesnel açıdan ne denli yüksek olduğunu da gösterir. Bu olasılığı güçlendiren başlıca nedenlerden biri de, ege-men sınıfların ekonomik ve siyasal açmazlarının gün geçtikçe büyüyor olmasıdır. Emekçi yığınları eyleme iten acil ve yakıcı talep ve beklentileri, öyle ufak tefek birtakım tavizlerle geçiştirilemeyecek ölçüde büyüktür. İlk ağızda en azından son 10 yılın haklarından alıp götürdüklerinin telafisini isteyen bir sınıfı sadece 3-5 kuruşluk bir ücret artışı ile yatıştırmak nasıl kolay değilse; ulusal özgürlüğü uğruna ölümü göze alma noktasına gelmiş olan bir halkı yalnızca zaten işlemeyen bir "Kürtçe konuşma *yasağının kaldırılması*" ile avutmak aynı ölçüde zordur. 12 Eylül döneminin "rahatlığım almış olan egemen sınıflar ise, bu "rahatlığı" yitirmek istememenin de ötesinde asıl olarak ipin ucunu kaçırmamanın korkusu içindedirler. Emekçi yığınlar içindeki tepki birikiminin yoğunluğu ve derinliği onları ürkütmektedir. Ekonominin yeni bir "durgunluk" dönemine daha girmiş olması, burjuvazinin manevra alanını bu yönden daraltan bir diğer etkeni oluşturul ken; faşist karşıdevrim kampının giderek artan iç istikrarsızlığı, parlamentodan hükümete, cumhurbaşkanından orduya, iktidar partisinden burjuva muhalefetine kadar faşist rejimin belli başlı siyasal kurumlarının şimdiden aşırı yıpranmış bir halde oluşu ise rejim açısından önemli siyasal açmazlar durumundadır.

Türkiye ekonomisi bugün yeni bir genel "durgunluk" içindedir. Özellikle 1983'lerden beri sık sık tekrarlayan "bunalım içinde bunalım" nöbetlerinden biri daha yaşanmaktadır. Ancak görülen o ki, bu seferki nöbet öncekilerden daha ciddi ve şiddetlidir. Faşist Özal ve avanesi bunu, Körfez Bunalımının yarattığı "geçici" bir sarsıntı olarak gösterme çabasıdadır. Ama gerçekte Körfez Bunalımı, bağımlı ekonominin yapısından kaynaklanan yeni durgunluk krizini sadece açığa çıkarmış, tabii bu arada onu hızlandırmış ve şiddetlendirmiştir. İç ye dış kaynak sıkıntısının had safhaya varması; döviz rezervlerinde hızlı erime; tarımın yanı sıra sanayide de tekstil, turizm, metal

ve uluslararası taşımacılık başta olmak üzere kimi sektörlerde çöküş; ihracatta tıkanma ve dış ticaret açığının büyümesi, 60 trilyon lirayı aşan iç borç ve 50 milyar dolar bulan dış borç yükünün ezici baskıları, yaşanan bunalımın bugün öne çıkan başlıca yönleri durumundadır İşçi sınıfı ve emekçi halk yığınları için bunlar beraberinde; geniş çaplı işçi kıyımı, yeni zam dalgaları, özellikle dolaylı vergi oranlarında yeni artışlar, ekonomik, mali, siyasi ve askeri alanlarda yeni onursuzca tavizler karşılığında emperyalist kan emicilerden yeni kredi ve borç arayışlarını getirmektedir. Yalnızca 1990 Aralık'ı ile Mart 1991 arasındaki 3 aylık dönemde yüzbinlerce işçi sokağa atılmıştır. Aynı dönemde iğneden ipliğe hemen her şeyin fiyatının arttığı zincirleme zam dalgaları yaşanmıştır. "Düşük fiyat-geç öde-me" şeklindeki soygun politikasının zaten yıllardır belini büktüğü üretici köylü, 1 yıl önce teslim ettiği şeker pancarının, tütünün, fındığın, pamuğun, buğdayın parasını dahi daha alamamıştır. Enflasyonun % 100'lere doğru fırlaması olasılığı belirlemiştir, vb.

Mevcut kapitalist sömürü düzeninin yapısından kaynaklanan ve emperyalizmin dünya çapındaki bunalımının etkisiyle çok daha ağırlaşmış olarak seyreden bunalımın köklü bir çözümü, bu düzen yıkılmadığı sürece olanaksızdır. Ama önümüzdeki süreçte onun içine girdiği yeni durgunluk ve kriz nöbetini en azından kısa sürede atlatabilme olasılığı da zayıftır. Egemen burjuvazi bunun için şu an bütün umudunu: 1- Açık piyasa ekonomisine geçen Sovyetler Birliği pazarı iie savaşın yıkıma uğrattığı Ortadoğu pazarlarından kapacağı paya, 2- Körfez Bunalımı sırasında izlediği iğrenç yaltaklanma politikasının karşılığı olarak emperyalist burjuvazinin, özellikle de ABD burjuvazisinin önüne atacağını umduğu yeni kredi bahşişlerine, borç ertelemeleri konusunda göstereceği "anlayış" ve "deste-ge" bağlamış durumdadır. Fakat onun umduğu bu her iki dağa da kar yağması olasılığı daha yüksektir.

tekellerin gerek SB gerekse Ortadoğu pazarından Türk tekelci burjuvazisine dişe dokunur bir kırıntı bırakmaları olasılığı zayıf-tır. Nitekim Amerikan, İngiliz, Fransız firmaları başta olmak üzere büyük uluslararası tekellerin, Kuveyt ve S. Arabistan'daki bütün büyük ihaleleri daha savaşın ne zaman ve nasıl biteceği bile belirsizken kapatmış olmaları, Türk tekelci burjuvazisinin "umut kapılarımdaki işinin ne kadar zor olduğu hakkında yete-rince fikir verir. SB'de hasbelkader kaptıkları irice bir inşaat ihalesini bile Türk firmalarının elinden geri almak için emper-yalist Alman burjuvazisinin sorunu adeta bir "savaş" konusu haline getirmesi ise bunun güncel örneklerinden bir başkasıdır. Burjuvazinin yeni kredi ve borç ertelemeleri konusundaki umudu açısından da durum pek parlak görünmemektedir. Genel durgunluğa bağlı olarak emperyalist sermaye yatırımları, kredi ve borç akışında dünya çapında bir daralma yaşanmaktadır. S. Arabistan ve Kuveyt gibi petro-dolar zengini ülkeler bile dış borç ve kredi arayışına çıkmışlardır. Uluslararası para piyasalarında paranın "satıcıları" azalmış, buna karşılık "alıcıları" çoğalmıştır. Buna bağlı olarak hem "paranın fiyatı" yükselmiş hem de yeni kredi ve borç bulmak zorlaşmıştır. Dolayısıyla bu koşullarda, Türkiye'nin yeni kredi ve borç ertelemeleri konularında emperyalist efendilerinden beklediği anlayış ve desteği, en azından derdine şifa olacak ölçülerde görmesi oldukça zordur.

Tekelci burjuvazi açısından bugünkü durumun zorluğunu artıran temel etkenlerden biri de askeri harcamalardaki artıştır. Kürdistan'da yürütülen "özel savaş"ın yol açtığı muazzam masraflarla birlikte ulusal bütçenin neredeyse yansını emen askeri harcamalar, Türkiye ekonomisinin belini büken en büyük kamburlardan bir başkasıdır. Türkiye'nin zaten yetersiz ve sınırlı olan kaynaklarının en büyük dilimini emmesine karşılık bir kuruşluk bile değer üretmeye, "asalak" karakteri ile askeri harcamalar, yüksek enflasyon başta olmak üzere faturasını emekçi halkın ödediği ekonomik ıkıntı ve yıkıcı sonuçlardan birçoğunun temel veya başlıca nedenlerinden biridir. Bir taraf-

ta Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce belirleme hakkını silah zoruyla bastırabilmek için yürütülen "özel savaşın sürdürülmesi, öbür yandan faşist Özal'ın Ortadoğu'da ABD'nin daha aktif fedailiğine soyunmasının bir sonucu olarak bu "asalak canavar" için şimdi çok daha büyük harcamalar yapma zorunluluğu doğmuştur. Bu para da elbetteki yine yeni zamlar, yeni vergiler, ücretlerden, maaşlardan, tarım ürünlerinin fiyatlarından yeni kesintiler, yatırımlara ayrılan kaynakların biraz daha kısılması, ülkenin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının emperyalistlere biraz daha fazla peşkeş çekilmesi ve onlara yeni onursuzca tavizler verilmesi biçiminde dönüp dolaşıp yine emekçi halkın sırtından çıkarılacaktır.

Siyasal istikrar ve bunun geleceği açısından da durum pek parlak değildir. Siyasal bunalım, ekonomik bunalım derinliğinde ve şiddetinde değildir gerçi henüz bugün. Fakat, ağır bir ekonomik bunalım tabanı üzerinde yükselmesinin yanı sıra 12 Eylül gibi ardında yatıştırılması kolay olmayan büyük acılar, derin bir kin ve öfke birikimi bırakmış olan bir dönemin arkasına denk gelmesi nedeniyle onun hızla turmanabileceği bir nesnel ortam vardır. Bütün zaafalarına, eksik ve yetersizliklerine rağmen, özellikle işçi sınıfı hareketi ile Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin önü alınamayan yükselişi de bunu kanıtlar. Egemen sınıflar, 12 Eylül öncesinde olduğu gibi durumun kontrolünü ve manevra olanaklarını büyük ölçüde yitirmemişlerdir henüz belki ama, bu konuda gün geçtikçe daha fazla zorlandıkları da bir gerçektir. Düzen sözcülerinin sık sık dile getirmekten kendilerini alamadıkları "büyük sosyal patlamalar korkusu", yersiz veya abartılmış bir korku değildir.

Bu arada, burjuva karşıdevrim kampının kendi içinde de istikrar kalmamıştır. 12 Eylül'ün orada da esas olarak zor ve tehditle sağladığı geçici taktik birlik, yerini kayıkçı dövüşüne bırakılı çok oluyor. Eski çelişki ve çatışmaların yeni boyutlar kazanmış olması da işin cabası. 12 Eylül'ün ürünü ve sürdürücüsü olan hükümetteki faşist ANAP ile diğer gerici, faşist,

sosyal demokrat veya sözde sosyalist burjuva düzen partileri arasındaki çekişmelere, son dönemlerde faşist Özal ile or- dunun başındaki faşist generaller arasındaki çekişmeler, hükümet ve ANAP içindeki çekişmeler ve benzerleri eklendi. 12 Eylül, "lekesiz" ve "seviyeli" bir "parlamentar düzen" yalanları ile beyinleri yıkadı yıllarca. Ortaya işe çıka çıka, 45 yıllık sözde "parlamentar demokratik düzenin en göstermelik, en çapsız, en kişiliksiz, en uşak, en hırsız ve en itibarsız parlamentosu ve hükümetleri çıktı. Türkiye'de onlarca yıldan beri hüküm süren faşist diktatörlük rejiminde sadece parlamentoların değil hükümetlerin bile aslında nasıl göstermelik ve kukla kurumlar olduklarını bu denli açık sergileyen bir "sivil" dönem olmadı herhalde yine bu son 45 yıl içinde.

Bugünkü siyasal durumun üzerinde durulması gereken bir başka olgusu, faşist rejimin bir "emniyet sübabı" olarak gerek duyduğu burjuva muhalefet partilerinin de güçlü bir çekim merkezi oluşturmamalarıdır. Hükümette bulunan faşist ANAP sürekli oy yitiriyor, fakat rejimin "yedek lastiklerini oluşturan mevcut sosyal demokrat, gerici, faşist veya revizyonist muhalefet partileri de fazla güçlenemiyorlar. Ezilen yığınlar içinde bugünkü siyasal rejime karşı belli bir "yabancılaşmanın varlığını sergiliyor bu olgu. Ancak bunu abartmamak gerekir. Çünkü bu yabancılaşma, bilinçli bir kavrayış temelinde devrimci bir kopuştan çok, umduğunu bulamamaktan kaynaklanan bir düş kırıklığının ifadesidir. Dolayısıyla burjuvazi tarafından çeşitli manevralarla giderilebilir, hatta 12 Eylül'ün yaptığı gibi demagojik propagandalarla baştan çıkarılıp çok daha gerici kanallara da akıtılabilir. Ama dev- rimci güçlerin çabalarına bağlı olarak elbette derinleşip kökleşebilir, bilinçli bir devrimci kopuşa da dönüşebilir. Sorunun önemi de buradadır zaten.

Geniş emekçi yığınlar, iktidarı ve muhalefeti ile mevcut burjuva düzen partilerine soğuk bakıyor, uzak duruyor, özellikle sosyal demokrasi örneğinde çok açık görüldüğü gibi

desteklediğini bile adeta kerhen destekliyor. Çünkü aradığını ve beklediğini göremiyor. Yığınlar, dayanılmaz bir hal alan acil ekonomik ve siyasal talep ve beklentilerine doyurucu çözümler bekliyor; kendilerine bunun güvenini veren bir politik güç arıyorlar. Bunun için sadece söze ve sloganlara değil, daha çok eyleme bakıyorlar. Somut ve doyurucu alternatifler doğrultusunda kararlı ve radikal tutumlar bekliyorlar. Hepsinin ortak temel işlevi, ezilen emekçi yığınların düzenden kaynaklanan tepki ve muhalefet eğilimlerini baştan çıkarıp düzen sınırları içinde tutmak olan mevcut burjuva düzen partileri ise onların bu beklentilerine yanıt veremiyorlar. Veremiyorlar, çünkü yığınlar içindeki düzen karşıtı tepki birikiminin yoğunluğu ve derinliğini görüyorlar. Kitlelerin desteğini kazanmak için tümüyle göz boyama amacıyla da olsa "keskin" sloganlarla ortaya çıkıp radikal tutumlara yönelseler, bu tepki birikiminin kısa sürede kendilerini de aşıp denetimlerinden çıkabileceğinden, daha radikal biçimlere bürünüp daha ileri hedeflere yönelebileceğinden korkuyorlar. Bundan dolayı, 12 Mart sonrasında farklı olarak bugün sosyal demokrasi bite emekçi kitleler içinde güçlü bir "umut" otamıyor; çoğu kez "devletten daha "devletçi", faşist Özal'dan daha tutucu, Demirel gibi tescilli bir düzen savunucusundan daha korkak tutumları ile kendisine umut bağlamaya dünden hazır kesimleri bile düş kırıklığına uğrattıyor. Bu ne Erdal İnönü'nün politik yeteneksizliği veya karizma eksikliği ile açıklanabilir ne de buna benzer nedenlerle. Sorunun temelinde yatan ana neden, devrim ve sosyalizm düşmanı sosyal demokrasinin, emekçi yığınların devrimci militan patlamalara yönelmelerinin önünde gerici bir baraj oluşturma temel misyonu ile yığınların patlamaya hazır ruh hali arasındaki çelişkedir.

Geniş emekçi yığınların burjuva düzen partilerine karşı uzak ve soğuk durmaları, devrimci hareket açısından bir şanstır. Eğer değerlendirmesini bilecek olursa bu onun, yığınların desteğini kazanmasının günümüzde en azından geçmiş yıllara oranla daha kolay olduğunu gösterir. Elbetteki bu kolaylık, bu

desteğin kendiliğinden, tek yönlü ya da soluksuz atılımlarla kazanılabileceği anlamına gelmiyor. Bunun için, mücadelenin bütün cephelerinde birbirini tamamlayan bir bütünlük içinde çok yönlü, enerjik, inatçı ve azimli bir devrimci çaba harcamak gerekir. Bu perspektifle hareket ederken, bunalmış haldeki yığınların, ekonomik ve siyasal talep ve beklentilerine somut ve tutarlı çözümler üreten program ve taktiklere sahip, tutarlı olduğu kadar da atak ve militan öncüler aradığı bir an bile gözardı edilmemelidir. Ama bu militanlık, tek bir alana veya tek bir biçime indirgenemez. O, sınıf mücadelesinin bütün temel yönlerinde, ideolojiden taktiğe, propaganda ve ajitasyondan pratik eyleme kadar her alanda uyumlu ve tutarlı bir devrimci bütünlük göstermeli, yığın hareketinden kopmamalı, onu devrim hedefine ilerletmeye çalışırken emekçi kitlelerin acil talep ve beklentilerine de iyi düşünülmüş devrimci politika ve taktikler temelinde açık, ikna edici ve çekim gücü yüksek devrimci çözüm yolları sunabilmelidir.

Halk kitlelerindeki tepki birikimi kadar, onların taleplerine acil ve doyurucu çözümler beklediğinin egemen sınıflar da farkındadır. Bu yüzden onlar, bu birikim ve beklentilerin daha büyük patlamalara dönüşmesinin önünü alabilmek için bir yandan 12 Eylülcü terör ve baskıyı elden bırakmazken, öbür yandan da çeşitli manevralar ve arada bazı küçük tavizler yoluyla onu soğutma politikası izliyorlar. Güçlü ve etkili bir devrimci öncünün önderliğinden yoksun oluşu başta olmak üzere, işçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinin bugünkü zaaf ve yetersizlikleri ise bu konuda onların işini kolaylaştırıyor.

Dozu göreceli olarak biraz hafiflemiş, sınırları ve biçimleri kısmi kimi farklılıklar kazanmış olsa da 12 Eylülcü faşist terör ve baskıların sürdürülmesi, egemen sınıfların bugünkü iktidar yöntemlerinin hâlâ ağır basan yönünü oluşturuyor. Bu gerçek, Kürdistan'da açık bir "özel savaş" biçiminde kendini gösteriyor. Kürdistan'da "olağanüstü hal" olağanlaşmış, halka ve gerilla hareketine karşı "özel bir savaş" yürütmek üzere "özel

valilik" ve "*özel kolordu*" kurulmuştur. Fakat faşist terör, işkence, devlet güçlerinin halk üzerindeki yoğun baskısı, keyfi tutum ve davranışları, en temel insan haklarının dahi pervasızca çiğnenmesi olgusu, bugün sadece Kuzey Kürdistan'da değil Türkiye'nin genelinde toplumsal yaşama egemendir. 12 Eylül Anayasası başta olmak üzere, askeri faşist rejim sırasında çıkarılan bütün faşist yasalar, halk yığınlarının demokratik hak ve özgürlüklerine getirilen sınırlama ve yasaklar hâlâ yürürlüktedir. Ezilen yığınların rejime karşı tepki ve muhalefetini yumuşatmak amacıyla sahneye konulan sahte "*sivilleşme*" ve "*demokratikleşme*" yaygaralarına rağmen, bu arada iç ve dış demokratik kamuoyunun baskılan karşısında zaman zaman sınırlı bazı taktik geri adımlar söz konusu olsa da 12 Eylül rejimi esasında hâlâ ayaktadır. Hatta polis ve DGM'lere tanınan yeni yetkiler, "Kürdistan Kararnameleri" veya son çıkan "*Terörle Mücadele Yasası*" gibi örneklerden de görüleceği üzere değişen koşullara, kitle mücadelesi ve devrimci hareketin gelişimine bağlı olarak ortaya çıkan "zayıf noktaları" giderecek yeni faşist yasa ve önlemlerle o güçlendirilmektedir.

Zaman zaman gündeme getirilen "*liberalleşme*" manevraları ise, terör ve baskı politikalarının tamamlayıcı parçasıdır. Genellikle iç ve dış demokratik kamuoyunun ve kitle hareketinin baskılarının iyice yoğunlaştığı dönemlerde göz boyamak, hareketin hızını kesmek, tepkileri yumuşatmak, dikkatleri temel hedeflerden ve günün yakıcı sorunlarından uzaklaştırmak, zaman kazanmak ve nihayet bütün bunlara rağmen kaçacak fazla bir deliğin kalmadığı noktada kontrolü tamamen elden kaçırmayacak tarzda zararsız ve küçük tavizler vererek tehlikeyi savuşturmak amacıyla gündeme getirilen bir oyundur. Ve eğer dikkat edilecek olursa, küçük ve zararsız birtakım tavizlerin daha çok sözünün edildiği hemen her "*liberalleşme*" manevrasının altından mutlaka işçi sınıfına, halka, devrimci harekete veya Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı kurulmuş yeni ve daha büyük bir tuzak ve saldırı çıkmaktadır. Bundan ötürü "*liberalleşme*" manevraları, gerçekte birer sis

bombasıdır, tehlikeli ve zararlı bir uyuşturucudur, "yumuşama" eldiveninin altına saklanan faşist muştadır. Bu masal ve manevraların yıllardan beri hemen hep aynı konular etrafında dönüp durması da onların gerçek amacını ve işlevini sergiler. Ve yine dikkat edilecek olursa, bunun için seçilen ve artık adeta "demirbaş" haline gelen bu konular, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin acil talep ve beklentilerinin ya tamamen dışındadır ya da onlar için gündemin çok alt sıralarında yer alan konulardır. Egemen sınıfların güvenini kazanmak için atmadıkları takla kalmayan TBKP'li (şimdi "SBP") hainler ile faşizme ve kapitalizme karşı muhalif kimliğini ve mücadele ruhunu tüketmiş sözde demokrat aydınların da gönüllü figüranlık rolünü üstlendikleri "141-142 ve 163'ün Kaldırılması" oyununun tam 4 yıl ısıtılıp ısıtılıp gündeme getirilmiş olması, bu maddelerin sonunda da kılık değiştirmiş hatta genişletilmiş olarak "Terörle Mücadele Yasasına" aktarılması bunun çarpıcı bir örneğidir.

Türkiye devrimci hareketi içinde, "bunalım" denildiği zaman bundan sadece ve esas olarak "ekonomik bunalımı" anlayan oportünist anlayışlar gibi, "siyasal bunalım" denildiği zaman da bundan sadece veya esas olarak burjuva karşıdevrim kampı içindeki çelişki, çatlak ve çatışmaları anlayan bir başka oportünist alışkanlık yaygındır. Bu oportünist alışkanlığın sahipleri, propaganda ve ajitasyonianda çoğu kez kim olduklarını ve hangi safta bulduklarını dahi unutacak ölçüde bütün dikkatlerini, farklı egemen sınıf klikleri arasındaki gerçek veya hayali çelişki ve çatışmaların çözümlemesine vermekte; güncel taktik ve politikalarını genellikle bunun üzerine kurmaktadırlar. Böylesi oportünist bir tutum, niyet ne olursa olsun, açıkça veya fiili olarak şu ya da bu gerici, faşist, burjuva güç hakkında zararlı ve tehlikeli hayaller yaratmakla kalmaz, kendi- liğindenciliği ve reformizmi körükler. Burjuva karşıdevrim kampı içindeki çelişki ve çatlaklardan, sınıf ve kitle hareketini tutarlı devrimci sınıfsal hedefler doğrultusunda geliştirme ve derinleştirme yönünde yararlanmak yerine; çarpık ve yanlış hedefler koyarak şu ya da bu gerici burjuva kliğin çıkarlarına hizmet

etmekten, hatta açıkça onun kuyruğuna takılmaktan kurtulamaz. Bu tarz, komünistlerin ve tutarlı devrimcilerin tarzı değildir ve olamaz. Burjuva kuyrukçuluğunu ve reformizmi körükleyen bu tarz bir politika ve taktik anlayışını, "bunalım tahlili" ve "çelişkilerden yararlanma" mantığını uygulayan ve başkalarına da empoze etmeye çalışanların başında, revizyonist hainler gelmektedir.

Reformcu revizyonist ihanet, yükselen sınıf ve kitle hareketinin bugünkü hedefini, faşist Özal ve ANAP hükümetinin bir erken seçim yoluyla işbaşından uzaklaştırılması hedefi ile sınırlama çabası içindedir. İçlerinde bundan biraz daha "ileri" gi- denleri bile, salt bir Anayasa değişikliği, 141-142 türü bazı faşist yasakların kaldırılması, Kürtler için "*kültürel özerklik*" ve ben- zeri ile sınırlı bir reform paketi olmaktan öte geçmeyen sözde"demokratikeşme *programlaeı* ile çıkmaktadır yığınların karşısına. Onlar, gelişen mücadelenin devrimci bir önderlik, bilinç ve örgütlülüğün yoksun oluşundan yararlanarak yığınların geri bilincine hitap etmekte; onlar içindeki faşist Özal'a ve 12 Eylül'e karşı nefret duygularını sömürmekte; 12 Eylül sonrası yoğunla- şan demokrasi özlemlerini burjuva liberal demokrasi yönüne kanalize etmeye çalışmaktadırlar. Ortaya koydukları hedefler, devrimci olmak şöyle dursun, reform talepleri olarak bile ucuz ve güdüktür. Gerçek demokrasinin, baskı ve sömürden kurtuluşun tek yolu olarak değil devrimi ve iktidarı hedeflemek, 12 Eylülle bile az çok bütünlüklü ve ciddi bir hesaplaşmayı dahi içermemektedir. Onun sadece bazı sonuçlarına karşı çıkmakta, 12 Eylülün mevcut kapitalist sömürü düzeni ve faşist diktatörlük rejiminin yapısından kaynaklandığı temel gerçeğinin ve asıl hedefin bu kaynağı ortadan kaldırmak olması gerektiğinin ise sözünü bile etmemektedir.

Yapılacak olsa dahi bugün bir "erken seçim", işçi sınıfının, emekçi kitlelerin ve Kürt halkının acil ve temel taleplerinden hangisini çözecektir? ANAP'ın yerine bir SHP, DYP veya diğerlerinin hükümeti ya da bir koalisyon işbaşına gelse dahi bu

köklü ve ciddi olarak neyi değiştirecektir" Egemen sınıflar açısından ise bugün bir erken seçim, siyasal bunalımın derinleşmesine, iç ve dış koşulların baskısına bağlı olarak başvurabileceği ilk "çıkış yollarından biri" durumundadır. Toplumsal muhalefetin ve kitle hareketinin önümüzdeki dönemde şiddetlenmesi halinde, "belki bir şeyler düzeler" hayali ve beklentisi yaratarak kitle hareketinin hızını kesmek, güçlerini bölmek, onun daha yayılması ve militanlaşmasını önlemek amacıyla bunu her an bizzat kendisi gündeme getirebilir.

Egemen sınıfların bugünkü temel taktiği, 12 Eylülcü faşist terör ve baskıları fazla gevşetmeksizin, bunu, koşullara ve gelişmelere göre olabildiğince sınırlı ve küçük bazı tavizlerle birleştirerek mevcut durumu sürdürmek şeklindedir. Yapısı gereği bu taktik çizgi, duruma göre erken seçim de dahil önümüzdeki dönemde yeni bazı "liberalleşme" manevralarına girilmesi olasılığını içerdiği gibi; faşist terörün dozunun daha da şiddetlenmesi, onun yeni, daha açık ve saldırgan biçimlere bürünmesi olasılığını da içerir. Rejim, özellikle militan devrimci hareket, Kürdistan'da gerilla mücadelesi ve yasa dışına taşan her türlü militan kitle eyleminin üzerine bundan böyle daha sert faşist terör yöntemleri ile gitmenin hazırlıkları içindedir. Komünistler ve devrimci güçler, *"Terörle Mücadele Yasası"*yla yenibir somut biçim kazanan bu yönelimi dikkate alarak, yeraltı örgütlenmelerini daha da güçlendirmeli, yasadışı çalışma konusunda saflarındaki eğitimi hızlandırmalı, kitle eylemlerinin örgütlenmesi sırasında eylemin güvenliğini sağlayacak önlemlerin alınması ve bunun örgütlenmesine özel bir önem vermelidirler.

Kitle mücadelesinin gelişim seyri açısından önümüzdeki dönem için ağır basan olasılık nedir? İşçi sınıfı ve emekçi kitle hareketindeki bugünkü kendiliğinden yükseliş, önümüzdeki süreçte daralma, yumuşama ve yatışma yönünde mi seyredecektir, yoksa onun genişleme, yayılma, daha militan ve daha devrimci patlamalara dönüşme olasılığı mı daha güçlüdür?

Emekçi halk yığınlarını patlama noktasına getiren ve kendiliğinden eylemlere sürükleyen ekonomik ve siyasal sorun ve sıkıntılarının önümüzdeki dönemde ortadan kalkması, en azından büyük ölçüde hafiflemesi olasılığının zayıflığı, bu sorunun yanıtını da kendi içinde taşır. Onu doğuran nesnel zeminin ortadan kalkmak veya yumuşamak şöyle dursun, derinleşmeye ve olgunlaşmaya devam edeceği koşullarda emekçi kitle hareketinde bir yatışma ve yumuşama beklemek, ancak iflah olmaz bir oportünizmin işi olabilir. Ancak bunu, nesnel koşullardaki olgunlaşmanın sınıf ve kitle hareketinde de otomatik olarak aynı ölçüde bir yükselişe yol açması şeklinde mekanik bir tarzda kavramamak gerekir. Aynı şekilde, bu yükseliş, hep aynı tempoda, kesintisiz ve düz bir çizgi halinde sürekli yukarıya doğru bir gelişme şeklinde de beklenmemelidir

Sınıf ve kitle hareketinin nesnel zemini ile onun gelişim düzeyi ve temposu arasındaki ilişkinin birebir mekanik bir yansıma şeklinde algılanması, yanlış ve tehlikeli bir kendiliğindenciliğin ifadesidir. Bu tür kendiliğindenci yaklaşımlar, emekçi kitle hareketinde bir yükselişe yol açmakla kalmayıp, bunun bir devrim yönünde ilerletilmesi ve derinleştirilmesi açısından da elverişli bir nesnel zeminin ortaya çıktığı günümüz koşullarında, devrimci öncünün artan görev ve sorumluluklarının görülmesini engeller. Yığın hareketinin gelişiminin diyalektik karakterini kavrayamadığından ötürü de, hareketin iniş ve çıkışlarına bağlı olarak büyük coşkularla büyük düş kırıklıklar arasında gidip gelmekten kurtulamaz. Unutmamak gerekir ki, bugün yükselen sınıf ve kitle hareketi, devrimci bir öncünün önderliğinden, devrimci bir bilinç ve örgütlülükten büyük ölçüde yoksundur. Kaldı ki, devrimci bir bilinç ve önderlik altında geliştiği durumlarda dahi yığın hareketinin kabarışı, sürekli yükselen düz bir çizgi izlemez. Hareketin genel gelişim eğrisi yükseliş (veya düşüş) yönünde olsa bile, bu gelişim kendi içinde yavaşlama ile atılımların, nispi gerilemeler ile ileri sıçramaların, kasılma ve genişlemelerin iç içe geçtiği, birbirini izlediği evreler halinde helezonik bir seyir izler. Kendiliğinden

hareketin gelişiminde bu zikzaklar çok daha keskin olur, iniş ve çıkışlar çok daha "beklenmedik" bir özellik gösterir.

Tutarlı bir ML önderlikten, devrimci bir bilinç ve örgütlülükten yoksun oluşu, bugün yükselen işçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinin en büyük eksiği ve en tehlikeli zayıflığıdır. Bunun yol açtığı olumsuzluk ve tehlikeler büyüktür. Uzun süren bir sessizlik ve durgunluk döneminden sonra bir atılım yapan sınıf ve kitle hareketinin -kendiliğinden karakterine rağmen* hızlı ve sıçramalı gelişimi, kitleseliği, kitle inisiyatifi ve yaratıcılığının çarpıcı örneklerini sergilemesi, yeni kesimlere ve alanlara doğru yayılma potansiyelinin yüksekliği, önünde işçi sınıfının yürü- yor olması gibi özelliklerine bakarak onun bu en büyük zayıflığının gözden kaçırılması, bunun doğurduğu tehlikeler gibi komünistlerin ve devrimcilerin bugünkü durumda artan sorumluluklarının göz ardı edilmesi nasıl zararlı bir oportünizmin ifadesi ise, hareketin kendiliğinden karakterinden hareketle onun daha şimdiden kazandığı devrimci militan özelliklerinin küçümsenmesi, gelişme ve daha fazla devrimcileşme potansiyellerinin görülmemesi de aynı ölçüde zararlı bir başka oportünizmin ifadesidir. Kendiliğinden hareketle sosyalist hareket arasındaki ilişki sorununda aslında aynı kendiliğindenci zemin üzerinde fakat bunun zıt kutuplarında bulunan her iki oportünist eğilim de, yığınların kendiliğinden hareketi ile devrimci hareket arasındaki bugünkü kopukluğun giderilmesi temel görevini başarmaktan aynı ölçüde uzaktır.

II. Bölüm

GEÇMİŞİMİZ GÜÇ ve GURUR KAYNAĞIMIZDIR

Sürekli geçmişe bakarak geleceğe doğru ilerleyemeyiz. Ama geçmiş de yok sayamaz, üzerinden atlayamaz, onu bir kenara atamayız. Çünkü, bugünü ve geleceği onun üzerine kuracağız. Üstelik bu geçmiş, 12 Eylül gibi bir dönemi de kapsıyorsa eğer, onun üzerinden sadece, kimin ne olduğunun yaşam içinde sınanarak açığa çıktığı bu dönemde utanılacak işler yapmış olanlar atlamaya, onu geçiştirmeye ve unutturmaya çalışırlar. TİKB olarak alınımız ak, başımız dik olarak çıktığımız bu zorlu sınav dönemi de dahil, tarihimiz, bizim için ise sadece bir güç ve gurur kaynağı değil aynı zamanda zengin deney ve derslerle dolu bir eğitim kaynağıdır.

“Devrim, birleşik ve güçlü bir karşıdevrim doğurarak ilerler” Faşist -karşıdevrimin 12 Eylül saldırısının temelinde, devrimci yükselişin Marks tarafından formüle edilen bu yasası yatar.

12 Eylül, adeta bağıra bağıra gelen bir askeri faşist darbe oldu. 1978 sıkıyönetimi onun ilk işaret fişeğidir. ‘80'lere girildiğinde ise bu belirtiler artmıştı. Ama, devrimci kesimleri de dahil olmak üzere Türkiye sol hareketinin geneli, bu belirlilere rağmen akılalmaz bir aymazlık ve dargörüştürlükle hareket etti Gereken sonuçları çıkararak ne kendini ne de öncüsü olduğunu iddia ettiği emekçi kitleleri, faşist karşıdevrimin böyle şiddetli, böyle azgın ve böyle kapsamlı bir saldırısına karşı önceden hazırladı. Devrimci öncünün ilk ve en temel misyonunu yerine getirmek şöyle dursun, “geridekiler”den bile daha korkak çıktı, daha hazırlıksız ve şaşkın yakalandı, daha çabuk panikledi ve hemen daha işin başında teslim bayrağını çekti.

O koşullarda ne yapılabilirdi?

Zorlu ve şiddetli bir saldırıyla karşı karşıya kalındığı açık ve ortadaydı. Bu kez doğrudan doğruya, rejimin en güçlü ve güvenilir vurucu gücü olan faşist ordu devreye sokulmuştu. Hazırlıklı olduğu ve ilk hamle ondan geldiği için inisiyatif bir ölçüde faşist karşıdevrimin eline geçmişti, "Devlet partisi" olarak ordunun açıkça sahneye girişi, karşıdevrim kampı içindeki iç çelişki ve çatışmaları bir dönem için askıya almış, geçici de olsa en azından bir taktik birlik sağlamıştı. Devrimci hareketin o güne kadarki hata ve yanlışlarının da etkisiyle orta sınıflar ve yığınların geri kesimleri içinde darbecilerin lehine bir "bekie- gör" havası doğmuştu. Bu arada kitlelerin ileri kesimleri içinde de bir şaşkınlık ve bocalamanın ortaya çıkması bir bakıma doğal ve kaçınılmazdı. Bütün bunlar eibetteki devrimci hareketin aleyhine etkenlerdi. Kitleesel ve yaygın bir direnişin örgütlenebilmesinin önüne çıkan yeni güçlük ve engellerdi. Ama bunlar aşılabılır, etkisiz kılınabılır veya zayıflatılabılırdı.

İlk hedeflerini kolayca ele geçirebilen faşist generaller çetesinin bu ilk başarılarını "kesin ve mutlak bir zafer" olarak kabul etmek için henüz erkendi. Devrimci hareketin elinde de henüz kullanmadığı kozlar, zorlamadığı potansiyeller vardı. Bunların başında, ülke çapında sahip olunan onbinlerce kadro ve militan geliyordu. İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin öncü kesimleri içinde sahip olunan kitle bağlan yabana atılamazdı. Ayrıca yığınlar içinde devrimci hareketin her şeye rağmen belli bir prestiji hâlâ vardı. Mücadelenin koşullarında meydana gelen değişiklikleri eibetteki dikkate alan akıllı ama aynı zamanda militan bir direniş çizgisi ve taktikler temelinde bu güçler harekete geçirilebilir, bu potansiyeller değerlendirilebilirdi. Buna bağlı olarak başlangıçta yetersiz, hatta aleyhte etkenler bile süreç içinde lehe çevrilebilirdi.

Bütün hazırlıksızlığına ve zaaflarına rağmen Türkiye devrimci hareketi, 12 Eylül'le birlikte silkinip hızlı bir toparlanmaya yönelseydi ve günün koşullarına uygun bir devrimci direniş taktiği izleseydi eğer, faşist saldırı geri püskürtülebilirdi.

Saldırıya geçen faşizmi yenilgiye uğratmak perspektifiyle devrimci kitlelerin başına geçmeli, tüm gücümüz ve enerjimizle cuntaya karşı koymalıydık. Buna rağmen yenilgiyi belki yine önleyemeyebiiirdik. Bu arada ağır fiziki kayıplara da uğrayabilirdik. Ama bu hiç olmazsa, sonuçta yine ağır kayıplara uğramakla kalmayıp, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin gözünde devrimci hareketin moral kredisi ve saygınlığının neredeyse sifıra indiği böyle utanç verici bir bozgun olmazdı. İşçi sınıfına, halka ve tarihe karşı başımız dik, alınımız açık olurdu. Ken- dilerinin bile ummadığı kadar kolay ve ucuz bir başarı sağlayan 12 Eylülcü faşist generaller çetesi, daha sonraki süreçte hiç olmazsa bu kadar küstah ve bu kadar pervasız davranamazdı. Yenilginin devrimci saflarca ve kitleler içinde yarattığı moral çöküntü, yılgınlık ve teslimiyet eğilimleri bu kadar büyük olmazdı. Dövüşerek alınan böyle bir yenilginin sonunda kazanan yine devrim olurdu.

Ama, devrimci kesimlerinin ezici bir çoğunluğu da dahil! "Türkiye solu" bunu yapmadı. 12 Eylül'de sol, genel olarak direnmedi. Ezici bir çoğunluk elinden geldiğince direnmek ve dövüşmek yerine, "*geri çekilme*" adı altında korkakça ortalıktan sıvışma ve teslimiyet yolunu tuttu. Bunların başında modern revizyonist hainler geliyordu. Başlangıçta bazı cılız çıkışlarla direnmeye çalışanları da dahil sağ ve "sol"uyla küçük burjuva devrimcilerinin çoğunluğu da peyderpey bu kervana katıldılar.

Erken ve zamansız olduğu kadar da düzensiz ve panik halindeki gelişimiyle bu, Bolşevik bir "*geri çekilme*" değil Menşevik "*bozgun halinde kaçış*"tı. 12 Eylül öncesi devrimci yükseliş günlerinde kitlelerin en önünde yürümeyi ve harekete önderlik etmeyi beceremeyen sol, şimdi de Leninizmin "*geri çekilmeye sonuncu olma* ' emrini unutmuştu (!).

Oportünist "*geri çekilmecilik*", yenilgi döneminde şaha kalkan "*tasfiyecilik*"in ilk tezahürüydü. Onun "taktik planda" ortaya çıkışıydı. Mültecilik, kadro ve sempatizanların kader-

lerine terk edilmesi, daha işin başında veya bir darbe yer yemez yeniden toparlanmaya çalışmak yerine örgütün kapısına kilit vurmak, vb. biçimler altında, kısa bir süre içinde "örgütsel planda" da kendini gösterdi. Tasfiyeciliğin "ideolojik planda" boy göstermesi de fazla uzun sürmedi. 12 Eylül öncesi egemen olan kendiliğindenciliğin ve revizyonizmin beslediği "ya- kın devrim" hayallerinin yıkılması, örgüte ve sözde önderlere olan güvenin sarsılması, yenilgi ortamında devrimin geleceğine ilişkin karamsarlık ve yılgınlıktan da beslenen ideolojik tasfiyecilik, geçmiş devrimci program, çizgi ve geleneklerin reddinden başlayarak süreç içinde ML'nin ve devrimin açıkça inkarına kadar uzandı. Devrimci eylem ve mücadeleden kopuk olarak geçen yıllar boyunca her üç alanda birbirini güçlen- direrek derinleşti. Tasfiyecilik, 12 Eylül bozgununun en yıkı- cı ve tahribatının giderilmesi öyle kolay olmayan olumsuz sonuçlarından birincisidir.

TİKB, 12 Eylülü yalnızca devrimci bir soğukkanlılıkla değil, sınırlı güçlerine rağmen bulunduğu her alanda direnme kararı ile karşıladı. Merkez Komitesinden tabandaki kadro ve sempatizanların büyük bir çoğunluğuna kadar örgüt saflarında bu konuda daha ilk günden bir anlayış birliği ortaya çıkmıştı. MK, darbenin hemen ardından yayınladığı bir genelge ile, TİKB'nin faşist cuntaya karşı direnme kararını tüm örgüte du- yurdu, Bu arada, mülteciliği bütün kadrolarına yasakladı. Bulunulan her alanda işçi ve emekçi kitleler TİKB yi asla gözden kaybetmemeli, devrimci yükseliş günlerinde olduğu gibi devrimci öncülerini önlerinde görmeye en fazla gereksinim duy- dukları bu zor ve karanlık günlerde de O'nu daima önlerinde görmeliydiler. Sadece darbeyi izleyen o ilk dönemde değil, bütün 12 Eylül dönemi boyunca TİKB bu temel ilkeye uygun hareket etti.

Aldığımız direnme ve dövüşme kararına uygub olarak; cunta işbaşına geldiği sırada baskıda olan ORAK-ÇEKİÇ, darbeyi ve günün görevlerini tahlil eden yazılar da eklenerek

hemen dağıtımına çıkarıldı. ORAK-ÇEKİÇ'in aksatılmadan çıkarılması ve olabildiğince yaygın dağıtımının yanı sıra 12 Eylül'ü izleyen ilk aylar boyunca cuntaya karşı direniş ve mücadele çağrısı içeren sayısız bildiri çıkarıldı; pullama, yazılama, kuşia- ma, pankart asma, vb. eylemleri yapıldı. İşçi ve emekçi semtlerindeki kahvelerde, pazar yerlerinde, fabrika önleri ve servis arabalarında, okullarda, işyerlerinde yoğun bir sözlü propaganda ve ajitasyon faaliyeti yürütüldü. Şimdi söylemesi, yazması, hele bazılarında "eleştirmesi" kolay görünen bu faaliyetler, o günkü koşullarda faşist sıkıyönetim devriyeleriye sık sık girilen silahlı çatışmalar pahasına, vurmalar-vurulmalar, şehit veya tutsak düşmeler pahasına gerçekleştirildi. Dönemin gereği olarak silahlı bir biçimde yürütülen bu faaliyetlerin yanı sıra önceden planlanmış devrimci silahlı eylemler de düzenlendi. Nitekim, MK üyesi yiğit yoldaşımız OSMAN YAŞAR YOLDAŞCAN, cuntanın işbaşına gelişinden 17 gün sonra (29 Eylül 1980) böyle devrimci bir eylemin hazırlığı sırasında karşılaştığı faşist güçlerle girdiği silahlı çatışmada şehit düştü. Adana İl Komitesi üyesi yoldaşımız METİN AYDIN da, azıllı bir halk düşmanının cezalandırılması eyleminin hazırlığı sırasında 11 Aralık 1980 günü şehit düştü.

Bugünden geriye doğru baktığımızda, 12 Eylül karşısındaki taktiğimiz doğru ve devrimciydi, O günlerde belirleyici bir önem kazanan paniğe kapılmamak ve devrimci perspektifi yitirmemek esası üzerine kurulmuştu Mücadele alanlarından kaçışı ve eylemsizliği değil, kitlelere önderlik ve öncülük ederek cuntaya karşı dövüşmeyi ve kazanmayı öngörüyordu. Ama bu arada, mücadelenin koşullarındaki değişimin anlamını ve bunun olası sonuçlarını yeterince vurgulamamak gibi "sol" diyebileceğimiz bir hataya düştük başlangıçta, 12 Eylül darbesinin sıradan ve gelip geçici bir saldırı olmadığını farkın- daydık Ama onun bu kadar kolay başarı kazanıp, bu denli uzun süreceğini ve sonuçlarının bu denli ağır ve yıkıcı olacağını; tam olarak kestirememiştik Başlangıçta bu bir yerde doğaldı. Sürecin daha henüz başındaydık. Kimin kazanacağı bile

henüz ortadaydı. Ancak faşist cuntanın devrimi ezmek için vargücüyle saldıracığından ve bunun için azgın bir teröre başvuracağından da hiçbir kuşumuz yoktu. Bu noktada bizi asıl yanıltan, antifaşist devrimci örgütlerin bu denli kof, bu denli tabansız çıkmaları oldu. Onların ideolojik-siyasi-örgütsel çizgi ve yapılarındaki ciddi zaafı önceden de büyük ölçüde görmemize, bazılarının çok çabuk, hatta baştan pes edebileceklerini beklememize rağmen doğrusu bu kadarını beklemiyorduk.

Cesur olmak gerektiği kadar da tedbirli olmayı gerektiren uzun sürebilecek zorlu bir sürece girdiğimizin yeterince vurgulanmaması, tabana doğru indikçe kadrolarımız içinde, örgütsel faaliyet ve mücadelenin uzun vadeli sürdürülmesinin önemini yer yer gözden kaçıran bir dargörüştülüğe, tehlikelerin küçüm-senmesine, dolayısıyla tedbirsiz davranışlara yo! açtı. Özellikle cuntanın ilk dönemlerinde yediğimiz kimi darbeler sırasında bu kısmi dargörüştülük ve tedbirsizliğin zararlarını gördük.

1981'in yaz aylarına girildiğinde dengeler artık tamamen devrimin aleyhine dönmüştü. Cunta duruma hakim olmuştu. Kısa sürede önce denetim altına alabildiği sınıf ve kitle eylemlerini tümüyle başarabilmişti. Devrimci kitleler ve ilerici kamuoyu büyük bir düş kırıklığı ve bunun körüklediği oldukça yoğun bir karamsarlık içindeydiler. Umut bağladıkları devrimci hareket ve örgütler kendilerini yüzüstü bırakmakla kalmamış, cuntanın daha ilk yüklenişinde tamamen çökmüş veya felç olmuşlardı. 12 Eylül öncesi burnundan kıl aldırmayan nice "büyük" örgüt, cuntanın dahi ummadığı ölçüde kof çıkmıştı. Bu durum, faşist generaller çetesinin cesaretini ve küstahlığını kamçıları; kitleler, devrimci kadro ve sempatanlar içinde müthiş bir moral bozukluğu ve manevi çöküntü yaratmıştı. Alınan bütün fiziki darbelerle rağmen küçüm-senmeyecek sayıda devrimci militan hâlâ dışardaydı. Ama bunlar örgütsüz, öndersiz, merkezi bir yönlendirmeden yoksun bir başlangıca bırakılmışlardı. Küçük burjuva sağ ve "sol" oportünizmin körüklediği 12 Eylül öncesinin "yakın devrim" hayallerinin yerini

şimdi hızlı bir değer erozyonu, karamsarlık ve teslimiyet eğilimleri almıştı. Devrim ve devrimci geleceğe güven ve umut kalmamıştı insanlarda. Dolayısıyla direnme isteği ve mücadele azmi de. Mücadelenin somut koşullarında meydana gelen ve artık açık ve kesin bir hal kazanan bu değişiklikleri dikkate alarak TİKB, o güne dek savunduğu ve vargücüyle yaşama geçirmeye çalıştığı *"saldırı taktiğinin yerine "geri çekilme" kararı aldı.*

TİKB'nin bu taktik değişikliği, "geri çekilmeci" oportünistlerin bazılarının tarafından demagoji ve spekülasyon konusu yapılmak istendi daha sonraları. Kendi korkakça kaçışlarını "haklı" gösterme çabası içine giren bu yüzüstüler, TİKB'nin de sonunda onların dediklerine geldiği havalara girdiler. Bunu, kendi "uzakgörüşlülükleri"nin bir kanıtı olarak göstermeye yeltendiler. Oportünist demagoglar aradaki "bazı" farkları unutmuş görünüyordular. Birincisi, onlar daha işin başında, devrimin kazanma umudu ve şansı hâlâ varken kavgaya bile girmeden kaçmışlardı. TİKB ise bu şansı hem de gücünün çok üstünde bir çabayla zorladıktan, ama buna rağmen devrimin yenilgisi artık açık ve kesin bir hal aldıktan sonra *"geri çekilme" karatıldı.* İkincisi, onlar *"geri çekilme"* adı altında herkesi ve her şeyi yüzüstü bırakarak panik halinde ortalıktan sıvışmışlardı. TİKB ise sadece düzenli ve soğukkanlı bir biçimde geri çekilmekle kalmadı, geri çekilme sırasında dahi ne öncü mevzilerini terketti ne de mücadele ve direnişi elden bıraktı. Bu iki temel fark, hızla bayağı bir tasfiyeciliğe dönüşen oportünist "geri çekilmecilik" ile TİKB'nin geri çekilişi arasında yalnızca özde değil biçimde ve doğurduğu sonuçlarda da kendini gösteren nitel bir ayrım oluşturur.

TİKB, geri çekilmeyi hiçbir zaman her şeyden elini eteğini çekme olarak anlamadı. Tam tersine, geri çekilme taktiğini de ideolojik, siyasi, örgütlenme ve pratik alanlarda yine bir mücadele taktiği olarak uyguladı. Bu mücadelenin hedeflen elbetteki bir önceki dönemden farklıydı. Şimdi hedef, devrimin

dağdan güçlerini yeniden toplamak ve yeni bir devrimci yükselişin özne koşullarını hazırlamaktı. Bunun yolu ise her şeyden önce yığınlık, karamsarlık ve teslimiyet eğilimleri ile tasfiyeciliğe karşı mücadeleden geçiyordu.

Faşizmin “yenilmezlik” yaygaralarının ortahöl kapladığı g karanlık faşist sansür ortamında devrimci öncünün sesini yığınlara ulaştırmanın önemi bir kat daha artmıştı. Bütün bu dönem boyunca ORAK-ÇEKİÇ’in yayını ve yaygın olarak dağıtımı sürdürüldü. ORAK-ÇEKİÇ’in yanı sıra yine sayısız bildiri, pul, afiş çıkarıldı; yazılama ve kuşlama yapıldı; pankart asıldı.

Bulduğumuz alanlarda önderleri tarafından yüzüstü bırakılan devrimci kadrolar ve kitlelerle bağ kurmak, onları yeniden mücadeleye ve devrimci eyleme seferber etmek için her olanağı zorladık ve değerlendirdik.

Fabrikalar, işyerleri ve emekçi semtlerinde sürekli devrimci propaganda ve ajitasyonun yanı sıra çeşitli direniş eylemlerine önderlik etmeye çalıştık. İrili ufaklı yemek veya servis boykotu, iş yavaşlatma ve benzeri biçimler altında gerçekleştirilen bu direnişler yer yer fiili grev, oturma eylemi, kısa süreli korsan gösteri, etkili devrimci sendikal muhalefet hareketlerine dönüştürüldü.

Silahlı gerilla eylemlerimiz bu dönemde de sürdü. Bazı muhbirlerin cezalandırılmasının dışında özellikle örgütün mali gereksinimlerinin karşılanması amacıyla çok sayıda el koyma eylemi gerçekleştirildi.

Sokakta veya evde kuşatılan yoldaşlarımızın faşist güçlerle girdikten silahlı çatışmalar, devrimci başeğmeziğin somut örnekleri oldukları kadar, herbiri kendi içinde bir direniş ve mücadele çağrısıydı aynı zamanda. Örgütümüzün ilk askeri komutanı OSMAN ve ardından METİN’den sonra, yiğit TİKB savaşçıları MEHMET ALİ DOĞAN ve ASLAN TEL yoldaşlar da 24 Mart 1983 günü ‘Sefaköy Direnişi’ sırasında şehit

düştüler. Faşist güçlerle girişilen silahlı çatışmalarda ayrıca birçok yoldaşımız yaralandı; faşist çemberler sayıSiZ kez yarıldı, birçok yoldaşımız düşmanın eline tutsak düşmekten kurtuldular.

Tutsak düşen TİKB militanlarının ezici bir çoğunlukla faşist işkence tezgahlarında yazdıkları direniş destanları, yalnızca devrimin yenilmezliğini kanıtlamakla katmıyor, poliste çözümlerin ve TV'de nedamet çağrılarının yaygın olduğu bir dönemde devrimin onurunu kurtarıyordu. Faşist cellatları, kendilerini "yenilmez" gördükleri bir alanda dahi bozguna uğratmanın bedeli de elbetteki yüksek ve ağır olacaktı. Gördükleri işkenceler sonucu sakat kalan, sağlıklarını yitiren sayısız yoldaşımızın dışında; ağır yaralı olarak yakalandığı halde tek bir str dahi vermeyi reddettiği için gencecik yoldaşımız SELMA AYBAL8 Eylül 1981'de Adana'da, gerçek kimliğini dahi kabul lenmediği için İstanbul İl Komitesi üyesi ATAMAN İNCE yoldaş -25 Ekim 1981'de İstanbul'da vahşice katledildiler. "*Sefaköy Direniřtнин* komutanı, MK üyesi İSMAİL CÜNEYT yoldaş ise, ihaneti reddettiği ve faşist cellatlara tek bir kelime bile söylemeye yanaşmadığı için 21 Aralık 1983 te Gayrettepe bodrumlarında kurşuna dizildi.

12 Eylül döneminde yüzbinlerce komünistin, devrimcinin, demokrat, hatta sıradan emekçi insanın doldurulduğu faşist zindanlar, sınıf mücadelesinin zorlu ve öne çıkan cephelerinden biri haline gelmişti. TİKB militanlarının yine büyük bir çoğunluğu, buldukları cezaevlerinde devrimci direniş hattının en kararlı ve öncü savaşçıları, kimi cezaevlerinde ateşleyicisi ve önderi oldular. MK üyesi yoldaşımız MEHMET FATİH ÖKTÜLMÜşü de 17 Haziran 1984'te, bu yiğit ve yürekli direnişlerin doruklarından birini temsil eden *İstanbul Ölüm Orucu*" eyleminde yitirdik. Bu eylemde kendisine emanet edilen direniş bayrağını bilinci yerinde olduğu sürece sonuna kadar şerefle taşıyan "*Direnç Çiçeğimiz*" AYSEL ZEHİR yoldaş ise, bugün yaşayan Ö.O. eylemcileri içinde eylemin bedeninde en ağır tahribatı yarattığı bir Ö.O. gazisidir.

Bu arada ORAK-ÇEKİÇ, en karanlık günlerde dahi zindan duvarlarını ve faşist engelleri delerek Metris'ten Sultanahmet'e, Sağmalcılardan Alemdağ ve Kabakoz'a, Mamak'tan Adana-Köprüköy'e, Antakya'dan Mersin'e kadar birçok cezaevine uzun süre ve çoğu kez tıpkı basım olarak girdi.

TİKB, 12 EyiüHe birlikte şaha kalkan oportünist tasfiyeciliğe, yılgınlık ve teslimiyet eğilimlerine karşı sadece pratik eylem planında değil ideolojik-siyasi planda da kararlı ve uzlaşmaz bir tavır aldı. Hatta bu yüzden, bu hain akımın başını çeken iflah olmaz tasfiyecilerden de önce, kendileri de şu veya bu ölçüde tasfiyecinde bulaşan küçük burjuva sağ veya "sol" devrimcilerinin düşmanca tutumları ile karşılaştı. ORAK- ÇEKİÇ'in 1982 Haziranında yayınlanan 36'ncı sayısında çıkan "*Tasfiyeciliğin Takvimi*" makalesi, kimsenin adını ağızına bile almaya yanaşmadığı bir dönemde hastalığı açıkça tanımlıyor, karşıdevrimci bir akım olarak onun ideolojik muhtevasını, 12 Eylül öncesi ve dönemle olan bağını ortaya koyuyor, doğasına uygun olarak yenilgi dönemi ile birlikte nasıl yaygın ve egemen hale geldiğini kısaca özetliyordu. 12 Eylül'le birlikte azan, olgunlaşan ve bir üst düzeye sıçrayan bir oportünizm türü olarak tasfiyeciliğin kökleri gerçekte nasıl reformculuğun ve revizyo- nizmin, sağ veya "sor oportünizmin, yasalılık ve Menşeviz- min 12 Eylül öncesi etkin ve egemen oluşunda yatıyorsa; TİKB'nin 12 Eylül dönemi boyunca bu oportünist hastalığa ne teorik ne de pratik olarak bulaşmamış olmasının "sırn" da, O'nun daha kuruluşundan itibaren söz konusu oportünist eğilimlerle arasına kesin ve uzlaşmaz sınırlar çekmiş olmasında yatıyordu. Her iki tutum da bir önceki dönemin "doğal" ve "kaçınılmaz" sonuçlarıydı bir bakıma, başka bir anlatımla.

12 Eylül faşizmine karşı mücadelenin her alanında birbirini tamamlayan, bütünlüklü ve istikrarlı bir devrimci direniş ve mücadele çizgisi izlerken, eksiklerimiz ye hatalarımız da oldu kuşkusuz.

Bu noktada, koşullara uygun yarı legal ve legal olanaklar yaratmak ve bunları değerlendirmekte zayıf ve yetersiz kaldığımız söylenebilir. Ama bu bir çizgi veya "sol" bir anlayışın sonucu değildi. Geri çekilme sorununda tutarlı Leninist bir kavrayış ve taktiğin; her şeyden önce yeraltı örgütünü sağlamlaştırıp, gizli çalışmada ustalaşmaktan ibaret olmadığının, bu temel üzerinde var ve olanaklı olan her yasal ve yarı yasal olanaktan yararlanmasını da bilmeyi emrettiğinin bilincindey dik Kitlelerin daha geniş kesimlerine ulaşabilmenin yanı sıra onların içinde sağlam mevziler elde ederek yeni bir devrimci yükseliş için elverişli sıçrama noktalarının hazırlanması açısından bu zorunluuydu. Ayrıca, yeraltı örgütünün korunması ve mücadelede sürekliliğin teminat altına alınması açısından da önemli bir sigortaydı bu. Ama yasa! olanakları sonuna kadar zorlamak ve bunlardan yararlanmak gereğini kabul etmek tek başına yetmiyordu. Bu anlayışı yaşama geçirebilmek, özellikle 12 Eylül gibi yasal olanakların silinip süpürüldüğü bir dönemde tamamen bir güç sorunuydu. TİKB olarak bizim en zayıf nokta mız ve en büyük handikapımız da ne yazık ki bu noktadaydı. Bu yöndeki bazı girişimlerimiz bu nedenle çok sınırlı ve cılız kaldı.

Zaman zaman işlediğimiz "sol" hatalar ise, hatalarımızın başında gelir. Bunlar daha çok pratik faaliyetler sırasında, düşmanın ve tehlikelerin küçümsenmesi sonucu gizlilik tedbirlerinin uygulanmasında gevşemeler, gerekli tedbirlerin bazılarına boşverme hatta gereksiz atılganlıklar biçiminde çıktı ortaya. 12 Eylül dönemi boyunca hemen her kademedede, bazıları kaçınılabılır, en azından erken ve ağır darbeler yedik bu yüzden. Zorlu ve uzun süren bir savaşı zaten yeterli asli ve yedek güçlerden yoksun olarak yürütmek zorunda kalmıştık. Bu büyük handikapımızla da birleşince bu darbeler, merkezi örgütsel faaliyetimizin 1985 Mart operasyonu sonrasında bir süre kesintiye uğramasında önemli bir rol oynadı.

Bu sonuçtan hareketle, 12 Eylül boyunca izlediğimiz tak tik çizgimizi yargılamaya ve onu akıllarınca bütünüyle mahkum etmeye çalışan bazı çevrelerin olduğunu görüyoruz. Bunlar sadece sonuca bakıyorlar; koca bir sürecin içinden bazı pratik hatalarını cımbızla çekip çıkarıyorlar ama ne bu sürecin bütünü, ne bu süreçte devrimci öncünün hangi tarihsel görev ve sorumluluklarla karşı karşıya kaldığını, ne TİKB'nin bunu hangi koşullarda, hangi güç ve olanaklarla yerine getirmeye çalıştığını ve bunda nasıl haklı ve gurur verici bir başarı sağladığını ne de tek yanlı bir demagoji ve spekülasyon konusu yapmaya yeltendikleri hataları doğuran ve çevreleyen etkenleri bir bütün olarak gözönüne alıyorlar.

12 Eylül'ün "gelip geçici" veya "kısa süreli" bir saldırı olmadığı başından belliydi Bizim ise güçlerimiz az, olanaklarımız kısıtlı, yeterli yedek güçlerden yoksunduk. Sınıf ve kitle hareketini bastıran ve kitleleri yılgınlığa sürükleyen faşist saldırı, kayıplarımızı karşılayabileceğimiz lojistik destek kaynağımızı da adeta kurutmuştu Koşulların bizim özgülümüzde daha da artan elverişsizliğine rağmen önümüzde fazla bir seçenek yoktu; Ya dövülecek, devrimci komünist öncü misyonumuza ve iddiamıza uygun olarak hareket edecektik ya da tasfiyeci oportünizm gibi bir yolunu bulup ortalıktan sıvışacaktık. Bir üçüncü veya "orta yol"u yoktu bunun. Akıllarınca bir "orta yol" tuturmaya çalışarak durumu "idare edebileceklerini" zan nedenlerin akibetini ve daha da önemlisi, bunun esasında nasıl pespaye bir tasfiyecilik anlamına geldiğini de pratikte gördük. Ne böyle "inceltmiş" ne de açık ve kaba tasfiyecilik bizim yolumuz olamazdı. Eğer bu yollardan birini tutmuş olsaydık zaten, TİKB TİKB olamazdı. Koşulların bütün elverişsizliğine rağmen biz doğru, devrimci ve tutulması gereken tek yol olan direnme ve dövüşme yolunu tuttuk.

Ama bu yolu izlerken pratikte biraz daha tedbirli, bazı konularda biraz daha temkinli, bir parça daha ölçülü ve biraz daha esnek hareket edebilirdik. Uzun süreceği açık olan zorlu

bir mücadelede bunun bizim özgülümüzde taşıdığı önemi, özellikle cuntanın başlangıç dönemlerinde yeterince göremedik. Bu anlamda ve bu ölçüde bir dargörürlük gösterdik. Fakat yediğimiz darbelerden de çıkardığımız derslerin ışığında bu kavrayış eksikliğini gidermeye çalıştık. Pratik faaliyet ve adımlarımızı planlar ve uygularken, daha uzun vadeli düşünme rek daha dikkatli ve daha tedbirli olmaya yöneldik. Bu tür hataları sonuçta tümüyle önleyemedik belki yine ama, cunta nın en azgın ve en saldırgan olduğu yıllar boyunca faaliyet lerimizin hiçbir kesintiye uğramaksızın 1985 Martına kadar sürmüş olması, bu konuda yine de küçümsenmeyecek bir yol aldığımızı kanıtlar herhalde.

Kaldı ki, pratikte tedbirsizlik ve gereksiz atılganlıklar biçiminde ortaya çıkan "sol" hatalarımız, devrimci örgütsel faaliye tin aynı zamanda sürekliliğini güven altına almanın önemi üzerinde başlangıçta yeterince durmamış olmamıza bağlanamaz sadece. Tasfiyeci korkaklığa duyduğumuz tiksinti ile de birleşen devrimci bir ruh halinin yanı sıra, devrimci öncü görevleri yerine -getirebilmek için zaten yetersiz olan güçlerimizi sonuna kadar zorlamak gibi devrimci bir tutumun payı da gözden kaçırılmamalıdır burada. Başka bir anlatımla bunlar, zor günlerde kendini bütün iğrençliğiyle kusan oportünist zaafların değil; kendini bütün benliğiyle ve saklamaksızın davaya adanmış, yasadışı faaliyetin taşıdığı tehlike ve güçlüklerden korkmama, yenilen darbelerin yol açtığı boşlukları doldurmak için daha da ileriye atılarak devrimci militan bir faaliyeti kesin tisziz olarak sürdürme sorumluluğunu duymanın bir bakıma da "doğal" ve "kaçınılmaz" sonuçlarıydı. TİKB ve onun kadroları olarak bizler de zoru görünce ortalıktan sıvışsaydık veya önce kendimizi "korumayı ve kollamayı" esas alarak hareket etseydik eğer, elbetteki ne bu tür "sof hatalar işlerdik pratikte o zaman, ne de kimimiz şehit düşer, çoğumuz da en ağır cezalara çarptırılacak şekilde tutsak düşerdik.

Bazıları TİKB'nin faaliyetlerini 12 Eylül'ün en zor günlerin de kesintisiz olarak sürdürebilmesini, "küçük olmanın avan taji" ile açıklama (!) eğilimindedir. Bu tarz bir "açıklama", yasadışı örgütlenme ve faaliyet sorununu İdeolojik-siyasi temellerinden kopartarak salt "teknik" bir soruna indirgeyen antiMarksist bir kavrayışın ifadesi olduğu kadar da isabetsiz ve gerçekdışıdır. Eğer TİKB, üstelik gücünün çok üzerinde bir çaba ve etkinlikle militan devrimci bir faaliyet yürüten bir örgüt olmasaydı, bu söylenen bir dereceye kadar belki geçerli olabilirdi. Ama TİKB gerçeği bunun tam tersidir. Ayrıca, cuntaya karşı militan bir mücadele yürütmesinin yanı sıra, tasfiyeci oportünist korkaklığın ortalıktan sıvışması yüzünden, bulunduğu mücadele alanlarında faşist rejimin gözünde daha da büyük bir hedef haline geldi. Bu durumda sayıca az ve küçük olmak, avantaj sağlamak şöyle dursun tam tersine TİKB'nin en büyük dezavantajını oluşturdu.

Bu dezavantaj, mücadelemizi daha geniş alanlara yaymamızı ve daha etkin olmamızı engellemekle kalmadı, uzun süren zorlu bir savaşı yeterli yedek güçlerden yoksun olarak ve çok sınırlı olanaklarla yürütmek zorunda bıraktı bizi. Aşmamız gereken güçlük ve engelleri çoğalttı. Yediğimiz her darbenin saflarımızda açtığı gediği büyüttü. Mücadelenin kesintiye uğramaması için bu boşlukların doldurulması sorumluluğu, bir yandan geride kalan kadroların sırtındaki yükleri artırırken, bir yandan da MK dahil yönetici organların günlük pratik faaliyetlerin içine daha fazla girmeleri sonucunu getirdi beraberinde. Bu ise, diğer bir dizi olumsuz etki ve sonucun yanı sıra riskleri çoğalttı. Örgütün geleceğinin güven altına alınmasını güçleş tiren en büyük tehlike etkeni oldu. Nitekim, dışarda kalan yönetici konumdaki ileri kadroların da 1985 Mart'ında yakalanmasına ve merkezi faaliyetlerin bir süre kesintiye uğramasına yol açan asıl belirleyici etken budur.

Zorlu bir sınav dönemi özelliğini de taşıyan 12 Eylül döneminde TİKB'nin ayırdedici tek özelliği, devrimci militan bir

çizgi temelinde soylu bir direniş sergilemesi delildir sadece Bu süreç TİKB'nin aynı zamanda, Türkiye sol hareketinin tarihinde daha önce eşi olmayan devrimci değer ve gelenekler yarattığı, varolanları zenginleştirdiği, daha üst düzeylere yükselttiği bir süreçtir. Yeraltı örgütlenmesi ve devrimci örgütsel faaliyeti en zor koşullar altında sürdürebilmenin bugüne kadar- ki en yetkin örneğini verdik. Faşist işkence tezgahlarında "örgüt olarak" direndik. Bu, İçimizden çözülenlerin, hatta Adil Özbek köpeği gibi sonunda cezası verilen hainlerin çıkmadığı anlamına gelmez. Fakat bu fireler, örgüt çapında küçük bir azınlığı oluşturur; başkalarından farklı olarak TİKB'nin bu konudaki pratiğinde "çözülme"nin değil "direnme"nin esas ve ağır basan yönü oluşturduğu gerçeğini İse ortadan kaldırmaz. Di- şarda ve işkence tezgahlarında olduğu gibi faşist zindanlarda ve mahkemelerde de başeğmez, militan ve öncü bir tutum sergiledik. Yanında silahı olan yoldaşlarımızdan bir teki bile çatışmaksızın teslim olmayı düşünmedi. Bütün bir 12 Eylül dönemi boyunca tasfiyeci mülteciliğe bulaşmadık. Bütün bunlar, bazılarını bir "gelenek" düzeyine yükselttiğimiz devrimci militan değerlerden başlıcalarıdır.

Varlığını ve mücadelesini en zor koşullar altında bile sürdürebilme yeteneği ile işkencede devrimci direniş geleneği açısından TİKB, Türkiye solunda bugüne dek ulaşılabilen en ileri noktayı temsil eder. Salt İstanbul cezaevlerindeki devrimci direniş sürecinin değil, Diyarbakır zindanlarındaki Kürt devrimci yurtseverlerinin gerçekleştirdikleri Ö.O. eylemleri ile birlikte 12 Eylül faşizminin hayasız saldırılarına karşı zindanlarda yükselen devrimci direnişlerin doruğunu oluşturan 1984'teki "İstanbul Ölüm Orucu" eylemini gerçekleştiren iki örgütten biri de TİKB'dir. Dimitrovcu geleneğinin izinden yürüyen TİKB militanları, 12 Eylül faşizminin kukla mahkemeleri karşısında yargılananlar değil yargılayanlar olmuşlardır. Herbiri kendi içinde mücadelenin ayrı ve özel bir cephesini oluşturan dışarda- poliste-zindanlarda ve mahkemelerde tavır konusunda TİKB'nin 12 Eylül dönemindeki örgütsel pratiği, birbirini bütünleyen ve güçlendiren devrimci militan bir tutarlılık içindedir. Bu zincirin herhangi bir halkasında herhangi bir kopukluk, leke ve zaaf yoktur. Bu, TİKB'nin Türkiye solunun bütünü içinde ayrı ve istisnai bir diğer yönü ve Özelliğini oluşturur. Aynı şekilde, hemen her hareketin önder veya ileri kadrolarının şu veya bu kısmının, daha baştan veya yenilen darbelerden sonra kapağı yurtdışına attıkları bütün bir 12 Eylül dönemi boyunca tasfiyeçi mülteciliğe ucundan veya kıyısından dahi bulaşmamış olmasıyla da TİKB, Türkiye sol hareketi içinde bir istisna oluşturur.

Bütün bunlar yaratılması kolay olmayan, "küçük" ve "ö- nemsiz" değerler değildir ve elbetteki ne herbiri birbirinden kopuktur, ne de hepsi birden gökten zembille inmişlerdir veya 'rastlantılar', "küçük olmanın avantajları", "seçkin bireylerin kişisel özellikleri" ve benzeri idealist şarlatanlıklarla açıklanabilirler. Bütün bunların temelinde, her şeyden önce ihtilalci Marksist-Leninist ideolojik bir çizgi ve devrimci militan bir ruh vardır. Bunlar temelinde oluşturulan ilkeli, tutarlı, doğru ve devrimci özel politikalar ve taktikler ve nihayet bunlar doğrultusunda devrimci bir azim ve özveri ile 1979 Şubat'ından itibaren adım adım yürütülen çok yönlü Leninist bir inşa süreci vardır.

TİKB adıyla ayrı bir siyasi yapı olarak ortaya çıkışımız 1977 Haziranadır. Ancak, gerçek anlamda kuruluş tarihimiz Şubat 1979'dur, 19-21 Şubat 1979 tarihleri arasında yapılan "İleri Militanlar Toplantısı (İMT)", adı "*kongre*" veya "*konferans*" olmamasına rağmen, örgütümüzün gelişim sürecinde oynadığı rol nedeniyle gerçek bir "Kurucu Kongre" niteliğine sahiptir.

Köklerimiz ise daha gerilere, 1968'lere uzanır. Daha sonra TİKB yi oluşturan iki kuşaktan komünistlerin birinci kuşağı, devrimci mücadeleye daha o yıllarda atılmışlardır. Ayrıca, bugünkü ideolojik-siyasi çizgimizin kimi temel halkalarının yakalanması ile bazı devrimci geleneklerimizin ilk sürgünlerinin filiz vermesi yine o yıllardadır. Zaten İMT ile başlayan çok yönlü devrimci atılımın bir aşğını ML öğretimizin ihtilalci ruhu, ilke

ve tezleri oluşturmuşsa, bunun bir diğer ayağını da 1968'lerden o güne dek birikmiş teorik ve pratik bilgi birikimi ve deneyle rimiz oluşturmuştur.

İMT'nin tarihsel işlevi, küçük burjuva grup ruhu ve alışkanlıklarına öldürücü bir darbe indirerek iç ayrışmaların yaşandığı 1977 Haziran sonrasının dağınıklığına, içe kapanıklığına, bu ortamda uç veren oportünist karamsarlık ve yılgınlık eğilimleri ile örgütsel şekilsizliğe kesin bir son vermesi ve ileriye doğru çok yönlü bir devrimci atılım sağlamasındadır. İMT, TİKB'nin tarihinde, küçük burjuva devrimci bir gruptan ML bir örgü te dönüşüm sürecindeki "dönüm noktası"dır

İMT'nin ardından çok yönlü bir "devrimci atılım" dönemi başladı. Toplantıda alınan kararlar doğrultusunda: İlk elde ideolojik-siyasi ve örgütsel şekilsizliğe bir son verdik O güne dek savunageldiğimiz görüşlerimizi daha sistemli bir hale getirecek yazılı bir program niteliğinde "Platform" şeklinde ortaya koyduk. Kısa bir süre içinde yazılı bir "Tüzük"te de ifadesini bulan Leninist ilke ve kurallar temelinde örgütsel yapımızı yeniden düzenledik. ML bir çizgi ve devrimci militan taktikler temelinde pratiğe yöneldik Merkezi siyasi ajitasyon görevlerini yerine getirmek üzere Nisan ayı içinde "ORAK-ÇEKİÇ"i Mayıs sonlarına doğru da merkezi teorik yayın organımız olan "İHTİLALCİ KOMÜNİST"i yayınlamaya başladık.

Örgüt olarak kuruluş yıllarımız devrimci yükseliş yıllarıydı. İşçi sınıfı ve emekçi kitle hareketinin 12 Eylül öncesi görkemli kabarıışı henüz sürüyordu. Buna karşılık devrimci hareket ise bu kendiliğinden kabarışın kuyruğunda sürükleniyordu. "*Devrimci politika ve taktik*" adına gene! olarak kuyrukçuluğun teorisi ve pratiği yapılıyor, ekonomizm yüceltiliyor, sağ veya "sol"uyla küçük burjuva devrimciliğinin ufku "*halkçılığın*" sınırlarını aşmıyordu. Çalışma tarzında "*yasalcılık*", örgütlenmede Menşevizm egemendi. Öte yandan, daha yaygın ve egemen olan revizyonist sağcılığın "*doğru alternatifi*" olduğunu iddia eden küçük burjuva maceracı "*solculuk*", sağcılıkla sadece

aynı "halkçı" ideolojik zemin üzerinde bulunmakla kalmıyor, pratikte sık özellikle TKP revizyonizminin kuyruğuna takılıyordu.

TİKB olarak örgütlenirken dönemin bütün bu yaygın hastalıkları ile aramıza kesin sınırlar çizdik. Aynı zamanda bunlara karşı mücadele temelinde, proletaryanın devrimci sınıf bakış açısını esas alarak mücadelesini her koşul altında sürdürebilecek yetenekte Leninist bir sosyal devrim örgütü olma perspektifi ile örgütlendik.

İdeolojik-siyasi planda bu mücadelenin sivri ucu modern revizyonizmin Kruşçevci ve Maocu türleri ile her türlü kendiliğinden teoriye yönelmişti Ama bu. küçük burjuva maceracılığına karşı olduğu gibi, "Üç Dünyacılık", Troçkizm veya Avrupa Komünizmi gibi ihanet akımlarına karşı mücadelenin bir kenara bırakılması veya yumuşatılması anlamına gelmiyordu. ML'nin özüne olan bağlılığımız kadar, çizgimiz ve ideolojik- siyasi şekillenme sürecimiz de buna engeldi Kruşçevci revizyonizm, Troçkizm, Avrupa Komünizmi, o yıllarda TİP revizyonizminin temsil ettiği yasalıcı, parlamentarist sahte "sosyalizm" anlayışı gibi ihanet akımları ile küçük burjuva maceracılığına, cuntacılık ve o yılların kaba halkçılığına karşı ilk tavır alışımız ta 12 Mart öncesine dayanıyordu. Hiçbir zaman savunmadığımız karşıdevrimci "Üç Dünya Teorisi" ile revizyonist "Mao Zedung Düşüncesi"ne karşı ise, Türkiye devrimci hareketi içinde Kruşçevci revizyonizme ve Sovyet sosyal emperyalizmine karşı çıkan kesimler içinde açık tavır alan ilk örgüttük 1977 Mayıs'ında THKO oportünizminden tamamen kopuşumuza yol açan nedenlerin başında, karşıdevrimci "ÜDT'nin bir an önce reddedilmesini savunuyor olmamız geliyordu. "MZD"yi ise 1978 sonbaharında açıkça reddetmiştik. Dolayısıyla bütün bu anti-Marksist akımların hiçbirine karşı mücadeleyi "unutamaz" veya "gevşetemez"dik. Fakat bunlar arasında Maoculuğa karşı ideolojik mücadeleye, o dönem özel bir yer ve ağırlık verdik. Çünkü, maskesi henüz diğerleri kadar düşmediği gibi, küçük

burjuva devrimciliğinin hem sağ hem de 'sol' biçimlerinin her ikisinde de ortak ve egemen olan *"halkçılık"* besleyen en önemli kaynak durumundaydı.

Temel görüşlerimizden dolayı işçi sınıfı içinde çalışma bizim için esas ve belirleyici idi. Bu nedenle eldeki güçlerimizi büyük sanayi merkezlerinde yoğunlaştırdık; en deneyli ve en seçkin kadrolarımız başta olmak üzere güçlerimizin büyük kısmını işçi sınıfı içindeki çalışmalara seferber ettik. Ancak, bu doğru ve tutarlı ML politikayı uygularken, gençlik içinde çalışmanın ihmal edilmesi veya başlıca kadro kaynaklarımızdan birini oluşturan taşradaki çalışma alanlarının zayıf düşürülmesi gibi hatalara da düştük bu arada. Öte yandan, işçi sınıfı içinde çalışmayı temel almamız, diğer emekçi sınıf ve tabakalar içinde de çalışmayı tümüyle bir tarafa bıraktığımız anlamına gelmiyordu.

Örgütün örgütlenmesinde, adına layık bir öncü komünist partinin inşası stratejik hedefine bağlı olarak, devrimci faaliyetini her koşul altında sürdürebilecek sağlamlıkta güçlü bir yeraltı örgütünün yaratılmasını esas aldık. Sınıf mücadelesinin giderek sertleşen koşullarında bunun önemini ve aciliyetini vurgulayan somut işaretler giderek artıyordu. Bu nedenle örneğin, o dönem sesimizi geniş kesimlere duyurabilmek için yasal bir yayın organına duyduğumuz yaşamsal gereksinime rağmen, güçlerimizin yetersizliğinden dolayı önceliği yeraltı basınının örgütlenmesine vermemiz tamamen bu ML perspektif ve tutarlı ideolojik tutumumuzun bir sonucuydu.

Örgütlenmede gizlilik esas ve temel ilkeydi. Örgütsel yapımızı, üretim birimleri esasına dayalı, Leninist bir İşbölümü ve uzmanlaşma temelinde kesin bir gizliliğe sahip *"hücre sistemi"* üzerine kurduk. Farklı çalışma alanları ve kesimlerin, tıpkı bir denizaltında olduğu gibi birbirinden yalıtık olmasına özen gösterdik. Örgüt içi işleyişte yatay değil, organ esasına bağlı olarak dikey ilişkiler sistemi geçerüydi. Örgüt sınırlarını gözü gibi korumak her militanın temel görevlerinden biriydi.

Pratik faaliyetlere ilişkin olarak herkes sadece bilmesi gerektiği kadarını bilmeli, daha fazlasını öğrenmeye çalışmamak¹ Örgüt saflarında özümsemesme önem verilen "attın kurarlardan biri de buydu, Gizli mücadele sanatında ustalık, bunun gerektirdiği sağlamlık, güvenilirlik, cesaret ve özveri ruhuna sahip olup olmamak, kadroların değerlendirilmesi sırasında belir, leyci bir ağırlığa sahip olan temel ölçütlerimiz arasındaydı. Kadrolarımızın yasadışı çalışma konusunda da özel olarak eğitilmesi önem verdiğimiz konulardan biriydi. Bu konuya ilişkin ML klasiklerin yant sıra uluslararası ve ülkemizdeki olumlu ve olumsuz deneyleri içeren kaynaklar birer teorik eğitim malzemesi olarak kullanılırken; kadroların asıl olarak kendi pratik deneyleri temelinde eğitimi esastı Yasadışı çalışmada ilkeli, korkusuz ve yaratıcı olmanın üzerinde ne denli çok durulmuşsa; bu konudaki gevşeklik, boşboğazlık, boşvermiş- lik, vb gibi liberal tutumlara karşı da o denli uzlaşmaz ve eleştirici olundu Bu bir "temel atma" dönemi idi. Bu nedenle, ısrarla üzerinde durduğumuz bu anlayış ve ilkeleri "bir çırpıda" ve "eksiksiz" olarak yaşama geçiremedik elbette Hatalarımız, eksikler ve yetersizliklerimiz oldu Ama bunlardan da çıkardığımız dersler ışığında gizli örgütsel yapı ve çalışmanın geliştirilmesi ve yetkinleştirilmesi faaliyetini kesintisiz bir süreç olarak ele aldık ve yürüttük

Cunta işbaşına geldiği zaman sağlam ve işleyen bir yeraltı örgütüne, yasadışı örgütlenmeye çalışma konusunda küçüm- senmeyecek bir deney birikimine ve en önemlisi bu konularda eğitilmiş militan kadrolara sahiptik. Bu konulardaki ilke ve esasların uygulanmasında 12 Eylül döneminde çok daha titiz davrandık Böyle bir dönemde gizlilik kurallarına uygun davranmak, örgüt saflarında artık adeta içgüdüsel bir refleks haline gelmeliydi. Bu konudaki ilke, kural ve yöntemlerin basmakalıp bir tarzda, sürekli aynı biçimde uygulanması, yeraltı çalışması için öldürücü bir tehlike demektir. Polisin pusu, operasyon ve takip yöntemleri hep aynı kalmıyordu. O halde biz de, düşmanın yöntemlerini sürekli izlemeli, ondaki değişikliklere paralel

olarak pratik çalışma yöntemlerimizi ve tedbirlerimizi sürekli yenilemeli, geliştirmeli ve mükemmelleştirmeliydik. Bu cümleden olmak üzere, hiçbir polis operasyonunun görünür nedenleri ve görünen sonuçlarıyla yetinmedik. Her operasyon, ortadaki ve olası sonuçlarıyla birlikte hem herhangi bir karanlık nokta kalmayana dek inceleme ve araştırma konusu yapıldı, hem de ders çıkarma ve eğitim aracı oldu. Randevu, şifre, yayın ve doküman nakli ve dağıtım sistemleri, tehlike anlarında derhal, olağan dönemlerde ise belli periyotlarla değiştirildi. Herhangi bir yakalanma durumunda yakalanan kadroların bildiği evlerin bir tedbir olarak hemen boşaltılması, bilinen ilişkilerin geriye çekilmesi, randevu yerleri ve sistemlerin değiştirilmesi kuraldı.

Doğru bir kadro politikasına ve seçkin komünist kadrolara sahip olmasaydık eğer, ne sağlam ve militan bir örgütlenme yaratabilir ne de "12 Eylül fırtınasına biz de göğüs gerebilir- dik. Komünizme ve devrim davasına içtenlikle bağlı, örgüt çizgisini her koşulda sonuna kadar savunmaya ve uygulamaya hazır, pratik çalışmada enerjik, gözüpek, alçakgönüllü ve özverili kadrolara sahip olmakla gurur duyuyoruz Bu, TİKB olarak bizim "en güçlü" yanlarımızdan birini oluşturuyor. Ve bu elbetteki bir "şans" veya "tesadüf" sonucu değildir 1979'daki kuruluşumuzdan itibaren, komünist nitelikli seçkin kadrolara sahip olma sorununu, örgütün kaderim belirleyecek nitelikte yaşamsal öneme sahip bir konu olarak gördük Kadro politikamızı daha baştan buna göre oluşturduk. Örgütsel yapımızı olabildiğince işçi ve emekçi kökenli kadrolarla, öğrenci veya küçük burjuva kökenden gelmekle birlikte proletaryanın ideolojisiyle göreceli olarak en fazla yoğunlaşmış kadrolara dayandırmayı esas aldık. Kadroların değerlendirilmesi sırasında tek yanlılıktan kaçınmaya çalıştık. Özellikle entelektüel gelişme düzeyi ve benzeri gibi bir yönde gelişmiş olmayı hiçbir zaman yeterli ve güven verici bulmadık. Devrimci militanlık, kararlılık, örgüt ruhu ve bilincine sahip olmak ile komünist gelişmeye açık olmayı her zaman ön planda tuttuk Kadrolara görev ve

sorumluluk verirken "cins ayrımı" veya küçük burjuva özelliklere prim verme biçiminde gerici ve yanlış eğilimlere sapmadık.

Kadro politikamızın uygulanması sırasında da zaman zaman işlediğimiz özellikle "sol sekte" hatalarımız olmuştur. Örgütsel çalışmalarda herkesten aynı cesareti, aynı atılganlığı, aynı özveriyi beklemek; kadro ve sempatanların eğitimi ve gelişmeleri sorununda sabırsız, aceleci ve daha çok pratik faaliyette atak olmaya önem veren bir tek yanlılıkla davranmak; eleştiri silahının kullanılmasında kimi zaman gereğinden fazla "yumuşak" ama kimi zamanlarda ise aşırı "sert" ve "sekte" olmak bunların başında gelir. Bu, bir yönüyle küçük burjuva "çevre" ruhu ve alışkanlıklarından tümüyle kurtulamadığımızın bir göstergesiydi. Bir yönüyle de, o dönem içinden çıktığımız THKO'da bu konuda egemen olan aşırı liberalizme duyduğumuz devrimci tepkinin bir sonucuydu. Örgütümüzün kuruluş aşamasında, örgütsel konularda da devrimci ML geleneklerin henüz oluşmadığı ve oturmadığı bir dönemde bu tür hataların işlenmiş olması, temeli baştan sağlam atma isteğinin bir sonucu olarak da görülmelidir. Ama artık bu konularda daha geniş düşünebilen daha olgunca daha sabırlı davranmamız gerektiği unutulmamalıdır. Özellikle eleştiri-özeteştiri silahını Bolşevik tarzda kullanmakta mutlaka ustalaşmak zorundayız. Sadece bireysel değil örgütsel bakımdan da gelişebilmemizin temel dinamiklerinden birini o oluşturuyor çünkü.

Kadroların doğru seçimi kadar onların geliştirilmesi ve sınıf bilinçli proletaryanın soylu erdemleri ile donatılması sorununa da her zaman büyük önem verdik. Kadroların komünist eğitimi ve her bakımdan mükemmelleşmesi sorununu, "geleceğin insanfının bugünden şekillenmesi sorunu olarak ele aldık. Bundan dolayı kendiliğinden gelişmenin akışına bırakmadık, Kadroların çeşitli konularda ML "özel politikalar" temelinde eğitimi konusunda sürekli ve sistemli bir faaliyet yürüttük. Yasadışı çalışma, poliste, mahkemelerde, zindanlarda devrimci tavır sorunu bu "özel eğitim" konularının başında geliyordu.

Bu konuları "teknik" veya "önemsiz" konular olarak görmedik hiçbir zaman. Gerek bu konuların işlenmesi sırasında gerekse kadroların bir bütün olarak eğitimi konusunda güttüğümüz asıl temel amaç, ML'nin salt bir eylem kılavuzu olarak değil her alanda yol gösteren bir "yaşam felsefesi" olarak kavranması ve özümsemesiydi. Onun muazzam devrimci ve dönüştürücü gücünün sırrına erilmesi, bu ruhunun bir silah olarak kuşanılmasıydı. ML bilinçli insanın eylemi olarak devrimin, sosyalizmin ve komünizmin geleceğine ve gücüne güven temelinde güçlü bir direnme ruhu, bilinci ve ahlakının örgüt saflarında yerleşip kök salması çabası, bu eğitimin öne çıkan yönünü Qıuşturuyordu. TİKB militanlarının, elbette kimi fireler vermekle birlikte, ezici bir çoğunlukla 12 Eylül öncesi olduğu gibi 12 Eylül sonrasında da mücadelenin her cephesinde militan direnişçi bir tutum sergilemelerinin temelinde bu eğitim yatar. Her iki dönemde de bu alanlarda sergilenen tutarlı bütünlük ve ulaşılan yetkinlik bu konuda küçümsemeyecek bir başarı sağladığımızın açık kanıtlarıdır. TİKB'nin özellikle 12 Eylül'ün faşist işkence tezgahlarında sergilediği "örgüt tavrı" ise bu kanıtlar içerisinde herhalde en çarpıcısıdır.

Örgütümüzün gelişmesi gibi kadrolarımızın eğitimi ve komünist mükemmelleşme sorununu da hiçbir zaman devrimci pratik mücadelenin dışında, ondan kopuk olarak görmedik. Komünist bir öncünün pratiği elbetteki iddiasına ve misyonuna uygun olmalıydı. Ve bu her şeyden önce onun taktik anlayışında, bu anlayış ışığında oluşturduğu somut taktiklerinde ve nihayet pratik eylemlerinde kendini göstermeliydi. TİKB olarak siyasal taktiklerimiz her zaman belirgin bir devrimci militan karakter taşımıştır Taktiklerimizin bu temel ve değişmez ayırdedici özelliği, elbetteki gücümüz ve olanaklarımız ölçüsünde onları yaşama geçirmeye çalıştığımız pratik eylemlerimizden de görülebilir. Gerek 12 Eylül öncesi gerekse 12 Eylül sonrası gerçekleştirdiğimiz değişik türden sayısız eylem, pratik-siyasai sonuçları ile de küçümsememez. Ama bunlarda asıl önemli olan, taktiklerimize ve eylemlerimize yol gösteren

temel ilke ve ruhtur Taktik anlayışımızın bu yol gösterici İlkesi, Leninist devrimci öncü anlayışına uygundur. Devrimde kitlelerin rolünü ve her somut evrede mücadelenin o anki somut koşullarını dikkate alışıyla küçük burjuva maceracı "öncülük" anlayışından, ama devrimci öncünün kitlelerden kopmamaya özen gösterirken aynı zamanda onların önünde yürümek yükümlülüğünü unutmamasıyla da sağ kuyrukçu "*kitle çizgisi*" anlayışlarından ayrılır.

12 Eylül öncesi olduğu gibi günümüzde de Türkiye sol hareketinde daha yaygın ve egemen olan sağ-ekonomist "*kitle çizgisi*" anlayışı, devrimin kitlelerin eseri olacağı doğru anlayışının arkasına saklanarak, bu arada "sor maceracılığın eleştirisi görünümü altında devrimci öncünün rolünü, sınıf ve kitle hareketinin edilgen bir izleyicisi ve kaydedicisi derekesine indirger. Bundan ötürü bunlar, kendiliğinden kitle hareketi varsa vardılar, yoksa ortalıkta yokturlar. Taktiklerini belirlerken, kitlelerin geri bilincini, tereddüt ve korkularını olduğu kadar, egemen sınıfları ürkütmeme ve fazla kızdırmamayı kendilerine hareket noktası olarak alırlar. TİKB, kurulduğu ilk günden itibaren bu ödele ve kuyrukçu "*meşru eylem - kitle çizgisi*" anlayışını daima şiddetle reddetti Ama öte yandan, mücadelenin somut koşullarını, kitlelerin o anki ruh halini, bilinç ve örgütlülük düzeyini, devrim ile karşıdevrim arasındaki somut güç dengesini, genel gidişin yönünü, bu arada kendi güç ve olanaklarının yanı sıra karşıdevrimin güç ve taktiklerini, vb. hemen hiç dikkate almayarak paldır küldür hareket eden küçük burjuva solculukla da arasına sınır çekmeye her zaman özen gösterdi.

Devrimci öncü misyonunun Leninist kavranışına bağlı olarak TİKB, taktiklerini belirlerken "kendi durumunun teorisini ve taktiğini yapmak" şeklindeki oportünist tutuma hiçbir zaman düşmedi. O, devrimci teoriyi ve taktiği "kendine uydurmaya" çabalamadı Kendini, devrimci teorinin ve somut koşullarda izlenmesi gereken devrimci taktiğin gereklerine

uydurmaya çalıştı. Bunun için gerekiyorsa güçlerini ve olanaklarını sonuna kadar zorlamaktan korkmadı ve geri kalmadı. Bu elbetteki her somut durumda, o koşullarda izlenmesi gereken devrimci taktiği belirlerken, devrimci öncünün sahip olduğu güç ve olanakları hiç dikkate almamak anlamına gelmiyordu Fakat bu unsur, bir bütün olarak tahlil edilmesi gereken somut koşullar bütünlüğünü oluşturan unsurla jan sadece biridir ve hiçbir zaman tek veya en başa alınması gereken değildir. Temelde leninist öncünün aynı zamanda en önde yürüme yükümlülüğünü unuttuklarından dolayı fiilen "süreç o *tarak taktik*" veya "örgütle birlikte büyüyen örgütsel görevler şeklindeki kendiliğindene! bir taktik anlayışına sahip olduktan içindir ki, TİKB'nin devrimci militan taktikleri, kitle kuyrukçusu sağcılara her zaman "sol" ve "keskin" görünmüştür

Sayıcı "küçük" oluşumuz, kuruluşumuzdan itibaren karşıımıza çıkan en büyük engellerden biri oldu her zaman İdeolojik, siyasi, örgütsel ve pratik alanlarda kimi yonlerde gelişmemiş, eksik ve yetersiz kalışımız kadar, birtakım hatalarımızın ve olumsuz alışkanlıklarımızın temelinde de şu veya bu ölçüde bunun payı vardır. Örneğin, sınıf mücadelesinin karşıımıza çıkardığı devrimci görevlerin ağırlığı ve çok yönlülüğüne karşılık yetişmiş kadrolarımızın sayıca azlığı yüzünden ML bir işbölümü temelinde uzmanlaşma düzeyimiz istenen ölçüde değildir. Organlaşma düzeyimiz tamamen bu nedenden ötürü düşüktür. Anlayış olarak şiddetle karşı olduğumuz halde bireysel ilişkiler sistemi ister istemez hâlâ yaşamaktadır. Aynı etken, çalışmalarımızda ufuk darlığına, dar pratikçi eğilimlere, sekter tutum ve hatalara yol açan veya bunlara zemin hazırlayan bir etken durumundadır. Yasa! olanakların değerlendirilmesinden silahlı eylemlere, ideolojik-siyasi çizgimizin daha hızlı derinleş- tirilmesinden yasat ve yasadışı yayınlarımızın daha çeşitli, daha doyurucu ve daha geniş bir alana ulaşacak hale getirilmesine kadar ML çizgi ve anlayışımızın gereklerini yerine getirmekte bu yüzden arzuladığımız düzeyin gerisinde kaldık hep. Bu eksik ve yetersiz kalışımız, çoğu kez çizgi ve

anlayışımızın bir sonucuymuş gibi algılanmakta, hakkımızda bir dizi oportünist demagoji ve çarpıtmaya malzeme yapılmaktadır. Kadrolarımızın sırtındaki yükler bu yüzden ağırdır; bunun da eklenmesiyle örgütsel ve bireysel gelişme tempomuz yavaştır. Tüm bunlar hem birbirleri hem de yasadışı çatışmanın ilke ve zorunlulukları gibi bazı başka etkenlerle birleşerek zincirleme reaksiyon halinde yeni birtakım olumsuzluklara ve tehlikelere zemin hazırlamaktadır. Yasadışı çalışmada rizikoların artması, örgüt içi denetimin zayıf kalması, yönetici organların çoğu kez gündelik işlerin içinde boğulması, yenilen darbelerin yarattığı boşlukların bazı durumlarda zamanında doldurulamaması bunlardan bazılarıdır.

Sayıcı "küçük" kalışımız nasıl bazı yetersizlik ve hatalarımıza neden olmakta ise, bizim yetersizlik ve hatalarımızın da sayıcı "küçük" kalmamıza yol açan etkenlerden biri olduğunu gözardı edemeyiz. Bu kısır çemberi kırabilmek için yapabileceğimiz ve yapmak zorunda olduğumuz ilk şey. İşte bu kendimizden kaynaklanan yetersizlik ve hatalara hızla bir son vermektir.

Fakat sayıcı "küçük" kalışımız ne salt hata ve yetersizliklerimize ne salt gücümüz ve irademiz dışında ortaya çıkan elverişsiz koşul ve etkenlere ne de gerçekte olduğu gibi bunların iç içe geçişine bağlanabilir. Sadece bunun bir de bilerek seçtiğimiz, tamamen bize bağlı ama değiştirmeye hiç niyetimizin olmadığı temel bir nedeni daha vardır. Bu neden Çizgimizin ve mücadele anlayışımızın militan ML karakteri, hem bunun bir parçası hem de zorunlu bir gereği olarak niceliğe değil daima niteliğe önem verişimiz, saflarımızın komünist anlığı sayıcı çok ve kalabalık olmaktan önde tutuşumuz; bundan ötürü, küçük burjuva yaşam tarzı ve alışkanlıklarından fazla özveride (!) bulunmaya yanaşmayanlara, korkaklara, sağcılara, çürüyenlere, hainlere, mücadelenin çeşitli cephelerinde veya ilerleyen süreç içinde çok ciddi ve ağır suçlar işleyenlere saflarımızda kesinlikle yer vermeyişimiz, sonradan ortaya çıktıkları veya açığa çıkarıldıkları zaman böylelerine karşı asla

liberal bir tutum takınmamamız; suç veya hatalarını kavrayarak içten ve devrimci bir tutumla kendini düzeltmek isteyenlere elimizi uzatmaktan kaçınmazken, düzelmeye ne niyeti ne de çabası olmayanların ardına tekme yapıştırmakta da tereddüt etmeyişimizdir. Bu konulardaki ilkeli ML tutum ve politikalarımızdan dolayı birçokları TİKB'yi "faz/a sert" ve "sejterler" bulurlar, Yine TİKB'nin çizgisine ve mücadelesine içten bir saygı duymakla birlikte, O'nun devrimci temposuna ayak uydurmayacaklarını düşündüklerinden dolayı bizi "uzaktan sevmeyi" tercih eden dostlarımızın sayısı hiç de az değildir. Ama biz bu tür "kayıplanmış"dan asla pişman değiliz, pişman olmaya da niyetli değiliz. TİKB'li olmak zordur ve zor olarak kalacaktır! Çünkü, nitelikli bir komünist devrim savaşçısı olmanın kendisi zordur.

Sayısal güçlerimizin az ve yetersiz oluşunun yarattığı engel ve dezavantajları her zaman yüksek bir devrimci ruh ve bilinçli proleter özveri yoluyla aşmaya çalıştık. Güçlük ve engeller, gerçek TİKB'lileri hiçbir zaman yıldırmadı. Karamsarlık ve moral bozukluğuna sürüklemedi. Tersine, örgüt saflarında kendini bütün benliğiyle devrim ve komünizm davasına adanmış ruhunu ve bilincini kamçılardı; tüm yeteneklerini devrimin ve örgütün hizmetine sunmakla kalmayıp, davaya daha fazla katkıda bulunabilmek için varolan yetenek ve potansiyellerini geliştirme ve zenginleştirme yönünde azimli ve inatçı bir çaba harcamayı teşvik etti; örgüt ve bireyler bazında komünist mükemmelleşme sürecine ivme kazandıran etkenlerden biri oldu. Örgüt olarak TİKB ve tek tek TİKB militanlarının karakteristik özellikleri arasında yer aldığını dost- düşman tanıyan herkesin teslim ettiği; kendi gücüne güven, kendini davaya adanmış, zorluklardan yılmama, devrimci özveri ve atılganlık ruhu ve örgüt bilincinin bu denli yüksek oluşunda, ideolojimiz, siyasi çizgimiz, örgütsel yapımız ve devrimci geleneklerimiz kadar, kadrolarımızın zorlukların ateşinde pişmiş olmalarının da önemli bir payı vardır. Tüm bu erdemlerle zamanında donanmış olmanın önemi ve değeri ise, 12 Eylül gibi "zor günler" gelip çattığında kendisini daha iyi göstermiştir.

12 Eylül karşısında her bakımdan utanç verici bir iflasa uğrayanlar, aradan yıllar geçtikten sonra "*darbenin gelişini biz önceden görmüştük*" şeklinde bir böbürlenme yarışına çıktılar birbirleriyle. Büyük bir yüzsüzlüğün olduğu kadar da zavalıca bir ahmaklığın ifadesiydi bu yarış. Madem darbenin gelişi "*önceden görülmüştü*", 12 Eylül karşısında uğranılan yüz kızartıcı iflas neydi o zaman⁷ Bu durumda bu iflas çok daha ağır bir suç haline gelmiyor muydu? Faşist karşıdevrim daha yüklenir yüklenmez tel tel dökülmeyi mazur göstermek için sarılman bahaneler bu durumda çok daha zavalıca kaçmıyor muydu⁷ Kaldı ki, darbenin gelişini önceden görüp görmemek marifet değildi. Asıl hüner, Türkiye gibi faşist diktatörlük rejimi ile yönetilen, üstelik karşıdevrimin hemen hemen her 10 yılda bir halka ve devrimci harekete karşı genel bir saldırıya girişmeyi adeta "alışkanlık" haline getirdiği bir ülkede, buna karşı en baştan hazırlıklı olarak devrimci bir tarzda örgütlen- mekti 12 Eylül bağıra bağıra gelen bir darbeydi. Bu yüzden onun gelişini önceden görmemek için zaten bakar kör olmak gerekirdi. Faşist karşıdevrimin şiddetli bir karşı saldırıya girişebileceğini TİKB de önceden gördü ama başkalarından farklı olarak o bunu sorumsuz oportünist bir Obiomovlukla seyretmedi. Böyle "zor günler" için hazırlıklı olmak gereğini yine bazı başkaları gibi "yumurta kapıya geldikten sonra" anımsamadı. 1979'daki kuruluşumuzdan itibaren izlediğimiz her alanda tutarlı ve bütünlüklü ML çizgi ve örgütsel inşa faaliyetimiz, 12 Eylül gibi karşıdevrimci fırtınalara karşı hazırlık ve sağlamlığı da kendi içinde içeriyordu. İMT'den 1 yıl sonra toplanan 1. Konferansımız, bu devrimci hazırlık sürecinde ikinci önemli kilometre-taşıdır.

TİKB 1. Konferansı, 22-24 Nisan 1980 tarihleri arasında yapıldı. Konferans, MK'nın sunduğu rapor ışığında dünyadaki ve Türkiye'deki güncel durumu ve olası gelişmeleri ele aldı. Bunların ışığında yeni görevler tespit etti.

f. Konferans *Raporu*, kimi hatalı değerlendirmelerine, eksik ve yetersizliklerine karşın bir bütün olarak ML bir yaklaşıma ve devrimci bir ruha sahiptir. Onun bu belirleyici ve baskın karakteri, özellikle Türkiye'deki duruma ilişkin gerçekçi ve isabetli tahlil ve öngörülerinde somutlanır.

Sonradan yaşanan somut gelişmelerin ışığında değerlendirildiğinde bunlar arasında en dikkat çekici olanı, "egemen *stmfann yükselen devrimi bir an önce ezebilmek için şiddetli bir karşı saldırıya hazırlandıkları*"¹¹ na ve "faşist ordunun *siyasi hayatta oynadığı rolün giderek arttığı*"na tekrar tekrar işaret etmesidir. Bunların içinde, "... 'AP azınlık hükümeti', 'koalisyon hükümeti'vb. formülasyonlar devrime ve halka karşı açılan İç savaşı yürütmeye yetersiz kaldığında yapılacak olan ilk şeyin askeri-faşist bir rejime geçiş olacağından şüphe edilemez', belirlemesi de vardı. Faşist karşıdevrimin yükselen devrime ve halka karşı saldırıyı yoğunlaştırarak sürdüreceğine ısrarla dikkat çeken Rapor, bunun 3 temel nedenini de sıralamaktadır: Yükselen halk hareketinin yarattığı devrim tehdidi ve korkusunu dağıtmak, derinleşen ekonomik bunalımın yükünü emekçi halkın sırtına yıkabilmek ve ABD emperyalizminin Ortadoğu'ya yönelik stratejik planlarında "kilit ülke" olarak gördüğü Türkiye'deki"cephe gerisi'ni sağlama almak isteği.

Dikkat edilirse bu 3 başlıca neden, aylar sonra gelen 12 Eylül saldırısının da başlıca nedeni ve ana hedefleridir. TİKB 1 Konferans Raporu, 12 Eylül'ün tezgahlanışının nedenlerini ve darbenin hedeflerini sadece önceden isabetli olarak tespit edişyle değil, diyalektik bir bağımlılık ilişkisi içinde birbirini bütünleyen bu 3 neden içinde "halk hareketindeki devrimci yükselişin ezitmesr amacını 'esas neden" olarak doğru tanımlamasıyla da, 12 Eylül ün amacını uzun süre salt"ekonomik bunalımın yükünü emekçi halkın sırtına yıkmak" la sınırlandıran kaba materyalist-ekonomist yaklaşımlardan ayrılır.

Rapor, sadece reformist-revizyonisi ihanet akımlarının değil, sağ ve "sor biçimlerdeki küçük burjuva devrimciliğinin de 12 Eylül karşısında uğradığı "şok"u ve bunun sonucu kapıldığı "panik"! sanki önceden yaşamış gibi dağıtma çabasındadır: Devrim güçlerinin yapabileceklerini hesaba katmaya- rak, *"...hakim sınıfların bu saldırı sürecinin direnme görmeksizin ve dizginlenemez bir şekilde süreceğini"* düşünmenin sonucunun *"aşağılık bir teslimiyet, pasifizm ve eylemsizlik olacağına"* işaret etmektedir

İMT'den o güne kadar geçen süre içinde TİKB nin mücadelesi ve faaliyetlerinin de genel bir değerlendirmesini yapan 1. Konferans, kaydedilen atılım ve başarılardan çok faaliyetler sırasında ortaya çıkan hata, yetersizlik ve zaaf lar üzerinde durmuştur Çünkü, sertleşen ve giderek daha da sertleşeceği görülen sınıf mücadelesi koşullarında bunların doğurabileceği tehlikelerin bilincindedir. Ve O bu bilinçle, yeraltı örgütünün daha da sağlamlaştırılması ve kadroların militan mücadelede olduğu kadar gizli mücadele sanatında da ustalaşması başta olmak üzere örgütün önüne bir dizi görev ve hedef koymuştur.

1. Konferansımızın önümüze koyduğu somut devrimci hedeflerin birçoğuna hâlâ ulaşabilmiş değiliz. Bunun en başta gelen nedeni, araya 12 Eylül gibi bir dönemin girmesidir kuşkusuz. Ama onun devrimci ML ruhuna uygun hareket ettiğimizi ve asıl sağlamak istediğini büyük ölçüde gerçekleştirdiğimizi söyleyebiliriz: TİKB olarak yok olmadık, savaştık ve savaşıyoruz! O halde şimdi görevimiz, eksik ve yarım bıraktıklarımızı tamamlamaktır¹

Bu arada, 1 Konferansımızdan bu yana bir "kongre" veya "konferans" yapmamış olmamız ciddi bir eksiklik. Bunun belirleyici nedeni, araya 12 Eylül gibi bir dönemin girmiş olmasıdır. Fakat bu "olağanüstü" duruma ve etkene rağmen, Tüzüğümüzün bu gereğini yerine getirmeliydik, esasında getirebilirdik de Ama bir taraftan ağırlaşan gizlilik koşullarında yoğunlaşan güvenlik kaygıları, öte taraftan yenilen darbeler

sonucu zayıflayan organları bir ölçüde takviye ettikten sonra bir "konferans" veya "kongre" toplamamızın daha doğru ve yerinde olacağını düşünmemiz, sonuçta bu kopukluğu doğurdu. Bu arada, örgütümüzün yetkili organlarınca belirlenmiş çizgimizden herhangi bir sapma olmaması, MK'nın taban örgütleri ve bütün kadrolarla olduğu gibi cezaevindeki üyeleri ve kadrolarla da sürekli ve yakın bir ilişki içinde çalışması gibi nedenlerle de bu eksiklik, örgütsel faaliyette özel bir boşluk yaratmamış, bundan kaynaklanan yıkıcı sonuçlara yol açmamıştır. Her şeye rağmen, 2. Konferans veya Kongremizi zamanında yapmalıydık. Bunu yapmamış olmayı ciddi bir eksiklik olarak gördüğümüzü tekrar vurgulayalım.

Yoldaşlar,

Geçmişimize dönüp baktığımız zaman tarihimizle gurur duyabiliriz. TİKB'nin tarihi, küçük burjuva devrimci bir gruptan ML bir örgüte dönüşümün tarihidir. Bu bakımdan kaydettiğimiz çok yönlü aşama gözle görülür ölçüde açık ve nettir. Bu süreçte başarılarımız daha baskın karakterdedir. Ama bu, başaramadıklarımızın, hata ve yanlışlarımızın, yetersizlik ve eksikliklerimizin olmadığı anlamına gelmiyor elbette. Başarılarımız kadar başaramadıklarımız da vardır. Ayrıca başarılarımıza ilişkin olarak, bunlar tümüyle hatasız, lekesiz ve eksiksiz değildir. Her konuda her şeyin "en iyisini" ve "en mükemmelini" yaptığımız şeklinde bir narsizme kapılmak, çığ ve yakışsız olduğu kadar da yanlış ve zararlı olur. Proleter devrimci alçakgönüllülük, gerçeklere dayanması koşuluyla devrimci gurur duygusundan yoksunluk değildir. Onu, küçük burjuvazinin çoğu kez ikiyüzlü ve sinsi tevazu anlayışı ile karıştırmamak gerekir. Somut ve açık başarılarımızdan elbetteki övünç duyacağız. Bu aynı zamanda bir güç kaynağıdır bizim için. Ama bu, hatalarımızı ve eksikliklerimizi görmemize engel olan bir burnu büyüklüğe de dönüşmemelidir. Özenle sakınmamız gereken bu tehlike, en başta, gelişmemizin önünde bir engel oluşturur. Başarı sarhoşluğu ve baş dönmesine kapılmanın, Lenin ve

Stalin'in partisi SBKP gibi bir partinin bile yoldan çıkmasında nasıl olumsuz bir rol oynadığını aklımızdan çıkarmamalıyız.

TİKB olarak tarihimizin hem en uzun hem de en zengin kesitini 12 Eylül dönemi oluşturur. Aynı zamanda bir sınav dönemi özelliğini taşıyan bu süreçten belirgin bir şekilde alınmtzin aklıyla çıktık. Egemen yönünü bu oluşturmakla birlikte, zor olanı başardığımız gerçeği, bu görkemli sayfaya da hiçbir leke düşürülmediği anlamına gelmiyor ne yazık ki. Bu leke, özellikle 1987-89 arasında geçen dönemdir. Örgütümüzün çizgisine ve 12 Eylül pratiğine taban tabana zıt bir tutumla tasfiyecilik eylemsizliğe sürüklendiği bir dönem olmuştur bu dönem.

1985 Mart operasyonu ağır bir darbe oldu bizim için. Ama bu her şeyin "bitmesi*" anlamına gelmiyordu. Çoğu deneyimsiz ve dağınık çevreler halinde de olsa dışarda kalan kadrolarımız ve güçlerimiz vardı, gelişmeye açık ilişki ve alanlara sahiptik, mücadelenin genel koşulları eskisi kadar ağır değildi, ayrıca nispeten deneyli kimi kadrolarımızın tahliyeleri yakındı. Yavaş ve çok dikkatli bir tempoyla da olsa yaralarımızı sarma ve giderek gelişme olanaklarımız ve şansımız vardı.

Yenilen darbelerden sonra dışarda kalan güçlerimiz az ve yetersizdi belki ama, örgüt olarak büyük bir prestije sahiptik Başkaları gibi önce tarihe, sınıfa, halka hatta kendi içimizde birbirimize karşı hesabını vermemiz gereken ağır suçların kam-buru yoktu sırtımızda. Sınıf ve kitle hareketinde canlanma belirtilerinin arttığı koşullarda bu çok büyük bir avantajdı bizim için. Geriye kalan güçlerimiz gelişmiş bir örgütsel faaliyetin altından kalkabilecek bir birikimden yoksundular belki ama, koşullara ve eldeki güçlere uygun mütevazı sınırlar içinde devrimci örgütsel bir faaliyet yürütebilmek için gerekli teme' araçlara da sahiptiler. Önlerinde kendilerine yol gösterecek ML bir çizgi, oturmuş ve sınanmış politikalar, zengin bir pratik deney birikimi, güç ve gurur verici bir geçmişin mirası vardı Ayrıca, önderlikte yer alan yoldaşların birikim, deney ve önerilerinden yararlanma olanaklarına da sahiptiler.

Eldeki güçler içinde göreceli olarak en deneylisi oldukları için bu dönemde dışardaki çalışmanın sorumluluğuna atanan unsurlar ise, devrimci bir faaliyete yönelmek yerine özünde tasfiyeci bir tutuma yöneldiler. Mevcut olumsuz koşullar ve etkenler, onlar için ipe un sermenin elverişli birer bahanesi oldu. O sıra polisin bir sızma girişiminde bulunduğu farke- dilmesi üzerine de iyice paniğe kapıldılar. Mevcut kadro ve taraftarlarımızı dahi kendi başlarına ve kaderleri ile yüzyüze bırakarak paçalarını kurtarma telaşına düştüler. "*Takipten kurtulma*" bahanesi ve palavrası altında aylarca "pasaportsuz mülteci" bir yaşam sürdürdüler. Üzerimizdeki polis baskısının en yoğun olduğu dönemlerde bile, böyle rezil tasfiyeci bir tutumun, örgütümüzün tarihinde tek bir örneği yoktur. Ayrıca, ne mücadele anlayışımız, ne çizgimiz, ne de geleneklerimiz buna cevaz verir. Biz ki, hem teorimiz hem de 12 Eylül gibi bir dönemdeki pratiğimizle tasfiyeci korkaklığın en uzlaşmaz ve en amansız düşmanı olduğunu kanıtlamış militan bir komünist müfreze idik. 12 Eylül'ün en zor ve en karanlık günlerinde dahi canımızı dışımıza takarak, gerektiğinde can vererek devrimci militan örgütsel faaliyeti kesintisiz olarak sürdürme konusunda bir gelenek yaratmıştık. Bu tasfiyeci korkaklar, tüm bu değerlerimize sırt çevirdi, geleneğimize gölge düşürdüler. Onların işlediği asıl büyük ve ağır suç işte buradadır.

Uzayan 12 Eylül sürecinin onları içten içe nasıl çürüttüğünü, özünde ML ideolojik-siyasi sağlamlık yoksunluğundan kaynaklanan eski hastalık ve zaaflarını nasıl hortlattığını zaman gösterdi bize. Gerçi sonraki tutum ve davranışlarıyla "zor anlamda yalpalama, teorik ve pratik olarak yoldan çıkma şeklindeki eski hastalık ve zaaflarını aştıkları izlenimini yaratmışlardı. Ayrıca dışarda kalan güçlerimiz içinde göreceli olarak daha deneyli olan onlardı. Zorunlulukların da etkisiyle onlara bu sorumluluğu bunları dikkate alarak verdik. Fakat onların salt bu yönlerine bakmakla yetinmeyip, diğer özelliklerini ve gelişim süreçlerini bir bütün olarak gözönüne almalıydık. Örneğin bunlar, zor zamanlarda yoldan çıkma hastalıklarını yendikleri

izlenimini vermişlerdi ama o zaman önderliğin yakın denetimi ve kılavuzluğu altındaydılar. Şimdi ise koşullar nedeniyle bundan uzaktılar, yürünmesi gereken yolu kendi başlarına yürüme zorundaydılar. Üstelik bu kez sadece kendilerinden veya sınırlı bir alandan değil, ne kadar süreceği o zamanlar henüz belirsiz bir dönem için dışardaki faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu olacaklardı. Ayrıca, örgütün ve önderliğin doğrudan denetiminden uzak geçirdikleri süreç içinde hangi yönde, nasıl bir gelişme gösterdikleri belirsizdi. Bütün bunları dikkate alarak; onlar üzerinde daha sıkı bir denetim ve yönlendirme kurmalı, önderlikteki yoldaşlarla daha yakın ilişki kurma ve bu arada kendilerine iletilebilen önerileri yeterince dikkate almama noktasındaki savsaklamalarına daha az hoşgörü göstermeli, bu konularda daha ısrarlı ve dayatıcı olmalıydık.

1989'la birlikte yaptığımız devrimci atılım, örgütümüzün merkezi çizgisi, anlayışı, iradesi ve isteği dışında geçici fiili bir durum olarak ortaya çıkan bu oportünist felç ve eylemsizlik dönemine bir son verdi. Birbirini izleyen bu İki dönem arasında gece ile gündüz arasındaki kadar açık ve çarpıcı fark, "gececin TİKB'nin çizgisi ve anlayışından kaynaklanmayan nasıl geçici ve istenmedik bir "yoldan sapma" olayı olduğunu bir kez daha kanıtlamakla kalmaz sadece. Örgüt olarak bu deneyden çıkarmamız gereken daha birçok ders olduğunu gösterir bize.

Gelişmiş ML bir partide bile önderler ve önderliğin, özellikle kritik dönem ve anlarda nasıl belirleyici bir role ve öneme sahip olduklarını yadırgamamak gerekir. Ancak, bizim çalışmalarımızın daha hâlâ büyük ölçüde "kişilere bağlı" olmaktan kurtulamadığı bu örnekte de kendini göstermiştir. İkinci olarak, yukarıdan aşağıya olduğu gibi aşağıdan yukarıya doğru denetimin zayıflığı çıkar burada da yine karşımıza. Bunların hepsinin temelinde ise kadrolarımızın teorik açıdan olmaları gereken düzeyin ne yazık ki gerisinde kaldıkları gerçeği yatar. Birazdan değineceğimiz gibi bu gerilik, TİKB olarak bugün bizim en tehlikeli "zayıf noktamız" durumundadır.

STRATEJİK BİR GÖREV OLAN PARTİYİ İNŞA GÖREVİNİN NERESİNDEYİZ?

Tarihsel gelişim süreci içinde nereden nereye geldiğimize baktığımız zaman, parti öncesi nitelikli bir profesyonel devrimci çekirdeğin oluşturulmasında, özellikle devrimci örgütsel faaliyeti en zor koşullar altında dahi sürdürebilme yeteneği ile gerçek bir ML "parti militanı" tipolojisi yaratma noktasında küçümsenmeyecek bir başarı sağladığımız açık ve ortadadır. Türkiye devrimci hareketi içinde bu anlamda "en ileri"ye ulaştığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu açıdan kaydettiğimiz gelişme, gerçek anlamda Leninist öncü komünist bir partinin inşası yolunda atılmış güçlü bir adım anlamına gelir aynı zamanda.

Leninist bir öncü komünist partinin inşası, ülkemiz koşullarında hâlâ çözümlenmemiş olarak duran stratejik bir görevdir. Geçmiş bir yana, sınıf ve devrimci kitle hareketinin günümüzde attığı her adım, karşılaştığı her sorun, çektiği sancılar ve yaşadığı tikanıklıklar bu görevin bir an önce çözümünün ne denli yakıcı bir hal aldığını fazlasıyla sergiler ve hissettirir. Ancak, adına layık öncü bir partinin inşası, sadece istemek veya kendini "parti" olarak ilan etmekle çözülemeyecek kadar ciddi bir iştir. Leninist bir parti, hem nitelik hem de nicelik açısından çok yönlü, tutarlı ve birbirini bütünleyen bir gelişme sürecinin ürünü olarak şekillenir ve ortaya çıkabilir ancak. Partileşme süreci ne salt ideolojik-siyasi gelişmeye, ne salt sayısal olarak büyüme ve kitleselleşmeye veya ne de salt profesyonel bir devrimci çekirdek yaratmaya indirgenebilir. Büyüme ve gelişme her yönde, birbirini tamamlayan diyalektik bir bütünlük içinde ve tutarlı ML bir karakterde olmak zorundadır. Ancak böyle bir gelişme sürecinin belli bir olgunluk düzeyine ulaştığı noktada Parti ortaya çıkar.

Araya giren 50 yıllık bir revizyonizmin egemenliğinden ötürü Mustafa Suphi yoldaş dönemini bir an için hesap dışı tutacak olursak, ülkemiz devrimci hareketi fazla "yaşlı" sayılmayabilir belki ama "çocuk" olduğu da söylenemez. Buna rağmen, adına ve misyonuna uygun Leninist bir öncü parti bugüne dek neden yaratılamamıştır? Nedenler kuşkusuz çoktur ve şu an konumuz bunların ayrıntılı bir incelemesi değildir. Fakat, önümüzdeki görevlerin daha iyi kavranması amacıyla ve salt partileşme sürecinin temel yönleri açısından Türkiye devrimci hareketinin genel görünümüne bakacak olursak, özellikle iki yöndeki gelişmenin eksikliği ve yetersizliği hemen gösterir kendini. Bunlardan birincisi, ideolojik- siyasi plandaki gelişmenin sığılığı ve yetersizliğidir. İkincisi ise, örgütsel-pratik planda güçlü, yetenekli ve kendini kanıtlamış militan Bolşevik bir çekirdeğin yaratılmasında bugüne kadar gösterilen yetersizlik ve beceriksizliktir. Leninist partileşme sürecinin diğer bütün yönleri gibi bu iki temel yönü de birbirinden soyutlanamaz kuşkusuz. Zaten birinin yetersiz ve geri kalması diğeri/diğerlerinin de geri ve yetersiz kalmasının hem nedenlerinden biri hem de sonuçlarından biridir.

İdeolojik-siyasi inşa planındaki gerilik ve yetersizlik derken bununla en başta, ML teorisinin devrimci özünün kavranışında belirli bir derinliğe inilmemiş, onun diyalektik materyalist yöntemini kullanmakta çok yönlü bir ustalığa erişilememiş olmayı kastediyoruz. ML teorik düzeyin geriliği Türkiye devrimci hareketinin genel ve en temel zaaflarından biridir ve bu salt kadrolarla sınırlı değildir. Bundan daha vahimi, önderliklerin de aynı hastalıktan muzdarip olmalarıdır. Bundan ötürü, her yanından keskin bir çürük kokusu yayılan en pespaye ve en antiMarksist-Leninist görüşler bile "*Marksizm*" ve "*sosyalizm*" adına bazen hatırı sayılır bir müşteri kitlesi bulabilmektedir; bizzat yaşamın artık neredeyse her gün, her saat eskittiği görüşler dahi hâlâ yaşayabilmekte; daha doğru dürüst bir programa dahi sahip olmayan veya elbise değiştirir gibi programatik görüşlerini ikide bir değiştiren "örgüt" hatta "partilere

bile rastlanabilecektedir, vb. ML teorik düzeyin geriliğinden ötürü devrimci güçler teorik-siyasal tartışma gündeminin belirlenmesinde bile zayıf, etkisiz, çoğu kez "savunma" konumunda kalmaktadırlar. Türkiye'nin sosyoekonomik yapısı ve tarihsel gelişiminin tutarlı ML bir perspektifle tahliline dayalı, her türlü sağ ve "so/" oportünizmle arasına açık ve kesin sınırlar çekmiş, belirgin bir militan devrimci karaktere, ikna edici ve çekim gücü yüksek bir teorik derinliğe sahip, istikrarlı ve sınanmış bir "program" ve "temel politikalar bütünlüğü"nü'nün ortaya konulmamış olması, sorunun bir diğer temel ve çarpıcı boyutunu oluşturur. ML strateji ve taktik biliminde belirgin bir ustalık ve birikim yetersizliğini de buna ekleyebiliriz. Sonuç olarak, güçlü bir komünist hareket ve partinin yaratılmamış olmasının yanı sıra, Türkiye devrimci hareketinin daha hâlâ "çok parçalı" bir yapıda olmasının temel nedenlerinden biri, "ideolojik-siyasi düzey geriliğinde aranmalıdır.

Benzer bir durum, örgütsel-pratik inşa pfanında da çıkar karşımıza. Her şeyden önce; yasadışı bir temelde örgütlenmiş, yeraltı çalışmasında usta ve deney sahibi, mücadelesini her koşulda sürdürebilme yeteneğini kanıtlamış, devrimci militan bir mücadele anlayışına, seçkin ve nitelikli komünist kadrolara, her alanda yerleşmiş ve zengin Bolşevik örgütsel ve pratik mücadele geleneklerine sahip olan Leninist bir çekirdeğin yaratılmamış olması, öncü komünist partinin kuruluşunu bugüne dek engelleyen temel nedenlerden bir diğeridir. Bu nedenden ötürü, gerçek bir Leninist parti şöyle dursun, devrimci mücadelede iyi-kötü bir "süreklilik geleneği" dahi yaratılmamıştır yakın döneme dek Türkiye devrimci hareketi içinde. Halbuki, sürekli ve istikrarlı bir Leninist örgüt ve örgütlü devrimci faaliyet olmadığı sürece; ne ML nitelikte bir İdeolojik- siyasi inşa faaliyeti yürütülebilir, ne kalıcı ve istikrarlı kitle bağları kurulup korunabilir, ne de dönemsel olarak şu veya bu yönde kaydedilen ilerlemeler güven altına alınabilir. Ama öte yandan, ideolojik-siyasi yönde ve kiteselleşme yönünde de gelişme ve ilerleme kaydetmeyen bir devrimci örgütsel-pratik

gelişme düşünülemediği gibi, bunun kalıcı olması da düşünülemez elbette.

Türkiye devrimci hareketinin geneli, örgütsel-pratik gelişme süreci açısından da aslında çok geri ve yetersiz bir durumdur. Hele soruna gelişmenin çok yönlü ve Leninist nitelikte olup olmaması kıstasını kullanarak baktığımızda durumun bu alanda da içler acısı olduğunu bile söyleyebiliriz. En başta yasaıcılık ve Menşevizm yaygın ve egemen bir hastalık durumundadır. Bundan ötürü ne sınanmış ve oturmuş devrimci militan örgütsel ve pratik mücadele geleneklerinden, ne uzun vadeli, planlı ve istikrarlı bir çalışma ve örgütlenme anlayışı ve alışkanlıklarından, ne işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle kalıcı bağlardan, ne onlara güven veren bir yapılanmadan, ne de örgütlü devrimci çalışmada bir süreklilik geleneğinden söz edebilmek mümkündür. Dönemsel olarak kiminin şu veya bu yönde bir gelişme göstermesi söz konusu olsa bile, bunun çoğu kez oportünist bir karakter taşıması da bir yana, tek yanlılıkla ve geçicilikle sınırlı olduğu bilinen bir gerçektir. Devrimimizin temel ve önder gücünü oluşturan ? işçi sınıfı içinde çalışmaya bilinçli bir yönelimin, bu konuda iyi düşünülmüş ve uzun vadeli politikalar temelinde bir çalışmanın birikmiş deney ve geleneklerinin yokluğunun sözünü dahi etmiyoruz. Çünkü, Türkiye devrimci hareketinin büyük bir kesimi, sahip oldukları sağ veya "sof revizyonist programatik görüşlerinden ötürü böyle bir perspektife daha başından yabancıdır. Onlar için gençlik, daha çok lafını ettikleri köylülük, gecekondu semtlerinin ve taşranın küçük burjuva yığınları içinde çalışma daha çekicidir. Bir *'küçük burjuvalar ülkesi'* olan ülkemiz ortamında, nitelikten önce niceliğe önem veren, kolaycı ve sabırsız küçük burjuva alışkanlıklarıyla da beslenen "küçük burjuva devrimciliği" yaygın bir hastalıktır. İşçi sınıfı içinde çalışmanın önemini sözde kavramış kesimlerin "kusuru" ise farklı farklıdır. Bunlardan bazıları süper revizyonist, yasalıcı ve pasifisttirler. Genel olarak devrimci olanlarının büyük kesimi ise, lafta bunun sözünü etmekle birlikte pratikte küçük burjuva devrimciliğinin yasalıcı,

menşevik ve sağcı alışkanlıklarının esiridirler. Küçük burjuva kesimleri örgütlemenin kolaylığı ve cazibesi onları da peşinden sürüklemektedir.

Soruna bu kısa ve genel tablonun ışığında baktığımızda, ülkemizde partileşme sorununun çözüm yolunun esas olarak ideolojik-siyasi gelişme ile örgütsel-pratik gelişme sorunundan geçtiğini görürüz. Sorunun "**kitleselleşme**" boyutu, teoride ve tarihsel örneklerde olduğu gibi ülkemiz somutunda da, genel olarak bu iki temel yöndeki gelişmeye bağlıdır. Bir bakıma da zaten bu yönlerdeki gelişmenin doğal bir uzantısı olma özelliğine sahiptir. Ama bu, kesinlikle onun önemsiz olduğu anlamına gelmediği gibi, kendiliğinden gelişmeye bırakılması anlamına hiç gelmez.

Türkiye devrimci hareketinin geneli açısından geçerli olan tablo, TİKB olarak bizim kendi somut gerçekliğimiz söz konusu olduğunda hem farklı ve özgün bir karakter ve görünüm taşır, hem de farklı bir denge ve öncelikler sıralamasına sahiptir.

TİKB olarak bugün partileşme sürecinin hangi noktadayız? Partileşme sürecinin temel yönlerinden hangisinde bugüne dek hangi yolu katettik? Hangisinde hangi eksiklik ve yetersizliklerimiz var? Bunların nedenleri nelerdir? Gidermek için neler yapmalıyız? Partileşme hedefine bağlı olarak bugün ağırlığı hangi ölçüde hangi yöne vermeliyiz? Bunun için öncelikle ve diğerleriyle bağlantılı olarak hangi adımları atmalıyız? Geçmişimizin genel bir muhasebesini yapıp gözlerimizi esas olarak geleceğe çevirdiğimiz bugün kendimize sormamız gereken sorular bunlardır.

Bugüne kadarki gelişimimize bu amaçla kuşbakışı bir göz attığımızda nasıl bir tablo çıkar karşımıza? Her iki yönde de kuşkusuz hâlâ kimi eksiklik, yetersizlik ve hatalarımız olmakla birlikte, ML bir öze sahip programatik görüşler yönünden olsun, sağlam bir yeraltı örgütlenmesi ve nitelikli kadrolar yetiştirme yönünden olsun gözle görülür ileri noktalara ulaştığımız

halde, kadrolarımızın sayısını artırma ve kitleselleşme yönünde aynı başarıyı sağlayamadığımızı görürüz. Bu açıdan hâlâ çok geri ve "küçük"üz.

ML bir programa ve temel politikalara sahibiz Türkiye'nin sosyoekonomik yapısı, tarihsel gelişimi, devrimimizin gelişme yolu, sınıf mevzilenmesi, ittifaklar, demokratik devrimden kesintisiz olarak sosyalizme geçiş, faşizm, silahlı mücadele, parti sorunu ve örgütlenme politikası, modern revizyonizmin Kruşçevci ve Maoçu biçimleri ile olduğu kadar Troçkizm, Avrupa Komünizmi ve küçük burjuva maceracılığı ile araya sınır çekilmesi, vb. stratejik konularda, bazılarının kökü 20 yıl öncesine uzanan devrimci ML bir temel yönelim ve politikalara sahibiz Ayrıca, 1979 yılında bunları yazılı bir program halinde ortaya koyduk.

Programımızın ve bazı konulardaki temel politikalarımızın, kimi eksiklik ve yetersizlikler taşımasının yanı sıra, geçmişin kimi yanlışlarından ve bazı revizyonist kalınlardan tümüyle azade olmadıklarını da bugün daha iyi görebiliyoruz. Ama bu durum, onların her şeye rağmen ML ve devrimci bir öze sahip oldukları gerçeğini ortadan kaldırmadığı gibi, zamanına göre ileri ve uzak görüşlü tespitler olduğu gerçeğini de ortadan kaldırmıyor. Bu görüşlerimizden dolayı bir zamanlar bizleri "revizyonisttik", "Troçkisttik", ya da "sosyalizm düşmanlığı", vb., vb. ile suçlayanların dahi bugün, ama yavaş yavaş ama utangaçça veya Amerika'yı ilk keşfedenler kendileriymiş havalalarına girerek "dediğimize" gelmeleri, bunun çarpıcı kanıtlarından bindir. Kimi konularda daha hâlâ "zaman tüne/fnde kalmış olanların akibeti de farklı olmayacaktır. Kabuk değiştirir gibi "program" ve "politika" değiştirmenin sık görülen bir "alışkanlık" halini aldığı Türkiye devrimci hareketi içinde TİKB'nin, temel programatik görüşlerinde öze ilişkin ve köklü değişiklikler yapmak zorunda kalmaksızın istikrarlı bir gelişim çizgisi izlemesi de, temel politika ve tespitlerimizin, özünde ML ve uzak görüşlü karakterinin bir başka kanıtıdır.

Ancak tekrar vurgulayalım ki, bütün bu gerçekler, programımız ve programatik görüşlerimizin tümüyle eksiksiz, yanlışsız, her yönüyle olgunlaşmış ve tamamlanmış olduğu anlamına gelmiyor. Böyle bir iddia hem gerçeğe hem de yaşamın ve teorik kavrayışın gelişim sürecinin diyalektik karakterine aykırı olur. Programımızı ve temel programatik görüşlerimizi eksiklik, yetersizlik ve yanlışlardan arındırarak geliştirmek, tamamlamak ve derinleştirmek, bugün başlıca teorik-siyasi görevlerimizden biri durumundadır.

Benzer bir gelişmeyi örgütsel-pratik inşa cephesinde de görürüz. Her koşul altında militan devrimci bir mücadele yürütme yeteneğine sahip ve bunu kanıtlamış, nitelikli Leninist bir öncü çekirdek yaratma konusunda, Türkiye devrimci hareketi içinde en ileri noktaya ulaştığımızı rahatlıkla söyleyebiliriz. Ama bu da, bu alanda da hâlâ almamız gereken bir yol olmadığı anlamına gelmediği gibi, aşmamız gereken eksiklikler ve arınmamız gereken yanlışlarımızın olmadığı anlamına da gelmiyor. Bunlardan bir kısmına daha önce değindik. Bazılarına da bundan sonra değineceğiz. Fakat bunların hiçbiri, bu alanda kaydettiğimiz açık ve gözle görülür ilerlemeyi gölgeleyemez. Örgüt olarak bu konuda aldığımız yolu, hem de 12 Eylül gibi azgın bir "beyaz terör" yıllarında gösterdik dosta-düşmana. Öte yandan bu, en başta yasalıcı ve Menşevik karakterinden ötürü örgütlü mücadelede iyi kötü bir süreklilik geleneği dahi yaratamayan Türkiye solunun tarihinde oportünist bir çemberin kırılması anlamına gelir. Bu yönüyle de Türkiye somutunda adına layık Leninist bir öncü partinin inşası sürecinde işin "en zor" tarafını başardığımızı gösterir.

Eğer onun gerçekten Leninist bir partiye evrilmesi isteniyor ve bunun mümkün olması bekleniyorsa, parti öncesi çekirdek, bütün belligaşı yönlerde Leninist bir partinin karakteristik özelliklerini az çok gelişmiş bir halde bünyesinde taşımak zorundadır Aksi takdirde, revizyonist, oportünist, Menşevik bir yapıdan artık evrim yoluyla Leninist bir parti

çıkamaz. Parti öncesi çekirdek ile hedeflenen partinin nitelikleri arasında olması gereken bu zorunlu uyum, özellikle örgütsel-pratik alan söz konusu olduğunda çok daha ileri ve gelişmiş olmak zorundadır. ML bir nitelikte olması koşuluyla strateji sorunlarında, hatta programın kendisinde kimi eksiklikler ve yetersizlikler olması, parti öncesi çekirdeğin partiye dönüşmesinin önünde belirleyici bir engel değildir. Temelde ML genel bir çizgiye ve Leninist bir örgütlenmeye sahip olunduktan sonra bu eksiklik ve yetersizlikler zaman içinde de kolaylıkla giderilebilir. Tek başına sayısal güç zaten hiçbir zaman parti olabilmenin belirleyici bir koşulu değildir. Hatta parti ile parti öncesi çekirdek arasında en doğal ve bir bakıma kaçınılmaz fark buradadır. Leninist bir parti bile özellikle kuruluşunun ilk aşamalarında hatta uzunca bir süre gelişmiş kitle bağlarına sahip olmayabilir. Ama bu onun "parti" olma niteliğini ortadan kaldırmaz. Tıpkı, gelişmiş kitle bağlarına sahip olmanın tek başına "parti" olmaya yetmemesi gibi. Kuşkusuz, devrime önderlik etmek isteyen bir örgüt, emekçi kitleler üzerindeki ideolojik-siyasi ve örgütsel etkinliğini artırmak için elinden geleni her zaman yapmalıdır. Fakat gerek doğrudan gerekse çeşitli tipte örgütler aracılığıyla kitleler üzerindeki hem ideolojik- siyasi etkinliğin hem de örgütsel etkinliğin artışı, esas olarak partinin kuruluşundan sonra ve zamanla çözülebilecek bir sorundur. Etbetteki bunun ilk nüveleri de yine parti öncesi çekirdek döneminden atılmalı, hazırlanmalı ve elden geldiğince geliştirilmeye çalışılmalıdır.

Sonuç olarak, ideolojik-siyasi plandaki yetersizlikler olsun, sınıf ve kitlelerle gelişmiş bağlar kurma sorunu olsun Parti'nin kuruluşundan sonra da giderilebilecek türden eksikliklerdir. Ama parti öncesi Leninist bir çekirdeğin partiye dönüşebilmesi için, sağlam bir yeraltı örgütlenmesi başta olmak üzere onun baştan Bolşevik bir karakter taşıması zorunludur. Güçlü ve gelişmiş bir Bolşevik karakter taşımadıkça, kendine ne derse desin, parti öncesi bir yapılanmanın Leninist bir partiye dönüşebilmesi olanaksızdır. Bu düzümde o ne Leninist

bir ideolojik-siyasi inşa faaliyeti yürütebilir ne de işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde kalıcı ve sağlam bağlar kurabilir. Daha çok dönemseller koşulların etkisi ve benzeri nedenlerle bu yönlerde kimi ilerlemeler kaydetse dahi, bunlar sürekli, kalıcı ve güvenilir olamaz Partinin inşa sürecinde parti öncesi sağlam ve nitelikli bir Bolşevik çekirdeğin yaratılması, bu nedenle, sorunun sadece "en zor" tarafı değil aynı zamanda en "can alıcı" noktasıdır TİKB olarak bu alanda sağladığımız başarının, tarihsel olduğu kadar ideolojik-siyasi anlam bakımından da taşıdığı önem buradadır.

Fakat ideolojik-siyasi inşa planında olsun, Bolşevik bir çekirdek yaratma sorununda olsun gösterdiğimiz gelişme ve sağladığımız başarılar karşılık iş, işçi sınıfı ve emekçi kitleler içinde gelişmiş bağlara sahip olma sorununa geldiğinde aynı başarıyı gösteremediğimiz, bu konuda çok geri ve yetersiz kaldığımız çıkar onaya. Bu durum, "küçük" kalmamıza yo! açtığı gibi, sekte olduğumuz ya da *"seçkinlerden oluşan dar bir kadro örgülü"* olmayı bilinçli olarak seçtiğimiz şeklinde, gerçekte ilgisi olmayan haksız eleştiri ve yargılara yol açmaktadır hakkımızda,

"Dar" ve "küçük" kalmak, bizim bilinçli bir tercihimiz değildir ve olamaz. Bizler, devrimi başarmak, sosyalizme ve sınıfsız komünist topluma ulaşmak ideali ve hedefine sahip komünistleriz Devrimin ve sosyalizmi inşa etmenin, gerçek anlamda Leninist bir partinin öncülüğü ve önderliği olmaksızın gerçekleştiremeyeceğinin ne kadar bilincinde isek, devrimin ve sosyalist inşanın her şeyden önce işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin eseri olduğunun da o denli bilincindeyiz. Dolayısıyla, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerden uzak kalmak, onlarla gelişmiş, güçlü ve kalıcı devrimci bağlar kurmaya çalışmamak bizim seçimimiz değildir ve asla olamaz, O halde, bu konuda neden geri kaldık? Hiç istemediğimiz, ayrıca hiç hak etmediğimiz halde neden hâlâ "küçük" bir örgüt durumundayız?

Kitle bağlarımızın yetersiz ve geri kalması tek bir nedenle açıklanamaz. Bunun hem nesnel hem de öznel bir dizi nedeni vardır. Bunlar, birbirlerini tamamlayarak, biri diğeri üzerinde etkide bulunarak, kimi zaman ve durumlarda bir noktadan sonra öznel olanın nesnele, nesnelin öznele dönüşmesi biçiminde bir seyir izleyerek sonuçta bu duruma yol açmıştır. Bu geriliğimizi giderebilmemiz için bu bütünlük içinde bizim asıl üzerinde durmamız ve ders çıkarmamız gerekenler elbetteki öznel hata ve yetersizliklerimizdir.

Grup döneminin uzun süren egemenliği ve küçük burjuva grup alışkanlıklarının üzerimizdeki etkileri, yasal olanaklardan bugüne dek yeterince yararlanamamamız ve çalışma tarzımızda özellikle kadrolarımızın teorik bakımdan olmaları gereken düzeyin gerisinde kalmalarının yol açtığı sonuçlar, kitle bağlarımızın olabileceğinin de gerisinde kalmasına neden olan öznel hata ve yetersizliklerimizden başlıcalarıdır. Örgüt ve önderlik olarak ne kadar bizim istek ve irademizin dışında ortaya çıkmış bir durum olursa olsun, 1987- 89 arası yaşadığımız "hareketsizlik dönemi"ni de bu öznel nedenler arasında saymak gerekir.

Yoldaşlar,

Askerlik biliminde ünlü bir söz vardır:^H*Yığınak sırasında yapılan bir bataç savaş dönemi boyunca kendini hissettiril* denilir. TİKB olarak biz de, "kitleselleşme" sorununa ilişkin olarak, gelişim sürecimiz sırasında kaçırdığımız iki elverişli nesnel fırsatın acı ve sıkıntılarını çekiyoruz hâlâ. Bu fırsatlardan birincisi, 1974-75 döneminde çıkmıştı karşımıza. İkinci ve daha büyük olanını ise, "ayrılık" sonrası dönemde 1977-79 yılları arasında düpedüz harcadık. Her ikisinde de belirleyici olan neden, o lanet olası "grup yapısı" ile küçük burjuva grup ruhu ve alışkanlıklarının üzerimizdeki etkilerini kıramamış olmamızdır.

Devrimci hareketin 12 Mart yenilgisinin ardından mevcut güçlerini en çabuk ve en kolay toparlayan devrimci yapılardan

biri olduk. Hemen hemen bütün devrimci yapıların o dönemde az-çok yaşadıklarından farklı olarak ne yenilginin siyasi-morali çöküntüsü içindeydik ne de örgütsel bir dağınıklık ve kaos içinde. Bunun tam tersine, saflarımızda büyük bir devrimci ruh ve coşku egemendi. Bu kendini özellikle, o yıllarda ortalığı kaplayan sağcılığa ve revizyonizme karşı ideolojik-siyasi mücadele ile pratikte militan ve gözüpek devrimci bir çizgi izlemek biçiminde kendini gösteriyordu. Her iki yönde de devrimci mücadelenin en önünde yer alan devrimci güçlerin içinde bulunmak, bulunduğumuz alanlarda bize saygın bir konum kazandırmıştı. Bu arada ve tabii buna bağlı olarak, nicel açıdan da gözle görülür bir büyüme ve gelişme içindeydik. En önemlisi de, işçi sınıfı ve devrimci kitle hareketi hızlı bir canlanma içindeydi. 12 Eylül öncesinin büyük kabarışını haber veren ilk dalgalar vurmaya başlamıştı kıyıya. Kısacası, ortada "un" vardı, "yağ" vardı, "şeker**" vardı. Bütün sorun "helva"yı karabilmekteydi Yani, "grup" olmaktar "örgüt" olmaya sıçrayabilmekteydi.

Gelişiminin bir yerde doruğuna ulaşmış olan "küçük bir devrimci grup" olmaktan çıkıp "gelişmeye açık ML bir ör- güt'e dönüşebilmek için, her şeyden önce siyasi ve örgütsel bir sıçrama yapmak gerekiyordu. Sahip olunan ideolojik ve siyasi görüşler, yetersizliklerinden ve revizyonizmin etkilerinden arındırılıp geliştirilerek ML bir program düzeyine yükseltilmeliydi. Örgütsel planda ise, mevcut yeraltı yapılanması esas alınarak buna, Leninist ilke ve kurallara dayalı bir tüzük temelinde yeni bir biçim verilmeliydi.

Ancak, birbiriyle ilişkili, daha doğrusu iç içe olan bu adım atılamadı. Bunun zorunlu kıldığı silkinme ve atılım da bir yana, devrimci bir yapı olarak niteliğimize uygun bir isim dahi koya- madık kendimize. Yıllarca "bilmemne" olarak anılmamız, tümüyle haksız değildir bu nedenle. Neydi ufkumuzu bu denli daraltan? Sahip olduğumuz devrimci, komünist bir dizi erdeme, potansiyel ve dinamiklere rağmen, bu kadarcık basit bir biçim sorununda bile basiretimizin bu denli bağlanmasının

nedeni neydi? Bunun bir tek nedeni vardı: Küçük burjuva grup ruhu ve alışkanlıklarının üzerimizdeki egemenliği. İdeolojik-siyasi ve örgütsel şekilsizliğin aslında nasıl zararlı ve "öldürücü" bir oportünizm olduğunu görememek başta olmak üzere, bu konudaki ML'ye yabancı, yanlış ve çarpık düşünce şekillenmelerinin henüz tam olarak bilincine varamamıştık. Yapının devrimci dinamizmini ve militan devrimci ruhunu hâlâ koruyor olmasının bu körlükte önemli bir payı vardı. ML örgüt ruhu ve bilincinin ülkemiz devrimci hareketi içinde o yıllarda bugünkünden daha da geri, neredeyse hemen hiç gelişmemiş olması, payı olan bir başka etkendi. Bundan ötürü zaten, "grup ruhu ve alışkanlıklarımın salt bize özgü bir hastalık olduğu düşünülmemelidir. O yıllarda adeta mutlak bir egemenliğe sahip olan bu küçük burjuva hastalık, Türkiye devrimci hareketi içinde sadece sayıca az örgütlenmelerde değil, zamanında yığınsal bir güce ulaşmış hatta bazıları "parti" olma iddiasını taşıyan pekçok örgütte bugün bile şu ya da bu ölçüde, şu ya da bu biçim altında hâlâ yaşamaktadır.

ML bir örgüte dönüşerek hızla kitleleşebilme şansını kaçırdığımız ikinci elverişli tarihsel fırsat, 1977-79 dönemidir, Bilindiği gibi bu dönem, THKO'dan ayrılmamızla TİKB olarak gerçek kuruluşumuza kadar geçen süreyi kapsar.

THKO oportünizmine karşı gelişen devrimci muhalefetimiz, eleştiri ve görüşlerimizi sistematize edemeden hızlı ve erken bir kopmayla sonuçlandı. İdeolojik ve siyasi ayrılıklarımızın bu kadar hızlı bir örgütsel ayrılıkla sonuçlanmasına rağmen küçümsenmeyecek sayıda kadro ve taraftar "*Muhalefetle birlikte hareket etti.* Özellikle büyük şehirlerde, örgütsel faaliyetin yükünü çeken devrimci kadroların ezici bir çoğunluğu devrimci "*Muhalefetin* saflarındaydı. "*Muhalefetin görüş ve eleştirilerinden az-çok haberdar olabilen taşradaki birçok il örgütünde de sonuç farklı olmadı. İdeolojik-siyasi ayrılıkların beklenmedik bir hızla örgütsel bir ayrılığa da dönüşmesinden ötürü ne kadar hazırlıksız yakalanmış olunursa olunsun,*

Muhalefet Hareketi" açısından büyük bir avantajdı bu. Örgütsel ayrılık mademki artık kesinleşmiş ve geri dönülemez bir hal almıştı, o noktadan sonra geriye bir tek yol kalıyordu: Eldeki güçleri hızla bir biçime ve savaş düzenine sokarak örgütlü bir yapı halinde mücadeleye atılmak, sınıf mücadelesinin komünist devrimcilerin önüne koyduğu görevlerin çözümüne girişmek.

Burada da sorun yine gelip "örgüt olma" sorununa dayanıyordu. Üstelik bu kez eldeki güçler hem sayıca hem de tecrübe olarak 1975'lerin ilerisindeydi. İdeolojik-siyasi görüşler biraz daha gelişmiş ve netleşmiş bir haldeydi. Eldeki olanaklar ve hareket alanı daha genişti Nesnel ortam da gelişmek için uygundu. Bütün bu avantajlara rağmen sonuçta eksik ve yetersiz kalan yine, "örgüt olma İradesi" oldu. Küçük burjuva grup ruhu, onun olumsuz alışkanlıkları ve korkulan yine hortlamıştı.

Aslında durum bu açıdan da 1974-75 döneminden biraz farklıydı bu kez Grup yapılarının en karakteristik özelliği olan "şef fcü/fü" ciddi sarsıntıya uğramıştı artık. Keza, örgütsel birlik ve ilişkilerde her şeyden önce ideolojik-siyasi konularda birlik olup olmamanın belirleyiciliği, örgüt anlayışı, organlaşma, eleştiri-özeleştir, kadro seçiminde nesnel devrimci ölçütlerin kullanılması ve daha başka benzeri konularda daha duyarlı bir yapı kazanılmıştı Ama bu ilerlemeler, ML bir örgüt olmak için tek başına yeterli olmadığı gibi, aynı ölçüde olgunlaşmış ve genelleşmiş değildi saflarımızda henüz. Ayrıca, ideolojik ve örgütsel konularda siyasal cesaret yetersizliği başta olmak üzere, eski "grup dönemime özgü kimi hastalıklar ya aynen veya biçim değiştirmiş olarak yeniden canlanmıştı. Hazırlıksız ayrılığın hızlı gelişiminin bir sonucu olarak saflara sızmış bulunan çürümüş revizyonist unsurların engelleyici faaliyetleri ile de birleşen "eski hastalık'ın bu seferki sonucu daha ağır ve yıkıcı oldu.

Devrimci halk hareketinin Türkiye tarihi boyunca görülmedik boyutlar kazanarak doruklarına tırmandığı bir dönemde

biz, 'içimizdeki*' kavga kaçkını revizyonist görüşler ve çürümüş unsurlarla boğuşuyorduk. Bunlar uzun süre, hiç olmazsa açık ve dürüst davranmadılar. Mücadeleye niyetlerinin olmadığı ve ayak sürdükleri görülüyordu ama, "belki ikna olurlar" sorumluluğu ile hareket ettiğimiz için bize çok değerli bir zamanı kaybettirdiler. Tüm dikkatimizi, gücümüzü ve enerjimizi "dış"a, sınıf mücadelesinin sorun ve görevlerine verebilmemizi engellediler. Pratik mücadelede durgunluk ve saflarda kaos yarattılar. Bu durum uzadıkça birçok unsurun kafası karıştı, örgüte ve geleceğe güveni kalmadı, kimi devrimci mücadeleyi tümenden terketti, kimi ise bizim saflarımızı. Birçok kadro ve taraftarın yanı sıra birçok mevzi yitirildi bu arada. Daha da önemlisi çok değerli bir zaman. Sonuç olarak, kavga kaçığı revizyonistlerin görüşleri ile ideolojik-siyasi olarak hiçbir zaman uzlaşmadık uzlaşmasına belki ama, baştan kararlı ve radikal davranarak onlarla bütün, köprüleri zamanında atmadığımız için yapacakları tahribatı yaptılar. O dönemde rejimin bile veremeyeceği ölçülerde zarar verdiler gelişimimize,

1979 yılında İMT ile birlikte güçlerimizi toparlayıp yeniden militan bir kavgaya atıldığımız zaman ne eski gücümüz, ne eskisi kadar kitle bağımız, ne eski olanaklar, ne de eskisi kadar elverişli bir nesnel ortam vardı artık. İşçi sınıfı ve devrimci halk hareketinin genel yükselişi sürmesine sürüyordu fakat hareketin kitleselleşme temposu yavaşlamıştı. İşçi ve emekçi yığınların yeni kesimlerinin harekete geçişi kadar, bunlar İçinden öne fırlayan ileri unsurların devrimci örgütlere yönelişi de artık eskisi kadar hızlı değildi. Sınıfın ve kitlelerin ileri ve siyasallaşmış kesimleri ise belli bir devrimci veya sol gördükleri örgütten yana tercihlerini yapmış durumdaydılar. Buna ek olarak, devrimci bir örgütün sesini geniş yığınlara duyurabilmesi, onlarla kontakt kurması ve devrimci kitle hareketini yönlendirebilmesi açısından sağladığı kolaylık ve avantajlar reddedilemeyecek olan "legal olanaklar" görece bir daralma sürecine girmişti. Halen mevcut olanlar arasında önemli bir yer tutan işçi sendikaları, meslek odaları, öğrenci gençlik dernek -

feri ve diğerk kitle örgütleri içinde sahip olunan mevziler dahi büyük ölçüde yitirilmişti. Bu koşullarda "kitieselleşebilme- miz", teorik olarak belki 'imkansız" değildi ama pratikte "kolay olmadığı" açıktı.

Kısa bir süre sonra da 12 Eylül geldi. TİK8 kendini artık iyiden iyiye toparlamış, ayaklarını yere daha sağlam basar olmuştu. 12 Eylül dönemindeki pratiği ile de gerçekte kimin büyük, kimlerin küçük olduğunu dosta-düşmana kanıtladı. Ama bu kez de dönem, büyümeye ve kiteselleşmeye teorik olarak bile imkan bırakmayan" bir dönemdi. Devrime ve devrimci örgütlere doğru yönelimin yerini, devrimden ve devrimci örgütlerden kaçış almıştı. Devrimi ve devrimciliği inkar, yılgınlık, karamsarlık ve teslimiyet eğilimleri sırf kitleler arasında değil, onlardan da önce ve onlardan daha fazla eski devrimci kadrolar ve taraftarlar arasında yaygın ve egemendi. Bu koşullarda, değil büyümek ve kiteselleşebilmek, eldeki güçleri korumak ve fireleri azaltmak bile büyük bir başarıydı.

12 Eylül karanlığının yavaş yavaş dağılmaya başladığı 1986 sonrasında da hızlı ve yığınsal bir büyüme halen olanaksızdı belki ama, yavaş bir tempoda da olsa gelişme ve büyümenin olanakları tekrar belirmişti. 12 Eylül yenilgisinin yarattığı korku, devrimci örgütlerden ve militan mücadeleden uzak durma psikolojisi henüz bütünüyle dağılmamıştı. Fakat sınıf ve kitle hareketinde ilk kıpırdanmalar da başlamıştı. En önemlisi de, kitlelerin özellikle ileri kesimleri içinde devrimci propaganda ve ajitasyona karşı duyarlılık gözle görülür bir artış içindeydi. Sınıfın ve kitlelerin devrimcileşen ya da buna açık kesimleri, öncülerini aramaya başlamışlardı tekrar ama bu temkinli bir arayıştı. 12 Eylül deneyinden kendilerince çıkardıkları dersten hareketle haklı olarak, kendilerine aynı zamanda güven veren bir devrimci öncüyü arıyorlardı. TİKB olarak, işte bu noktada büyük bir avantaja sahiptik. Ama '87-89 arasında bunun nasıl harcandığını biliyoruz. Çürüme, korku ve "Koordinasyoncu- luk" gibi tanıdığımız eski bir hastalıkla birlikte, "grup

dönemi'ne özgü kimi hastalıklı alışkanlıklar burada da bir engel olarak çıktı önümüze.

Hareketimize kazandırdığı olumlu devrimci özellikleri inkar edemeyeceğimiz ama ilerleyen süreç içinde kaybettirdikleri kazandırdıklarından daha fazla olan "grup dönemi" ile "grup" yapılarına özgü küçük burjuva alışkanlıklarına, çalışma tarzına ve bunların üzerimizdeki etkilerine karşı öldürücü ilk darbeyi İMT" ile vurduk. Grup ruhu ve alışkanlıklarına karşı bu toplantıyla birlikte açılan bilinçli savaş, TİKB'nin gelişim sürecinde, küçük burjuva bir "grup" olmaktan ML bir örgüt olmaya doğru nitel bir sıçrama yapmamızı sağlamakla kalmadı. Grup ruhu ve alışkanlıklarına karşı mücadelede daha gelişmiş bir bilinç, özel bir duyarlılık ve zengin bir deney birikimi kazandırdı.

"Grup dönemi"ni çoktan geride bıraktık. "Grup" veya "çevrelere özgü küçük burjuva alışkanlıklara karşı mücadelede önemli bir yol katettik. Ama bu bizi hiçbir biçimde rehavete sürüklememelidir. Bu hastalıklı alışkanlıkların tümünden, bir çırpıda ve bir daha hortlamamacasına kurtulduğumuzu düşünmemeliyiz. Dolayısıyla, bu konuda Bolşevik uyanıklığı elden bırakmamalıyız. Özellikle yakın bir zaman önce kendini bütün iğrençliğiyle kusan bir örnekte tanık olduğumuz gibi, içimizden daha hâlâ kendilerini herkesin ve her şeyin üzerinde gören, örgütün kolektif iradesi yerine fırsatını bulduğu anda kendi hastalıklı bireysel ölçü ve ilişkilerini geçiren, "ne oldum" deliliğine tutulan, bu arada işlediği birtakım aşağılık suçlar açığa çıkarılan bürokrat ve kariyerist unsurların ortaya çıkabilmesi bu açıdan uyarıcı olmalıdır. Bilindiği gibi, aynı zamanda derin bir ideolojik, siyasi ve ahlaki çürüme içinde olan bu ve bunun gibi soluğu tükenen başka bir-iki" *yol arkadaşın* t daha yakın bir zaman önce saflarımızdan temizledik. Bu örneklerden çıkarmamız gereken dersler vardır. Bunların başında ise, "grup" yapılanmalarına özgü küçük burjuva alışkanlıkların, ortama ve koşullara göre kılık değiştirmiş olarak çok çeşitli hatta bazen aynı biçimlerde karşımıza çıkabileceği gelir. Bundan

ötürü ona karşı mücadele hem örgüt hem de tek tek komünistler olarak kendi içimizde sürekli ve çok yönlü olmak zorundadır. Bunun en etkili panzehiri; ideolojik gelişme, Leninist ilke ve kuralların bütünlüklü olarak ve titizlikle uygulanması ve hareketin sınıf temeline daha fazla oturmasıdır

"Grup" yapılarına özgü hastalıkları, salt kariyerizm, bürokratism, çalışmada gevşek ve liberal olmak, örgütü değil kişileri yücelten "şef kültürü, ideolojik-siyasi şekilsizlik ve sağlamlık eksikliği ve benzerlerinden ibaret olarak görmemeliyiz. Çalışma tarzına ilişkin olarak; açık ve belirli bir program ve hedeflerden yoksun günübirlik çalışma alışkanlığı, dar pratikçilik, gerek yukarıdan aşağıya gerekse aşağıdan yukarıya denetim eksikliği, ML eleştiri-özeleştirici ruhu ve alışkanlığının zayıflığı, hatalara karşı tutucu-dışa karşı sekte ruh hali, bir nevi kastaşmaya yol açan içe kapanıklık ve ufuk darlığı, vb. davranış ve alışkanlıklar da bu kapsama girer. Saflarımızda bunların anlayış düzeyinde savunulduğunu veya pratikte bir çizgi halini aldığını söyleyemeyiz. Ancak bu tür küçük burjuva tutum ve alışkanlıkların hiç olmadığını da söyleyemeyiz. Hâlâ sayıca küçük bir örgüt oluşumuz, bu nedenle kalıcı bir organlaşma yaratamadığımızdan dolayı ilişkileri çoğu kez bireysel ilişkiler biçiminde yürütmek zorunluluğu, yasadışı çalışmanın doğasından kaynaklanan birtakım zorunluluklar gibi bunlara zemin hazırlayan bazı nesnel etkenlerin buradaki rolünü elbetteki unutamayız. Ancak başta teorik gerilik, daha çok bundan kaynaklanan kendine güven ve inisiyatif eksikliği, bunun körüklediği içe kapanıklık, ufkumuzu genellikle pratiğin ve dar bir alanın sorunları ile sınırlama eğilimi gibi kendimizden kaynaklanan etkenlerin varlığını da görmemezlikten gelemeyiz. Öncelikle ve bir an önce, çözümü de büyük ölçüde kendi ellerimizde olan bu öznel hatalarımızın üzerine gitmek zorundayız. Zaten unutmamalıyız ki, kendi dışımızdaki olumsuz nesnel etkenlerin giderilmesi de büyük ölçüde buna bağlıdır.

YASAL OLANAKLARDAN DEVRİMCİ BİR TARZDA YARARLANMAYI ÖĞRENMEK ZORUNDAYIZ

Bir hareketin büyümesi, gelişmesi ve kitleselleşebilmesi açısından yasal olanakların oynadığı rol ve taşıdığı büyük önem reddedilemez, Kitleselleşebilmenin **anahtarı** durumundaki bu olanaklardan yararlanmayı reddetmek "**so/ çocuktuk**"¹ olur. TİKB olarak bu konuda "**otzovfst**" veya bir başka biçimde "sof" bir anlayışa sahip olmadığımız halde yasal olanaklardan bugüne dek yeterince yararlanamadığımız da bir gerçektir. Bunun da etkisiyle kimi kadrolarımızda bu konuda içten içe "sor bir anlayış ve **alışkanlığın** oluştuğunu bile söyleyebiliriz. Dönemsel ve daha çok yayın alanı ile sınırlı kalan bazı cılız girişimlerimizi saymazsak, bu konuda gelişmiş bir pratiğe ve zengin bir deney birikimine sahip değiliz. Son yıllarda bu konudaki eksikliğimizi giderme yönündeki çabalarımız sırasında kadro ve sempatanlarımızın zorlanmaları ve çeşitli tereddütlere kapılmalarının önemli bir nedeni de budur.

Bir çizgi veya anlayış olarak reddetmediğimiz halde yasal olanaklardan bugüne dek neden yeterince yararlanamadık'? **Bu sorunun yanıtı da esas olarak, sınıf mücadelesinin sürdüğü koşullar ile o kesitteki güçlerimiz ve olanaklarımız arasındaki çelişkide yatar.** Özellikle 12 Eylül öncesi ilk kuruluş yıllarımızda, güçlerimizin ve olanaklarımızın yetersizliği bizi bir tercih yapma zorunluluğu ile karşı karşıya bıraktı. Varolan yasal olanaklardan etkili bir tarzda yararlanma ile yasadışı temelde örgütlenme ve gizli çalışmanın araçlarını yaratma görevlerini birlikte götürebilecek kadar geniş güçlere ve olanaklara sahip değildik. Hakkını tam olarak verebilmek için bu durumda önceliği ve ağırlığı birinden birine tanımamız

gerekliyordu. Sesimizi daha geniş kesimlere duyurabilmek için özellikle yasal bir yayının bizim özelimizde taşıdığı büyük Öne- me ve bunun bütün çekiciliğine rağmen seçimimiz “yeraltı” yönünde oldu. Böyle davranmakla devrimci açıdan ne denli yerinde ve doğru bir seçim yaptığımızı ise daha sonraki süreçte bizzat yaşam kanıtladı. Bütün yasal olanakları silip süpüren 12 Eylül geldiğinde, ne deveduğu gibi her yanımız ortadaydı, ne de bazıları gibi *"bir bildiri dahi basıp, dağıtamayacak kadar"* zavallı bir durumdaydık. Sağlam ve oturmuş bir yeraltı örgütlenmesine, gelişmiş ve işleyen bir gizli basım, ulaşım ve dağıtım mekanizmasına, en önemlisi de bizzat kendi pratik deneyleri temelinde gizlilik tekniğinde ustalaşmış deneyimli kadrolara sahiptik.

Bu bir ideolojik tutum sorunuymdu ML'nin devrimci Özüne ve bu konudaki tarihsel deneylerin derslerine lafta değil ger- çekten bağlı kaldığımızdan ötürü, yeraltı örgütlenmesi ve yasadışı çalışma, bizim için her zaman esas, belirleyici ve öncelik taşıyan ilke oldu. Bu temel yaklaşımımızı terket- meye veya sulandırmaya da asla niyetli değiliz Ama bunu, propaganda, ajfasyon, örgütlenme ve eylem alanlarında yasal olanaklardan olabildiğince geniş ve etkili bir tarzda yararlanma ile birleştirmek, tamamlamalı ve güçlendirmeliyiz. Aksi taktirde, "kitleleşebilmek" daha çok bir "düş" olarak kalır, hiçbir zaman istenen ve olması gereken bir tempoda olmaz.

Yasal olanaklardan yararlanma alanında geri ve yetersiz kaldığımızı söylerken bu, bu konuda pratik olarak da hiçbir birikimimiz ve çabamız olmadığı anlamına gelmez. Özellikle yayın, öğrenci gençlik örgütlenmesi ve semt çalışması gibi alanlarda küçümsenmemesi gereken bir pratik çalışma ve deney birikimimiz vardır. Bunların yeterince zengin ve gelişmiş olmadığı doğrudur, ancak her şeye sıfırdan başlamak duru- munda olduğumuz da düşünülmemelidir. Ayrıca, kalıcı ve ileri biçimlere dönüştürüp, ürünlerini yeterince toplayamadığımız için, aslında yasal olanaklardan yararlanma kapsamına giren

birçok faaliyet ve çabamız öteden beri kendi gözlerimizden bile kaçmaktadır. Bu tur çalışma ve katkılarımızın giderek genişlediği son yıllarda, bu çalışmalar içinde yer alan yoldaşlarımızın gerçekte yaptıklarının anlamını ve önemini yeterince görememelerinden kaynaklanan bu eski hastalığımızın nüksettiğini görüyoruz. Birçok alan veya kesimde işin asıl zor ve "hamal- nğ f olarak nitelenebilecek kısmını büyük bir özveri ile yüklenen kadro ve sempatizanlarımız, sorun bunlara daha planlı, daha örgütlü ve daha kalıcı biçimler kazandırıp, ürünlerinden yararlanmaya geldiği zaman akıl almaz bir çekingenlik içine girmekte, gereksiz ve zararlı bir alçakgönüllülük göstererek meydanı başkalarına bırakmaktadırlar. Devrimci yasal çalışma, "*Kmılay yararma*" yürütülen türden bir sosyal hizmet faaliyeti değildir. Onun bir amacı ve hedefi vardır ve olmalıdır.

Devrimci bir yasal çalışmanın iki ana amacı ve hedefi söz konusudur: Bunlardan birincisi ve daha geniş olanı, devrimci öncünün sesini, ideolojik, siyasi ve örgütsel etkinliğini geniş kesimlere ve yeni alanlara yayarak işçi ve emekçi kitleleri devrimci eylemlere seferber etme, bunları örgütleme ve devrim hedefine bağlı olarak her fırsatta bir üst düzeye sıçratmaya çalışmaktır. Daha dar olan ikincisi ise, bu çalışmalar ve mücadeleler sırasında öne fırlayan sınıfın ve kitlelerin nitelikli, Önder unsurları içinden, yeraltında faaliyet gösteren devrimci öncünün saflarına kadro devşirmektir. Bu iki amaç aslında birbirine bağlı ve tek bir bütünün parçalan durumundadır. Birincisi yönündeki gelişme ne kadar ileri ve etkili olursa, ikinci yönde de o ölçüde fazla verim elde edilir. Ama öte taraftan, kitlelerin kazanılması ve yönlendirilmesinin yolu öncelikle onların öncü unsurlarının kazanılmasından geçer. Bu nedenle her iki yöndeki gelişme birbirini güçlendirerek ilerler. Yasal çalışmalar sırasında bizim hedeflerimiz de bunlar olmalıdır.

Bu hedeflere ulaşabilmek için, elbetteki nesnel koşulları gözardı etmeksizin, çalışma yaptığımız alan ve kesimin özelliklerini, somut talep ve özlemlerini dikkate alan, İyi

düşünölmüş, yaratıcı ve dinamik olduğu kadar da devrimci militan politika ve taktikler üretebilmeliyiz. Buna ilişkin genel ve merkezi politikaları çizecek olan elbetteki örgütün sorumlu ve yetkili organlarıdır. Ancak bu, bizzat bu alanlarda çalışan kadroların bu konuda hiçbir görev ve sorumluluklarının olmadığı anlamına gelmez. **Çeşitli kesimler içinde ve farklı alanlardaki yasa) çalışmaları yürütmekle yükümlü yoldaşlar, bu konudaki genel merkezi politikaların oluşturulması sürecine aktif olarak katılmakla kalmamalı; özetle kendi kesim ve alanları içinde onları daha verimli kılacak ve zenginleştirecek özgül politikalar haline dönüştürülmesinin tamamen kendilerine bağı olduğunu unutmamalıdır.** Bu bakımdan, yasal çalışma alanı kendine özgü bir yaratıcılık ve inisiyatifti davranmayı gerektirir. Sadece kendilerine söylenenleri yerine getirmeye çalışan, en küçük bir problem ya da yeni gelişme karşısında ne yapacağını şaşırarak, çözümü hep "yukardan" beklemeye alışmış 'memurlar'la bu alanda verimli bir çalışma yürütülemez. Her alanda olduğu gibi bu alanda çalışan yoldaşlarımız da girişken, enerjik olmaktan, yaratıcı ve inisiyatifti davranmaktan korkmamalıdır. Çizgimize ve merkezi politikalarımıza özünde sadık kaldıktan sonra, "hata yapma korkuşunun esiri olmamalıyız. Hele yol gösterici pratik deney birikiminin yetersiz olduğu, bu işin "inceliklerini" bir anlamda tekrardan, yeni yeni öğrenmeye başladığımız bizim özgülümüzde başlangıçta bu türden birçok hata olabilir ve olacaktır. Bu "incelikler? biraz da pratik içinde, bu arada bazı şeylerin kafasını gözünü yara yara öğreneceğiz. Bu nedenle, "hata yapmak korkusu"nun frenlerini bu alanda biraz daha fazla gevşetmeliyiz. "Hata yapma korkusu" ile korkak, ikircikli, sinik ve "memurca" davranmak, bu konuda yapılabilecek hataların en büyüklerinden biri olur.

Yasal olanaklar denildiği zaman bizim kadrolarımızın çoğunun da aklına daha çok sadece yasal yayın faaliyeti ile dernek örgütlenmesi geliyor. Yayın faaliyeti de sadece propaganda veya ajitasyon dergisi ya da gazetesi yayımlamak

olarak anlaşılıyor. Özellikle geniş kesimlere hitap edebilme açısından yasal yayınların, özellikle de düzenli, olabildiğince sık ve olabildiğince çeşitli alanları kapsayan gazete ve dergilerin önemi ret ve inkar edilemez kuşkusuz. Ama kitlelerin ve özellikle öncü kesimlerinin ML bir temelde ideolojik eğitimine hizmet eden kitap, broşür, vb. türünden yayınların yeri ve önemi de küçümsenmemelidir. Önemli olan yasal yayın alanında bütün bu biçimleri uyumlu ve birbirini tamamlayan bir bütün olarak kullanmak ve zenginleştirmektir. Ancak **asit ö- nemlisi, yasal olanaklardan yararlanma sorununu satt bir yayın faaliyeti ve/veya dernekçilikle sınırlı görmemektir** Yasal çalışma alanının, yayın ve dernek örgütlenmeleri dışında, başta işçi sendikaları olmak üzere çeşitli tipte kitle örgütleri, meslek odaları, demokratik kuruluşlar, belediyeler, burjuva parlamentosu, vb içinde çalışmaktan yasal miting, gösteri, çeşitli toplantılar ve benzeri eylem biçimlerini kullanmaya kadar çok geniş bir alanı kapsadığını unutmamalıyız. Bunların herbirinin yeri, ağırlığı, önemi ve yararlanabilme koşulları kuşkusuz farklıdır, Fakat *yasal olanaklardan yararlanma* ' denildiğinde, bütün fırsat ve olanakları değerlendirerek bunlardan olabildiğince fazlasını birbirini tamamlayacak ve güçlendirecek tarzda kullanmayı anlamak gerekir. Bu nedenle baştan **doğru bir kavrayışa sahip olmak, ufkumuzu geniş tutabilmek, belli bir biçime veya yöne saplanıp kalmamak önemlidir.**

Yasal olanaklardan yararlanma sorununda bugüne kadar ki geriliğimizi aşmayı hedeflerimizden biri olarak önümüze koyuyoruz. Bu noktada, bizim özellikle savaşmamız gereken Önemli bir zaafımız, bu konudaki **"ufuk darlığı"** ve **"yaratıcılık eksikliğidir.** Daha önce de değindiğimiz gibi birçok yoldaşımız, ellerinin altındaki olanakları ve önlerindeki fırsatları değerlendirmekte bile tutuk ve çekingendirler. İstemediğimiz oportünist *"yasalcılık'a* düşmekten duyulan haklı ve devrimci bir korku başta olmak üzere bunun birçok nedeni vardır. Bu nedenler içinde önemli bir tanesi de, neyin yasalciılık olup neyin

olmadığın!, yasal olanaklardan devrimci bir tarzda yararlanma ite oportünist yasalılık arasındaki sınır çizgisinin nereden geçtiğini tam ve doğru olarak besleyememektir. Bu çizgi aslında oynak bir çizgidir. Özü hiçbir zaman değişmez elbette ama somut olarak nereden geçtiği her somut duruma, koşullara ve güç dengelerine göre değişir. Bir dönem yerinde ve doğru olan bir tavır, koşulların ve dengelerin değişmesine bağlı olarak, bazen çok kısa bir süre içinde sağ veya "so" bir tutum özelliğini kazanır. Verimli ve yeterli olmaktan çıkabilir. Her olasılığa karşı hazırlıklı, geniş düşünebilen, uzak görüşlü, yaratıcı ve İnisiyatif sahibi olmak bundan ötürü de yasal çalışmada çok önemlidir, Ama bunun için her şeyden önce sorunun özü konusunda açık, tutarlı ve ML bir anlayışa sahip olmak gerekir.

Bu konuda devrimci ML bir tutumla oportünist "yasa/cr/fk" arasındaki İlk ve en temel sınır taşıma, yasadışı bir temelde örgütlenme ve gizli çalışmayı her durum ve koşulda esas alıp almamak oluşturur 'Yasacılık' ilke olarak benimsediğini zaten saklamayan tümüyle çürümüş revizyonistlerin dışında kalan yasalciat'a soracak olursanız eğer, bu temel ilkedен kendilerinin de sapmadığını iddia ederler. Ama her şeyin ölçüsü olan pratiğe baktığınız zaman, bunların bütün veya esas ağırlığı yasat alanlara verdiklerini görürsünüz. Seçkin ve deneyli kadrolarının çoğunluğu yeraltında değil yerüstü- nededir. Güçlü, sağlam ve işleyen bir yeraltı örgütlenmesini geliştirip, güçlendirmeye öncelik vermek yerine, esas olarak "dernekçilik" yaparlar. Yeraltı ile yerüstü arasındaki sınırlar belirsizdir ve birbirlerinden yalıtılmış olması gereken bu iki kesim çeşitli biçimlerde fiilen iç içe geçmiş durumdadır. Hem içerik hem de biçim olarak belli bir düzey tutturabilmiş ve düzenli bir yeraltı basınına dahi sahip değilken, yasal dergi ve yayın tutkunudurlar. Yasal alandaki çalışmaları da daha çok tek boyutlu, rejimin ufak bir sıkıştırması karşısında bile soluğu tıkanabilecek kadar güçsüz, devrimci bir ruh ve militanlıktan uzak bir çizgide yürütülmeye çalışıldığı için de kısırdır. Bunlar, oportünist "yasafcıUk'm en açık ve en kaba yansımalarıdır. Fakat onun bütün yansıma ve sonuçları bunlardan ibaret değildir.

Çalışmanın İçeriği konusu, yasal çalışmada devrimci tutumla oportünist '*yasalcılık**' arasında ikinci temel ayrım noktasını oluşturur. "*Yasalcthk'tn* daha çok İki örtük biçimi çıkar bu noktada karşımıza. Bunlardan birincisi, yasal çalışmanın özünü açıkça ya da fiilen egemen sınıfların izin verdiği kadarıyla sınırlama eğilimidir. Nicel büyümeyi adeta her şeyin önüne geçiren diğeri ise, bu alandaki politikalarını kitlelerin gen bilincine, zaaflarına, korkularına, "**elle tutulur somut sonuçlar görme**" beklentilerine uydurur. Birincisi kendini gizlemek için mazeret olarak, yasa! olanakların yapısında bulunan sınırlamaların arkasına saklanır. Devrimci tutumun, egemen sınıflar tarafından elden geldiğince dar tutulmaya çatışılan bu sınırı her fırsattan ve olanaktan yararlanarak zorlamayı ve çiğnemeyi emrettiğini unuttur. Diğeri ise "*kitle çizgisi*" adı ve görünümünü altında vıcık vıcık bir "**kuyrukçuluk**" ve "**halkçılık**" yapar Geçmişte ilerici-halkçı bir çizgide belediyelerin ele geçirilmesini "*sosyalizmin nüve/erfnin kurulması olarak "teorileştirmeye"* kalkışan "*belediye sosyalizmi*" olarak adlandırabileceğimiz reformcu popülist anlayış bunun en çarpıcı örneğidir Aynı şekilde, işçi sınıfı ve sendikalar içinde çalışmayı "*liraya kuruş ekleme*" için mücadele ile, emekçi kitleler içinde semt çalışmalarını "**gecekonduculuk**" ya da yöreye belediye hizmetleri getirilmesi için mücadele ile, öğrenci gençlik içindeki çalışmayı salt akademik talepler için mücadele ile, vb sınırlayan; kısacası yasa! alandaki çalışmalarını içerik ve biçim olarak salt birtakım reformlar için ve yasal sınırlar içinde mücadeleye indirgeyen her türlü sağcı tutum ve anlayışla aramıza kesin sınır çekmeliyiz. İster propaganda ve ajitasyon, ister örgütlenme, İsterse eylem alanlarında olsun kitlelerin devrimci eğitime hizmet etmeyen, onların devrimci bilinç ve örgütlülük düzeyini yükseltmeyen, kitle hareketini her adımda daha militan ve bir üst düzeyde devrimci eylemlere doğru çekmeye çalışmayan ve asıl bütün bunlar sırasında onları tutarlı bir sosyalizm bilinciyle donatıp, aydınlatmayan bir yasal çalışma eksiktir, yetersizdir, sağcıdır

Oportünist"yasalcılık" eğiliminin her biçimi ve belirtisi ile aramıza kesin, net ve gözle görülür sınırlar çekmek ve bunlara karşı mücadele bugün bu alanda en başta gelen görevimizdir. Yasal olanaklardan yararlanma sorununda bugüne kadarki yetersizliklerimizi giderelim derken, bu kez ^Hyasatct^u bir zemine savrulma tehlikesi, bugün bizim için daha çok teorik bir varsayım olarak geçerli ve daha uzak bir olasılıktır. Tabii bu, böyle bir tehlikenin hiç olmadığı anlamına gelmez ve bu şekilde anlaşılmalıdır. Özellikle genç ve deneysiz yoldaşlarımız, daha çok pratikte zaman zaman bu tür hatalar işleyebilirler. Bunlara karşı dikkatli olmak zorundayız. Fakat **bu konuda bizim bugün asıl sakınmamız gereken ve pratikte de hâlâ zaman zaman düştüğümüz hatalar daha çok "sof" niteliktedir.** Bunlardan birincisi, sağ ekonomist bir tutuma düşmeyelim derken, kitlelerin ekonomik, sosyal, demokratik çıkar, talep, beklenti ve sorunlarına karşı bu kez duyarsız kalma tehlikesidir. İkincisi, yasal çalışmanın içeriğini ve biçimlerini sınırlayan sağ tutumlara karşı bir tepki olarak bu kez maceracı çıkışlara yönelmektir Üçüncüsü ise, güçlerimizin ve olanaklarımızın yetersizliğinin de arkasına saklanarak yasal olanaklara fiilen sırt çeviren, önemsemeyen, bunları yeterince kullanmayan "otzovisi" tutumlar içine girmektir, Yasal çalışma alanında artık oturmuş ve başlıbaşma itici bir güç haline gelmiş gelenek ve alışkanlıklarımızın olmayışı, oportünizmin her türüne bu arada *yasafcılık" ve sağcılığa duyduğumuz devrimci tepkinin derinliği, günün devrimci görevleri ile güçlerimiz ve olanaklarımız arasında hâlâ büyük bir dengesizlik olması başta gelmek üzere, bizi pratikte bu tür "so/" hatalara çekecek güçlü etkenler vardır. Bunlara karşı direnmesini bilmeli; yasaloianak- lardan yararlanma konusunda olumsuz alışkanlıklarımızı, çekingenlik ve korkularımızı yenmeliyiz Bu denizde de yüzebiliriz ve yüzmeliyiz Okyanuslara açılan yol oradan geçiyor çünkü. ' Yasala" sulara boğulmaktan korkmalı ama suyun kendisine girmekten ve kulaçlarımızı sağlam attıktan sonra açılmaktan korkmamalıyız.

Yasal olanakların örgütsel büyüme ve gelişmeye katkıları kadar, taşıdığı tehlike ve rizikoları da gözardı edemeyiz. Bugün bizim için bunların en başında, yeraltı yapılanmasının açığa çıkması, takip, sızma ve darbelere açık bir hale sürüklenmesi tehlikesi gelir. Buna karşı, özellikle polise deşifre olmuş kadroların aynı anda her iki alanda birden görevlendirilmesinden olabildiğince kaçınılması, iki kesim arasındaki zorunlu bağlan-tılar sırasında araya kademeler konulması ve yasal alanda çalışan kadroların gizliliğe, takip ve sızmalara karşı dikkat ve duyarlılığının en üst düzeye yükseltilmesi, vb. gibi özel tedbirler alınmalıdır. Siyasi polisin takip ve sızma yöntemlerine özel bir ağırlık verdiği günümüz koşullarında yeraltı yapılanmasının güvenliğini sağlayacak tedbirlerin uygulanmasında ilkeli davranmak yaşamsal önemdedir. Ancak, örgütsel ilişki ve işlerle sınırlı olması gereken bu yalıtma işlemi, ideolojik-siyasi bir yalıtıma yol açacak tarzda anlaşılmalı ve uygulanmamalıdır. Bu, özünde 'yasalci'¹ kimi oportünist kesimlerin, yasal olanaklarla yasadışı örgüt arasında sınır çökmeye özen gösterme adı altında savundukları "*partisiz devrimcilik*" anlayışına düşmek olur. Bunlar, bu özen ve dikkat görünümü altında, tam da Lenin'in "**Parti Edebiyatı**" makalesinde eleştirdiği, yasal faaliyetin her alanının kesinlikle partinin ideolojik-siyasi yönlendirilmesi ve denetimi altında olmasını reddeden oportünist "*tarafsızlık*" ve "*bağımsızlıkla*" teorisini yapmaktadırlar. Yasal çalışma sadece örgütsel açıdan yeraltından yalıtılmalı, bu iki kesimin birbirlerinin içine girmesi gibi "*yasalci*" bir tutumdan kaçınılmalıdır. Ama bu hiçbir zaman, hangi alanda olursa olsun yasal çalışmanın yasadışı temel örgütün çizgisi, merkezi politikaları, taktikleri ve onun denetiminden "*bağımsız*" hareket etmesi gibi, bu kez başka bir tasfiyeci oportünist uca savrulmaya yol açmamalıdır.

TEORİK GERİLİĞİ MUTLAKA ALT ETMELİYİZ

TİKB olarak "en güçlü" ama aynı zamanda "en zayıf noktamızın neresi olduğu sorulacak olursa eğer, bu sorunun yanıtı "kadrolarımız" olur herhalde.

Sayıcı az da olsa, Türkiye standartlarının üzerinde nitelikli kadrolara sahibiz. İyi bilinen ve saygı duyulan başlıca yanlarımızdan biri de bu, Devrime ve komünizm davasına içtenlikle bağlı, militan, düşmana ve olumsuz koşullara kolay kolay boyun eğmeyen, ML örgüt bilinci gelişmiş, disiplinli, özverili ve gözüpek kadro ve sempatanlara sahip olmakla haklı bir gurur duyabiliriz. Kadrolarımızın sahip olduğu devrimci proleter erdemler, ülkemiz devrimci hareketinin küçük burjuva ortamında az rastlanan erdemler olmasının yanı sıra bunlar elde edilmesi kolay olmayan türden erdemlerdir.

Ne var ki, bu erdemlerin yanı sıra kadro ve militanlarımızda maalesef yaygın olarak görülen en önemli zaaf "teorik gerilik" ile bundan kaynaklanan özellikle ideolojik-siyasi sorunlarda kendine güven ve inisiyatif eksikliğidir. Bu zaaf, salt genç ve deneyimsiz yoldaşlarımızda görülen bir eksiklik değildir. Uzun bir devrimci mücadele geçmişi olan, küçümsenmeyecek bir pratik deney birikimine sahip, birçok zorlu sınavdan bugüne dek yüzünün akıyla çıkmış ve halen örgütümüzün ana gövdesini oluşturan yoldaşlarımız da ne yazık ki bu açıdan olmaları gereken noktanın gerisindedirler.

Teorik gerilik ve bundan kaynaklanan kendine güven ve inisiyatif eksikliği, kadrolarımızın siyasal önderlik kapasitelerini sınırlayan en büyük hatta bazı durumlarda tek etken durumundadır. Yol açtığı diğer olumsuz sonuçlar da şimdilik bir yana, bu zaafın, örgütsel-pratik çalışmada bugüne

dek hak ettiğimiz büyüme ve gelişmeyi sağlayamamamızın en önemli nedenlerinden biri, belki de birincisi olduğunu söyleyebiliriz. Bunun da ötesinde, geleceğimiz açısından kaygı verici bir tehlikenin döl yatağı durumundadır. 1985-89 dönemi bu açıdan da bir tecrübedir bizler için. Bundan ötürü sorunun üzerine çok ciddi olarak gitmek zorundayız. Örgütümüzün geleceği ve kaderi bir yerde bu hayati eksikliğin giderilmesine bağlıdır. Bu gerçeğin bilincinde olarak, **bundan böyle hangi gerekçe ile olursa olsun teorik çalışmayı ihmal eden, gevşek tutan veya yasak savma kabilinden yürüten tutum ve eğilimlere karşı daha uzlaşmaz olmalıyız.**

Kadrolarımızın teorik açıdan gerekli düzeyde olmamaları tek bir nedene bağlanamaz. Bunun, bazdan "ha" deyince giderilemeyecek, bu anlamda nesnel diyebileceğimiz ama bazdan da bizim eksiklik ya da yanlış alışkanlıklarımızdan kaynaklanan bir dizi nedeni vardır. Bunlardan, önderlik başta olmak üzere yönetici organlar ve tek tek komünistler olarak kendimizden kaynaklanan eksiklik, hata ve yanlış anlayışların üzerine öncelikle ve süratle gitmemiz gerektiği açılır

Kadrolarımız genellikle emekçi kökenlidir. Büyük bir çoğunluğu burjuva anlamda dahi yetersiz bir öğrenim ve eğitime sahiptir. Toplumumuzun gene! bir hastalığı olan kültürel gerilik ve okuma alışkanlığının yokluğu saflarımızda yaygındır. Sabır, zaman ve inatçı bir çaba isteyen teorik çalışma, bu yüzden birçok yoldaşımıza "sıkıcı" ve "zor" gelmektedir.

Devrimci mücadelede teorinin önemini küçümseyen küçük burjuva maceracı veya sağ kendiliğindenel! anlayışlara her zaman karşı çıktık. Bunlara karşı sürekli bir ideolojik mücadele verdik. Buna rağmen "**dar pratikçi**" tutum ve eğilimler saflarımızda maalesef hâlâ yaygındır. Birçok yoldaş, teorik çalışmanın "**sıkıcı**" gelen güçlükleri yerine, kendilerini pratik çalışmanın sorunlarına verme yolunu seçmektedirler. Gündelik çalışmanın çoğu kez kısır ve önemsiz ayrıntıları içinde boğulup kaybolmaktadırlar. Zaman ve enerji kaybına yol açan bu "dar

pratikçi" çatışma tarzı, teorik eğitim ve çalışmaya zaman bırakmamakla kalmamakta; örgütset-pratik çalışmalarda da ufuk darlığına, belirli bir plan ve hedef açıklığından yoksun verimsiz bir faaliyete neden olmaktadır.

Sayısal güçlerimizin azlığı, buna karşılık sınıf mücadelesinin önümüze çıkardığı görevlerin çokluğunun, **"dar pratikçi"** tutumlara sürüklenmekteki olumsuz rolünü tümüyle gözardt edemeyiz elbette Aynı şekilde, yoldaşlarımızdaki yüksek devrimci sorumluluk duygusunun yanı sıra devrimci militanlıktan da beslenen pratik çalışmada daha fazlasını başarma arzusunun rolünü de unutamayız Ama teorik çalışmaya fiilen boşver- me ya da zaman bulamamak başta olmak üzere doğurduğu olumsuz sonuçlarla birlikte düşündüğümüzde, erdemın bir noktadan sonra kusura dönüştüğünü görürüz burada.

Benzer bir olumsuz **"dönüşüm"**, kadrolarımızın teorik bakımdan geri kalmalarında olduğu gibi, kendilerine güven ve inisiyatif eksikliğinde de önemli bir etken olan **"önderliğe güven"** sorununda da çıkar karşımıza İstemedende olsa oportünist biryanlış yapma korkusu ile de birleşen, önder yoldaşlara, onların birikim ve deneylerine güven duygusu, özellikle teorik-styasa! sorunlarda çözümünü hep **"yukardan bekleme"**, bu konularda kendine güvensizlik ve kayıtsızlık biçimini almaktadır.

Az sayıdaki birkaç yoldaşın **"kalemine"** bakan bir *"ideoiojik-siyasi İnşa"* faaliyeti, zararlı ve tehlikeli olduğu kadar, başkalarında haklı olarak eleştirdiğimiz oportünist bir tutumun ifadesidir. Elbetteki bu, ideoiojik-siyasi sorunların çözümünde önderliğin rolünü inkar etme ya da çizginin kolektif inşasını, herkesten aynı katkının beklendiği bir **"imece faaliyeti"** biçiminde komikleştirme anlamına gelmez. Örgüt çizgisinin ortaya konulması ve derinleştirilmesi faaliyeti, öncelikle Kongre ve Konferanslarla MK'nın asli görev ve sorumlulukları arasındadır. **Ama bu, yukardan en alttakine kadar örgütün bütün kadro ve sempatizanlarının bu sorunların ortaya konulması, geliştirilmesi, derinleştirilmesi ve uygulanması sorunlarına**

kafa yormaması, çaba harcamaması, kayıtsız ve uzak katması şeklinde de anlaşılmalıdır. Son yıllarda kimi yoldaşlarımızın bu yönde gösterdikleri cesaret ve attıkları adımlar umut vericidir. Henüz yeterli bir düzeyde olmasa da bu adımları desteklemeli, geliştirmeli ve yaygınlaştırmamız. "ORAK-ÇE-KİÇ'in yanı sıra "DSB" ve "GENÇ KOMÜNAR'ın yayınlanmasının, yoldaşlarımızı bu yönde motive edici ve harekete geçirici etkisini de burada bir "ders" olarak kaydetmeliyiz.

Zaten, kadrolarımızın teorik-siyasal bakımdan olmaları gereken düzeyin gerisinde kalmalarında önderlik olarak bizim eksiklik ve hatalarımızın en başında; kadrolarımızın teorik gelişimini sağlayacak somut araçlar yaratma; koşullara ve onların düzeylerine uygun somut biçimler bulma, bu konuda başlatılan çeşitli girişim ve çalışmaları ısrarla sürdürme noktalarında yetersiz kalışımız gelir. Güçlerimizin az, olanaklarımızın sınırlı, görevlerin ise ağır oluşunun yanı sıra, özellikle 12 Eylül'le birlikte illegalite koşutlarının iyice ağırlaşması bu yetersizlikte önemli bir rol oynamıştır gerçi. Fakat Merkez Komitesi olarak, bütün bu nesnel güçlük ve engellere rağmen bu konularda daha ısrarlı ve yaratıcı olmalıydık,

Kadro ve sempatanlarımızın teorik gelişimini hızlandıracak araç ve yöntemler neler olabilirdi? Hücre ve organlarda düzenli teorik eğitimin yanı sıra örgüt içi çeşitli tipte eğitim materyalleri hazırlanabilirdi. Gerek bu materyallerin hazırlanmasında gerekse örgüt dışına yönelik bildin ve broşürlerin hazırlanmasında, belli bir birikime sahip değişik yoldaşlara elbette düzeylerine uygun olarak, ayrıca yönlendirici ve yardımcı olmak kaydıyla görev vermede daha cesur ve daha zorlayıcı olabilirdik. Gelişmeye açık ve yetenekli yoldaşları, çeşitli konularda araştırma ve inceleme yapmaya daha fazla ve daha ısrarlı bir biçimde teşvik edebilirdik.

TİKB olarak kendimizi toparlayıp örgütlü mücadeleye yöneldiğimiz 1979 sıkıyönetim koşullarından itibaren yasal olanakların giderek daralması bu açıdan da önemli bir dezavantaj

oldu bizim için. Örneğin, kitleleşmemize olduğu kadar kadro ve sempatzanlarımızın teorik-siyasal eğitimi ve gelişimine de katkıda bulunabilecek önemli bir araç olan yasal dergi ve yayın faaliyeti yürütemedik. Elimizde gerçi "İHTİLALCİ KOMÜNİST¹" ve "ORAK-ÇEKİÇ" vardı. Özellikle yasal olanakların tümüyle ortadan kalktığı 12 Eylül koşullarında sesimizi kitlelere duyurmada olduğu kadar örgüt içi eğitimde de hayati bir rol oynadı gazetemiz. Ama, koşulların ve görevlerin ağırlaşmasının da etkisiyle O'nu, haber toplama, yazı yazma, araştırma yapma, vb. yönlerden yeterince değerlendiremez olduk. Yayın alanında olduğu gibi örgütlenme ve siyasa! faaliyet koşulları açısından da legal olanakların hızla ortadan kalkması, canlı ve geliştirici bir siyasal ortamdan yoksun bıraktı bizi. Sendika, demek, kitle örgütleri ve mücadele birimlerinde farklı görüşlerden devrimcilerle tartışma, kurs, seminer, paneli, vb. toplantılar düzenleme veya bunlara katılma olanakları ortadan kalktı. Bunların, kadro ve sempatzanların teorik-siyasal gelişiminde nasıl itici bir güç oluşturduğunu ve geliştirici bir rol oynadığını inkar edemeyiz.

İşlevine uygun bir rapor, aynı zamanda iyi bir eğitim aracıdır. Gündelik çalışmanın hayhuyu içinde durup düşünmeyi, sürece ve görevlere daha geniş bir perspektifle bakmayı sağlar. Siyasal tahlil yeteneğini olduğu kadar, yazma yeteneğini de geliştirir. Yazılı rapor geleneğimiz ne yazık ki zayıftır. 12 Eylül'de birlikte illegalite koşullarının iyice ağırlaşması, bu açıdan da olumsuz sonuçlar doğurmuştur."Güvenlik" nedeniyle, yazılı rapor sisteminin yerini sözlü rapor veya en fazla şifreli kısa notlar almıştır. Her bölge çalışmasının başında MK'dan bir üyenin bulunması şeklindeki çalışma tarzımız da rapor geleneğini zayıflatan bir başka etkidir.

Teorik birikimi ve pratik deneyimiyle bölge çalışmalarına yol göstermek üzere her bölge çalışmasının başında MK'dan bir üyenin bulunması, ortaya çıkan sorunlara anında müdahale

olanağı kazandırmasıyla özellikle 12 Eylül koşullarında büyük yararlar sağlamıştır. Fakat bu yararların yanında, MK üyesi yoldaşların gündelik sorunların içine daha fazla çekilmesi (girmesi) gibi bir olumsuzluğun yanı sıra, alttaki kadrolarda inisitiyatif eksikliğine neden olmak gibi bir başka önemli olumsuzluğa yol açmıştır.

Eski ve tecrübeli kadrolarımızın dahi teorik-siyasal açıdan olmaları gereken noktanın gerisinde katmalarına yol açan başlıca neden ve hatalardan söz ederken, 12 Eylül sonrası cezaevleri sürecinin birçok yoldaşımız tarafından bu yönüyle hovardaca harcanmasına değinmeden geçemeyiz. Değişik derecelerde olmakla birlikte hemen hiçbirimiz, cezaevlerinde geçen yıllarımızı teorik çalışma ve kendimizi bu açıdan geliştirme yönünde olması gereken ölçüde değerlendirdiğimizi söyleyemeyiz. Bunu söylerken, 12 Eylül zindanlarında uzun yıllar göğüs girmek zorunda kaldığımız insanlıkdışı koşulların olağanüstü elverişsizliğini unutmuyoruz elbette. Ayrıca bazıları gibi cezaevlerinde ne yan gelip yattık, ne faşist baskı ve yaptırımlar karşısında teslim bayrağı çektik, ne de "durumu İdare etmemin yollarını aradık. Siyasal kişiliğimize, devrimci ilke ve değerlerimize yönelen azgın faşist saldırı ve dayatmalara karşı dövüştük. Cepheden ve en ön safta tavır aldık. Bu konuda soylu bir direniş geleneği yarattık. Sırf bu öncü ve baş eğmez tutumumuzdan dolayı birçok cezaevinde özel baskı ve saldırıların hedefi olduk. Dolayısıyla, cezaevlerinde geçen yılların teorik çalışma açısından genel olarak yeterince değerlendirilmemiş olmasını eleştirirken, koşulların uzun yıllar süren olumsuzluğunu gözardt edemeyiz. Fakat hâlâ cezaevlerinde bulunan yoldaşlarımız bundan böyle aynı hatayı sürdürmemen, istisnai durumlar dışında cezaevlerinde eskisi gibi ilke ve onura yönelik saldırıların da ortadan kalktığı gerçeğini gözönüne alarak, ufkunu ve çalışmalarını salt cezaevi sorunlarının dar sınırları içine hapsetmek yanlışına düşmemeli, gelişen mücadelenin ve örgütümüzün ihtiyaçlarını da gözönüne alarak teorik çalışmaya daha fazla ağırlık ve önemi vermelidirler.

Yoldaşlar,

Sınıf mücadelesinin büyüyen görevlerinin ihtiyaçlarına yanıt verebilmenin olduğu kadar, örgütümüzün hak ettiği atılımı yapabilmesinin en temel koşulunun, kadro ve sempatizanlarımızın siyasal önderlik yeteneklerinin geliştirilmesinden geçtiği hepimiz için açık olmalıdır. **Kendimizi sürekli yenilemediğimiz ve geliştirmedığımız sürece ne örgüt olarak ne de tek tek örgütlü komünistler olarak devrimci öncülük misyonumuzu yerine getiremeyiz.** Öncülük şöyle dursun, çoğu kez farkına bile varmadan geriye gider, şu ya da bu süre sonunda yaşamın ve gelişmenin ne denli gerisinde ve uzağında kaldığımızı bazen çok acı bir biçimde görürüz.

Kadro ve sempatizanlarımızın siyasal önderlik kapasitelerini yükseltebilmek için ise öncelikle onların teorik düzeylerini yükseltmek zorundayız. Fakat bunu etbetteki pratik çalışmadan kopuk, devrimci militan bir pratik faaliyet ve mücadelenin dışında gerçekleştiremeyiz. Bu, örgütümüzün bugüne kadarki militan ML anlayış ve geleneklerinden de önce, ML öğretinin doğasına aykırı bir tutum olur. Biz Marksistler, *'dünyayı çeşitli biçimlerde yorumlamakla yetinen Ülozoffat'* olmanın peşinde değiliz, Bizim için asıl önemli olan *"dünyayı 'değiştir-mek'"*, devrimi gerçekleştirerek sosyalizmi ve nihayet sınıfsız komünist toplumu kurmaktır, Teoriye ve teorik gelişmeye de bunun için gereksinimimiz var. İhtilacı ML teorimizin yol göstericiliği olmaksızın, uluslararası proletaryanın ve başka ülke devrimlerinin tarihsel deneylerinden yararlanmaksam bu amacımıza ulaşamayacağımızı, yolumuzu şaşırmadan ilerleyemeyeceğimizi bildiğimiz için teorik çalışmayı önemsiyor ve hayati buluyoruz. Zaman zaman biçim içimizden de çıkan mücadele kaçacağı, *"entelektüel olma"* özentilerinden her şeyden önce bu noktada ve amaçta ayrılıyoruz. Dolayısıyla teorik çatışmaya yaklaşımımız ve yöntemlerimiz de onlardan farklı olmak zorundadır.

Gerek kolektif gerekse bireysel düzeylerde yapılacak teorik eğitim çalışmaları, pratik örgütsel faaliyetlerin yanı sıra

mücadelenin temel sorunları ve örgütümüzün gereksinimlerinden kopuk, tek yanlı, keyfi ve rastgele bir "*kitap okuma*" eylemi ya da amaçsız ve fantastik bir "*araştırma-inceleme*" faaliyeti biçiminde yozlaştırılmamalıdır. Dünya proletaryasının ölümsüz önderleri, ihtilalci teorimizi ortaya koyan ve geliştiren büyük ustalar olarak Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in eserleri başta olmak üzere, ML klasiklerin okunması ve tekrar tekrar incelenmesi elbetteki ihmal edilemez. Tutarlı ML bir eğitim ve teorik çalışmanın her zaman temel ve vazgeçilmez bir öğesidir bu. Fakat konuların seçiminden temel ve yardımcı kaynakların belirlenmesine kadar çalışmanın örgütlenmesi sırasında, sınıf mücadelesinin öne çıkan temel sorunları ve örgütümüzün gereksinimleri bir an bile gözden kaçırılmamalıdır. Devrimimizin ve devrimci mücadelenin çözüm bekleyen temel sorunları nelerdir? Dünya ve ülkemizdeki gelişmelere bağlı olarak bugün bunlardan hangileri öne çıkmış, yakıcılık ve aciliyet kazanmış, hangi biçim ve görünümleri almış, hangi yönlerde daha fazla netleşme ve derinleşme gereksinimi doğmuştur? Teorik mücadele cephesindeki görevler bütünlüğü içinde örgütümüz açısından öne çıkan görevler hangileridir? İdeolojik-siyasi çizgimizin geliştirilmesi ve derinleştirilmesi doğrultusunda hangi konulara önem ve ağırlık vermek gerekmektedir? Hem kolektif hem de bireysel teorik eğitim çalışmaları örgütlenir, konular ve kaynaklar belirlenirken, her şeyden önce bu soruların yanıtları yol göstermelidir bizlere. Çalışmalarımız böylelikle rasgele ve keyfi olmaktan çıkacağı gibi, kısır ve "s/k/c" olmaktan da çıkar.

Yeni ve genç yoldaşların katılımıyla bugün saflarımız büyümekte ve genişlemektedir. Önümüze "kiteselleşme" gibi bir hedef koyduğumuz günümüz koşullarında bu büyüme ve gelişmenin, şu ya da bu tempoda da olsa, süreceği de açıktır. Ancak her yeni adım ve gelişme gibi örgütsel büyümenin de kendine özgü birtakım rizikoları, beraberinde getirdiği bazı olumsuz sonuç ve tehlikeler vardır Tarihsel deneylerin de kanıtlandığı gibi bunların başında, örgüt saflarında mevcut teorik düzeyin düşmesi gelir. Teorik düzey geriliği bizim zaten

yakındığımız ve bir an önce gidermemiz gerektiğini ısrarla vurguladığımız bir zaafımız durumundadır. Büyümemize ve gelişmemize bağlı olarak bu tehlikeli zaafın tehlikelerinin daha da artacağı ortadadır. O halde bu geriliği hızla altetmek, şimdi iki kat daha acil ve iki kat daha hayati bir görevdir bizim için.

Saflarımıza katılan yeni ve genç yoldaşlarımızın eğitiminde, ML klasiklerin incelenmesinin yanı sıra örgütümüzün ideolojik-siyasi çizgisinin kavratılmasına da özel bir önem vermek zorundayız. Örgütsel çizgimizin kavranmasında, programımız ve programa temel teşkil eden görüşlerimizin tarihsel gelişimi içinde Öğretilmesi esas alınmalıdır. Ayrıca çeşitli sorunlara ilişkin olarak bugünkü politika ve taktiklerimizin iyi kavranmasına özen göstermeliyiz. Bu çalışmalar sırasında kaynak olarak başta ORAK-ÇEKİÇ olmak üzere bugün çıkmakta olan bütün örgüt yayınlarının yanı sıra İHTİLALCİ KOMÜNİST ve ORAK-ÇEKİÇ'in geçmiş sayıları kullanılmalıdır. Yalnız, çizgimizin kavratılması sorunu kaba bir "ezberleme faaliyetine indirgenmemelidir. Önemli olan onun özünü kavramak, ruhuna nüfuz etmeye çalışmaktır. Bu nedenle, örgütsel dokümanlarımız incelenirken bunlar, konuyla ilgili ML klasiklerle birlikte ele alınmalıdır. Bunun yanı sıra dışımızdaki başlıca akımların aynı konuyla ilgili görüşlerinin genel çizgileriyle de olsa bilinmesi ve bunlarla olan farklılıklarımızın altının çizilmesi, eleştirel bir kavrayış kazanılması açısından yararlıdır. Bu noktada asıl görev ve sorumluluk, doğal olarak, "eğitici" konumundaki yoldaşların üzerindedir.

Her kadro ve sempatizanımız, dünyada ve ülkemizdeki güncel siyasal ve sosyal gelişmeleri mutlaka yakından izlemelidir. Bununla da yetinmeyerek, çeşitli devrimci veya revizyonist akımların bu gelişmelerle ilgili politikalarını olduğu kadar, onların genel ideolojik-siyasi evrimlerini de elden geldiğince izlemeye çalışmalıdır. Bugünkü yasal dergi ve yayın enflasyonu ortamında bu konuda kaynak sıkıntısı diye bir güçlükten söz edilemez. Ancak bu kez karşımıza bir sorun

olarak çıkan zamandan ve paradan tasarruf için çeşitli yöntemler uygulanabilir. Zaten Yazı Kurulu ve Bölge Komiteleri gibi organlar dışında her birimin, bütün örgütlerin yayınlarını yakından izlemeleri hem pratik olarak olanaklı değildir hem de bunun gereği yoktur. Önemli olan belli bir misyonu ve özelliği olan, belibaşlı bir eğilim ya da akımın öne çıkan temsilcisi durumundaki örgütlerin izlenmesidir. Burada esas amacımız, ideolojik-siyasi sorunlarda da ufkumuzu geniş tutmak, Mçe kapalı" bir siyasal yaşantıya meydan vermemektir. Bundan dolayı seçimimizi yaparken, geçmişte yaygın bir eğilim olan, ufkumuzu daha çok "AEP yanlısı" olarak adlandırılan dar bir kesimle sınırlama biçimindeki kısırlığa da düşmemeliyiz. Her birim, özellikle çalışma alanında karşısına çıkan örgüt ve eğilimlerin gelişimini yakından izlemelidir.

En önemli zaafımız durumundaki teorik geriliğin alt edilmesinin, her şeyden önce çaba ve zaman istediğini hiçbir yoldaş unutmamalıdır. Ama, devrimci mücadelede teorinin taşıdığı hayati önemin yanı sıra, ilerleyen zamanın gerisinde ve büyüyen görevlerin altında kalmamak için teorik yetkinleşmenin bizler için nasıl acil ve hayati bir görev haline geldiği de aynı şekilde unutulmamalıdır. Bundan dolayı her yoldaş, kendini teorik bakımdan da geliştirme ve yetkinleştirme görevini devrime ve örgüte karşı temel sorumluluklarından biri olarak kavramak, bunun için çok yönlü bir çaba ve çalışma içine girmelidir. Teorik eğitim ve çalışma ne tek yanlı bir faaliyet biçiminde yozlaştırılmalı, ne sadece kolektif ya da sadece bireysel düzeyde bir çalışma ile yetinilmesi, ne de tek bir biçimle sınırlanmalıdır. Daha bilinçli ve daha nitelikli komünist devrim savaşçıları olmak amacı ve perspektifiyle yürütülmesi gereken eğitim çalışmaları sırasında, hücre ve organdaki toplu çalışma bireysel çalışmalarla tamamlanmalı, her iki yönde de yeni biçim ve konularla sürekli zenginleştirilmeli ve bunlar ısrarla uygulanmalıdır. Yönetici organlar başta olmak üzere hücre ve sempatizan gruplarının çalışmalarında teorik eğitim hiçbir gerekçe ile ihmal edilmemeli, bunun için gerekiyorsa sınıf eğitime

ayrılan özel toplantılar yapılmalıdır. Bu çalışmalar sırasında sırf ORAK-ÇEKİÇ ve diğer örgütsel materyallerin okunması ile yetinilmemeli, temel konular ve klasiklerin bir program dahilinde incelenmesinin yanı sıra öne çıkan güncel sorunlar üzerine kısa programlar temelinde bazen hücre ve grup düzeyinde "Özel" seminerler ve tartışma toplantıları düzenlenmelidir. Merkez Komitesinin hazırlayacağı genel eğitim programlarının yanı sıra yerel yönetici organlar da, yörelerindeki kadro ve sempatanların düzeylerini ve ilgi duydukları konuları dikkate alarak bölgesel eğitim programları, kurs, seminer ve tartışma toplantıları düzenlemeyi ihmal etmemelidirler. Bu arada her TİKB'II, ORAK-ÇEKİÇ başta olmak üzere örgütümüzün çıkardığı yayın organlarına haber, gözlem, kısa makale, öneri, uyarı, görsel malzeme, vd. yönlerde elinden gelen her türlü katkıda bulunmanın görevi olduğunu unutmamalıdır.

TİKB kadrolarının genel ve ayırmedici erdemlerini gözümüzün bebeği gibi korumaya bundan böyle de özen göstermeliyiz. "TİKB'II'denildiğinde, dost ya da düşman herkesin gözünün önüne yine; kendini bütün benliğiyle devrime ve komünizm davasının zaferine adanmış, yüksek bir örgüt ruhu, bilinci ve disiplinine sahip, devrimci pratik çalışmada militan ve gözüpek, zorluklardan yılmayan, düşmana boyun eğmeyen, Özverili ve alçakgönüllü devrim partizanları gelmeli. Nitelikli öncü komünist savaşçıların örgütü olarak TİKB imajının zedelenmesine, saflarımızın proleter devrimci arılığının bozulmasına asla izin vermemeliyiz. Fakat bir yandan seçkin komünist karakterimizi korurken diğer yandan da onu geliştirme, yetkinleştirme, daha saf ve eksiksiz hale getirme çabalarımızı da bir an bile gevşetmemeliyiz. Gerek örgüt gerekse tek tek komünistler olarak sadece sahip olduklarımızla yetinmeyiz ve yetinmemeliyiz. Komünist gelişme ve yetkinleşme sonu olmayan bir süreçtir. Bu nedenle, eksiklik ve yetersizliklerimize savaş açarak kendimizi yenileme ve aşma çabalarımız da sürekli olmak zorundadır. Bugün bu savaşın yoğunlaşması gereken cephe, teorik-siyasi gelişme cephesidir.

Bugün bize, devrimci pratik çalışmada ve düşman karşısında olduğu gibi teorik-siyaset sorunlarda da kendine güvenen, kişilik ve inisiyatif sahibi, girişken ve yaratıcı kadrolar lazımdır. Yoldaşlarımızın bu atılımı yapmamaları için hiçbir neden yoktur ve göremiyoruz. Bütün sorun, bunun zorunluluğunu ve önemini bütün boyutlarıyla görebilmekte ve gereklerini azimle yerine getirebilmektedir. Varolan kapasite ve olanaklarının çok üzerinde işler başarılmasıyla da tanınan örgütümüz ve onun kadrolarının bu atılımı da başaracağına inanıyoruz.

ÖRGÜTSEL DÜZELTME ve ATILIM KAMPANYASI ÜZERİNE RAPOR

Burada bir düzeltme ve atılım kampanyasının özüne uygun olarak projektör olanca ağırlığıyla hata ve eksikliklerimiz üzerine tutulmuştur. Bu, yoldaşlarımızdan bazılarını şaşırabileceği gibi dışımızdaki kimi örgütler bu eksikliklerimizi bizi ateş altına almanın bir fırsatı olarak kullanabilirler. TİKB program, taktik ve örgütlenme olarak devrime önderlik edecek ve sosyalist gelişme yolunda kesintisiz olarak ilerleyecek komünist bir örgütün temel niteliklerini oluşturmuştur. Gerek ideolojik planda gerekse örgütsel ve taktik planda örgütümüzün doğuşundan bu yanaki pratiği bunun kanıtıdır. Bunlar etkilerini devrimci harekete doğru yayan, yaşayan değerler olarak hükmünü sürdürmektedir. Kadrolarımız, TİKB'ce yaratılmış temel değerleri özümlemişlerdir ve yapılarında yansıtmaktadırlar. Buradan aldığımız güvenle rahatlıkla çubuğu öbür tarafa doğru büküyoruz. Ve kampanya anlayışına uygun olarak, yapımızın bütünü içerisinde tekil durumdaki kimi olumsuz örnekleri dahi kuvvetlice ışık altına alma tutumunu benimsedik. Çok öz bir ifadeyle, eğer biz böyle bir temele sahip olmasaydık şimdiki bu atılımı yapacak güç ve birikime ulaşamazdık. Örgütümüz, sürecin önüne koyduğu yeni görevleri hızla gerçekleştirecek, güçlü potansiyellere sahiptir. Bugün sahip olduğumuz devrimci atılım ve inisiyatif ruhunu iç yaşantımıza yeni bir biçim vermek ve güçlerimizi hızla dönemsel görevlerin önüne çıkacak bir düzeye ulaştırmak yönünde kullanacağız.

Dışımızdaki örgütlere baktığımızda sürecin büyüyen görevlerine ve yapıdaki karmaşıklığa yanıt verememenin yeni bir

kriz başlangıcı ve çözümlenin unsurlarını ortaya koymaya başlamışlardır. 12 Eylülle derinleşip tasfiyecilik biçimine bürünen krizden tam çıkmadan bu kez son derece karmaşık bir şekilde girilen yükseliş döneminin krizine sürüklenenlerle, ilkini yüzeysel bazı tedbirlerle geçiştirip yapay görüntülerle durumu idare edenler aynı ortak paydadadırlar. Geleceğe dönük bir siyasal ve örgütsel perspektife sahip değildirlere. Onların örgütümüzün başlattığı bu düzeltme ve atılım kampanyasından devrimci sonuçlar çıkarmak yerine, durumlarını dengelemeye çalışıcı ve bizi karalamaya dönük bazı sonuçlar çıkarmaları olasıdır. Bunun bizim yönümüzden bir değeri yoktur. Biz bu konuda da Lenin ve Stalin'in öğretilerine bağlı kalacağız.

"Sadece geçmişten kopmuş ve kaderleri tayin edikmiş partiler, ışıktan ve eleştiriden korkar. Biz ne birinden ne diğerinden korkarız. Biz, yükselmekte olan, zafere doğru yürüyen bir partiyiz. Bu nedenle özeleştiririz,.. Partimizin zayıflığının değil büyük gücünün simgesidir, Partiyi parçalamak değil onu güçlendirmek demektir (Stalin)

İşte bizim durumumuza uygun olan budur ve biz de bunu yapıyoruz.

Komünist bir örgüt kendisini ileriye dönük bir perspektifle değerlendirmeli, sürece ileri bir noktadan bakabilmelidir; bu, gerçekleştirdiklerinden çok gerçekleştirmesi gerekenleri, yetkin ve gelişmiş yönlerinden çok hata ve eksiklikleri üzerinde durmasını gerekli kılar. TİKB komünist bir örgütte bulunması gereken sağlam değerlere sahiptir, Komünist öz ve yapımızın, siyasa! pratiğimizin, üzerinde yükseldiğimiz sağlam ML teorik temelin gerektirdiği ilkeli ve uzlaşmaz tavrımızı, savaşçı geleneklerimizi süreçte perçinleyeceğiz. Bunlar kazanılmış ve yaşayan değerlerimizdir ve kendi oportünistlikleri, yetmezliklerini bu niteliklerimizden dolayı bize saldırı aracı haline getirenlere karşı başımızı çevirip bakmayacağız.

Teorik ve pratik, siyasal ve örgütsel, örgütümüzün gelişmesinin ulaştığı bugünkü düzeyle yeni bir devrimci yükseliş döneminin büyüyen görevlerinin oluşturduğu moment, önderlik çizgisinin geliştirilmesinde karşı karşıya kalınan yeni sorunların çözümünü, görevleri daha ileri bir düzeyden omuzlamayı gerektiriyor. Partileşmek ve devrimi örgütlemek sürecin içiçe geçmiş iki görevidir. Dönemle birleşen, yapımızın çeliğini koruyarak ülke düzeyinde mücadeleyi örgütleyecek bir siyasal önderlik, bunu başaracak daha geniş bir kadrosal temel ve geniş kitlelere kumanda edecek bir örgütsel yapıya hızla ulaşmalıyız. Bu birikimlerimizin dinamize edilmesini hedefin belirginleştirilmesini, örgütsel güçlerimizin buna doğru hareketini ve bunu gerçekleştirecek düzeye çıkmasını gerektiriyor.

Genel bir değerlendirme yapacak olursak, önümüzde ideolojik-siyasal-örgütsel her alanda, herbiri başlı başına önem taşıyan ve ele alınması gereken, herbirinin gelişimi diğerlerine bağlı olduğu gibi, geliştiği ölçüde diğerlerini de ivmeleyecek olan parti stratejisi içerisinde ele aldığımız görevler vardır. Bunların hepsinde atılım yapmalıyız ama içlerinden birisinde, örgütsel alanda, kadrosal planda yapılacak atılımın özgül bir önemi bulunmaktadır. Diğer cephelerdeki gelişmenin ivmelenmesinin bu alanda yapılacak atılıma bağlı olması. Bundan dolayı düzeltme ve atılım kampanyasının ağırlık merkezini örgütsel sorunlar oluşturuyor. Bunun odağında kadrosal gelişmemizin sorunları bulunmaktadır. Stalin'in, doğru bir siyasal çizgi belirlendikten sonra tayin edici olan kadrolardır, sözünü hatırlamalıyız.

Bu yazs bir örgütsel düzeltme ve atılım kampanyasının başlangıç adımı olarak değerlendirilmelidir. Ele alınan konularda kavrayış derinliği sağlayacak bir eğitim programı ve her komite ve yoldaşın kendi çalışmalarında ortaya çıkan biçimleriyle de ele alma, kişisel gelişmesini komünistleşme ve kadrosal gelişmemizin bugünkü perspektifleriyle değerlendirme olarak geliştirilmelidir.

KADROLAR, KOMÜNİSTLEŞME, NİTELİKSEL GELİŞMENİN SORUNLARI

Kadrosal Gelişmemiz

Henüz grup yapısının kimi alışkanlıklarını üzerinden atamamış ve dar bir örgüt yapısının oluşturduğu ortaklaşa değer yargılan ve kimi alışkanlıklar söz konusuydu. Toplum dokusunun doğru bir çözümlenmesine dayanmayan, sınıfsal ve politik bilince göre oluşan kategorileri gözardı eden buna uygun bir çalışma tarzı ve ilişki biçimi geliştirmekten uzak, herkesi TİKB ii yapmak, yapamayınca da bağlan kesip atacak bir ilişki biçimi vardı. Bu, iç değerlendirmelerimizde, beğeni ve alışkanlıklarda, her konuda aynı düşünme gibi idealist yaklaşımla bütünleniyordu.

Şimdi biz bir değişimin sancısını yaşıyoruz

Bu değerlendirilme biçiminin birçok yoldaşın kafasında ters-yüz olmaya başladığını fakat bunun doğru bir kavrayış, doğru bir temelde aşma olarak değil, diğer kutba doğru savrulma olarak ortaya çıktığını görmekteyiz Şimdi moda şudur *"Bizim farklı düşüncelerimiz, değerlendirmelerimiz olabilir, (...) ile ilgili düşüncelerim şunlar ama birlikte çalışabiliriz"*. Bu sÖZler bir ilerlemenin, siyasal olgunlaşmanın ifadesi gibi söyleniyor Öyle midir? Hayır! Çünkü, bu sözlerin içi bir buz torbası kadar soğuktur. Kesinleşmiş önyargıların, yoldaşlıkla bağdaşmayan ithamların, alınmış kararların sonucu olarak söylenmektedir, ^u söz bizim kadrosal sürecimizin gelişiminde karşısındakine, birlikte çalıştığı, çalışacağı yoldaşına karşı sorumluluk duyma, kolektif bir üretkenlik içerisine girmeye en fazla ihtiyacımız olan bir dönemde federalizme doğru bayrak açmanın ifadesi olarak söylenmektedir. Ve nitekim işin pratiği bu olmaktadır.

Grup yapılarında siyasal oluşum söz konusudur ama zayıftır. Örgütsel bağlar ise sübjektif değerler üzerine kurulmuştur. Grubun iç ilişkilerine göre veya kişiye göre değişebilen özelliktedir. Siyasal çizgide kendisini bir program olarak ifade

edecek yeşin bir ortaya koyuş olmadığı gibi, örgütsel bağlar da bir tüzük biçiminde net ifadelendirmeye ulaşmış değildir. Bir örgütte ise, onun üyelerini bir araya getiren programatik ve tüzüksel bağlardır. Örgütümüzün doğuşu, gruptan örgüte doğru geçiş aynı zamanda menşevik örgüt anlayışlarının eleştirisiyle birleşen bir süreçte gerçekleşti. Sınıfla olan bağlarımızın, genel kitle ilişkilerimizin sınırlı olduğu bir zeminde gerçekleşen bu süreç, dar bir örgüt yapısını ve düşünüşte örgütsel darlıkların doğmasını da koşulladı. İç değerlerin oluşumunda da bunların etkisi olmuştur Örgütümüz, doğuş ve gelişmesinde, siyasal ve örgütsel oluşumunda doğru halkaları yakaladı. Bunları geliştirdi. Fakat nesnel ve öznel etmenlerin getirdiği birtakım sınırlamalar da söz konusudur. Bugün iç yapımızda varolan sorunların köklerini orada bulabiliriz.

12 Eylül'e doğru uzanan ve hızlı yaşanan süreç, 12 Eylül faşizmine karşı mücadelede üstün bir özveri ve savaş gücünün ortaya konulması, gericilik yıllarında dar çalışma koşulları, birbirini izleyen bu dönemler, sürekli bir atılım halinde olan kadroların bir dizi sınavdan da geçtikleri bir süreçti. Bunların özümlemesi gerekiyordu. Hem örgüt olarak hem de tek tek bireyler, onun kadroları olarak. Şöyle bir soluk alınabilecek, ağır gericilik yıllarından yavaş da olsa çıkılmaya başlandığı dönemde yenilen son darbe ile merkezi yapımızı kaybettik. Bu, iç gelişmemiz açısından da bir boşluk açmıştır. Birikimlerin bilince çıkarılması, kolektif bir özümleme, bir süzgeçten geçirme olanağı kaybedildi. Önder ve ileri kadroların hemen tümü cezaevlerindeydi. Bu değerlendirmeler, genellikle yoldaşlar tarafından tek tek -bir arada olunan yerlerde dahi- ve bütüne ilişkin sonuçlar çıkarmaktan çok kendisiyle ilgili değerlendirmeler biçiminde yapıldı. Burada eleştirelilik kayboldu ve direnişçi bir tavır sergilendiği için genellikle olumlu yargılar biçiminde ortaya çıktı. Bu, eksiklikleri görmeyi, geleceğe bakmayı, buna uygun bir gelişme temposunun yakalanmasını önledi. Yoldaşların bir kısmında kendilerini kanıtlamış insan rahatlığı ortaya çıktı. Bu, iç gelişmede devrimci dinamiği

zayıflattı. Bir arada bulunan yerlerde sağlıklı organ ilişkileri geliştirilemedi, ilişkilerde günlük sorunlar öne çıkarıldı, düşünsel darlığın içerisine düşüldü. Cezaevlerinde faşist saldırıların azalmasıyla birlikte, çok yönlü yetkinleşme, dışarıya hazırlanma, cezaevlerinin bir okul haline getirilmesi ortak bir çabaya dönüştürülmedi. Bu yönde bazılarımızda daha sistemli, bazılarımızda da daha az, genellikle bireysel çabalar olarak kaldı. Fakat bireysel ve örgütsel gelişmemiz için bir hedefe doğru sistemli, inatçı bir yürüyüş olarak bilince çıkarılıp geliştirilmedi.

Bunların bugünümüzde izleri vardır. Bazılarımız açısından da belirleyicilik kazanmıştır, gelişmede tıkanıklığa yol açmaktadır. Eski kadrolarımızda dönüşümün gerçekleştirilmesinde, örgütsel sıçramamızda engel durumundadırlar.

Örgütün eski kadroları olmanın onuru büyüktür ama sorumluluğu daha büyüktür. Hiçbir özel ayrıcalık ise getirmez. Sınıf mücadelesi nereye doğru gidiyor? TİKB'nin önüne koyduğu hedefler nelerdir? Bugün kadro politikamız nedir ve biz buna ne kadar uygunuz⁷ Örgütün önüne koyduğu hedeflere uygun bir önderlik kapasitesine sahip miyiz? Kaç yoldaş bu konularda kafa yoruyor, bir iç sorgulama yapıyor; bu da yetmez, en önemlisi, kendisini değiştirmenin, kalıcılaşmış, adeta adına yapışmış birtakım eksikliklerini aşmanın savaşını ne kadar veriyor? İşte bugün devrimciliğin ölçütü, Örgüte karşı sorumluluğun ölçütü budur.

Yoldaşlarımızda kendisinde olumlu olanı, karşımdakinde ise eksik ve olumsuz olanı görme yeteneği gelişmiştir, Günlük yaşam tarzı ve ilişkilerdeki darlık, beğeni ve alışkanlık farklılıkları üzerinde yükselen tahammülsüzlük kopmalara, karşılıklı kesinleşmiş yargılara dönüşmüştür. Bunun bir diğer nedeni de bazı konularda farklı düşünüyör olma, tarzdaki farklıdır. Fakat öne çıkan bu değildir. Bugün kimse iç sorunlarımızın; örgütün ileri doğru yürüyüşündeki sorunlar ve çözüm yolları üzerine canlıbir fikir alışverişi ve mücadelenin bunları

doğurduğunu ileri süremez. Eğer bunlar güçlü bir şekilde bilince çıkarılmış ve yıkma değil çözüm halkasından kavranarak ele alınmış olsaydı, bu sağlıklı ve devindirici olurdu. Bu canlılık içerisinde, kimi tartışmaların yaratacağı, yöntemden kaynaklanan kimi olumsuzluklar dahi hoş karşılanırdı. Fakat sorunların bu şekilde temelden, kökleriyle kavranması ve çözümlenmesi, aşıcı bir şekilde ele alınmasına yönelmemekte; dar, kişisel, geçmişten kalmış, sağlıklılığı tartışılır önyargılarla birleştirilmiş olarak ve yıkıcı bir tarzda ele alınmaktadır. Eğer bir sorun bir tek yerde, bir iki yerde değil birçok ilişki alanında ve tek bir kesitte değil değişik zaman dilimlerinde ortaya çıkıyorsa, bu bir örgütsel sorundur ve öncelikle A ile B arasındaki ilişki zemininde değil örgüt bütününde düşünülmelidir. Bu bizi darlıktan, kişisel sürtüşmelerin girdabından kurtarır, daha derin bir çözümlenmeye gitmemizin önünü açar.

Güçlerimizde kişisel ve siyasal olgunluk eksikliği vardır. Her ikisinde de hoşgörü, esneklik, sınırların doğru çizilmesinde değerler yerli yerine oturtulmuş değildir. Eski dar değerler parçalanırken şimdi ters kutupta yeni değerlere ulaşılmaktadır. ML, program ve tüzük ölü değerler, içi boşaltılmış metinler değildir. Tüzük ve örgütsel bağlar, komünist yaşam tarzı ve ilişkiler alanında ifadesini bulur. Ortak bir iradenin üst düzeyde yansıtıcısıdır. Sürekli hareket halindeki, yaşayan, gelişme içerisinde canlı bir organizma olan örgütün, ruhsal şekillenmesinin ifadesidir. Biz, üyeleri, herbiri ayrı telden çalan, sadece düşünceleriyle değil yaşam tarzlarıyla da farklı farklı olan, liberal bir hoşgörü perdesiyle örtülmüş menşevik bir örgüt değil bolşevik bir örgütüz. Aynı örgüt çatısı altında yer aldığı, aynı organda birlikte çalıştığı yoldaşına karşı sorumluluk duymayan, onun gelişmesinden, sorunlarından kendisini azade gören bir komünist olamaz. 'Yüce *Lenin'in her Parti üyesinin Partiden ve Partinin her üyesinden sorumlu olduğu öğretisini hiçbir zaman aklımızdan çıkarmamalıyız* * (E. Hoca, AEP Parti İnşası ve Yaşantısı, sf. 77)

Stalin, bolşevik kadroların "*özel bir iplikten dokunmuş*" n olduklarını söylüyordu. Örgütümüzün de kadrolaşma politikasının özünü bu oluşturur. Bu, bireysel özelliklerin, yetkin kimi ayrı değerlere sahip olmanın, bazı beğeni ve alışkanlık farklılıklarınının, bazı konularda ayrı düşünüyor olmanın yadsınması mıdır? Kimilerinin ileri süreceği gibi bir ayımaşma, bir robotlaşma mıdır? Hayır! Doğru tarzda ele alındığında bazı konularda farklı düşünceler, farklı yetenek ve özelliklerin varlığı bir iç zenginliğin, bir örgütsel yetkinleşmenin ifadesi olabilir. Bireysel olan toplumsal-örgütsel olanın karşısına konuluyorsa, onun gelişmesine hizmet etmiyorsa bu yanlıştır. Bireysellik siyasal ve örgütsel çizgimize, komünist yaşam tarzına aykırı bir noktadan geliştiriyorsa, anarşist bir aydın tavrı, orijinallik peşinde koşma, küçük burjuva düşünüş ve özlemlerin ifadesi olarak ifade ediliyorsa buna tavır alınmalıdır. Bizim bu konuda bakışımız budur. Toplumsal olanı geliştirici bir bireysel gelişim, her bakımdan özgür gelişmesini komünizmde bulur. Komünist bir örgüt bunu içseileştirmiştir ve bunun nüvesini oluşturur. Fakat o örgütlenmiş kapitalizme, baskı koşullarına karşı savaşıyor olmanın sınırlanmasına da sahiptir. Sınıflarla çevrelenmiş olmanın, özellikle kimi zaman içe kadar uzanan küçük burjuvazinin düşünsel, geleneksel yapı ve alışkanlıklarınının baskısını taşır. Küçük burjuva düşünüş biçimlerine, aydın bireyciliği ve anarşizmine karşı da sürekli bir uyanıklık ve mücadele içerisinde olmak zorundadır. Bunlar kendisini her zaman sistemleşmiş revizyonist, oportünist ideolojik ve siyasal kalıplar halinde ortaya koymazlar; kırık dökük biçimlerde, kalıntılar, ya dayeni durumlarda doğru çözümleme ve tavır alışlara ulaşamamanın sonucunda ortaya çıkabilirler.

Örgütsel çalışmamızda organ işlerliği gelişmiş değildir. Kadro güçlerimizin azlığı, farklı çalışmaların içerisinde olmak, grup yapısından kalma bireysel yönetim alışkanlıkları düzenli işlerliği olan ve güçlü organlar oluşturulması önündeki engeldi "*Biz komünistler özel bir hamurdan yoğrulmuş insanlarız, özel bir iplikten dokunmuşuz.*" (Stalin, Lenin Üzerine, Moskova, 1946, sf. 29-36

lerdir. Sadece bunlar değil!. Organlar oluşturulduğunda da bunlar korundu, çalışmada bireyselliği one çıkaran, federal bir çalışma tarzı geliştirildi. Örgütü üyesi organın ve örgütünü üstünde değildir. Bu gerçek sık sık unutulmaktadır. Kolektif retkenlik, organ olarak sorumluluk duyma, organ üyelerinin birbirlerine karşı sorumlulukları, iç disiplin yönlerinden ciddi zaafklar vardır. Yoldaşlar arası ilişkilerde eleştiri ve özeleştiri mekanizması iştetilmemekte, iki yönü de yanlış algılanmaktadır. Kolay, kestirme, tek yanlı, sığ yargılar, yoldaşının sahip olduğu temel nitelikleri gözden kaçıran bir yargılayıcılık, karşısındakinin düşüncesine değer vermeme, kin tutma, sağlıksız dostluk, kişinin kendisine eleştirel bakmaması, dil ucuyla hatalarını kabul edip daha sonra yine kendi bildiğini okuması gibi zaafklar az değildir.

Bir eğilim, kişisel durum ve gelişmenin "gizli" kıyaslaması bir mantıkla ele alınmasıdır. Kişinin kendisini değerlendirmesi, yüklenilen örgütsel görev ve sorumluluklar karşısındaki duruma, sınıf mücadelesinin gelişmesi ve örgütümüzün kazandığı misyona, partileşme ve devrimi örgütleme perspektiflerine uygun olmanın kıstaslarından bakmak yerine, sahip olunan bazı iyi niteliklerden ya da geçmişe göre bazı yönlerden gelişmiş olmaktan bakan, kendini "iyi görme" gibi, eksikliklere hücum etme dinamiğini zayıflatan bir yaklaşım gidr. Bu, birlikte çalışılan ya da diğer yoldaşlarla, ya da diğer rgtlerin kadrolarıyla yapılan kıyaslamalarla birleştirilmektedir. Bir iki yönden daha iyiyse, diyelim ki, biraz daha siyasiyse, ya da pratik işlere daha hakimse bir üstünlük duygusu, kendinden hoşnut olma gibi köreltici bir yaklaşım doğmaktadır. Burada ortaya çıkan ilkel bir kariyerizm değildir. Fakat birtakım değerler ortaya konulurken kendi yargılarının mutlak doğruluğu, karşısındakinin ise mutlak yanlışlığı gibi peşin yargı ve kararlara temel olmaktadır. Bu kıyaslamacılık, kişinin gelişmesini en hafifinden körelten, bütünü göremeyip tek yanlı darlaşmaya götüren sakat bir yöntemdir. Kadroların, sınıf mücadelesinin gelişmesi, TİKB'nin hedef ve amaçlarıyla kendi durumları arasındaki ilişkiyi doğru kuramamalarına yol açmaktadır.

Bu bakış, sağlıklı organ ve yoldaşlık ilişkilerini tahrip eden, başta gelen nedenlerden birisidir. Aynı komitede çalışan yoldaşlarda farklı yetenek ve özellikler, organın bir zenginliği ve kolektif bir yetkinleşmenin unsurları olması gerekirken, kişinin yetkin olduğu yönden diğerini baskı altına almaya yönelmesi gibi, komünist değerlere yabancı tavırlar biçiminde ortaya çıkmaktadır. Diyelimkt, bir organda yoldaşlardan birisi, siyasal-teorik yönden daha yetkin ya da pratiğe daha hakim; bu özelliğini organ ve örgüt çalışmasının daha yetkin kılınması ve birlikte çatıştığı yoldaşın bu konudaki eksikliğini gidermek yönünden bir çabaya dönüştürmek yerine, kendi devrimciliğini buradan görme, diğerini baskı altına almanın çabasına girmektedir. Eleştiri silahının doğru bir şekilde kullanılmaması ve eleştirinin algılanışındaki sakat anlayışlarla birleştiğinde bu kısa sürede ilişkilerde son derece verimsiz, yoldaşça olmayan, organ çalışmasını darbeleyen tavırlara dönüşmektedir.

"Gizli" kıyaslamacı mantık, ne yöntem olarak doğrudur, ne de ilerletici ve devrimcidir. Kö lüktür. Gözlerini kendi elleriyle kapatmaktır. Örgütsel hedeflerimize, üstlendikleri sorumlulukları yetkin bir şekilde gerçekleştirmeye yönelmek, geri yönlerini aşmak, durumlarıyla üstlenilen görevlerin gerektirdiği yetkinlik arasındaki çelişkiyi çözmek yerine böylesi tavırlar içerisine girilmesi başka nasıl adlandırılabilir. Komünist devrimci gelişme süreklidir. Mücadelenin her yeni dönemi kadrolarda her dönem olması gereken temel niteliklerin yanında, geliştirilmesi ya da kazanılması gereken yeni nitelikler gerektirir.

Kimi yoldaşlar, çalışmalarındaki eksiklikleri, aksamaları, gelişmemeyi karşı karşıya kaldıkları, içerisinde buldukları güçlüklerle açıklarlar; konu kendi çalışmaları olunca vurgu olanca ağırlığıyla dış etkenlere yapılır; söz konusu olan bir başka yoldaşın çalışması ise, kendilerine gösterdikleri hoşgörünün çok azını bile göstermez, kolay yargılarla mahkum ederler; kendi çalışmalarındaki eksikliklere ilişkin "derin irdeleyici" yaklaşım bir anda ortadan kaybolur,

Kendi yaptığı işlerin en ağır işler olduğunu, en büyük zahmete kendisinin katlandığını, kendi çalışma alanına yeterli imkanların tanınmadığını ya da önceliğin o alana verilmesi gerekirken öyle davranmadığını düşünen yoldaşlar da vardır. Bu düşünüşün, parçadan bakmaktan kaynaklanan bir yönü vardır. Tek yanlı küçük burjuva düşünüş tarzı; üstlendiği görevlerin zorlukları karşısında onları savaşçı bir karakterle karşılamak yerine yanlı ve kıyaslamacı bir yakınma içine girmek, ayrıcalık beklemek gibi düşüncelere kapılmaktadır. Bizler her şeyden önce devrime, sosyalizm davasına ve örgüte karşı sorumluyuz. Yükümlülüğümüz bunadır. Eğer bir yoldaş, bu mücadeleye daha fazla katkıda bulunuyorsa bu onun bilinç ve deneyiminin fazlalığının sonucudur. Eğer yapabileceği en yüksek katkıyı yapmıyorsa, bu onun komünist devrimci değerlere yabancı etkileri üzerinde taşıdığını gösterir. Buradan kalkıp kıyaslama yapmanın ve katkıyı ölçmenin değerlerimizle bağdaşan bir yönü olamaz.

Böylesine düşünce ve tavırlar bazen kendisini daha örtülü biçimde koyar. Kendi alanının çıkarlarını, örgütün genelinin çıkarlarının karşısına koyar ve bunun onun için olduğunu ileri sürer. İyi kadroları kendi altında toplamak, silahta kendi alanına öncelik tanınmasını istemek, vb. vb. tavırlar içerisine girer. Eğer bu yapılmazsa yukarısının çalışma yürüttüğü alanın sorunlarına ilgisiz kaldığını düşünür. Diğer alanlarda da sorunlar olabileceği, oradaki ihtiyacın daha öncelik taşıyabileceği ise nedense aklına gelmez.

Örgüt olarak gelişmenin, ileriye doğru yürümenin ciddi sorun ve zorlukları ile karşı karşıya olduğumuz bugün, organ çalışmalarını, yoldaşlar arası ilgi ve dayanışmayı ve tüm örgüt düzeyinde kolektivistliği güçlendirdiğimiz ölçüde başarılı olma ve daha hızlı ilerleyebilmenin koşulunu yaratmış olacağız.

Komünist bir Örgütte disiplinin temeli idari değildir; bilinç ve gönüllülüktür."Fikirlerin gücünün otoritenin gücüne çevrilmesi"dir. Bir işin hangi yoldan nasıl yapılacağı üzerine

komitelerde canlı, yaratıcılığı geliştiren tanışmalar yürütölme* lidir. Amaç, tartışma olsun diye, zıtlıkları derinleştirmek ve bunlara meşruiyet kazandırmak değil, işe daha sıkı sarılmayı, coşkuyuyükseltecek tam bir görüş açıklığına, tam bir düşünce ve eylem birliğine ulaşma, kolektif çalışmanın güçlendirilmesidir. Verimli bir çalışmanın, kolektivitenin geliştirilmesidir. Bunun yerleştirilmesi kolay değildir ve zaman alır. Bireyselliği geliştirme ve özgünlük peşinde koşma gibi eğilimlere karşı da mücadele edilmelidir. Amacın ne olduğu ya da ortak bir amaç için mücadele edildiği unutulmamalıdır.

Güçlerimizin yeniden merkezi olarak toparlanması ve örgütsel faaliyete süreklilik kazandırılmasına yöneldiğimiz dönem, işçi sınıfı ve halk hareketinde bir süreklilik, yaygınlaşma ve yükseliş içerisinde girdiği bir dönem oldu. Bu, tedrici hazırlık koşullarını ortadan kaldırdı. Örgüt olarak sınıf mücadelesinin güncel koşullarına yanıt veren sürekli geliştirilen bir çizgi ve pratiğin içerisinde olmak demektir, Örgütsel gelişmemiz, TİKB'nin gelişmesi ve kazandığı misyon açısından da yeni bir evreye geçmenin gelip dayattığı, daha geniş kadrolara sahip olmak, politik önderlik ve kiteselleşmenin, devrimi örgütlemeye aday bir örgütsel yetkinliğe ulaşmanın, bütünlüklü niteliksel ifadesini partide bulacak bir gelişmenin önümüzdeki sorun ve sorumluluk olarak belirginleştiği bir evreye girmiştik. Bugünümüzün tanımlanması budur Biri diğeriyle sıkı sıkıya ilişkili, gelişmemizi özümleme ve yarını kucaklama açısından kadrosal bir hazırlık -sizliğin ve güç yetersizliğinin sorunlarını yaşadık, yaşıyoruz Çekilen sancı bundandır. Bu bazılarımız için, söylenenleri kavrayıp devrimci dinamiklerini ateşleyenler için bir doğum sancısı, sorunlar yokmuş gibi davrananlar ya da eskiyi aşma dinamiğini ortaya koyamayanlar için bir ölüm ağrısı olabilir.

Yaşanılan süreçte, bazılarıyla yollarımızı ayırmamız gerekti. Örgütsel çizgi ve pratiğin dışına düşen, ondan uzaklařtıķça tasfiyeciliğe savrulan, keza örgütsel sorumluluklarını yerine getirmeyen, örgütsel değerlerimiz, geleneklerimiz ve

devrimci biryaşam tarzının dışına çıkan kimi öğeleri saflarımızdan ayıklamamız gerekti. Bunlar bir güç kaybı değildir, oportünistlerden, sağlıksız öğelerden arındığı Ölçüde bir Örgüt gelişir, çelikleşir. Farklı bir düşünüş ve yaşam tarzı içerisine girmiş, tasfiyeciliğe yönelmiş, devrimci yaşam tarzı ve değerlerden uzaklaşmış bu kişilerle yollarımızı ayırmak örgütü güçlendirmiştir.

Örgüt sağlıklı gelişmenin yolunu açmaktadır ve açacaktır. Örgüt kadroları organik bütündür Hareketin eski kadroları gelişmelere ayak uydurmak, bazı temel devrimci niteliklerle yetinmeyi ve uzun yıllar mücadelenin içerisinde olmaktan gelen birikimle işleri götürmeyi aşarak bir yenilenme, sürekli bir gelişimi yakalamak zorundadırlar. Bu başarılı olduğu ölçüde TİKB'nin hedeflediği önderlik düzeyine sıçraması kolaylaşacaktır. En az kan kaybı ile bugün aşılmış olacaktır.

ORGUTSEL ONDERLİĞİN DUZEYİNİN YÜKSELTİLMESİ

Organların İnisyatifinin Geliştirilmesi

Bizde üst ve alt organlar arasındaki geleneksel ilişki biçimi üst organdan sorumlu bir yoldaşın alt organ toplantılarına, hatta hiç az olmayan şekilde pratik faaliyetlere dek katılması, onlara yön vermesidir. Alt organların düzeylerinin düşüklüğünden nedenlenen bu uygulama giderek kalıcılaştı ve işlerliğe egemen oldu. Yeni bir organın ilk kuruluş döneminde, alt organ çalışmalarında önemli eksiklikler olduğu dönemlerde, yeni bir pilot çalışmanın başlatılması gibi dönemlerde olabilecek bu uygulamanın sürekleşmesi iki yönlü bir zayıflığı geliştirdi. Önderlikteki yoldaşların günlük pratik işlere katılmaya dek uzanan alt görevlere doğru çekilmesi önderliğin yüklenmesi gereken asıl sorumluluklarını, siyaset oluşturmaktan faaliyetin bütününe yön vermeyi yerine getirmekte zayıflatıcı bir rol oynadı. Önderliğin düzeyinin sürekli olarak yükseltilmesini engel-

ledi. Alt komitelerde ise inisiyatifin gelişmemesine, her şeyi yukardan beklemeye, sorumluluk üstlenmekte, karar vermekte çekingenliğe yol açtı. *"Kadrolar en çok mücadelenin somut meselelerini kendiliklerinden çözmek zorunda kaldıkları ve kararlarının bütününden sorumlu olduklarını anladıkları durumlarda gelişirler."* (Dimitrov)

Her düzeydeki önderliğin görevi perspektif koymak, organların kendi çalışmalarını planlamalarına yardımcı olmak fakat bunu onların yapmasını sağlamaktır. Alt birimler, işleri planlar ve yaparken bazı şeyleri yanlış ya da eksik de yapabilirler. Bu korkunç değildir! Bunlar yine komite çalışmaları içerisinde düzeltilmeli, faaliyetlerin denetimi ve değerlendirmesi yapılırken bunlar ele alınıp doğrunun ne olduğu ortaya konulmalıdır. Ancak aksaklıklar süreklilik kazanmışsa, buna karşın bir ilerleme sağlanamıyorsa daha yakın denetim ve yönlendirme, gerekiyorsa bilfiil işin pratik örgütlenmesine önderlik etme gerçekleştirilmelidir.

Eğer böyle yapılmazsa yönetici komitelerdeki yoldaşların her yerde olma zorunluluğu doğar ki, bu olanaksızdır. Yönetici yoldaşları alt komitenin görevlerini yerine getirmeye, dolayısıyla asli sorumluluğundan uzaklaşmaya ve düzey düşmesine yol açar.

Son dönemdeki pratiğimizde önderlik düzeyinden yönetici üi komitelerindeki yoldaşlar bu konuda sürekli uyarıldılar. Bu eğilim bir ölçüde frenlendi. Fakat tümüyle giderilemedi. Burada direnen eski anlayış ve alışkanlıklardır. Yönetici komitelerdeki yoldaşlar, örgütsel çalışmanın kendiliğindencilikten kurtarılması, merkezi politikalara uygun bir örgüt faaliyeti yürütme, çizgimizin alana uyarlanması, örgüt çalışmasında ortaya çıkan sorunların bilince çıkarılması, bunların çözüm yolları üzerine kafa yormak, örgüt çalışmasını taktikler düzeyinde yürütmek gibi örgütsel önderliğin düzey ve kapasitesini yükseltmek yönünde çabalarını yoğunlaştırmak yerine günlük ilişkiler çerçevesinde, bir nevi dar pratikçiliğe doğru yönelen bir önderlik

anlayışında ısrar etmektedirler. Kısmen deney aktarımını da içeren bu pratik önderlik anlayışı geri bir önderlik biçimidir. Aşılmalıdır.

Yönetici yoldaşlar, doğrudan işin içerisinde değillerse içleri rahat etmemekte, bir yoldaşın deyişiyse, "*kendilerini bürokrat gibi hissetmektendirler*. Bürokratik bu değildir. Üstlendiğimiz görevleri yüksek bir sorumluluk duygusuyla en iyi şekilde yerine getirmeye çalışıyor muyuz, ölçü budur. Korku, düzeyli bir önderlik ortaya koyamamaktan, alt komitelerdeki yoldaşları geliştirici olamamaktan duyulmalıdır. Bunun örnekleri de görülmektedir.

Günlük işleri, olağan örgüt çalışmasını küçümseyen, bunu zaman kaybı olarak gören bazı unsurlar olabilir. Böylesi örgütçülüğü, ilişkilere, randevudan randevuya gidip gelme, daha çok masa başına oturup tasarım çalışması olarak görme eğilimindedirler. Ne çalışma yürütülen alanı, ne ilişkileri, özelliklerini, ne de yaşamı çok yönlü ve derinlemesine kavramak diye bir sorunları vardır. Canlı olgularla uğraşmak, bunlardan sonuçlar çıkarmayı başarmak yerine soyut kulvarlarda koşturur dururlar. Bunu derinlik olarak görürler. Maksimalisttirler. Sınıf mücadelesinin durumu, örgütsel gerçekliğimizle ilintisi olmayan düşünceler üretir, bir labirentin içerisinde dolanır dururlar. Günlük işler onlara göre değildir! En basit işler karşısında şaşırır, heyecanlanır, en küçük engellere takılırlar. Biz önüne "*dünyayı değiştirmeyi* koymuş bir örgütüz ve bu yolda ilerleyeceğiz. Dünyayı kavrayıp yorumlamanın en doğru şekli de ancak onu değiştirmek için yürütülen mücadele içerisinde olur. Böylesine Lenin'in "*daha az laf, daha çok iş*" sözünü hatırlatmakta yarar vardır.

Bizdeki sorun, asıl sorun bu değildir. Ters eğilimler güçlüdür. Perspektif yoksunluğu, çalışmaların genel bir programa ve bir planlamaya bağlı olarak yürütülmemesi, yöntemsizliktir.

Bazı yoldaşlarımız vardır, ilişkilere gider gelirler. 20 tane ilişki olsun hepsine gider gelirler. İlişkilere gidip gelmek, bunu sürekli kılmak, onlarla örgüt arasındaki bağı sürdürülmesi önemlidir. Ama sadece bu yeterli midir? İlişkilere nasıl bir anlayışla gidilip geliniyor? Onlara ne vermeyi düşünüyor ve onlardan ne bekliyoruz? Bir gelişme oluyor mu? Örgüt çalışmamızın, etkinliğimizin şu ya da bu ölçüde bir parçası oluyor mu? Örgütlü bir karakter kazandırabiliyor muyuz? Örgütsel görevlerimizin bütününde ve sürdürdüğümüz ilişkiler arasında örgütsel hedeflerimiz yönünden bir sıralama yapıyor muyuz? Mücadelenin daha dolaysız içerisinde olan, katılma isteği ve gelişme dinamiği daha yüksek, örgütümüzün normlarına daha yakın olanlar ve görece olarak daha geri bile olsalar işçi ilişkilerinde daha ısrarlı oluyor muyuz?

Yaygın olan akışa kapılan, gününbirlik, ayrıntılar içerisinde boğulan, hedefsiz bir çalışma tarzıdır. İşlerin arasında yakalanması gereken asıl halkaları bulup çıkaramayan, üçüncü, dördüncü dereceden sorunları diğerleriyle eşitleyen bir ele alış tarzı vardır. Gün, hafta, ay boyunca koşturulmaktadır; yoldaşlar “boş zamanlarının olmadığından yakınmaktadırlar. Fakat bu zaman nasıl değerlendirilmektedir? Üretilen nedir? Harcanan emeğin karşılığı olan bir ürün alınmakta mıdır?

Alanında örgütsel çatışmanın bütün cephelerine hakim olup yönetebilen, pratik deneyimleri değerlendirerek, bunlardan genel sonuçlar çıkararak onları tekrar alt komitelerdeki yoldaşlara taşıyan, perspektif koyan bir çalışma yürütülmelidir.

Çalışmaların yürütülüşünde kadrolarımızda bir yineleyip gitme vardır. Yanlışlar, eksiklikler ve olumsuzluklar değişime uğramadan, ya da deneyselliğin sınırlarını aşmayan bir gelişimle aynı şekilde sürdürülmektedir. Sorunların ortaya konulması, bilince çıkarılmasında dahi darlık söz konusudur. Yoldaşlar, yazdıkları raporlar üzerine bir düşünmelidirler. Çalışma alanının sorunlarına derinlemesine kafa yoran, komite çalışmalarına önceden düşünülmüş somut önerilerle gelen

yoldaş sayısı azdır. Sorunlar etraflıca konulamıyor, bilince çıkarılmıyorsa çözüme doğru ilerleyebilmek olanaksızdır. Çalışmada tıkanmalar olduğunda bakış açısındaki darlıktan dolayı bunları öncelikle kişisel nedenlerle, çalışma alanındaki yoldaşların hatalarına bağlayarak ya da nesnel kimi olumsuzluklarla açıklamak gibi kolay yöntemlere düşülmektedir. Her çalışmada kişisel sorumluluk, işe uygun yetenek ve kendini hasretmeye göre başarıyı önemli ölçüde etkileyebilecek öğeler vardır. Fakat, sorunları sadece bu noktadan açıklamak özellikle bizim bugün sınıf mücadelesinin yeni sorunları, Örgütsel açılımlar gerçekleştirmek gibi görevlerle karşı karşıya olduğumuz bir evrede, tek yanlı ve dar bir yaklaşım olur. Kişisel sorumluluk yönünü gözardı etmeden, çalışmaların değişik alanlarında ve zaman kesitlerinde ortaya çıkan olgulardan genel sonuçlar çıkarmak, ortak paydaları bulmak gereklidir.

Bütünden parçaya bakılması parçanın da daha iyi kavranmasını sağlar ve daha düzeyli bir çalışmanın yolunu açar. Bunda da zayıfız. Yerel çalışmanın bölgeyle, örgütün geneliyle ve ülke düzeyinde sınıf mücadelesinin çatışmasının düzeyiyle birlikte düşünülmeden siyasal mücadele ve taktiklerin doğru şekilde geliştirilmesi, güçlerin doğru kullanımı olanaksızdır. Olanakların kullanımı, deneysel birikimlerin canlı iletişimi de bu şekilde mümkün değildir. Düşünüş ve tavırda darlığa yol açar böylesi bir yaklaşım, bir TİKB kadrosu, özellikle yönetici kadrolar için yeterli değildir.

Bu, sadece eksik ve yanlışların ortaya çıkarılmasından değil, olumlu deneyimlerin genelleştirilip aktarılması için öi yapılmalıdır. Bu noktada eksik kalındığında, genellikle örgütse deneyimlerin olumlu, olumsuz aktarımında bir nevi usta-çırnai ilişkisine benzeyen, kişisel deney aktarımı, görgüye dayalı t> eğitim ortaya çıkıyor. Bu ise ilkel bir yöntem olduğu gib darlıkları, yanlışlıkları, farklılıkları geliştirir.

Deneyimler, organlarda ve örgüt düzeyinde sistemleşir lip genelleştirilmelidir. Bunun en temel aracı rapordur

Örgütümüzde rapor geleneği zayıftır. Genel olarak çalışmaların sözlü iletimi olmakta ve çalışmaların günlük sorunları konuşulmaktadır. Son dönemde yazılan raporlar ise düzey olarak oldukça geri, daha çok çalışmanın teknik yönü, ilişkiler, yayın dağıtımı, vb. üzerinde duran özelliktedir. İlişkiler ve çalışmanın değerlendirilmesi oldukça geridir. Diğer şeyler bir yana, örgütsel çalışmanın bir döneminin değerlendirilmesi ve gelecek döneme hedefler konulması, çalışmanın kendiliğinden- cilikten kurtarılması yönünden raporun denetleyici, çekidüzen verici bir karakteri vardır. Örgüt çalışmasının etkileyeni çoktur Onun sağa sola savrulmadan, bir diğer deyişle asıl rotadan sapmadan yürütülmesi Özdenetimi gerektirir.

Raporu örgütsel önderliğin düzeyinin yükseltilmesinde bir kaldıraç olarak değerlendirmeliyiz.

ML TEORİ VE ÇIZGIYE HAKİMİYET

Son yıllarda olsun, bunu daha önceki yıllara da götürebiliriz, örgütsel çalışmanın aksayan yönlerinden birisi teorik-siyasal eğitim, kadrolarımızda bu yönden istenilen düzeyde bir gelişmenin sağlanamamış olmasıdır. Sınıf mücadelesinin pratiği içerisinde, pratiğin özümlemesiyle betirli düzeyde bir siyassallaşma sağlanmakla birlikte bu güçlü bir teorik donanımla birleştirilerek bir derinleşmeye gidilememiştir. Eski kadrolarımızda ters kutuptan bir gelişmenin örnekleri az sayıda bulunmakla birlikte, yaygın olumsuz eğilim budur. Kadroların önemli bir kısmı, örgütün ideolojik-siyaset gelişmesinin gerisindedir- ler.

Örgüt olarak, yeni güçlerin örgütlenmesinde TIKB'nin kadro normlarının, coşkulu, enerjik, özverili, ön cephede dövüşen, devrimciliği bir yaşam tarzı olarak benimseyip hızla profesyonelleşmeye aday militan tipimizin temel özelliklerini yakaladık. Sınıf mücadelesinin pratik cepheden kavranışında

yoldaşlarımızın girişkenliği ve yaratıcılığı geliyor. Örgütümüz her dönemde "söz"ün "söz" olarak kalmamasını, eylemle birlikteliğini savundu ve buna uygun davrandı. Oportünizmle arasına buradan derin bir sınır çizdi. Kadrosal şekillenişimizde de bizi diğerlerinden, çeşitli oportünist örgütlerden ayıran temel ayrımlardan birisi buradadır. Devrimci bir yaşam tarzı ve Bolşevik bir çalışmanın içerisinde şekillenen kadrolarımızın teoriyle pratiğin ilişkisini başka bir tarzda kurmaları düşünülemez.

Fakat bunların yeterli olmayacağı, özellikle sınıf mücadelesinin bugünkü gelişme aşamasında ve örgütümüzün önüne koyduğu hedefler kapsamında düşünüldüğünde hiç yeterli olmayacağı açıktır. Birimlerde yürütülen teorik-siyasal çalışmalar, kesintili olduğu gibi istenilen düzeyde de değildir. Bazı komiteler toplanma güçlüklerine karşın eğitim yönünden belli bir gelişme sağladılar. Fakat bu istenilen düzeyin tutturulması anlamına gelmiyor. Ölçüyü, çizginin örgütsel çalışmanın çeşitli cephelerinde, siyasal-pratik düzlemde uygulanması olarak koyacak olursak, kavrayışın bu düzeyde derinleşmesinde geri olduğumuz görülür. Çizgimize ve ML teoriye hakimiyet bu yönden zayıftır.

Yetkin bir pratiğin örgütlenmesi, revizyonizme ve oportünizme karşı etkin bir mücadelenin yürütülmesi, dış koşullardaki değişmelerin olumsuz etkilerine karşı uyanıklığın korunması siyasal, ideolojik, teorik gelişmenin sürekliliğini gerektirir. Kapitalist dünyanın baskısına, süreçteki değişimlere bağlı olarak ortaya çıkacak olumsuzluklara, küçük burjuva düşünüş ve alışkanlıklara karşı örgütsel-pratik çalışmayla bütünleşen bir ideolojik siyasal sağlamlaşma sürekli kılınmalıdır. Devrim ve karşıdevrim çatışmasının ilerleme ve gerileme, alçalış ve yükselişleri içeren ve bugün kendisini girift bir yapıda ortaya koyan doğası ve 12 Eylül yenilgisinin izleri devrimciliği bedeli ağır, zor bir meslek haline getirdi. Sınıf mücadelesi bir 75-80 dönemi gibi nispeten düz bir yükseliş göstermiyor. Kitle hareketindeki gelişmeye karşın, örgütler dışı kalma ve örgütsüz devrimcilik güçlü bir eğilim olmaya devam ediyor. Uluslararası koşullar-

daki elverişsizlikler, faşizmin baskısıyla birleşen revizyonist-oportunist propaganda yeraltı devrimci örgütlerinden uzak durmanın baş etkenleri. Devrimci bir örgüt içerisinde yer almadan önce olduğu gibi örgütlü mücadelenin başlangıcında ve sonrasında da bir dizi iç çatışma yaşanıyor. Eski devrimciler de bundan bütünüyle azade değildir. Yeraltı yaşamının zorlukları sürekli bir devrimci gelişme gösteremeyen eskilerde de yıpratıcı, ezici sonuçlarını vermektedir. Kadrolar teorik-siyaset yönden güçlü bir donanıma sahip olmazlarsa gelişmeleri çözümlemekte yetersiz kalırlar. Olaylara, mücadeledeki altüst oluşlara hakim olamaz, sarsıntılar karşısında bocalarlar.

Örgütçülerde genel bir tavır olarak, sadece güncel, önüne çıkan sorunlarla ilgilenme, teorinin temel ve stratejik sorunlarına karşı kayıtsızlık, bu konulardaki tartışmalardan uzak durma, hatta bunları gereksiz görme eğilimi vardır. Bu kaçınılmaz olarak güncel siyasal sorunlara teori, program ve stratejinin yol göstericiliğinden yaklaşmamayı, çoğu kere siyasal ve örgütsel faaliyetin birbirini bütünleyen bir şekilde değil ayrı ayrı, paralel bir şekilde yol almasını doğurur. Kampanya yürüttüğümüz dönemler, bir pratik faaliyet yoğunlaşması oluyor. Böylesi dönemlerde teorik çalışma yürütülmesi, çalışmanın istenilen düzeyde yürütülmesi güçleşebilir fakat pratik faaliyetin koordinesinde yine komiteye dayanılmalıdır. Pratik faaliyetin yoğunlaştığı bu dönemler dışında hiç de az olmayan, siyasal-teorik gelişmeye ayrılabilir zaman vardır. Yüklenme yapılarak boşluklar iyi değerlendirilebilir. Burada eski alışkanlıkların direnişi, plansızlık ortaya çıkmaktadır. Komiteler ve yoldaşlar, teorik çalışma için de zaman ayrılması gerektiğini pek düşünmüyorlar. Sürekli bir gelişme göstermeyen bir kadro, başkalarını nasıl geliştirebilir? Yoldaşlarımızda çokça olan bir eğilim pek bir önemi olmayan, ya da başka bir zamanda gidilebilecek bir iş, bir randevu için tüm bir günün harcanmasıdır. Hatta bazı yoldaşlar bomboş bir günü, çalışmalarını genel bir düzene sokmak, okumak için değerlendirmek yerine, evde duramayıp iş icat etmektedirler. Bir örgütçünün ayaklan sürekli dışarı gider!. Örgütsel önderliğin düzeyinin yükseltilmesinin ana halkalarından birisini teorik-siyasal gelişmenin sağ-

ianması oluşturmaktadır. Örgütçü kadrolarda ufuk darlığını aşmanın, sorunlara, gelişmelere deneysellik sınırlarının ötesine geçerek geniş bir perspektifle bakabilmenin çıkış noktası buradadır.

Çizgimizin derinlemesine kavranılması için örgüt yayınlarının, ML klasiklerle birlikte dikkatli ve titiz bir şekilde incelenmesi gereklidir. Temel bir yazının hazırlanma süreci, yazılması bir Ön hazırlığı, inceleme-araştırmayı, senteze ulaşabilmek için hiç de az olmayan bir çabayı gerektirir. Yazı okunurken onun bazı ana noktalarını kavrayabiliriz, Fakat iç bağlarıyla birlikte bütünün daha derinlemesine bir kavranışı, daha ciddi bir çabayı gerekli kılar. Bir yazının hazırlanması nasıl bir emek gerektiriyorsa onun öğrenilmesi de emek ister.

Vurgulamak istediğimiz, iyi bir hazırlıkla gelinerek, konunun canlı bir tartışma ortamında güncelle bağı kurularak, çok yönlü ele alınmasıdır. Bu açıdan görev öncelikle sorumlu yoldaşların omuzlarındadır. Birim sorumlusu yoldaşların yeterli hazırlıkla gitmemeleri, bazı birimlerde sorumlu yoldaşların kendilerinin de çizgimizi özümleme sürecinde olmaları gerçekleştirilen eğitim çalışmalarında istenilen canlılık ve düzeyin tutturulamamasının başta gelen nedenidir. Eski kadrolar, bu konuda kendilerindeki eksikleri yeni yoldaşlarımıza taşımamak için çaba göstermelidirler. Birimlerdeki yoldaşlarda eğitim çalışmasının aksamasında olsun, gerçekleştirilen çalışmalarda istenilen canlılık ve düzeyin tutturulamamasında olsun kendi paylarını görmelidirler. İşçi, emekçi kökenli yoldaşlarda okuma alışkanlığı zayıftır. Önceden okuyarak gelme, düşünme, sorular çıkarma, çizgimizi kavrama konusunda en yoğun çabayı göstermeleri gerekirken yaşam koşullarındaki güçlüklerden, alışkanlıklardan gelme bir ayak sürüme eğilimindedirler.

Teorik sorunlara canlı bir ilgi ve gelişmeyi sürekli kılacak, düzeyi yükseltecek yeni yol ve yöntemler bulmalıyız. Temel konuları içeren iyi hazırlanmış kurslar, parti okulları gündeme alınmalıdır.

KADRO POLİTİKASININ DÖNEMSEL ÖZELLİKLERİ - İHTİYACIMIZ OLAN KADRO TİPİ NEDİR?

Komünist kadrolar her dönemde bazı temel niteliklere sahip olmalıdırlar. ML ile donanmak, örgüt çizgisinin kararlılıkla savunulması, bolşevik sağlamlık, komünist ahlak ve yaşam tarzı... Ama bu yeterli değildir. Devrimci gelişme sürekli kılın*malıdır. Mücadelenin değişik dönemleri bazı yeni niteliklerin kazanılmasını ya da bazı özelliklerin yetkinleştirilmesini gerektirir. Devrim ve komünizm davasına bağlılık ve onu her koşulda, düşmanın eline düşüldüğünde de savunmak 12 Eylül gibi azgın gerici yıllarında büyük önem kazanır. Yenilgiler, alman darbeler karşısında paniğe kapılmamak, örgütsel çalışmanın olanaklarının iyice daraldığı böylesi dönemlerde de sürdürülmesi, eldeki güçleri toparlayıp yeniden mücadeleye sokmak yeteneği böylesi dönemlerde belirleyici bir niteliktir. Örgütsel güçlerin dağıldığı, bağlantıların koptuğu koşullarda kollan kavuşturup oturup beklemeden, devrimin yeniden mayalanmasına hizmet edecek, örgüte güç ve yığınak oluşturacak bir çabanın içerisinde olmak, diğer bir deyişle "*nerede bir komünist varsa parti oradadır*" anlayışıyla devrimci çalışmayı sürdüren kadrolar değerlidir. Bir geri çekilme döneminde yenilgi psikolojisine kapılmadan, düzenli geri çekilmeyi gerçekleştirirken bunu devrimin içten mayalanmasını sağlayacak bir mücadele taktiği olarak uygulamayı başaracak soğukkanlı ve usta kadrolara gereksinme vardır.

Devrimci bir yükseliş döneminde ise inisiyatifli ve atılğan, kitle eylemini örgütlemekte yetenekli kadrolara olan ihtiyaç büyür. Kitleler içerisinde yüzebilme, doğal çevreler oluşturabilme özelliğine sahip, bizzat kendisi kitle eyleminin içerisinde önder konumuna çıkmış kadrolar, örgütün geniş kitleleri kucaqlayabilmesi ve onlara önderlik edebilmesi için gereklidir.

Kadroların seçimi ve gelişiminde dönemselsel olarak dikkate alınacak özelliklerin dışında, örgütün iç yaşantısı ve gelişmesinde kimi sorunları yönünden de dikkate alınması gereken

özellikler vardır. Örgüt çalışmasında kimi sorunlar, zaafli yönler varsa ya da bir gelişme, atılım alanı belirlenmişse nitelikleri buna uygun olan veya kısa sürede buna ulaşma yeteneğine sahip kadrolara görev verilmelidir. Örneğin, oportünizmle mücadelenin keskinleştiği bir dönemde kadrolarda ideolojik sağlamlık ve örgüt çizgisinin kararlılıkla savunulması, yetkin bir teorik düzey öncelikle aranır. Bugün için iki örnek verecek olursak; kitlelerle kolay ilişki kurabilen, doğal çevreler oluşturma ve onları örgüte doğru çekme yeteneği gelişmiş, gizlilik kurallarını uygulamakta son derece yaratıcı ve yüksek bir disiplin anlayışına sahip, yeraltı çalışmasının kurallarını günlük çalışmanın hayhuyuna feda etmeyen kadrolar, kadro politikamızda öne çıkan özelliklerden ikisini oluştururlar.

Bu şekilde bir çerçeve çizdikten sonra gelişimi içerisinde kadro politikamızın şekillenişine bir göz atalım.

Devrimci militan tipinin, profesyonel devrimciliğin "*olmazsa o/maz*" denilecek temel özelliklerini yakaladık. Gericilik yıllarının zor koşulları bu yönden iyi bir sınav oldu. Şimdi yeni bir devrimci yükseliş dönemine girilirken "profesyonel devrimcilik" kavrayışımızı geliştirmemiz gerektiği gibi, kadro politikamızı da daha geniş bir temele oturtmalıyız.

Örgütümüz, devrimci bir yükseliş dönemi içerisinde, faşist karşıdevrime! saldırının da bir üst aşamaya doğru evrilmeye başladığı bir dönemde doğdu. Legalizme ve Menşevizme karşı mücadele şekillenişinde önemli bir rol oynadı. Ardı sıra, çalışmalarımızı uzun dönem gericilik yıllarının içerisinde yürüttük. Gelişiminin ilk aşamasında, önceliğin sağlam bir çekirdek yaratılmasına verilmesinin yanı sıra sahip olunan kadro güçlerinin ve kitlesel ilişkilerin sınırlılığı, çekirdek güçlere ulaşıldığı dönemi hemen gericilik yıllarının izlemesi ve gericilik yıllarının dar çalışma koşulları, daha geniş bir kadrosal temel yaratılmasını ve kitleselleşmeyi engellediği gibi, tüm bunlar kadroların gelişmesinde de belirli bir sınırlılık ve tek yanlılığın doğmasına yol açtı. Örgüt çalışmasını yeraltı

çalışmasının sınırlı ilişkiler atanına indirgemek, yasal devrimci çalışma ve geniş kapsamlı, kitlelere açılan bir politik faaliyet ve eylemin örgütlenmesinde kavrayış zayıflığına yol açtı.

Örgütsel gelişmemizin dünü açısından önemi büyük olmayan fakat sınıf mücadelesinin bugünkü devinimi ve örgütsel gelişmemizin bu aşamasında hayati önem kazanan, daha ileri bir kavrayış ve atılımın sağlanmasının zorunlu olduğu bir konudur bu. Örgütçülük için, örgütsel gelişme için geniş alanlar açılmıştır. Ama bunun farkında olmayan bazı yoldaşlar, gericilik yıllarının dar çalışma ve ilişkiler alanının dışına çıkmanın gereğini anlamış değillerdir. Örgütsel çalışmada yer yer tıkanmalar yaşanmakta, kimi işlerin yolunda gitmediği görülmektedir. Ama çalışma tarzında dönemin ve örgütsel gelişmemizin geldiği düzeyin gerekli kıldığı daha üst bir düzeye sıçramanın gereği kavranmış değildir. Çekilen acı bundandır. Bir yenilgi dönemi, komünist ve devrimci çalışmada dayanıklılık, ilkesel devrimci değerlerin her koşulda ve her alanda savunulmasını ne kadar öne çıkarıyorsa devrimci bir yükseliş dönemi bu niteliklerin, kitle çalışması ve militan eylemin geliştirilmesinde, kapsamlı bir örgüt çalışmasının yürütülmesinde atılganlık ve yaratıcılıkla birleştirilmesini gerektirir.

Dimitrov, Komünist Enternasyonal'in7. Dünya Kongresi'nde Kadrolar sorununun yaşamsal önemi üzerinde durduğu konuşmasında,"*Kadroların seçiminde gözönüne alınacak temel unsurlar nelerdir?*" sorusuna verdiği yanıtta:

^MBirincisi, kendini İşçi sınıfının davasına kesinlikle adanmak, Partiyeye bağlılık ki bu özellikler sınıf düşmanlarına karşı çarpışırken, hapiste ve mahkemede denenmiş olmalıdır,

İkincisi, kitlelerle mümkün olduğu kadar yakın ilişki, Sözünü ettiğimiz yoldaşlar kitlelerin çıkarlarını, nabızlarını iyi tanımalı, duygularını ve isteklerini iyi bilmelidirler...

Üçüncüsü, kadroların gerekli şartları kendiliklerinden yaratma ve karar verirken üzerlerine sorumluluk atma yetenekleridir. Sorumluluktan korkan bir insan lider değildir...

Dördüncüsü, sınıf düşmanlarına karşı kavgada disiplin ve botşevik sağlamlığı, bunun yansıması, Bolşevik çizgisinden sapmalara karşı amansız bir mücadele.* {FKBC, sf. 245}

Şimdi bu ölçütleri kendi kadrosal gelişmemiz açısından değerlendirelim.

ML ve Örgüt çizgisine derinden bağlılık, her durumda ilkesel bir tutumdan hareket etmek, sadece genel olarak faşizme ve burjuvaziye karşı değil revizyonizme ve oportünizme karşı da ideolojik siyasal bakımdan uzlaşmaz bir tavır; Osman, Fatih, İsmail, Ataman, Metin ve diğer şehit yoldaşlarımızda simgelenen alçakgönüllü, özverili, güçlükleri devrimci bir coşku ve atılganlıkla karşılamayı bilen, proleter disiplin ve çalışkanlığı yaşamında özümlemiş, komünistçe yaşamayı yaşam tarzı olarak benimsemiş kadrolar, kadro politikamızın özü ve temelidir. Her dönemde söz konusu edeceğimiz ilk ölçütler bunlar olmaya devam edecektir. Bu nitelikler, Örgütümüzün-kadrolarımızın temel hasletleridir. Son dönemlerde kendilerine verilen azıcık yetkiyi diğerlerine karşı üstünlük aracı olarak kullanan, bir iki işi başardıktan sonra "karşiki dağle": ben yarattım" havalarına kapılan, kendi eksikliklerini görmek, devrime ve örgüte nasıl daha çok yararlı olabilirim diye düşünmek, devrimci gelişmeyi sürekli kılmak ve çok yönlü gelişme sağlamak yerine gurura kapılan birkaç kişi vardır. Onlar kendilerine çekidüzen vermeli, örgüt çizgisine, şehit yoldaşlarımızda simgelenen geleneksel değerlere uygun davranmalıdırlar. Eğer gurur duyulacaksa bunun yegane nedeni TİKB üyesi olmak ve bir komünist gibi yaşamaktır. Bundan daha büyük onur olamaz. Sorumluluğu ise çok daha büyüktür. Zor ama güzel bir yükün altına girilmiştir. Onuru da sorumluluğu da büyük bir görev

üstlenilmiştir. Örgütümüz, geçmişte bazı iyi şeyler yapmış olmanın rantıyla yaşamım sürdürmek isteyen, buradan kendisine ayrıcalık çıkaran, gözünün önüne en büyük perdeyi kendi elleriyle çeken, bugünkü gelişmemize ayak uyduramayan kimileriyle ilişkilerini bıçakla keser gibi kesip atmıştır. Bundan çıkarılacak dersler vardır.

Pimitrov'un üzerinde durduğu ikinci ve üçüncü ölçütler açısından durumumuz nedir?

Yoldaşlarımızın kadrolar sorununa yaklaşımında, hatta kendileriyle ilgili değerlendirme yaparken genellikle bunları eksik bıraktıkları görülür. Hareketimizin ilk kuşak kadrolarında daha iyi olan bu nitelikler sonrasında zayıflamıştır. Birçok yoldaşımızın kafasında "iyi bir kadro* ölçüsü, "iyi bir devrimci militan" olmakla sınırlıdır. "Devrim ve sosyalizm davasına bağlıyım. Örgütümüzün çizgisini kararlılıkla savunuyor, devrimci bir yaşam tarzı sürdürüyorum", işte böyle düşünülmektedir.

Bunlar yeterli değildir. Yoldaşlarımız arasında çalışma alanının sorunlarına hâkim, kitleleri kazanıcı politikalar üretebilen kaç kişi var? Kitlelerle canlı, sıcak ve sürekli bağlar kurabilen, onların nabız atışını duyabilen, istemlerini yetkin bir şekilde formüle edip, kitle eylemini örgütleyebilen kaç kişi var? Çevreler örgütleyen, ilişki çıkaran, komiteler kuran kaç yoldaşımız var? Yeni yoldaşlarımızı teorik, siyasal, örgütsel yönlerden hızla geliştirip profesyonel bir çalışmanın içerisine çekebilen kaç kişi var? Örgüt çalışması yeni bir alana doğru açıldığında, önümüze yeni hedefler koyduğumuzda o alana girip yaratıcı bir hakimiyet kurabilecek, yolu açacak kaç yoldaşımız var? Bir alanda üst düzeyde bir müdahale gerektiğinde bunun üstesinden gelecek ya da sorunlar giriftleştğinde, birkaç cepheden, bütünden yetkin bir müdahale örgütleyebilecek kaç kişi var?

Bunların herbirisinde geri olduğumuz biliniyor. Değerli birçok özelliğe sahip yoldaşlarımızın bu konularda son derece zorlandıkları görülüyor. Bir gösteriye 4 kişi gelen 3 kişilik

mücadele komitelerimiz vardır. Bir alana girildiğinde o alanın yapısını, özelliklerini kavramak, eldeki güç ve olanakları değerlendirerek işin-görevin özelliklerine uygun olarak bunları birleştirme, seferber etme, bunun için bilgi ve becerisini, enerjisini son kenesine kadar kullanma, devrimci bir irade ortaya koyarak çevresindeki güçlere yüksek bir motivasyon kazandırma ve işin üstesinden gelme yerine şaşırın, panikleyen, sızlayan, bağırıp çağıran yoldaşlarımız vardır. Her şeyde kusur vardır ama onlarda yoktur!

Mücadele ilerledikçe, örgütümüz geliştikçe yeni, daha önce karşılaşmadığımız, ya da geçmişte de varolan ama o dönem açısından özel, belirleyici bir önem taşımayan sorunlarla karşı karşıya geleceğiz. Bunları çözerek ilerleyeceğiz. Sızlanma, panikleme, bağırıp çağırma,.., bunlar bize yabancı davranışlardır. Sorunları devrimci bir olgunluk ve özgüvenle, çözme perspektifiyle karşılamalıyız. Sorunlar, ortaya konulmuş, bilince çıkarılmışsa çözüm için ilk ve en önemli halka yakalanmıştır. TİKB'lilik hücum ruhu demektir. İlk anda çözmekte zorlandığımız sorunlar karşısında bile bizim yapacağımız onu yeniden ele almak, tekrar tekrar saldırıya geçmektir.

Sınıf mücadelesinin her yeni dönemi, örgütsel gelişmemizin geldiği düzey önümüze yeni sorunlar, yeni görevler koyar, Kadrolar, varolan temel niteliklerinin yanı sıra süreçlere yetkin bir uyum sağlama ve kendilerini geliştirme yetenekleriyle ayrılırlar. Gelişmede süreklilik, mücadelenin derinleşen ve girift özellikler kazanan sorunlarına ve örgütsel yetkinleşmeye ayak uydurmak için zorunludur. Yeni bir örgütsel atılım dönemine girerken, sadece başlangıçta kazanılan bazı temel niteliklerle yetinmek, aşılması gereken kimi anlayış ve alışkanlıkları sürdürmekte ayak direyen değil dönemsel görevleri kavramakta ve hızla bunları en yetkin bir şekilde gerçekleştirmeye aday, bunun yeterliliğine ulaşmak için dinamik bir gelişme sergileyen kadrolara gereksinmemiz vardır. Bunun altını kalınca çizmemiz gerekiyor. Eğer bugün elimizde az sayıda güç

varsa, bu onların yapacaklarının azlığı ya da çokluğunun doğrudan örgütün gelişmesinin hızını belirleyeceğini gösterir. Gelişmenin sağlanması için seçeneklerimizin çok fazla olmadığı, taşınan sorumluluğun ağırlığı ölçüsünde onurun da büyük olduğu anlamına gelir.

Bu dönemde kadrolarda arayacağımız bir diğer özellik, polise karşı mücadeleye daha geniş bir açıdan bakabilen ve yeraltı çalışmasının kurallarını günlük çalışmalar içerisinde unutmaya hastalığına yakalanmayan, yüksek bir disiplin anlayışına sahip olmaktır.

Örgütümüz, işkencede direnme konusunda sağlam bir temel yaratmıştır ve son yıllar içerisinde yeni yoldaşlarımızdan düşmanın eline geçip çözülen hemen hiç yoktur. Bu niteliği güçlendirerek korumalıyız. Öte yandan bazı yoldaşlarımızda direnmiş olmanın ve düşmanın eline geçtiğinde aynı kararlı tavrı takınacağı konusunda güven duygusuyla birleşen bir rahavet, polise karşı mücadeleyi işkencede direnmeye doğru daraltan bir anlayış vardır. Örneğin, yaygın bir iç legalizm vardır. Bazı yoldaşlarımız uluorta konuşma, havacılık, iç dökme, gevezelik hastalığına yakalanmışlardır. Çevre anlayışına sahiptirler. Kendi çalışmalarıyla ilgili olsun olmasın, her şeyi bilmeyi "hak" olarak görürler. Eğer bazı şeyleri bilmiyorlarsa bundan "üzüntü" duyarlar. Kimileri "ne var ne yok" öğrenmek için gizli açık bir çaba gösterir, açık kollar, değişik zamanlarda yakaladıkları ipuçlarını birleştirmekte mahirdir.

Kimileri örgüt ilkelerinin yeraltı çalışmasının kurallarının kendisi için olmadığını düşünür. Kuralları kendi çalışma alanına uygulamak için yaratıcı denilebilecek en küçük bir çaba göstermez, öylesine uygular. Ne doğru dürüst buluşma; kontrol yeri vardır ne de cebinde taşıdığı adres, telefon numaralarını titizlikle koruma, şifreleme sorumluluğu.

Diğer bütün konularda yetkin dahi olsa örgütsel güvenlik konusunda böylesi liberal davrananlara yeraltı çalışmasında

sorumlu görev verilmemelidir, Tanımladığımız yoldaşlar kendilerini hızla düzeltmelidirler. Lenin,"gizlilik"i"*biricik örgüt ilkesi*"¹ olarak nitelendirmişti. Devrimciler örgütünün sürekliliğinin sağlanması ve her koşulda mücadeleyi sürdürmesinde profesyonel devrimciliğin temel ölçütlerinden birisi olarak da bunu uygulama yeteneğini ileri sürmüştü. "*Otokratik bir devlette, böyle bir örgütün üyelerini devrimci eylemi meslek edinmiş kimselerle ve siyasal polise karşı mücadele sanatında profesyonel olarak eğitilmiş kimselerle ne denli sınırlarsak örgütü açığa çıkarmak, o ölçüde zorlaşacaktır*(Ne Yapmalı)

Sınıf mücadelesi gelişip derinleştikçe düşmanın da yeni yöntemler geliştirdiğini ve ustalaştığını, daha ince ve sistemleştirilmiş saldırı yöntemleri ile ortaya çıktığını görüyoruz. İşkencenin yanı sıra, muhbirlik ve takip gibi yöntemlerin, önümüzdeki dönem daha yaygınlaşabilecek ajan sızdırmanın uygulandığını ve devrimci hareketin bunlar karşısında henüz yeterli yetkinliğe ulaşmadığını biliyoruz. Örgütsel çalışmalarımız düşmanla daha çok karşı karşıya geleceğimiz, düşmanın örgütümüze daha dolaysız saldırılara yöneleceği bir düzeye doğru geliyor. Yeraltı çalışmasının kurallarına uymayan, günlük çalışmaları yürütürken kuralları öne koymayan birisi sadece kendini tehlikeye atmakla kalmaz, örgüte de zarar verir. Bundan dolayı bu alanda gevşeklik gösterenlere karşı katı olunmalıdır. Polise karşı mücadelede hem ilkeli olmak, hem de bunu bir "sanat" haline getirmeyi başarmalıyız.

Siyasal ve Örgütsel Çizginin Derinlemesine Kavranması ve Uygulama Yeteneği- Örgütsel çalışmada en zayıf olduğumuz yönlerden birisini bu oluşturur. Çizgimizi derinlemesine kavramış, alanının sorunlarına, bunu başarıyla uygulama yeteneğine sahip kadro yok gibidir. Şöyle denilebilir: Yoldaşlar tarafından örgüt çalışması genellikle bir teknik faaliyet olarak kavranmaktadır. Onun, siyasal ve ideolojik bir öz ve içerikle dopdolu olması, salt genel bir propagandayla yetinil* rriederi merkezi ve yerel çalışmanın söruniahnın taktikler düze-

yinde ele alınarak çalışmanın düzeyli kılınmasının gerekliliği anlaşılmış değildir.

Leninist bir örgüt, bir sosyal devrim örgütü, asgari ve azami programını belirli bir strateji ve taktikler doğrultusunda gerçekleştirmeyi amaçlar. Siyasal bir çizgi ortaya konulur, kararlar alınır fakat onu hayata geçirecek bir örgüt yoksa, mevcut yapı bunuri çok gerisindeyse, sözü ve eylemi bir olmayan bir örgüt ortaya çıkar. Bu başlangıçta ve geçici durumlar için mazur görülebilir. Fakat üzerine gidilmelidir. Siyasal çizginin örgüt ve onun eyleminde cisimleşmesi kuşkusuz kolay değildir. Sınıf mücadelesine ileri bir noktadan bakabilen ve bunu pratiği ile ortaya koyan öncü adına layık güçlü bir örgüt yapısını gerektirir. Bir sosyal devrim örgütünü II. Enternasyonal türü partilerle, devrim ve sosyalizmden sözedip reformist bir pratiğin uygulayıcısı örgüt ve hareketlerle ayıran en temel ölçütlerden birisi buradadır. Staġın;

^MBazıları, doğru bir parti çizgisi hazırlamanın bunu her tarafa ilan etmenin, genel tezler ve kararlar biçiminde sunmanın ve oybirliği ite onaylamanın, zaferin kendiliğim den deyim yerindeyse, kendi başına gelmesi için yeterli olduğunu düşünmektedir. Bu elbette doğru değildir; büyük bir sapmadır. Ancak düzelmeleri olanaksız bürokratlar bu şekilde düşünebilir... Partinin genel çizgisi çıkarına güzel kararlar ve konuşmalar yalnızca işin başlangıcıdır. Çünkü onlar zaferin kendisi değil, yalnızca zafer isteği demektir. Doğru çizgi saptandıktan, sorunun doğru olarak çözümü gösterildikten sonra, davanın başarısı örgüt çalışmalarına, parti çizgisinin gerçekleşmesi konusundaki savaşın örgütlendirilmesine, insanların doğru olarak seçilmesine, yönetici organların kararlannın uygulanması durumunun yoklanmasına bağlıdır. Bunlar olmadıkça, doğru parti çizgisi ve doğru kararlar, ciddi olarak zarara uğrama tehlikesiyle karşı karşıyadır. Dahası var: Doğru politik çizgi saptandıktan sonra politik çizginin geleceği,

onun uygulanması ya da başarısızlığa uğraması da dahil her şey örgüt çalışmalarına bağlıdır.* (Leninîzmin Sorunları)

Örgütümüzde çizgiyi genel olarak pratiğe uygulama, bunun gerekli kıldığı özvefi ve çabanın gösterilmesi vardır. Bu açıdan bir çelişki yoktur. Zayıf kalınan siyasal-taktik kavrayış, güçlerin buna uygun olarak mevzilendirilip, harekete geçirilmesi yeteneğidir. Son dönemlerde siyasal çalışmanın bazı kampanyalar düzeyinde Örgütlenilmesiyle geliştirici adımlar atıldı, fakat yeterli değildir. Siyasal önderlik düzeyimizi yükseltmeliyiz. Bu bizi genel propaganda ve ajitasyonla yetinir olmaktan, kitle eyleminin kuyrukçusu olmaktan kurtarır. Çalışmanın içerik ve düzeyini bu şekilde geliştirebiliriz.

Siyasal önderlik, program ve stratejimiz temelinde, sınıf mücadelesinin dönemsel-güncel gelişmelerine uygun olarak örgütün ortaya koyduğu taktikleri, mücadele yöntem ve örgüt biçimlerini örgütsel çalışma yürüttüğümüz alanda ve faaliyetin bütününde uygulamaktır. Genel siyasal-örgütsel çizgimizin bulunduğumuz alanın durumuna indirgenmesidir. Bulduğumuz alanın sınıfsal yapısının, devrim karşıdevrim arasındaki güç ilişkilerinin, örgütümüzün durumunun, diğer devrimci örgütlerin güç ve çalışma yöntemlerinin, kitlelerin durumunun (sosyal-psikolojik durumlarındaki değişmelere varıncaya dek), bölgenin özel yönlerinin ve durumdaki değişikliklerin dikkatle tahlili ve örgüt çalışmasının buna uygun yürütülmesidir. Genel çizgimize, merkezi politika ve taktiklerimize uygun özel politikalar geliştirmektir,

ML teoriyi genel olarak bilmek, siyasal çizgimizi genel olarak bilmek yeterli değildir; onu bulduğumuz alana, içinde bulunduğumuz dönemin özelliklerine uygun olarak uygulamayı başarabilmek gereklidir. Klasikleri, hatta birçoğunu okumuş, uzun yıllardır devrimci mücadelenin içerisinde bulunan yoldaşlarımız var ama sorunun belirttiğimiz şekilde ele alınarak bir derinleşme sağlandığı söylenemez. Örneğin gazetemizin, O-

OÇ'nin politik iletilerinin yönünc-irici ve Onekm içerir nitelikte kavranmadığını görüyoruz. On.ar, siyasal ve ideolojik mücadelede bu şekilde algılanıp kavranırsa, örgüt faaliyeti ile yayınlar arasında böyiesi bir bütünleşme gerçekleştirilirse çalışmadan çıkacak sonuçlarla onların yönlendirici karakterinin daha güçlendirilmesi de olanaklı olur. Kitle eylemindeki yükselişe önderlik olarak müdahalemizi yükseltmemiz, propaganda-ajitasyonun içerikçe zenginleştirilip güçlendirilmesinin yanı sıra daha geniş kapsamlı örgütlenilmesi, örgütsel önderliğin düzeyinin sürekli yükseltilmesi çeşitli yazılarımızda üzerinde durduğumuz konulardır. Örgütçülerimiz, bunlardan kendilerine görev çıkarmayı, merkezi görevler ve alanlarındaki sorunlarla ilgili hedef koyan ve bir plan dahilinde güçleri en iyi şekilde mevzilendirerek bunları gerçekleştirmeyi

DAHA GENİŞ BİR KADROSAL TEMEL YARATILMASI ve KİTLESELLEŞME

Örgütsel gelişmemizin en önemli sorunlarından, Örgütümüzün geldiği evrede mutlak bir atılım yapmamız gereken konulardan birisi daha geniş bir kadrosal temel yaratılması ve kitleselleşmedik

Bu, nitelik düzeyini düşürmeden kadrosal gelişmemizi hızlandıracak yeni yol ve yöntemler ortaya konulmasını, bu konudaki dar yaklaşımların aşılmasını gerektirdiği gibi kitle eylemliliğinin geliştirilmesi ve kitle örgütlenmesinin biçimleri konularında kavrayışımızı derinleştirmemizi de gerektirmektedir.

Örgütsel çalışmamızın geleneksel biçimi .örgütümüzün kendi çeperi etrafında yürütülen, tek tek ilişkilerden gidilerek yeni unsurların kazanılmasıdır. Büyük ölçüde yeraltından ulaşılmaya çalışılan ilişkilerin örgütlenmesi biçimindeki bu çalışma tarzı, örgütsel yapımızın..

Örgütlenme çalışmasının bir yönünü ve bir aşamadan sonra zorunlu halkasını bu oluşturur. Fakat neredeyse tüm örgütlenme çalışması buna indirgenmişse bir darlığı doğuracaktır. Nitekim, örgüt çerperinden tek tek ilişkilerden ilerlemeyi amaçlayan bu çalışma, nitelikli ya da niteliksiz öğelerin direkt TİKB faaliyeti içerisinde örgütlenmesi biçiminde ifadesini bulmaktadır. Yeni bağ kurulan bu unsurları bazıları çizgimize uygun özellikler taşıdıkları gibi, bazıları da bu özelliklerin çok uzağındadırlar. Bu zaman, enerji, örgütsel güvenlik yönünden bir dizi kayıp ve riski doğurabilmektedir. Tabii sadece bu değil! Belki farklı evrelerden geçerek ilerde örgüte doğru gelebilecek bir unsur erken bir şekilde üst düzeyde bir yapının, örgütün disiplin ve çalışması ile karşı karşıya kalınca gerileyebilirriektir.

Bu kalıpları kırmamız,örgüt çalışmasını geliştirecek yeni i yol ve yöntemler onaya çıkarmamız, bir derinleşmenin sağlan- ması gerekmektedir. Bunun birinci koşulu kitlelerin içerisinde] yermektir. Onların düşünce ve ruh hallerini, sorunlara bakış! ve olayları değerlendirme biçimlerini, istek ve özlemlerini sıcağı sıcağına izleyebilen, bir diğer deyişle kitlelerin nabız atışını dinleyen ve buna uygun taktik ve sloganları geliştirerek potansiyeli eyleme dönüştürmekte ya da kendiliğinden gelme kitle eylemlerine önderlik etmekte yetkinleşmiş bir örgüt olabilmeliyiz.

Kitlelerle böyle yakın ilişkiler içerisinde olmak kitlelerin bulunduğu yerlerde, kitle eyleminin oluşum ve kaynama noktalarında olmayı gerektirir. Fabrikalar, büyük işletmeler, okullar ve kitle örgütleri... Bu açıdan legal olanakların geniş ölçüde kullanılmasının gerekliliği ortaya çıkar ki,örgüt olarak bizim teorik yaklaşımlarımız yönünden değilse de pratik olarak istenilen gelişmeyi sağlayamadığımız bir alandır bu. Bir süredir güçlerimizi bu yöne doğru hareketlendirme çabamıza karşın hala bazı yoldaşlarda legal çalışmayı "tekeli** görme eğilimi vardır. Örgüt çalışmasının yayın vd. ağırlıklı olarak yerata

çalışması biçiminde sürdürülüyor olmasının da etkisiyle önlerine legal alanda çalışma görevi konulan kimi yoldaşlarda dışlanma psikolojisinin doğmasına .küsünüklere yol açmıştır. Oysa onlar örgütsel çatışmamızın bugüne kadar güdük kaldığı bir alanda "yol açıcı" olmanın sorumluluğu kadar onurunu da taşımaktadırlar. Bir örgüt ne kadar sağlam ve nitelikli öğelerden oluşmuş olursa olsun, eğer daha geniş bir kadrosal temele oturmuyorsa, geniş kitlelere kumanda edecek bağlara sahip değilse devrim mücadelesinde hiçbir iddiaya sahip olamaz. Bu yoldaşlar kendilerini bu psikolojiden hızla kurtarmalıdır, yaratıcı çalışma gerektiren bu alanda öncelikle kafaların bir değişime uğraması gereklidir.

Burada komünist örgütü, proletarya ve diğer emekçi sınıflara bağlayacak, onlara kumanda etmesini sağlayacak örgütler ağı konusu üzerinde duralıyız.

Stalin, Leninist partiye proletaryanın öncü müfrezesi ve en yüksek örgütlenme şekli olarak tanımladıktan sonra ;

"Parti, işçi sınıfının örgütlü müfrezesidir. Ama parti, işçi sınıfının biricik örgütü değildir. Proletarya, onlar olmaksızın sermayeye karşı başarılı bir mücadele yürütmeyeceği bir dizi diğer örgütlere de sahiptir: Sendikalar, kooperatifler, fabrika örgütleri, parlamento grupları, partizan kadın birlikleri, basın, kültür ve eğitim örgütleri, gençlik dernekleri (açık devrimci eylemler sırasında), devrimci mücadele örgütleri (eğer proletarya iktidarda ise), devlet örgütü biçimi olarak temsilciler sovyeti vb. Bunların büyük çoğunluğu, partizan örgütlerdir ve içlerinden ancak birkaçı Partiyeye doğrudan dayanır ya da Partinin kollarını oluşturur.* {Eserler, C. VI. sf. 167}

Herbiri kendi özel alanında faaliyet gösteren bu örgütlenmeler, Leninist örgütü geniş kitlelere bağlayan, sınıfın ileri unsurlarıyla geri unsurları arasındaki bağın kurulmasını sağlayan "yardımcı organlar ve volan kayışları"dır. Leninist örgüt

sınıfın bir parçası, onunla güçlü ve köklü bağlara sahip bir parçası olmalıdır. Fakat o sınıf içerisinde en nitelikli unsurları bağrında toplar, bu yönden sınıfın küçük bir azınlığını oluşturur. Proletarya ve diğer emekçi kitleleri doğrudan parti içerisinde hatta bütününü hemen yakın çevresinde örgütleyebilmek mümkün değildir. Farklı alanlarda, değişik düzeylerde çeşitli istemler temelinde oluşan örgütlenmelerde birleşmiş kitleleri, bu örgütlerde etkinleşerek, kimi zaman doğrudan böylesi örgütler kurarak komünist örgütün geniş emekçi kitleleri önderliği etrafında birleştirmesi ve yönlendirmesi mümkün olur. Bu sözkonu örgütlerin içerisinde çalışarak, yönetiminde etkinlik kazanarak, parti çizgisi doğrultusunda kitle istemlerinin formüle edilmesi ve kitlelerin harekete geçirilmesiyle gerçekleşir.

TİKB'ye yeni kadroların kazandırılması bu faaliyetin içerisinde, proletarya ve diğer emekçi sınıfların mücadele içerisinde öne çıkan en nitelikli, normlarımıza en yakın unsurların örgütlenmesi şeklinde olmalıdır. Sınırlı ilişkilerden tek tek ilerleme biçimindeki kısır ve sağlıksız yönler de içeren bir örgütlenme çalışması yerine, yeni yoldaşlarımızı kitle hareketinin oluşum yerlerinde ve mücadelelerin içerisinde bulup çıkarmalıyız. Mücadelenin bugünkü güçlüklerine daha hazır ve istekli, doğal çevre oluşturma yeteneği gelişmiş, belirli bir sinamadan geçmiş yeni güçlere ancak bu şekilde ulaşabiliriz.

Oportünist örgütlerde kağıt üzerinde olsa da pratikte üyeliğin temel koşullarından birisi olan "*parti örgütlerinden birisinde çalışmak*" zorunluluğu ihlal edilir ; kendi gönlüne göre istediği zaman örgüt faaliyetine katılan, bir devrimciler örgütünün mü yoksa bir kitle örgütünün mü üyesi olduğu belirsiz bir yapılanış ve işlerlik vardır.

Örgütlenme çalışmalarında temel hedef yeni unsurların TİKB'ye kazanılması, yeni örgüt hücreleri kurmaktır. Örgütümüzle Menşevik örgütler arasında bu yönden derin bir ayrılık vardır ve örgüt çalışmalarımızın çıkış noktasında bu bulunur. Bizdeki eksiklik, dar ilişkiler alanından yola çıkmak ve kurulan tüm ilişkileri TİKB'ye kazanmayı tek amaç haline getirmektir.

Sizde bir örgütçü nasıl çalışır? Yakın çevresinden yola çıkarak yeni ilişkiler kurmak isteyecek, onları TİKB'li yapmaya çalışacaktır. Bu hem örgütsel çalışmanın tek yanlaştırılıp darlaştırılması, hem farklı kategorilerde bir örgütlenme faaliyeti ile birleşmediği için sekter, hem de bu şekilde her zaman en nitelikli unsurlara ulaşamayacağı için boşa enerji kaybına yol açan bir çalışmadır.

Lenin, bir **devrimciler* örgütünün teorik ilkelerini ortaya koyduğu **Ne Yapmalı** adlı yapıtında geniş kapsamlı bir siyasal ajitasyonun örgütlendirmesinin gerekliliğinden söz ederken bunun örgütsel çalışmaya kazandıracığı kapsam ve derinlikle olan bağına da kuruyordu. Basit bir açıklamayla, geniş kapsamlı bir siyasal ajitasyonun -ve iktisadi teşhirlerin- yaratacağı potansiyelin örgütlendirilmesinin gerekliliğini doğurur. Yine Lenin, kitleler arasında yürütülen kapsamlı ajitasyonla, eyleme geçiş ve kitle eyleminin Örgütlendirilmesi arasındaki ilişkiyi, kitlelerin devrimci eğitimi-sınıfsal siyasal bilincin kazandırılmasında bunun rolünü ve bu faaliyetler içerisinde öne çıkan, en nitelikli unsurların örgüte kazanılması arasındaki ilişkiyi bütünselliği içerisinde bu yapıtında açıkladı. Bizde zayıf olan bu bütünselliğin kurulamaması ve belirttiğimiz biçimde bir tek yanlılaşmadır. Bunda yeraltı çalışması ile yasal devrimci çalışma arasındaki ilişkinin doğru tarzda kurulamaması, yasal devrimci çalışmanın döneme uygun yaratıcı bir uygulamasının ortaya konulamaması, öncü komünist örgütün, farklı düzeylerde örgütlenmiş, örgütü kitlelere doğru açan, geniş kitlelere kumanda etmesinin araçları olan işlevleri ve örgütleniş biçimleri farklı olan çeşitli tipte bir örgütler ağı ile çevrenmesi gerektiği konusunda kavrayış derinliğine, dolayısıyla uygulama yetkinliğine ulaşılmamış olması belirleyicidir. Ajitasyonla eylem, ajitasyonla örgütlendirme arasındaki ilişkilerin doğru kurulamaması da bir diğer belirleyici nedendir.

Komünist öncüyü çevreleyen işlevleri birbirinden farklı, farklı alan ve bilinç kategorilerinde örgütler kurmak ya da

varolan örgütlerde çalışmak ve etkinleşmek siyasal öncü kurmayın politika ve taktiklerini geniş kitlelere ulaştırmanın, onları bilinçlendirebilmenin ve bu doğrultuda harekete geçirebilmenin araçlarına ulaşmak olduğu anlamına geldiği kavranılmamıştır. Kitleleri bir anda parti program ve taktiklerinin düzeyine çıkarmak mümkün değildir. Onların somut durumlarıyla doğru bir şekilde ilişki kurulursa ona uygun slogan ve taktiklerimizin onlara benimsetilmesi, kitlelerin bilincinin bu şekilde ilerletilmesi ve eyleme geçirilmeleri olanaklı olur. Bu da alan ve işlevleri farklı bir örgütler ağının oluşturulmasıyla birlikte düşünülmelidir.

Bugün ilişki kurduğumuz her insanı komünist ve profesyonel devrimci yapabilir miyiz? Soru bu şekilde sorulunca bütün yoldaşların vereceği yanıt, "hayır, bu olanaksız" olacaktır. Fakat bizim örgüt çalışmamız tam da bu anlayışla yürütülmektedir. Eğer ilişki kurduğumuz bir devrim taraftarını aktif bir TİKB militanı yapamıyorsak onunla ilişkilerimiz bir süre sonra zayıflamakta, kopma noktasına gelmekte ve kopmaktadır. Hatta bu süreçte sınıfsal ve politik bir bakış açısından çok yaşam tarzında daha çok devrimci ahlaki normlara bakma tavrı güçlüdür. Kimi yoldaşlarımızda da "devrimci ahlak" denilince de bunu kadın erkek ilişkilerine, hem de feodal bir bakış açısıyla indirgeme eğilimi vardır.

Son yıllardaki çalışmalarımızda bu bakış açısını aşma yönünde çaba gösterdik ve kısmen aştığımız söylenebilir fakat bir derinlik sağladığımızı söyleyemeyiz. Bazı yoldaşların kendi çevrelerindeki ilişkileri daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirme yetenekleri gelişmeye başlamıştır. Bu henüz yapımızın bütününe hakim olmadığı gibi, öncüyü örgütler ağıyla çevrelemek konusunda attığımız adımlar henüz çok cılızdır ve bu alanda deneysel birikim yönünden de çok zayıfız.

Mücadeleyle şu ya da bu ölçüde bağı olan her insanı kendi konum ve ilişkileri içerisinde değerlendirmesini bilmek, devrim için atacağı bir tek taşı olana bile onu kullanma olanağı yaratmak, bir örgütçü bunu başarabilmelidir.

Bizde değişik düzeylerde -çok geri düzeylerde de olabilir- eylem potansiyeli olan kitleyi ona uygun slogan ve taktiklerle harekete geçirebilme yeteneği zayıf olduğu gibi, çevre unsurlarını devrimci bir iş temelinde örgütlemek, devrimci mücadeleye bu şekilde şu ya da bu düzeyde katkıda bulunmanın onu ilerleteceği, mücadelenin içine daha çok çekip, örgüte daha çok yakınlaştıracacağını bilen ve çevresiyle ilişkileri bu şekilde kuran yoldaş sayısı azdır. Devrimci mücadeleye son derece gönüllü, hazır, TİKB normlarını taşıyan, 4x4'lük değilse de 4x3.90'lık nitelikli unsurlar yoksa işler durur! İşler durmaz, genellikle yoldaşlarımız şöyle hareket ederler: "o kadar söylememe rağmen yapılmıyorsa kendim yaparım daha iyi". Bunun devrimci bir sorumluluk duygusundan çıkış aldığı ve devrimci bir militan açısından iyi gibi görüldüğü söylenebilir ama hangi konumda olursa olsun bir Önder açısından hiç de iyi bir tutum olmadığını söyleyeceğiz. Sorumlu yoldaşlarımız komitelerde ve altlardaki yoldaşlarla ilişkilerinde sabırlı bir kavratıcılık tavrından uzaktırlar. Yöneticisi olduğu komitede ve yoldaşlarla ilişkilerde karşı karşıya kalınan sorunları geniş bir bakış açısıyla irdelemek, konuşulan yoldaşların özelliklerini gözönünde tutmak, yanlış, eksik yapıyorsa nedenlerini niçinlerini bulup çıkarmak gibi yaklaşımlardan genellikle uzak durulur. Görülen sadece yanlıştır, işin iyi yapılmamış olmasıdır. Ve bu genellikle hiçbir düzelticilik içermeyen, ilk seferinde değilse de ikincisinde oldukça sekter bir şekilde onaya konulur.

Eleştirideki yöntem hatalarını bir yana bıraksak bile yoldaşlar, bu tutum bizi bir avuç kalmaya, her işi kendileri yapmak zorunda kalan, giderek karmaşık ve yoğun hale gelecek mutlak bir işbölümü ve yetkinleşmeyi gerektiren işlerin içerisinde boğulan, dolayısıyla hareketin yükselişi içerisinde düzeyleri düşen bir avuç iyi militan, seçkin savaşıçı olarak kalmaya mahkum etmektedir.

Tüm bunları yaparken örgüt yapımızda niteliğın korunmasına, kendisini proletaryanın davasına adanmış, örgüt çizgisini

özümlemiş, yüksek bir savaşı ruha ve bolşevik uzlaşmazlığına, komünist ahlak ve yaşam tarzına sahip en nitelikli ve yetkin unsurlardan oluşması konusundaki İlkesel tutumumuzu sürdüreceğiz. Bu menşevizmle örgütümüz arasındaki derin ayrılık konusudur. Komünist örgütün kendisini çevreleyecek bu örgütler ve kişilerle olan ilişki, doğru bir kavrayışla gerçekleştirildiğinde nitelikselliği zayıflatan değil onu güçlendirici olur. Örgütün yan örgütler aracılığıyla ilişki kurduğu unsurları tanıma, sınama, onlara belirli özelliklerin kazandırılmasında ve içlerinden en nitelikli olanların seçiminde bu örgütler birer araçtır. Diğer türlü bugün yer yer karşı karşıya kaldığımız gibi, ilişki kurulan yeni bir unsurun hemen örgütün dış çeperinde örgütlenmesi, eğer belirlediğimiz örgütsel normlarımıza yakın bir konumda değilse enerji kaybına ve o kişinin durumuna uygun olmayan üst düzeyde bir ilişki biçimine girildiğinden onun buna hazır olmaması nedeniyle kaybedilmesine, ayrıca güvenlik sorunlarına yol açabilmektedir.

Mevcut sisteme karşı alternatif bir gücün ortaya konulması ve devrimi örgütlemenin temel koşullarından birisi sınıf mücadelesini ülke düzeyinde örgütleyecek bir güce hızla ulaşabilmeyi gerektiriyor. Kısa sürede sınıfsal ve ulusal çelişkilerin keskin olduğu, mücadele dinamiği yüksek bütün bölgelerde olmalıyız, Bu hızla yeni kadrolar yetiştirmeyi ve daha büyük kadrosal güçlere sahip olmayı gerekli kılar. Başta profesyonel devrimci çekirdeğimizin genişletilmesi üzerinde durulmalıdır. Bunu yaparken açıklayageldiğimiz nitelikleri korumakta son derece hassas davranılmalıdır. Profesyonelleştirmede dikkat edeceğimiz diğer bir nokta da bunun yeraltına çekmeye indirgenmemesi ve kişileri yerli yersiz doğa! çevrelerinden kopartan bir anlayışa düşülmemesidir. Profesyonel çekirdeğimiz için belirlenmiş örgütsel normalara uygunluğun yanı sıra, kişiyi daha işlevli kılacak ve gelişimini hızlandıracak bir çalışma alanına yöneltebiliyorsak bu adım atılmalıdır. Geçmiş yıllarda örneklerini bildiğimiz "gizli işsizlik" alanı olmamalıdır profesyonellik.

Kadrosal temelimizin genişletilmesi sadece profesyonellik ile sınırlı değildir. Örgütün profesyonel devrimci olmayan üyeleri de olacaktır. Parti içerisinde böyle bir kategorinin varlığı yoldaşlarımızca yeterince bilinmez, örgütsel darlığın ve salt profesyonel devrimcilikle sınırlanmış kıstaslarla iki taraflı yanlışlara düşmenin bir nedeni de budur. Lenin, Ne yapmalı ve Bir Yoldaşa Mektup'tan sonra menşevizme karşı mücadele içerisinde partinin örgütlenme ilkelerini açıklıkla formüle ettiği "Bir Adım İleri İki Adım Geri" adlı yapıtında:

"Gene/ olarak örgütlenme derecesine ve özel olarak örgütün gizliliğine ilişkin olarak ana çizgileriyle şu kategoriler düşünülebilir: 1) devrimcilerin örgütleri; 2) olabildiği ölçüde yaygın ve çeşitli işçi örgütleri (belli koşullarda, öteki sınıfların belli Öğelerini de kapsamına alacağını düşünerek, kendimi işçi sınıfıyla sınırlıyorum). Partiyi bu iki kategori meydana getirir. Ayrıca, 3) partiyle ilişkisi olan işçi örgütleri; 4) partiyle ilişkisi olmayan ama fiilen onun denetim ve yönetiminde bulunan işçi örgütleri; 5) işçi sınıfının, sınıf savaşımının büyük ölçüde kendini gösterdiği olaylarda, belli bir oranda sosyal demokrat partinin kısmen yönetimi altına giren örgütlenmemiş 'öğeleri'* {sf. 85, abç)

Uzun yıllardır bulunduğu alanda örgütümüzün faaliyetlerinin tümüne katılmış, çizgimizi ve oportünizmin karakterini sınıfsal sezgi gücüyle birleştirerek belirli bir düzeyde özümsemiş, özverili ve örgüte bağlı emekçi yoldaşlarımız vardır. Bu yoldaşları üye yapmalıyız. Onlara karşı yaklaşımımızla köken olarak burjuva sınıflardan gelme ve aydınlara karşı uygulayacağımız kıstaslar bir olmayacaktır. Örgütümüzün proletarya ve diğer emekçi sınıflarla bağları güçlendikçe bu özellikteki üye sayımız artacaktır.

HIZLA YENI KADRO GUÇLERINE ULAŞMAK...

Örgütlenmede dar sektör anlayışların proletarya ve diğer emekçi sınıflarla yaygın ve güçlü bağları olmamasından kaynağını alan yönleri vardır. Sınıfla ve kitlelerle kurulacak bağlar, politika oluşturmaktan her düzeyde ilişkilere, daha sağlıklı bir zemini ortaya çıkarır. Fakat bizdeki bu tür hataların kaynağı bu değildir. Örgütsel doğuş ve gelişmemizde devrimci harekete damgasını vuran legal-menşevik örgütsel yapılara ve kadro politikasına karşı bir temelde ortaya çıkılmasıdır. Haklı ve doğru olarak vurgu, Leninist bir örgüt ve kadro politikasının temel niteliklerine yapılmış, bunlarda ısrarlı olunmuş ve bu gerçekleştirilmiştir. Bunun pratikte sınanması 12 Eylül döneminde oldu. Ve doğru bir yol izlendiğini ortaya koydu. Fakat bu, kadrolaşmada belirli bir dar sektör yorumuna da yol açtı. Bu, profesyonel devrimci bir çekirdek ile daha geniş bir örgüt üye tabanı konusunda kavrayış eksikliğine yol açtığı gibi, örgütün, yakın çevresinden kitlelere doğru açılımında derinleşememeyi, darlıkları ortaya çıkardı. Tek tek insanlarla farklı düzeylerde ilişki kurabilmekten, onların devrime ve örgüte buldukları yer ve konumda katkıda bulunmaları ve bu şekilde ilettilmelerinden, çevre ilişkileri geliştirmeye, en geniş kitlelere doğru açılan değişik araç-örgüt ve yöntemlerle onlara ulaşabilme, sürekliliği olan, canlı ve kalıcı bağlar kurabilme konularında da belirli bir ilerleme sağlanamamasında etkili oldu. Keza yeni yoldaşlara güven, onlara sorumluluk verme ve inisiyatiflerini geliştirmekte de bu anlayışın yansıması olarak, daha cesur davranmak gerekirken, mükemmelliyetçi diyeceğimiz bir bakış açısıyla hareket edildi. Örgütün ilk gelişme döneminde bu konuda belirli bir titizlik içerisinde olunması doğrudur. Henüz bir program oluşturuluyor ve bir örgüt anlayışı ortaya konuluyordu. O evre açısından yanlış görülemeyecek bu durum bugün için gelişmemizin önünü tıkayıcı olur. Bugün net ve derinleşen bir siyasal çizgiye, yerli yerine oturmuş ve geleneklerle desteklenen sağlam örgütsel norm ve anlayışlara sahibiz. Yeni katılacaklardan gelebilecek olumsuz etkilere karşı örgütümüz bunlarla sigortalıdır. Midemiz sağlamdır.

Hızla yeni kadro güçlerine ulaşmak, önümüzdeki sürecin önde gelen görevlerindedir. Elimizde az sayıda kadro vardır ve bu güçler tüm enerjilerini kullansalar dahi sürecin bize yüklediği görevlerin üstesinden gelmemiz mümkün olmayacaktır. Çok sayıda kadroya ihtiyacımız var. Bugün yeni güçlere ulaşılması eskisi, birkaç yıl öncesi kadar güç değildir. Kabarmaya başlayan toprak ilk ürünlerini vermektedir ve mücadele gelişip yığınsaltaştıkça bu artacaktır. Kitle mücadelesinin öne çıkan unsurlarını devşirmeliyiz. Mücadelenin değişik alanlarında, başta işçi sınıfı olmak üzere çeşitli sınıf ve tabakalar içerisinde kitle önderi vasıflarına sahip, mücadelecı ve sağlam ahlâkı karakteri olan unsurlarla bağlar öncelikle geliştirilmelidir. Ülke düzeyinde mücadeleyi örgütleyecek asgari kadro güçlerine ulaşmak zorunludur.

TİKB çizgi, norm ve geleneklerini bilen, örgütümüzle eskiden bu yana bağları olan kadrolarımız azdır. Örgütün yakın çeperinde yer alıp, giderek örgütsel çalışmalar içinde daha etkin ve sürekli yer almaya başlayan bir kadro potansiyelimiz bulunmaktadır. Yeni güçlerin doğru bir teorik ve siyasal eğitimi, her şeyden önce örgüt çizgimizin kavratılması, TİKB'nin örgütsel normlarına, mücadele çizgisine ve geleneklerine uygun bir temelde eğitilmeleri önem kazanmaktadır. Bu hiçbir zaman çizgimizin durağan bir temelde kavratılmast olmayacaktır. Örgütsel çalışmanın devamlılığı içinde, eylemlilikte birleşen bir zeminde gerçekleştirilecektir. Çok sayıda eski kadroya sahip değiliz ve yeni güçleri nispeten daha uzun zaman içinde, örgütsel çalışmada değerlendirebileceğimiz aşamalardan geçirmek, iyice sınamak ve ondan sonra görev vermek gibi bir zaman zenginliğimiz yoktur. Onlara inisiyatiflerini geliştirici görev vermekten, sorumlu kılmaktan kaçınmamalıyız. Teorik düzeylerinin geriliği, siyasal eğitim ve deneyim eksikliği kuşkusuz önemli bir handikap olarak karşımıza çıkmaktadır Bundan çıkarılacak sonuç, nispeten ağır bir gelişme çizgisi, yavaş bir kadrolaşma politikası izlemek olmamalıdır. Bu handikabı, merkezi faaliyeti yükselterek, teorik-siyasi eğitim ve deney

aktarımını yoğunlaştıracığımız yöntem ve araçları, geliştirerek aşmalıyız. Kuşkusuz bu şekilde eksiklikleri, yanlışları sıfırlayabiliriz, fakat asgariye indirmek mümkün olacaktır. Kadrolaşmada izleyeceğimiz politika, sınıf mücadelesinin gelişme çizgisinin gerisinde olamaz. Eğer hızla mücadelenin önüne çıkmak istiyorsak, izleyeceğimiz örgütsel çizgi ve kadrolaşma politikası buna uygun olmalıdır.

Yeni kadrolara, kadrolaşmaya başlayan yeni yoldaşlara hassasiyetle yaklaşmalıyız. Bir anlamda örgütümüzün geleceği onlardır. Bu bize onların gelişimi konusunda ne kadar özenli olmamız gerektiğini gösterir. Bu her yönden böyledir. Hali hazırda onların önemli bir kesimi küçük burjuva sınıf ve katmanlardan gelmektedirler. Proleter kökenli bile olsalar -ki böyle olanlar da vardır- burjuva etkisini üzerlerinde şu ya da bu ölçüde taşımaktadırlar. Kuşkusuz onlar devrimci olmakla ve komünist bir yönelim içerisine girerek burjuva dünyasının yoz değerlerine sırt çevirmiş, ön adımları atmışlardır. Düşünce, niyet ve yönelimleri ileriye doğru, komünist şekillenmiş yönündedir. Fakat bunu böyle söyleyip bununla yetinmek düşünülemez. Eski toplumun gücü, düşünce ve alışkanlıkları insanlara daha çocukluk çağından itibaren şırınga edilmeye başlanır ve hayatın bütün yönleri ona göre örgütlenmiştir. Bu düşünce ve davranış, alışkanlıklar olarak hiç küçümsenmeyecek köklü izler bırakmıştır. Bunları kırmak kolay değildir. Ayrıca kapitalist bir toplumda, içiçe ilişkilerle yaşıyoruz. Bunun saflarımıza karşı sürekli bir baskısı, taarruzu söz konusudur. Devrimci bir yaşamın zorluklarıyla birleştiğinde bu baskı henüz gelişmemiş organizmalarda, ya da zayıf anlarda uygun ortamını bulabilir. Bu açıdan başlangıçtan itibaren sürekli ve çok yönlü bir mücadele gereklidir.

Yeni yoldaşların şekillenişinde de bu gözetilmelidir. Onlar devrimci, komünist bir yaşama yönelmişler bunun için bize gelmişlerdir. Fakat bu arada bir dizi burjuva düşünce ve değer yargısına sahiptirler. Devrimciliği bir yaşam tarzı olarak kav-

ramak noktasının gerisidedirler Aile bağlarından tutun da yaşam tarzı ve alışkanlıklarıyla eskiyle bir dizi ilişkileri, bağları vardır. Komünist devrimci bir gelişmenin sağlanması ve yaşamın merkezine bunun konulması diğer şeylere bu odaktan ve bu perspektifle bakmanın gerekliliğinin onlara kavratılması zorunludur. Bugün birçok örgütte hem devrimci olmak hem de düzenle içiçe olmak, düzene ilişkin birçok değer yaşatılması mümkün olmaktadır. Bu onların sınıfsal yapı ve "nihai amaç-/armandan bağımsız değildir. Küçük burjuva bir yapıdadırlar ve ekonomik-toplumsal sistemde mülkiyet ilişkilerine uzanan köklü bir değişikliği düşünmemektedirler. Yoksulluk ve sefaletle karşıdırlar, sömürüyü sınırlandırmaktan, sosyalist motifler taşıyan bir nevi ütopyik bir küçük burjuva demokrasisi ve paylaşım sistemi kurmaktan yanadırlar Faşizme karşı derin bir nefret de duyarlar, demokratırlar. Fakat sömürü ve zulme karşı, bilimsel sosyalizmin mevziinden tüm "kötülüklerin temelinde olan özel mülkiyet sistemini ortadan kaldırma perspektifine sahip değillerdir. Sorun sadece bununla sınırlı değildir Temeldeki bu bakış açısı kapitalist toplumun üst yapısına bakış ve toplumun yeniden örgütlenmesi için düşünülen model ve yaşamın halihazırdaki sürdürülüşünde de uzlaşabildiği getirmektedir. Dolayısıyla komünistlerin düzene her açıdan uzlaşmaz karşıtlığı ile onların uzlaşabilir çelişkisi, komünist ve devrimci demokratların örgütsel-kadrosal şekillenişlerindeki farklılığı açıklar

Yeni yoldaşlarımızın da sınıf yapılarına göre çeşitli zaafı taşımaları doğaldır. Sorun bunların nasıl aldedileceği, onlara devrimciliği ve komünist bir profesyonel devrimcinin yaşam tarzı olarak nasıl kavranması gerektiğini anlatmak ve onları buraya doğru çekmek bizim sorumluluğumuzdur.

Örgütçülük bir sanattır ve bu sanatın dilleneceği alanlardan birisi burasıdır. Yeni insanlar örgüte kazanabilmek ve onların örgütümüzün değerli bir kadrosu olmasını başarmak... Burada eleştiri ve özeleştiri de içeren doğru bir önderlik çizgisinin geliştirilmesi belirleyicidir.

Bu öncelikle Leninist bir örgütün, örgütsel çalışma ve ilişkilerin doğru düzenlenmesi ile ilişkilidir. Örgütün temel yapılışı ve faaliyetleri kişisel gelişmenin en temel ögesidir. Bu insanlara yön kazandırır, yanlışlarını, eksikliklerini görmesini sağlar ve geliştirir. Bu yeterli değildir. Bir de özel ilişkiler alanı vardır; organ çalışması, alt ve üst organlar ilişkisinde kişiler arası ilişkilerde cisimlenen bu özel ilişkiler alanı, faaliyetlerin doğrudan yürütülme alanı olduğu gibi çalışmalar içerisinde gözlemlene, değerlendirile, eleştirile, yardımcı olma, eksikliklerini gösterme, vb. içerir Eleştiri-özeleştiril bilindiği gibi, genellikle paslanmaya bırakılan, bu nedenle de kullanıldığı zaman da boğuk sesler çıkaran bir silahtır Yerinde ve doğru kullanıldığında kişinin, organın ve örgütün gelişmesinde motor rolü oynar Bazılarının sandığının aksine, ateşli silahlar gibi öldüren değil, canlılık kazandıran bir silahtır. Kimileri bunu öldürücü bir silah olarak kullanmayı severler ve ne talihsizliktir ki, böyleleri az değildir.

Konunun dağılmaması açısından, dönelelim. Yeni yoldaşların geliştirilmesinde de eleştiri-özeleştiril önemli bir silahtır. Fakat bu önderlik, yol göstericilik çizgisinde ele alınmalıdır. Kişide değişimin sağlanması, istenilen gelişim çizgisinin ve ivmesinin yakalanması kişilerin özelliklerine göre değişir ve zaman alır. Burada her yoldaşı bireysel özellikleri ile tanıyabilmek, gelişmesinin, ileriye doğru olan yönlerinin ve geriye çeken özelliklerinin doğru kavranması önem taşır. Süreci, örgütümüzün önüne koyduğu görevleri kavramak ve yapmak, bunun kısa sürede bilinçli ve irade bir çaba ile başarılması ideali ve istenilenidir. Fakat bu her yoldaşın şahsında aynı hızda gerçekleştirilemez. Bazı yoldaşların pek çok etkene bağlı olarak, kavrayış ve uygulama süreci daha uzundur; bunda gerilik bir etken olduğu gibi, kimisinde de "tarz"dır. Bazı yoldaşların ise kendilerince "hassas", aşmakta zorlandıkları yönleri vardır. Bu onların iyi devrimci olmadıklarını, komünist olmadıklarını göstermez İnsanlar bu özellikleriyle kavranmadıkça onlara doğru önderlik edilip gelişmeleri sağlanamaz. Kadroların

gelişme politikasının genel bir çizgide konuluşu ve onun Özel alan ve ilişkilere bu özgüllükleri dikkate alacak şekilde indirgenmemesi, ciddi yanlışlara yol açabilir ve açmaktadır. Yanlış yaklaşımın tipik bir belirtisi kişileri zaafı ile tanımlamaktır. Bu, hele söz konusu olan yeni bir yoldaşa vahim sonuçlara gebe bir yaklaşımdır. Hata yapan, bir yönden gelişmeyen bir yoldaşı kolaylıkla küçük burjuva olarak mahkum etmek ve büyük harflerle konuşup yerden yere vurmak, kimilerinin özelliğidir. Bu, sığ bir değerlendirme ve sekte bir yaklaşımdır. Özellikle gençlik içindeki çalışmada -ki genel olarak da yoldaşlarımız gençtir*, onların başarıya ve iyi şeyler yaptıklarında teşvik edilmeye, kendilerine güven kazanmaya ve bunun geliştirilmesine gereksinimleri vardır. Bu yapıldığı zaman onların yanlışlarını, eksik ve aksayan yönlerini de aşmaları kolaylaşacaktır. Bir anlamda buradan aldıkları güçle yanlışlarının üzerine daha cesur gitme ve onu altedebilme gücünü bulacaklardır. Devrimci sorumluluk ve örgütsel görevler karşısında hiç de sorumsuz olmayan bu yoldaşlar karşısında ezici, onları inisiyatifsizliğe, kendilerine karşı güvensizliğe devrimci olup olmadıkları noktasında gereksiz sorgulamalara yöneltecek baskıcı bir tutumdan özenle kaçınılmalıdır. Bu halde onların geliştirilmesi değil, istenilenin tersi sonuçların alınması kuvvetli olasılıktır.

Yeni yoldaşlarımızın birçoğu, bugün zaten bilgi ve birikimlerinin üzerindeki görevleri cesaretle omuzlamaktadırlar. Hatta diyebiliriz ki, mücadeleye son yıllarda gözlerini açmış olan bu yoldaşlar, daha deneyimli olan ama bugüne uyum sağlamakta zorlanan kimi eski yoldaşlardan daha da başarılı ve yüksek bir sorumluluk duygusuyla hareket etmektedirler. İçlerinden bazıları henüz bazı eksikliklerini ve zaafılarını aşabilmiş değillerdir. Kısa dönemde önemli sorumluluklar üstlenmenin sıkıntılarını, zorluklarını yaşamaktadırlar. Bir bakıma annelerini kaybetmiş bir ailenin küçük kardeşine, hatta aileye bakmakla yükümlü büyük çocuğu gibidirler. Henüz yeterli deneyim ve bilgiye sahip olmamanın baskısını yüksek sorumluluk duygusuyla duymaktadırlar. Onları ayrıca bir cendereye almanın gereği

yoktur. Bizim bu yoldaşlara söyleyeceğimiz şu olacaktır: KENDİNİZE GÜVENİN YOLDAŞLAR! YANLIŞ YAPMAKTAN KORKMAYIN! YANLIŞ YAPARSANIZ DÜZELTİRİZ! BUGÜNE KADAR BİRÇOK ŞEYİ BAŞARDINIZ, ŞİMDİDEN SONRA DAHA İYİSİNİ DE YAPARSINIZ. BİZ SİZE İNANIYORUZ. YANLIŞ YAPMANIN İSTENİLEN BİR ŞEY OLMADIĞINI BİLDİĞİMİZ HALDE, SİZE YANLIŞ YAPMAKTAN KORKMAYIN, DİYORUZ. SİZ, TAŞIDIĞINIZ YÜKSEK SORUMLULUK DUYGUSUYLA, KARŞI KARŞIYA KALACAĞINIZ HER SORUNU ETRAFILICA DÜŞÜNEREK ÇÖZMEYE ÇALIŞACAKSINIZ, BU YANLIŞ YAPMA OLASILIĞINI AZALTACAKTIR. YANLIŞ YAPSANIZ BİLE ÖRGÜTÜMÜZÜN GELDİĞİ DÜZEY, SİYASİ-ÖRGÜTSEL OLGUNLUK DÜZEYİMİZLE ONLARIN HAKKINDAN GELİRİZ, DÜZELTİRİZ.

İŞÇİ SINIFI İÇİNDEKİ ÇALIŞMAMIZ

Sosyalist hareketin işçi sınıfı hareketi ile kaynaşması, işçi sınıfı ile sağlam ve kalıcı bağlar kurmak önümüzdeki temel görevlerden birisi olmaya devam etmektedir.

Fabrika ve işletmelerde siyasal ve ekonomik teşhirleri içeren, hücreler düzeyinde olmasa bile çalışma komiteleri, çevreler düzeyinde örgütlülükler geliştirdiğimiz dönemler oldu. Köken olarak sanayi proletaryasından gelme ve profesyonel bir çalışmanın içerisine çektiğimiz, zaman içerisinde örgütümüzün yönetici organlarına yükselmiş yoldaşlarımızın sayısının genele oranı az değildir. Bu yoldaşlar davamızın kararlı savaşçıları olduklarını, yol arkadaşlarının mücadeleyi terk ettikleri zor dönemlerde en küçük bir yalpalama göstermeyerek karıtladılar.

Buna karşın proletarya içerisinde, fabrika ve işletmelerde sürekliliği olan, bugüne uzanan, kök salmış bir çalışmayı geliştirebildiğimizi söyleyemeyiz. Fabrika ilişkilerimiz hiçbir zaman istenilen düzeye ulaşamadı. Üretimin kilit sektörlerinde ilişkiler

yakalama ve bunları örgüt hücreleri düzeyinde örgütlemeyi başaramadık. Sınıf hareketi içerisinde, fabrika ve işyerlerinde kurduğumuz bazıları oldukça geniş ve gelişme potansiyeli içeren ilişkiler, buralarda çalışmanın uzun erimli örgütlenemesi, örgütün ya da henüz gelişmekte olan ilişkilerin yanı sıra güçlerin çabuk açığa çıkması ve atılmalarıyla sonuçlandı. Yaptığımız bir diğer yanlış da. bu ilişkileri henüz o birimde kök salmadan farklı alanlardaki çatışmalara çekmemiz, orada deneme ve geliştirme düşüncesiyle hareket edilmesiydi.

Üzerinde durmamız gereken temel bir eksiklik de propaganda ve ajitasyonun tek bir yönden yürütülmesi. TİKB propagandası ve ilişkilerin de bunun üzerinde yükseltilmeye çalışılmasıydı. Ekonomik-sendika! mücadeleye önderlik ve ekonomik ajitasyonu yadsıyor değildik. Buna uygun araçlar, yöntemler geliştirmek ve bunları sürekli kılmakta yetersiz kaldık. İşçi sınıfı hareketinin nesnel gelişme düzeyi ile birlikte düşünüldüğünde bu, daha yaygın ilişkiler kurmamız ve bunların kalıcılaştırılmamasında önemli rol oynadı

İşçi sınıfı içerisindeki çalışmamızda, siyasal ve iktisadi ajitasyonun geliştirilmesinde kimi adımlar atıldı. Örgütlediğimiz kampanyalarda sınıf içerisinde ajitasyona özel bir önem verdik. DSB '80 öncesi başlattığımız bir çalışmaydı ve henüz çok yeniydi. Sınıf hareketinin genel düzeyi değerlendirilerek DSB yayımlanmaya başlandı. DSB örgütsel güçlerimizi alanın bilgisi ile donatmak ve alanın özgül sorunlarına açıklık kazandıran bir önderlik çizgisi geliştirmemize hizmet ettiği gibi, yeni işçi ilişkilerine uzanmamız, henüz TİKB nin ilişki kuracağı düzeyde olmayan ya da düzeyleri nedeniyle TİKB olarak ilişkiyi sürekli kılmayı başaramadığımız orta ve geri düzeydeki bazı işçi ilişkileri ile bağlarımızın sürekliliğinde bir araç olması yönlerinden bir açılım sağlamaktadır. İşçi sınıfı hareketinin yaygın ekonomik ve kısmi demokratik istemler; Her; süren bir müca-

dele çizgisinde geliştiği koşullarda işçi sınıfına aynı zamanda DS8 türü bir yayınla seslenmek bu alana müdahale ve önderlik, ilişkilerimizin geliştirilmesi yönünden zamanında ve yararlı olmuştur. Onu ekonomik- sendikal mücadele organı gibi dar bir bakış açısıyla değil, içerikçe zengin ve sürekli gelişen bir çizgide iierletmeliyiz. İşçi sınıfının ekonomik mücadelesine devrimci bir önderlik geliştirme perspektifi koymakla yetinen değil bunu da geliştirecek olan, sınıfa siyasal bilinç kazandırma ve derinleştirilmesi amacına da hizmet etmelidir. Bir yayın organı olarak DSB'ntn sınıfta daha canlı bir iletişim kurması, sınıfın güncel, yaşamsal önemdeki sorunlarına zamanında ve güçlü şekilde sahip çıkan ve önderlik geliştiren bir çizgiye oturtulması gerekmektedir. Fabrika ve işletmelerle, bir bütün olarak işçi sınıfıyla bağlarımızın sınırlılığı bu yönden aşılması gereken bir handikapsa da özellikle bu alandaki örgüt güçlerinin hâlâ böyle bir görevlerinin olduğunun bilincinde olmamaları şu anda daha öne çıkan sorunumuzdur. Alanda çalışan yoldaşlarımızda üstten bir istek hatta zorlama olmadan kendiliğinden bir tek haber, bir tek yazı hazırlama çabası yoktur. Bu yoldaşlar yayının çıkması geciktiğinde şöyle sormaktadırlar. “DSB çıkmıyor mu?” Bölge sorumlusu olan bir yoldaşın alanından bir tek yazı, haber göndermeden böyle bir soruyu sorması nasıl değerlendirilir?

Örgütlenme olarak DSB, bugün nüve halindedir. Yer yer DSB çevre ve komiteleri ortaya çıkmaya başladı. Bunların yönlendirici unsurları genel olarak siyasal ve örgütsel çizgimizi benimsemiş, TİKB'nin yakın çevresinde örgüttü yoldaşlarımızdır. Anlayışımız bununla sınırlı olmadığı gibi pratikte de yer yer devrimci sendikal anlayışa yaklaşan çeşitli öğeleri de içerir özelliktedir. Önümüzdeki süreçte kitleselleşme perspektifine uygun olarak, programatik olarak tam bir DSB kavrayışına ulaşmamış olsa bile pratiğinde ona uygun bir tutum alan kitleye doğru açılan bir örgütlenme anlayışı ile hareket edilmelidir.

Çekirdeğinde daha gizli, kitleselleştiği ölçüde tegaliteyi zorlayan yarı legal bir yapıda düşünülmelidir.

İşçi sınıfının ekonomik mücadelesinin gelişme düzeyi, sendika! alanda uğradığı ihanetler, krizdeki derinleşme ögesiyle birlikte bu alandaki çelişkilerin keskinleşme eğilimi, sınıfın genel siyasal düzeyi önümüzdeki dönemde devrimci bir sendikal harekete duyulan ihtiyacı daha büyütecektir. Bu halkanın kavranması, işçi sınıfı hareketinin ve sınıfla olan bağlarımızın geliştirilmesinde canlı dinamiğin yakalanmasıdır. Bu açıdan DSB'yi dem programatik hem örgütsel açıdan hızlı bir şekilde geliştirmek, sınıfın güncel sorunlarına pratik tavrın örgütlenmesini sağlayacak bir yaklaşımın, düzeyli ve açık hedef öneren çözümlerinin ortaya konulması gerekmektedir. Bu yaklaşımlara uygun olarak işçi sınıfı içerisindeki çalışmada dar düşünce kalıplarını, dar ilişkiler alanım hızla kırarak, ilişkilerimizin şu anki azlığına bakmadan geniş düşünebilen, sınıfın bütününe seslenen, herhangi bir sorunda, muhalefet oluşumunda bütünü örgütleme, eyleme geçirme perspektifiyle hareket edecek kadrolara ihtiyaç vardır.

Sınıf içerisindeki çalışmalarımızın en zayıf halkasını örgütlenme çalışmaları oluşturmaktadır. Birkaç yerde önü açık, gelişme potansiyelleri taşıyan ilişkiler yakaladık. Ama bunlar çok sınırlıdır. Rahatlıkla şunu söyleyebiliriz: Sınıfa dönük propaganda-ajitasyon alanında yürüttüğümüz çalışmaların ürünü olarak örgütlenme alanında atabildiğimiz adımlar çok yetersizdir. Legal olanakları kutlanma konusundaki zayıflığımız, işçi sınıfı hareketinin kaynama noktalarına ulaşma yönünden zayıf kalmamıza yol açtı. Fabrika ve işletmelerde çizgimizi ortaya çıkan sorunlara dinamik bir şekilde uygulayacak, kitleyi onun etrafında birleştirecek yetkin güçlere sahip olmayışımız önemli bir eksiklikti. Bu varlığını sürdürüyor. Dıştan bağlar kurma yönünde de, sınıf hareketinin son yıllardaki gelişmesi elverişli olanaklar sunmasına karşın, yoldaşlarımızda güçlü bir kavrayış ve atılım yaratılamaması boşluğu daha derinleştirdi. Üstten

yapılan yönlendirme ve zorlamalarla dahi fazla bir ilerleme sağlanamadı. Bunda işçi sınıfı içerisindeki çalışmanın yaşamsal önemini kavramadaki gerilik, sınıfın önderliği ve sınıf içerisindeki gelişmeyi soyut, kendisi dışında bir sorun olarak görme gibi yanlış anlayışların yanı sıra kitle çalışmasının gerektirdiği sabırlılık, özveri, kimi küçük burjuva alışkanlıklardan vazgeçemeyerek sınıfla yaşamsal olarak da kaynaşma yönünde çaba göstermemek gibi ciddi olarak üzerinde durulması gereken nedenler vardır.

Bazı yoldaşlarımızda "zor ve tehlikeli" "görüntüsü parlak" kimi eylemlere yönelme isteği, bunların tek yanlı ve dar bir kavranışı vardır. Bu bazılarında bir coşkunun ama ufuk darlığının, çizgimizi doğru bir şekilde özümlememenin sonucu olarak doğmaktadır. Kimisine de bunları yapmakla değer kazanacağı güdüsü yön vermektedir. Böylesi bir düşünceye örgütümüzde verilecek en küçük bir değer yoktur. Onlara kolay olanın bu gerçekten zor, gerçekten özveri gerektirenin, kitleler içerisinde çalışma yürütme, yeni insanları örgütsel faaliyetlerin içerisine çekebilme ve örgüte kazanabilme olduğunu söyleyeceğiz. Bizim emekçi karakterli, yaşamsal olarak sınıfla ve emekçi kitlelerle bütünleşmiş bilinciyle onları aydınlatan, devrimci sabır ve inatçılıkla atılımı birleştiren, paylaşma duygusu yüksek ve alçakgönüllü komünistlere ihtiyacımız vardır Komünistler hangi alanda ve hangi görevde olursa olsun çalışma yürüttüğü alan ve üstlendiği görevin gerektirdiği bilgi ve beceriyi, özveri ve cesareti göstermelidirler. Örgütümüzün işçi sınıfıyla olan bağlarının hızla geliştirilmesinin gerekliliğine inanmış, bunun partileşme ile, devrimci yükseliş ve devrime önderlik ile olan bağlarını derinden kavramış bu alandaki çalışmaya yüksek bir gönüllülükle katılacak yoldaşlarla bu çalışmalarını yürüteceğiz.

Proletarya ve emekçi kitlelerle içsel bağlar kurulmadan sınıfın sorunlarına derinlemesine nüfuz etmek, onların gelişmeler karşısındaki duygu ve düşüncelerini anlamak, salt dıştan bir kavrayışla doğru ve yeterli bir propaganda, ajitasyon ve örgütlendirme çalışması geliştirmek olanaksızdır. Yoldaşlarımızda grev, işçi toplantıları, sendikalar vb karşı bir duyarsızlık.

örgüt çalışmasında öne çıkan bir görev olmasına karşın ancak yukarıdan "g/f denilinceye kadar süren bir ilgisizlik vardır. Gidişler de öylesine, ilişki yaratmak, o alandaki faaliyete yön vermek, bir derinlik kazandırmak gibi bir anlayışla değil "ziyaretçi" gibi olmaktadır. Gelişen sorunlar, olaylarla ilgili bir örgüt tavrı şekillendirmek; değerlendirme yapılması, somut öneriler götürmek, eyleme doğru çevirmek görülmemektedir. Bazı yok daşlar sonradan şöyle demektedirler: "Düşündük ama..." Burada sorun düşünmüş olmak değil bir tavrı şekillendirmektir. Eldeki güç ve olanakları, belirlenen tavrı gerçekleştirecek biçimde mevzilendirip değerlendirmek ve uygulamaktır.

"Parti, her şeyden önce kitlelerden kopuk oluşu nedeniyle acı çekiyor, parti, ne pahasına olursa olsun, kitlelerle bağ kurmalıdır. Ancak bu, bizim koşullarımızda, her şeyden önce ve esas olarak, kitleyi özellikle harekete geçiren sorunlar bazında mümkündür. Sırf kitlelerin yok-sullaştırılması ve sermayenin saldırısı olgusunu alalım. İşçilerin başından kasırga gibi lokavtlar geçti, ve üretimin kısıtlanması, keyfi işten çıkarmalar, ücretlerin düşürülmesi, işgünü nün uzatılması ve genelde sermayenin saldırısı günümüze kadar devam ediyor. Bütün bunların işçiler arasında hangi acılar, hangi düşünsel gerilimler uyandırdığını, işçiler ve patronlar arasında hangi 'yanlış anlayışlar' ve çatışmalar kütlesi oluştuğunu; bu bazda, işçilerin kafalarında hangi ilginç sorular kütlesi ortaya çıktığını tasavvur etmek zordur. Örgütlerimiz genel politik çalışma yanında, yorulmadan bütün bu küçük çatışmalara müdahale etmeli, bunları sınıfların büyük mücadelesine birleştirmen ve güncetprotestolarında ve taleplerinde kitleleri destekleyerek, partimizin büyük ilkelerini canlı gerçeklerde göstermelidirler {Stalin, Eserler, c. II, sf. 135, abç}

Stalin'in burada söylediklerinden hareket edelim. Son aylarda yaklaşık üçyüz bin işçi atıldı. Atılan işçi kitlesinde ve sınıfın bütününde bunun yarattığı duygu ve düşünceleri an-

lamak, oluşan tepkiyi ve tepkisizliği çözümleyen bir önderlik geliştirmek,' tepkiyi güçlendirici, dağınık olanı toparlayıcı, istemler yönünden netleştirme ve üst bir boyuta sıçratmayı amaçlayan ne gibi bir çaba gösterildi? Bu konuda DSB'de ortaya konulan görüş ve önerileri kitlelere taşımak, bu zeminde bir eylemlilik yaratmak için ne yapıldı?

İşçi sınıfı içindeki çalışmamızın başta gelen hedefi sınıfın öncü, ileri unsurlarını örgütümüze kazanmak, fabrika ve işletmelerde TİKB hücrelerinin kurulmasıdır. Bu işçi sınıfı hareketi içerisinde sadece bu unsurlara dönük dar bir çalışma, propaganda yürütülmesi olarak değil sınıfın kitlesine dönük geniş kapsamlı ve sürekli bir siyasal ajitasyonun örgütiendirilmesiyle birleştirilmiş olarak yürütülmelidir. Sınıf siyasal bilincinin geliştirilmesi sınıfın bütününe dönük kapsamlı bir siyasal ajitasyon ve eylem eğitimi ile mümkündür. Öncü, ileri unsurların kazanılması, bunun içerisinde derinleştirilmiş bir propagandanın yürütülmesiyle birlikte olacaktır. Günümüzde işçi sınıfı ve emekçi kitlelerde devrim ve sosyalizm bilincinin gelişmesine hizmet edecek çok sayıda, çarpıcı ve derin örnekler olabilecek zengin bir malzeme yığınağı bulunmaktadır. Kapitalizmin en yaşamsal sorunları dahi çözmekten uzak oluşu, 12 Eylül faşizminin ağır yükünün hala taşınıyor olması, reformcu ve revizyonist partilere karşı derin bir güvensizlik, ancak "kerhen" bir desteğin söz konusu olması devrim ve sosyalizm propagandası için güçlü bir nesnel zemin sunmaktadır. Alternatifin ajitasyon ve propaganda alanında vurucu bir şekilde konuması gerekli olduğu gibi, örgütsel ve pratik alanda da hızla bunu karşılayan bir tavrın geliştirilmesi gereklidir. Belirttiğimiz noktalardaki elverişlilik, revizyonist sistemlerin çöküşünün yarattığı kargaşa ve bilinç karışıklığı, devrimci örgütlerin zayıflığı ve 12 Eylül faşizminin süregelen baskı ve etkilerinin yol açtığı devrimci örgütlerden uzak durma, sistemin kitlelerin bilinç ve hareketini gözönüne alarak bazı durumlarda kısmi esneklikle? göstermesi, vb. dezavantajları oluşturmaktadır. Ki bunların altedilmesi için örgütsel ve pratik planda giderek büyüyen bir alternatifin ortaya konulması ve devrimci eylemin eğitimciliğine dayanan bir çalışmanın geliştirilmesi zorunludur.

GENÇ KOMÜNARLAR

Genç Komünarlar* ın geçmişleri yaklaşık iki yıl öncesine dayanıyor.

Genç Komünarlar bu süreçte demokratik gençlik hareketini geliştirmek için sürekli bir mücadele yürüttüler. Gençliğin demokratik istemlerini kararlılıkla savunan, en önde dövüşen, onları sosyalizm mevziinden ele alıp açıklayarak gençliğin ufkunu geliştirmeye çalışan bir anlayışla yaklaştılar. Gençliğin bu alandaki örgütlenmelerinin kuruluş çalışmalarına katıldılar, içerisinde yer aldılar, tıkanıklıkların aşılması için yaratıcı bir çaba gösterdiler.

Genç Komünarlar bağımsız bir örgütsel faaliyet geliştirmenin, siyasal çizgiyi alanlarının pratiğine uygulamanın, inisiyatif geliştirmenin başarılı örneklerini ortaya koydular. Bu yönden başlangıçtaki durumla bugün bulunulan nokta arasında, katedilen mesafe çarpıcıdır,

Kadrosal gelişme ve kitlelilik yönünde de, gelişme sağlanmakla birlikte ilkinin düzeyine çıkılamadığı görülecektir.

Genç Komünarlar'ın belli başlı merkezi kentlerde temelleri atılmış ya da potansiyelleri oluşmuştur. Bunu hem diğer kentlere doğru yaymak gerektiği gibi, kadro yapısını güçlendirme, örgütsel yapısını sağlamlaştırma yönünde ilerletilmelidir.

Genç Komünarlar, gençlik içerisinde yaratılan güçtemelini, önlerine daha ileri hedefler koyma yönünde kararlar atılma yöneltmelidirler. Gençlik mücadelesine önderlik, geniş gençlik kitlelerini eyleme geçirebilme ve örgütlemek, hedef bu olmalıdır. Kadrosal güçlerin hızla bu hedefi fethedecek gelişiminin sağlanması, kadrosal temelin güçlendirilmesi gereklidir, Yoldaşlar bunun gerektirdiği donanım kavuşturulmalı; bilgi, yönetim yeteneği, inanç, özveri ve cesaret geliştirilmelidir Belirli bir kadrosal temele ulaşıldıktan sonra hangi alanda olunursa olunsun, hedefi geniş çizmek, sınıf mücadelesinin gerekli kıldığı önderlik perspektifiyle hareket etmek gerekir. Burada öncelikle güçlerin sayısallığına değil, niteliğine bakılmalıdır. Bir hedef fethedilince aşılar. Dağa çıkmak zordur ama zirveye tırmandığımızda o ayaklarımızın altında kalır.

Kadrosal temel yarattığımız bölgelerde önümüzdeki açık hedef bu olmalıdır. Ayrıca liseli gençliğin örgütlenmesi ve mesleki okullarda bağ kurulması yönünde hedefler konulmalı ve bunun denetimi sağlanmalıdır. Liseli gençlik eğitim sisteminin, düzenin dolaysız olduğu gibi aile aracılığıyla da katmerleşmiş baskısı altındadır. Çelişkiler keskindir ve liselerde hareket hızla gelişmeye adaydır Keza mesleki okullar proletarya ve emekçi sınıflarla ilişki geliştirmemizde, proletaryanın ileri kesimlerine ulaşmamızda geçiş köprüleridir.

Gençlik mücadelesinin bütününe önderlik, gençliğin güncel sorunlarına sahip çıkılması, faşizme karşı mücadelenin yükseltilmesi, gençliğin sosyalizme kazar ılınsı çalışmalarının bütününe dayandırılmalıdır. Bu aynı zamanda gençlik içerisinde etkili olan her türlü antiMarksist akımla ve güç kazanmış küçük burjuva devrimciliğinin sağ ve solu ile mücadele etmeyi gerektirir Bu, alanda sınırlı tabana dayalı bir devrimci gücün kazanılması gibi dar bir hedefe yöneltilmiş önderlik mücadelesi olarak değil, gençlik mücadelesinin bugüne kadar ve küçük burjuva devrimciliğinin damgasını taşıyan mücadele, örgütlenme anlayışlarını ve alışkanlıklarını kıran geniş gençlik kitlesini örgütleyecek bir "tarzın geliştirilmesi olarak kavranılmalıdır.

Bunun için çeşitli etkenlerin kısırlaştırdığı, tekleşmiş dernek çizgisinin dışına çıkan mücadele ve örgüt biçimlerinin geliştirilmesi üzerine düşünülmalıdır.

Gençlikte başarının ölçüsü, sınırlı eylemci bir gücün eylem aktivitesinin yükseltilmesi olarak değil, gençliğin geniş kitlesinin değişik düzeylerde eyleme çekilebilmesi ve bu zeminde daha üst mücadele ve örgütlenme biçimlerine doğru ilerlenmesidir. Kitle istemleri üzerinde yükselen, farklı bilinç kategorilerine hitap eden örgütlenmeler geliştirilmelidir.

Gençlik içindeki çalışmanın onun kitlesinden soyutlanmış bir kadro yapısını ile sürdürülmesine son verilmelidir. Sadece dıştan etki yoluyla kitleyi kazanmayı amaçlayan, tek yanlılaştırılmış bu çalışma, kopukluğun başta gelen bir nedenidir. Bunun alternatifi sıradanlaşmış bir öğrencilik, reformcu bir

içerikle doldurulmuş bir çalışmanın yürütülmesi değildir. Komünistler kitlenin içerisinde yer almayı, onların akademik istemlerini dahi sosyalist bir perspektifle ele almayı başarmalıdır.

Genç Komünarlar illegal bir örgütlenmedir. Çeşitli dış etkenler ve bazı olumsuz gelişmeler, onu yarı legal bir konuma doğru çekmiştir. Bu şu an için darbeleyici sonuçlar yaratmıyor hatta bir ölçüde gelişmeyi kolaylaştırıcı oluyorsa da süreçte ciddi sonuçlar doğurur. Yoldaşlarımız, gençlik alanının yapısına uygun legal örtüler oluşturma ve varolan dernek vb. daha iyi kullanma başarısını göstermelidirler.

Genç Komünarlar, örgütsel planda merkezileşmeyi somut bir görev olarak önlerine koymalıdır. Çeşitli etkenlerin bir araya gelmesi bunu kısmen ortaya çıkardı. Şimdi bu, bilinçli ve iradi bir çaba, yetkin ve düzeyli bir önderlik ve bunun kurumlaşması çabası olarak kavranmalıdır.

Gençlik yayın organının çıkması bu yönden gelişmeyi hızlandırıcı olduğu gibi, alana dönük bir yayının çıkması geliştiricidir. Farklı bölgelerdeki güçlerimizin taktik yönlendirme ve deneyim aktarımı ile aynı doğrultuda hareketini yönlendirici olmaktadır. Yoldaşlarımızın "*Genç Komünar**" kendi özgüçleriyle çıkarmaları ise övgüye değerdir. İçerik olarak ilk sayılarına göre bir gelişme içerisinde olmakla birlikte propaganda derinliği ve farklı bakışlar geliştirme yönünden zayıftır. Bu alana da sürecin hızlı akışına yanıt verecek bir sesleniş gereklidir.

TİKB çizgisi doğrultusunda gençlik içerisinde örgütlenmiş Genç Komünarlar, ona en yakın örgütlenmelerden birisidir. TİKB'ye kadrolar yetiştirmek, Genç Komünarlar için vazgeçilmez bir amaç ve görevdir. Genç Komünarlar kendi kadrolaşma perspektifini geliştirirken, bunu gözden kaçırmamalıdır. Gençlikteki yoldaşlarımızın çalışmalarının içeriği, yoğunluğu, kendilerini adanmışlıkları, TİKB'ye karşı duydukları derin gönül bağı onları örgüte yaklaştırmaktadır. Kimi zaman yaşamları ve gelecekle ilgili bilinçlerinde beliren karışıklıklara yoldaşça, sabır ve eğitimcilikle yaklaşılmalıdır.

Örgütümüzün daha geniş bir kadrosal temele gereksinimi vardır ve gençlik önemli ve hızla geliştirilebilecek bir

malıdır. Gençlikteki yoldaşlarımızın çalışmalarının içeriği, yoğunluğu, kendilerini adanmışlıkları, TİKB'ye karşı duyduktan derin gönül bağı onları örgüte yaklaştırmaktadır. Kimi zaman yaşamları ve gelecekle ilgili bilinçlerinde beliren karışıklıklara yoldaşça, sabır ve eğiticilikle yaklaşılmalıdır.

Örgütümüzün daha geniş bir kadrosai temele gereksinmesi vardır ve gençlik önemli ve hızla geliştirilebilecek bir kadro potansiyeli olmaya devam etmektedir. Genç Komünarlar içerisinde TİKB kadro normlarını uygulamak gibi bir yanlış düşülmeden, daha ileri gelişme gösteren kadrolara profesyonellik bilincinin verilmesine özen gösterilmelidir.

Genç Komünarlar kendilerini sadece öğrenci gençlikle sınırlandırmamaları gibi, sadece gençlikle de sınırlandırmamalıdır. Oturdukları çevrede, memleketlerinde ilişki çıkarma ve Örgütlenme çalışmalarına girmelidirler.

“ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİ SİLAHI GERÇEK KOMÜNİSTİ BİÇİMLENDİRİR^{1*}

Gelişen bir örgütüz. Taşıdığımız misyon, ideolojik, siyasal ve örgütsel gelişmemizin ulaştığı düzeyle yeni bir devrimci yükseliş döneminin büyüyen görevlerinin oluşturduğu moment, önderlik çizgisinin geliştirilmesinde yeni sorun ve görevlerin çözümünü gerektiriyor. Ulaştığımız aşama ve girilen dönemde siyasal ve örgütsel çalışmaya yeni bir perspektif kazandırılması, bunların hızla örgüte maledilmesi, düşünce ve alışkanlıklarda gelişmenin önünü tıkayıcı olanların altilmesi, hızla işçi sınıfı ve halk hareketinin önünde yürüyebilecek bir temponun yakalanması için eleştiri-özeleştiri silahını etkin bir şekilde ve yeteneklice kullanmalıyız.

Eleştiri-özeleştiri silahının kullanılması dinamik bir gelişmenin sağlanmasında yaşansa! bir önem kazanmıştır ama örgütümüzde bu konuda gelişmiş bir geleneğin, kurumlaşmanın olmaması onu, ilerlemenin bir silahı olarak kullanmamızı

dini almak ve ardı sıra da karşı saldırıya geçmek eğilimi vardır. Söylenenler öz olarak doğru bile olsa salt yöntemde yapılan yanlışlar dahi onu işlevsizleştirmektedir. Genel bir tavır olarak, anında, hata ortaya çıktığı zaman, kavratıcı bir şekilde eleştiri yapılmamaktadır. Uzunca bir dönem suskun kalma, tavırda yansıtma, imalarda bulunma ya da patlama biçiminde ortaya koyuş yaygındır. Kolay ve kestirme yargılara varma, suçlayıcılık, bıdırdama, kişinin yanlışını didikleyip durmak gibi yıpratıcı ve sağlıksız biçimler gelişmiştir. Darlık ve yüzeysellik, sadece başkalarının hatalarını görme, kendisinin "tamamen haklı" olduğunu düşünme, rekabetçilik, sağlıksız kişiselleştirme, yanlışlar zinciri olarak birbirini tamamlamaktadır. Bazı yoldaşlarımızda da sürekli bir eleştirici konumda olma eğilimi gelişmiştir. Kimi yoldaşlar da, hataları ortaya konulduğunda o anda susmakta sonra yine bildiği gibi davranma yolunu tutmaktadırlar. Ya da dil ucuyla kabul etmekte, hatanın temellerine yönelmeyen bir özeleştiriyle geçiştirme tutumu takınmaktadırlar. Bütüne bakabilen, yanlışın sınıfsal-siyasal temellerini, örgütsel gelişmemizden, kişinin özelliklerinden kaynaklanan yönlerini ortaya koyan, yapılan yanlış yerli yerine oturtup gerçek boyutlarıyla -ne azımsamak ne büyütme- değerlendiren, mücadelede bizi bekleyen görevler ve taşıdığımız sorumluluklarla ilişkisini kuran düzeyli eleştiri örnekleri azdır.

Örgüt olarak gelişmenin yeni sorunlarıyla karşı karşıyayız. Geleceğe dönük, mücadelenin gelişmesine yanıt verecek perspektifler oluşturmak ve kadrolarımızda bunu uygulayacak gelişimin sağlanması gerekmektedir. Bunun zorluklarını yaşıyoruz. Öncelikle sorunlara bu bütünsellik içerisinde yaklaşabilmek gereklidir. Bu darlıkları ve sağlıksız kişiselleştirmeyi engelleyecektir. Yanlışın yol açan nedenler üzerine düşünmek, buradan ilerletici bir çözümü yakalamak, bunu yoldaşlarımızın yapısına, özelliklerine en uygun, en iyi kavrayabileceği şekilde anlatma sorumluluğu duyulmalıdır. Bir iki yönden daha ilerde olmak, örgütsel gelişmemizin bazı sorunlarını kavramış olmak kimseye suçlayıcı tavırlar geliştirme hakkını vermez. Kaldı ki bu yoldaşlar, kendileriyle ilgili tam bir değerlendirme yapma, eksikliklerini görmekten uzaktırlar.

Elbette eleştirisi sadece genel düzeyde kalırsa fazla bir yarar sağlamaz, kişisel sorumluluk yönünü de ortaya koymak gereklidir. Önerimiz, eksiksiz, eğitici, sabırlı ve ikna edici olmak, kazanıcı bir perspektifle hareket edilmesidir. Yanlışta ayak direyen, gelişmeyen, eleştirileri sürekli geçiştirici bir tutumla karşılayanlara karşı örgütün sabrı bir yere kadardır. Sözünü ettiğimiz ne İsa peygamber sabırlılığıdır ne de bundan örgüt çizgisine karşı tavır geliştirenlere esnek davranılması gerektiği sonucu çıkarılmalıdır. Böylelerine karşı komünist uzlaşmazlıkla davramimalı, ilkesel bir tutum takınılmalı ve örgütle olan tüm bağlarının kesilmesinde tereddütsüz davranılmalıdır.

Eleştirisi ve özeleştiride amaç, örgüt çalışmasını ilerletmektir. Örgütün ve kadroların yanlış ve eksikliklerini gidererek sürekli bir gelişmenin sağlanmasıdır. Bunun için Enver Hoca'nın çok özlü bir şekilde belirttiği gibi, "*doğru, temelli ve içten*" olmalıdır. Yanlışların gösterilmesi ve düzeltilmesinde kazanma perspektifi, daha ileri bir birliktelik yaratma isteği yön vermelidir. Kimi yoldaşlar bir yanlış gördüklerinde onu söylemenin yeterli olacağını düşünüyorlar. Bu şekilde "görev" yerine getirilmiş oluyor! Buna göre, eleştiriyi anlayıp anlamamak, düzelmek, gelişmek, kişinin kendisine kalmış bir şeydir! Bu yargı da kestirmeci, kazanıcı olmayan, yoldaşlar arası ilişkilerde olması gereken içtenlik, paylaşma, karşıstndakinden sorumluluk duyma gibi temel değerlerden uzak bir yaklaşımdır. Kimse soğuk eleştirmen tavrıyla görevini yapmış olduğunu, aynt organda birlikte çalıştığı, aynı evi paylaştığı yoldaşından ve örgüte karşı sorumlu olmadığını düşünmesin.

Devrimcilik, eleştiricilik değildir; değiştirci, dönüştürücü olabilmektir. Devrimci eleştirisi bunun içindedir. Bir Örgüt üyesi eleştiride yapıcı, işte de kurucu olmalıdır. Salt eleştirici bir konuma çıkmak değildir, ondan beklenen.

Daha çok bireysel çalışma içerisinde olmuş, İnsan ilişkilerinde sınırlı ve ideolojik olarak da kolektif bir özümlemeye ulaşamamış kadrolarda karşılaşılan bir tavidir bu. Dolaysız bir

örgüt çalışması alanına, bir işin örgütlenmesine yönelindiğinden de, doğrudan insanlarla yüzyüze gelip iş yapmak söz konusu olduğunda böylesi salt eleştirici bir tutumla başarılı olmak olanaklı değildir. Nitekim, bütün kusurlar sağımızdaki-solumuzdaki insanlarda bulunmaktadır. Çünkü bir işin örgütlenmesi söz konusu olduğunda güçleri hata ve eksiklikleri ve yetkin yanlarıyla, eldeki malzemeyi bir bütün olarak kuvvetli ve zayıf yanlarıyla değerlendirmek, güçlerin gerçekleştirilecek işe en yüksek motivasyonunu sağlamak ve tavrımızda bunu yansıtmak gerekir. İnsanların hatalarını söyleyip durmakla bir iş başlanmaz. Burada yapıcılık, kuruculuk, insanların hedeflenen görevin gerçekleştirilmesinde eksik ve yanlışlarından gelebilecek zararı en asgariye indirilerek, yetkin yönlerinin ise azami kullanımını sağlamayı başaran bir önderlik geliştirmek gerekir. Aksi halde biz hep mükemmel kadrolar, dört dörtlük olanaklar aranz, bekleriz. Bunun yaşamın gerçeğiyle hiçbir ilişkisi yoktur.

Eleştiride sekterlik, eleştiriye karşı tahammülsüzlük genellikle aynı kuşaktan kadrolar arasındaki ilişkilerde görülmektedir. Aynı yoldaşların sorumlulukları altındaki yoldaşlarla ilişkileri daha müşfik, gelişmesindeki eksikleri pek görmezden gelen, yer yer sırt sıvazlayıcı bir biçimde sürmektedir. İşler yolunda gidiyorsa, bir başarı kazanılmışsa sahiplenme, paylaşma yaklaşımıyla hareket edilmekte ve o kadroyu sadece iyi yönlerinden gören iyimser bir bakış sergilenmekte, gelişmeler olumsuz yönde ise, ortaya bir hata çıkmışsa yanlışları o zaman görülmeye başlanmaktadır.

Yeni yoldaşlarımızı teşvik edilmelidir ama onların pohpohlanmaya ihtiyaçları yoktur. Çoğu son derece içten, devrimci mücadeleye atılmış olmanın coşkusuyla dolu, örgüte karşı açık yüreklidir. İçlerinde gerçek düşünce ve duygularını gizleyen, eleştirileri o anda aklına geliveren, ikinci, üçüncü dereceden gerekçelerle geçiştirme tavrı içerisine girenler çok azdır. Ki bu onlarda komünist şekillenmiş eksikliğinden, örgüt yaşamı-

nı yeterince özümlememiş olmaktan kaynaklanmaktadır. Konuşulduğunda kavratılması zor olmamaktadır.

Eleştiri ve özeleştiride tutuculuk altedilmelidir, "*Eleştiri özeleştiride silahı gerçek komünisti biçimlendirir.*" (Enver Hoca) Eleştirideki darlıklar, yöntemin kaba saba oluşu doğru bir özü gölgeleyebilir ama onun doğruluğunu ortadan kaldırmaz. Bir komünist, hele eski bir kadroysa, söylenilenin özünü bulup çıkarmayı, bundan yararlanmayı bilmelidir. Yanlış ne küllendirilebilir, ne üzerinden atlanılıp geçilebilir. Onu ortaya çıkaran koşul ve nedenler kavranmadıkça, iterki bir dönemde belki daha şiddetli ve aşılması zor bir şekilde boy gösterecektir. Uzun bir mücadele yaşamının yeni özellikler, yeni sorunlarla oluşan her evresinde ve farktı mücadele cephelelerinde bulduğça, bir dönem için ya da bir alanda fazlaca bir önemi olmayan bir yanlıştın, eksikliğin nasıl büyüyüp boy attığının, kişiyi belirler hale geldiğinin hiç de az olmayan acı örneklerini biliyoruz. Bunlardan çıkarılacak sonuçlar vardır.

Örgütümüzde bir özeleştiride cesareti yaratılmalıdır. Yoldaşlarımızda yetenekleriyle olduğu gibi eksiklikleriyle de kendilerini tanıma, iç gözlem ve değerlendirme özelliği gelişmiş değildir. Kaynağında Doğu toplumlarında bulunan feodal bir "güçlülük" kültürünün hakimiyeti vardır. Batı toplumlarında kapi- taiistleşme sürecinde bireyin kendini keşfetmesi, kapitalizme uygun yetkin bir birey olarak gelişmesi için özelliklerinin bilincine varması geliştirilmiştir. Eğitim sisteminin özelliği dahi buna göredir. Tabii bu kapitalizme uygun yeteneklerin vahşi rekabet içerisinde sivriltilmesi ve keskin dişlerin başkalarının boğazlarına geçirilmesi, kişisel yükselme içindir. Tek yanlılaş- ma ve yabancılaşmayı geliştirmiştir. Bunun üzerine biraz Fransız şampanyası -humour- dökülmüş, kişinin kendisiyle alay ederek liberal bir rahatlamanın yolu açılmıştır. Düzene ayak uydurmanın, toplumsal sorumluluk ve bunun gerektirdiği fedakârlıklardan kaçmanın, rahatlamanın bu yöntemi aydınlar arasında da yaygındır.

ma ve yabancılaşmayı geliştirmiştir. Bunun üzerine biraz Fransız şampanyası -humour- dökülmüş, kişinin kendisiyle alay ederek liberal bir rahatlananın yolu açılmıştır. Düzene ayak uydurmanın, toplumsal sorumluluk ve bunun gerektirdiği fedakârlıklardan kaçmanın, rahatlananın bu yöntemi aydınlar arasında da yaygındır.

Bizim sözünü ettiğimiz Özeleştirinin bu olmadığı açıktır. Ne erkek yoldaşlarımızda daha çok görülen böylesi bir zaaf, ne de küçük burjuva gururu!.. Kişinin diyalektiğinin, bilinç ve yeteneklerinin basitten karmaşığa doğru gelişiminde, sınıflarla çevrelenmiş, çok yönlü kapitalist-revizyonist baskı altında, dönemsel değişiklikler ve bunların getirdiği yeni sorunlar karşısında, sürdürülen çalışmanın içerisinde proletaryanın sağlam değerlerinin, komünist düşünce ve ahlakın, Örgüt bilincinin sürekli geliştirilmesi ve bunların içselleştirilmesinde dinamik gelişmeyi sağlayıcı bir motor olarak kavranmalıdır komünist özeleştiri. Özeleştirinin kişinin ve örgütün gelişmesindeki dinamik rolünün böyle bir bütün içerisinde kavranmaması, dar bir kişisellik kapsamında yorumlama, yetkin ve gelişen, mücadeleye yararlı olan yönleriyle de kendisini tanımakta zayıf kalan kişinin hatayı hemen bir "suç" kavramına İndirgeyerek yorumlayıp savunma kalkanını kaldırması yaygın bir tutumdur. Aslında burada varolan özeleştirinin geliştirici işlevini görememenin yanı sıra özgüven eksikliği ve örgüt bilincinin gelişmemiş olmasıdır. Düşüncelerini, duygularını örgütten gizlemek, tam bir açıklığın olmaması, bu kendini koruyucu, gizleyici tutum örgütle olan ilişkisinde bireyi öne koyan bir bakıştan beslenmektedir.

Sınıf mücadelesinde aktif bir şekilde yer alan, örgütümüzün kadrosu ve taraftarı olarak gönüllülükle mücadele eden her bir yoldaş, burjuva ideolojisinin, yaşam tarzının çok yönlü ve sürekli, her değişimde kendisini yeni biçimlerde ortaya koyan baskısına karşı sürekli bir mücadelenin içerisinde olmak gerektiğinin, bunların etkilerinin yok edilmesi ve gelişebilme

olanaklarının yolunun tıkanmasının gerekliliğinin bilincinde olmalıdır. Ayrıca iş yapan insan yanlış da yapar. Burada önemli olan o yanlışın görülmesi, nedenleriyle ortaya konulabilmesi ve düzeltilmesidir. Bunda cesur olmaktır. Tehlikeli ve yanlış olan, eleştirilirim korkusuyla, iş yapmaktan, sorumluluk almaktan, yeni görevlen cesaretle üstlenmekten kaçınmaktır.

Komünist olmak; yeni insana doğru, mücadelenin farklı evre ve cephelelerinde sağlanacak gelişmenin, teoriyle birleşen devrimci eylemin dönüştürücü karakterinin en iyi ve doğru biçimde örgütsel yaşam içerisinde olacağı bilincimizde derinleştirilmelidir.

* * *

Doğum sancılıdır fakat, ürünü yeni bir hayatın çınlamasıdır. Biz de yeni bir atılımın sancılarını yaşıyoruz. Onun ürünü de güzel olacaktır. Örgütsel gelişmemizin ortaya çıkmış ürünleri bunun muştulayıcısıdır. Yükselen bir yapıyı düşünün yoldaşlar. Temelleri sağlam atılmış ve o yükseliyor. İnşaat yerinin dağınıklığı içerisinde yükselişin görkemi ilk bakışta belli olmaz. Tuğlalar bir yanda, harç, kum öbür yanda, el arabası, kürekler, tere batmış işçiler. Bunların kirli dağınık görüntüsü, yaratılmakta olan ürünün görkemini örter. Ama yapı yükselir, yükselir... Belirlenmiş planın gerçekleştirilmesi için, çelik ve çelikleşmiş kas, insan beyin ve kolunun yaratıcı gücü harekete geçmiştir. Ve gün gelir yapı yeri dağınıklık ve kirinden arındırılır. Bina boyanmış, camlan çerçeveleri, parıldayan mozaikleriyle ortaya çıkmıştır. Örgütsel yükselişimizi buna benzetebiliriz. Tabii bizim "yapımız" çok daha karmaşık, canlı bir organizmanın yaratılmasıdır. Kullanılan emeğin niteliği ve yoğunluğu, işçileri de buna uygun olmalıdır.

"Yapımız", yükseldikçe görkemini ortaya koyuyor. Geriye dönüp baktığımızda küçümsenemeyecek değerde adımlar attığımız, yapı taşlarının sağlamca konulduğu görülecektir. Şimdi elbiriğiyle onu devrimi örgütleyecek ve kesintisiz sosyalist gelişme yoluna girilmesine önderlik edecek parti düzeyine yükseltelim.